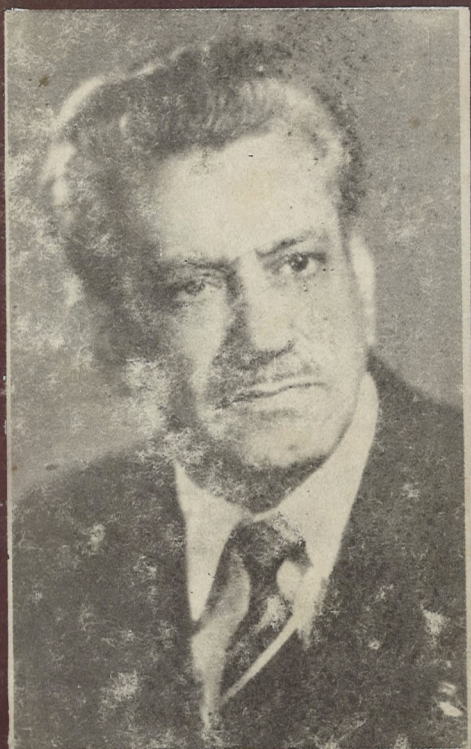

БӘХТИҲАР
ВАҲАБЗАДЭ
БИБЛИОГРАФИК
КӨСТӘРИЧИ

919:45
B27

АЗЕРБАЙДЖАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАЦИЯ
НАЗИРЛИГИ

240044

БӘХТИЈАР ВАҢАБЗАДӘ

Библиографик кәстәричи

BİBLİOQRAFİYA
SÖLƏSİ

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət Nazirliyi
M. Ə. Axundov adına
Milli Mərkəz

«Маариф» нәшријјаты
Бакы—1997

Библиографический отдел

Тәртібчи: И. С. Әлијева, филолокија елмлери доктору,
профессор.

Елми редактору: Ә. Т. Хәләфов, педагожи елмлери
намизәди, досент.

Редактору: Рүзкар Әфәндијева.

Бәхтијар Ваһабзаде

Библиографик көстәричи

Азәрбајчан Дөвләт Тәдрис-Педагожи Әдәбијјаты Нәшријјаты
«Маариф».

Бакы—1997

Б 4406000000—11 1996
М 652—97

© «Маариф» нәшријјаты, 1997.

ТӘРТИБЧИДӘН

Әдәбијјатшүнас алимләрин елми-тәдгигат фәалијјә-
тиндә библиографик ахтарыш, мөвзу илә әлағәдар әдә-
бијјатын топланмасы вә системләшдирилмәси бир сөзлә,
библиографик көстәричинин тәртиби мүәјјән јер тутур.
Лакин һәр бир тәдгигатчы алим өз тәдгигат мөвзусун биб-
лиографик көстәричисинин тәртиб едилиб, чап олунмасы-
на чан атмыр. Охучулар үчүн онун фәјдалы олмасыны ла-
зымынча гијмәтләндирмир. Әслиндә библиографик көстә-
ричиләрин тәртибини анчаг пешәкар библиографларын өһ-
дәсинә атмағын өзү елми чәһәтдән чох јанлыш фикирдир.
Чүнки белә олдугда әдәби библиографија елмин тәләба-
тындан, онун инкишаф вүс'әтиндән кери галыр. Һәгигә-
тән дә бу беләдир.

Бир тәдгигатчы алим кими намизәдлик диссертасија-
сыны јазаркән мәнәдә буна јәгинлик, инам јаранмышдыр.
О вахтдан хејли мүддәт кечдикдән сонра Б. Ваһабзаде-
нин јарадычылығыны арашдыраркән онун әсәрләринин
вә өзү һаггында материалларын елми-көмәкчи библиогра-
фик көстәричисини тәртиб етмәк арзусу јаранды. Пешәкар
библиограф кими библиографик әсәр јазмаг фикринә
дүшдүм. Бу ишә нә гәдәр мараг көстәрсәм дә, онун чох
чидди вә һәм дә әзаблы, әзијјәтли, мүәллифдән чохлу
сәбр вә һөвсәлә, дәјанәт тәләб едән бир просес олдугуну
һисс етдим. Көрдүм ки, әкәр һәр алим өз тәдгигат мөвзусу
үзрә библиографик көстәричи тәртиб етсә, елмин өзүнә
әвәзсиз, тәмәннасыз нә гәдәр хејир вердијини әјани шәкил-
дә көрә биләр. Беләликлә дә әдәби библиографија да зән-
кинләшәр, вәсаитләрин мигдары артар вә көмәкчи-елми
фәнн кими республикада даһа сәмәрәли инкишаф едәр.
Бу мәрәмла Б. Ваһабзаде көстәричисини тәртиб едиб
чапа һазырладым.

Азәрбајчан Елмләр Академијасынын һәгиги үзвү,
милләт вәкили, филолокија елмлери доктору, профессор,

эмәкдар елм хадими, халг шаири Бәхтијар Маһмуд оғлу Ваһабзадәнин анадан олмасынын 70 иллији гејд едилди. Онун әсәрләринин библиографиясынын јарадылмасында бу елми-көмәкчи библиографик көстәричи илк тәшәббүсдүр. Шаирин 1943—1995-чи илләрдә Азәрбајчан, рус вә харичи дилләрдә чап олунмуш бәдиин әсәрләринин, елми монографияларыны, дәрс вәсаитләри вә китабчаларыны, тәрчүмәләрини, дөври мәтбуатда чыхан мөгаләләрини, елми-ичтимаи фәалијјәти һаггында олан материаллары әһатә едир.

Библиографик көстәричи үч һиссәдән ибарәтдир. I һиссәдә әввәллә Н. Әлијевин вә С. Дәмрәлин тәбрикинин мәтни, «Шаир һаггында дүшүнчәләр» адлы мөгалә, шаирин һәјат вә јарадычылығынын әсас тарихләри, көркәмли әдәбијјат вә мәдәнијјәт хадимләринин Б. Ваһабзадә һаггында фикирләри тәгдим едилир. II һиссәдә исә шаирин Азәрбајчан вә башга харичи дилләрдә китаб һагында чыхан әсәрләри, дөври мәтбуатда чап олунмуш әсәрләри, әдәби-тәнгиди публисистик мөгаләләри, харичи өлкә шаирләринин әсәрләриндән етдији тәрчүмәләр әһатә олунур. III һиссәдә Б. Ваһабзадәнин һәјат вә јарадычылығы һаггында материаллар вә јардымчы көстәричиләр верилмишдир.

Библиографик көстәричинин мәгсәд вә охучу истиғамәти шаирин әсәрләринин нәшр тарихини ишыгландырмаг олдуғундан материалларын библиографик тәсвири хронологји гајдада верилмишдир.

Шаирин һәјат вә јарадычылығы һаггында охучуларда там, биткин фикир јаратмаг үчүн «Шаир һаггында дүшүнчәләр» адлы јазы верилир вә бундан сонра онун һәјат вә јарадычылығынын әсас тарихләри, көркәмли әдәбијјат вә мәдәнијјәт хадимләринин Б. Ваһабзадә һагында фикирләри тәгдим олунур.

«Әсәрләри» адланан II һиссәдә исә китаблары чап илинә көрә верилир. Һәр бир китабын библиографик тәсвириндән сонра онларын мүндәричаты ачылыр. Сонра дөври вә арды давам едән нәшрләрдә чап олунмуш әсәрләри һәммин гајда илә охучуја тәгдим едилир. «Шаирин харичи дилләрдә дәрч олунмуш әсәрләри» бөлмәси шаирин јарадычылығыны, әдәби әлағәләр фонунда өјрәнән, арашдыран тәдгиг едән охучулар үчүн нәзәрдә тутулур. Даһа сонра шаирин әдәби-тәнгиди, публисистик мөгаләләри, чыхышлары вә чап едилмиш мәрузәләринин биб-

лиографик тәсвири хронологји ардычылыгыла дүзүлмүшдүр.

Бурада һәмчинин шаирин харичи өлкә сәнәткарларынын әсәрләриндән етдији тәрчүмәләр тәгдим олунур. Бу гыса библиографик гејддән ајдын олур ки, шаирин тәрчүмәчилик фәалијјәти чох зәнкин вә рәнкарәнкидр. Сәнәткарлыг чәһәтдән уғурлудур.

Шаирин јарадычылығыны онун һаггында јазылан материаллары билмәдән өјрәнмәк биртәрәfli оларды. Мәһз буну нәзәрә алараг III һиссәдә шаир һаггында мөвчуд олан материаллар «Б. Ваһабзадәнин һәјат вә јарадычылығы һаггында материаллар» бөлмәсиндә тәгдим едилир. Бурада да материаллар нәшр илинә көрә верилир.

Библиографик көстәричидән истиғадәни асанлашдырмаг үчүн мусигијә салынмыш әсәрләрин, шаирин әсәрләринин дәрч олундуғу мәнбәләрин, һаггында јазан мүнәввирләрин әлифба көстәричиси вардыр.

Библиографик вәсаит тәртиб едиләркән М. Ф. Ахундов адына Республика китабханасынын, БДУ-нун ЕА Мәркәзи елми китабханасынын, каталог вә картотека системиндән, шаирин шәхси архивиндән истиғадә едилмиш, материалларын библиографик тәсвири девиз јолу илә апарылмышдыр, чүнки мәнбәләри. биләваситә көрмәдән икинчи мәнбә вәситәсилә верилән библиографик мәлүмат нә елми, нә дә мөтәбәр ола биләр. Библиографик фәалијјәтдә бу шәртләр мүтләг нәзәрә алынмалыдыр.

Библиографик вәсаитин тәртибиндә кәрәкли мәсләһәтләринә көрә М. Ф. Ахундов адына Республика Дөвләт китабханасынын, Азәрбајчан Елмләр Академијасынын Мәркәзи елми китабханасынын, Бақы Дөвләт Университетинин әсаслы китабхана ишинә, хусусилә М. Ә. Рәсулзадә адына БДУ-нун Библиографија кафедрасынын эмәкдашларына миннәтдарлығымы билдирирәм.

Библиографик вәсаит илк тәшәббүс олдуғундан онда кедән нөгсанлар барәдә хәбәр верәнләрә мүәллиф габагчадан өз тәшәккүрүнү билдирир.

проф. Ифрат Әлијева

ТӘБРИКЛӘР

Азәрбајҗанын халг шаири Бәхтијар
Ваһабзадејә.

Әзиз Бәхтијар мұәллим!

Сизи—халғымызын бөјүк шаири, көркәмли алыми, танынмыш педагог вә јорулмаз ичтимаи-сијаси хадимини 70 иллик јубилеји мұнасибәтилә үрәкдән тәбрик едирәм.

Халгын дүшүнчә вә арзулары, һисс вә дүјғулары, истәк вә амаллары һәмишә сизин зәнкин јарадычылығынын, мұбариз поезијанызын чөвһәри олмушдур. Мәсләк вә әгидәнизин хидмәтиндә сәдагәтлә дурмуш гәләминиз сизи шөһрәт зирвәсинә учалтмыш, Азәрбајҗанын севимли сәнәткары етмишдир.

Чохиллик елми-подагожи фәалијјәтиниз, нурлу ше'р-сәнәт дүнјаныз илләр боју кәнчләрин тәрбијәсинә бөјүк тә'сир көстәрмиш, һагг-әдаләтин тәнтәнәси уғрунда мұбаризәдә галиб кәлмәјә халгы сәфәрбәр етмишдир. Бөјүк Вәтән торпағынын кешијиндә дуран мәрд оғул вә гызларымыз мәһз доғма халгын, мүгәддәс торпағын азадлығы үчүн јанмаг ешги илә јашајыр, дөјүшүр вә јарадыр.

Сизин шәхсијјәтиниз вә јарадычылығыныз халгын милли тәфәккүрүнүн формалашмасына хидмәт етмиш, ону милли дирчәлишә сәсләмиш, истиглалијјәт уғрунда мұбаризәдә әвәсиз рол ојнамышдыр. Сиз һәр заман азадлыг чарчысы олмуш, ән чәтин анларда белә күч вә силаһ гаршысында баш әјмәмиш, әгидәсиндән дөнмәјән шаир, мұбариз милләт вәкили, јорулмаз ичтимаи хадим кими халгын мұдафиәсинә галхмышсыныз.

Һөрмәтли шаир.

Сизи, һәјатын мә'насыны халга сәдагәтлә хидмәтдә көрән фәдакар инсаны, өмрүн мүдрик чағында Азәрбајҗанын мүстәгиллији һәгигәтән бәхтијар етмишдир. Сизә мөһкәм чансағлығы, узун өмүр вә мүстәгил Азәрбајҗан

дөвләтинин кәләчәји наминә фәалијјәтиниздә јени уғурлар арзулајырам.

*Азәрбајҗан Республикасынын президенти
Һейдәр Әлијев, Азәрбајҗан гәзети, 1995, 13 октјабр.*

Сизи—Азәрбајҗан халгынын бөјүк истиглал шаирини анадан олмағынызын 70 иллик јубилеји мұнасибәтилә тәбрик етмәкдән чох мәмнунлуғ дүјүрам. Сизин әдәби јарадычылығыныз бүтүн түрк дүнјасынын мә'нави бирлији, јүксәлиши илә дә јахындан бағлыдыр. Она көрә дә сизи—тәкчә азәрбајҗанлы гардашларынызын дејил, түрк дүнјасынын бөјүк гәләм устадыны саламлајырам. Әсәрләриниз Түркијәдә дә бөјүк севки илә охунур, тәдгиг едилир вә бәјәнилир. Түркијә Чумһуријјәтинә бәсләдијиниз севки халғларымыз арасындакы достлуғ вә гардашлығ әлағәләринин кенишләнмәсиндә мұһүм рол ојнамышдыр. Бу јөндәки һејирхаһ фәалијјәтинизи индән сонра да давам етдирәчәјинизә әминәм. Сизә чансағлығы, узун өмүр, јарадычылығынызда јени уғурлар вә сәадәт арзулајырам.

*Сүләјман Дәмирәл Анкара, 1995, 7 октјабр
Азәрбајҗан гәзети 1995, 14 октјабр.*

1. ШАИР НАГГЫНДА ДҮШҮНЧЭЛЭР

Бөжүк Вәтән мұһарибәсинин сон илләриндә поезија әләминә кәлән вә илк ше'рләриндән әдәби ичтимаијјәтин диггәтини чәлб едән Бәхтијар Ваһабзадә әлли илдән артыгдыр ки, кәркин јарадычылыг фәалијјәти илә мәшғулдур вә бу мүддәт әрзиндә онун гәләминдән чыхмыш ән јахшы әсәрләр ше'римизин, бүтүнлүкдә исә әдәбијјатымызын ирәлијә доғру һәрәкәтиндә, онун гаршысында дајанан мәсулијјәтли вәзифәләрин һәјата кечирилмәсиндә, поезијанын халг кәрчәклији вә мәнәвијјаты илә тәмасынын дәринләшмәсиндә диггәтәләјиг рол ојнамышдыр вә ојнамагдадыр. Б. Ваһабзадә әсәрләри халг тәрәфиндән севилән вә һәмишә бөжүк рәғбәт һисси илә гаршыланан шаирдир. Көркәмли Азәрбајчан јазычысы вә тәңгидчиси Мейди Һүсәјн шаирин китабларындан биринә јаздығы өн сөздә гејд едирди ки, «Бәхтијар Ваһабзадә өзүнүн фитри шаирлик исте'дады сәјәсиндә һәлә кәнч јашларыннан охучуларын севмәјә башладығы, һәмишә диггәтлә изләдији вә бөжүк үмид бәсләдији хошбәхт сәнәткарлардандыр... Онун лирик әсәрләрини, поемаларыны әзбәрләјән вә ағыз долусу тә'рифләјән охучулар да аз раст кәлмәмишәм. Тәбни ки, бунлар шаирин поезијада даими јер тута билмәси үчүн һәлә кафи дејилдир. Б. Ваһабзадә буну лајигинчә дәрк еләјән шаирләримиздәндир. Бу сәбәбдән дә о, һәмишә гызғын ахтарышларла мәшғулдур, өз ше'рләрини јени-јени үслуб хүсусијәтләри илә зәнкинләшдирир, һәр бир әсәриндә әзәми дәрәчәдә мүасир вә долғун фикир ифадә еләмәјә мејл кәстәрир, ән чох да мүасир һәјатымыздан доған вачиб вә чәтин суаллара чаваб вермәјә чалышыр. Ваһабзадә бу сөзүн ән кениш мәнасында нараһат бир шаирдир».

Б. Ваһабзадә ше'рини мүасир милли поезијанын һадисәси едән башлыча чәһәт бу ше'рин өз зәманәси илә нәфәс алмасы, онун гајғы вә һәјәчанлары илә јашамасы, дөврүн һеч бир мүрәккәб, драматик мәсәләсинә лагејд галмамасыдыр. Шаирин «Бир кәминин јолчусујуг» ки-

табы илә таныш олдугдан сонра зәманәмизин бөжүк сөз устады Чинкиз Ајтматов онун һаггында белә јазмышдыр: «Бизи әһатә едән әләмдә һәр нә варса, шаири дәриндән дүшүндүрүр: хејир вә шәри, көзәлликлә ејбәчәрлији, бөжүклүклә кичиклији, бир сөzlә инсан руһунун али вә хырда дујғуларыны поезија сәвијјәсинә галдырмаг еһтирасы Бәхтијарын фитрәтиндәдир. Мүтәфәккир сәнәткарын, уstad шаирин башлыча гајәси, уғуру да бундадыр».

Мүасирләринин шаир һаггында бу рәјләри, әлбәттә, кәлиши көзәл сөzlәр дејилдир. Бәхтијар Ваһабзадә поезијасынын ән тәләбкар сәнәт биличиләри тәрәфиндән е'тирафыдыр.

Б. Ваһабзадә букүнкү ше'римизин габагчыл, нүфузлу сәнәткарларындыр. Онун поезијасы милли һүдудлары вә иттифаг һүдудларыны ашараг Авропада, сосналист бирлији өлкәләриндә, хүсусилә Јахын Шәрг өлкәләриндә јахындан танынмаға башламышдыр. Илк ше'ри 1943-чү илдә мәтбуат үзү керән шаирин индијәдәк ана дилиндә гырха јахын, рус дилиндә ондан чох, күрчү дилиндә ики, өзбәк дилиндә ики, алман дилиндә бир, түрк дилиндә ики китабы нәшр олунмушдур. Б. Ваһабзадә поезијасына белә күчлү мараг—онун поезијасынын јүксәк бәшәрилији илә, өз дөврүнү, өз мүасирини долғун әкс етмәси илә изаһ олунмалыдыр.

Мүһарибәдән сонра бүтүн чохмилләтли әдәбијјатымыз кими, Азәрбајчан әдәбијјаты да бөжүк тарихи јарадычылыг вәзифәләрини һәјата кечирмәли олду. Мүһарибә тәзәчә гуртардығы вахт С. Вурғун Азәрбајчан әдәбијјатынын кәләчәк вәзифәләриндән сөнбәт ачараг дејирди: «Әсримиз бөжүк мәналар әсридир. Белә бир әсрин әдәбијјаты да мәналар әдәбијјаты олмалыдыр. Халгымызын әсл көзәллији дә онун һәјат вә мүбаризәсиндән доған прогрессив мәналардыр. Биз халгымызын јүксәк шүүруну, тарихә вә истигбала олан никбин бахышларыны, онун ингилаби дүнјакөрүшүнү бәдни сөzlә кәшф етмәлијик»¹.

Ше'римизин мүһарибәдән сонракы инкишафында көркәмли јер тутан, өз јарадычылыгы илә она фәал тә'сир кәстәрән шәхсијјәтләрдән бири кими танынмыш Б. Ваһабзадәнин мәтбуатда дәрч олунан илк ше'ри «Ана вә шәкил»дир. («Әдәбијјат» гәзети. 1943 25 сентјабр). Ону

¹ Вурғун С. Әсәрләри. V тилд.—Б., 1972. С.—349.

да гејд едәк ки, бу ше'рин дәрч олунмасына гәдәр дә Б. Ваһабзадә әдәбијјата, поезијаја гызғын мараг көстәрирди. Һәлә мәктәбли икән о, ше'ри, әдәбијјаты сефир, гәлбинә долан һиссләри сөзә чевирмәјә чалышырды. Кәңч Бәхтијарын ше'рә һәвәсинин гүввәтләnmәсиндә онун әдәбијјат мұәллимә Ибраһим Чәфәрин бөјүк тә'сири олмұш-дур.

Илк ше'рләриндә кәңч шаирин өз лирик һиссләрини, тәссүратларыны конкрет һадисә вә предметләрин емоционал-образлы шәрһи вәситәсилә ифадә етмәјә чидди сә'ј көстәрдији ајдын дујулурду. Мүәјјән сүжет вә ја әһвалат онун ше'рләриндә лирик өзүнүифадәнин вәситәси кими мејдана чыхырды. «Икинчи јара» (1943), «Ај фалы» (1943) кими ше'рләр шаирин бу мејлини әкс етдирән илк нұмунәләр иди.

Б. Ваһабзадәнин илк ше'рләриндән бирини дә—«Јашыл чәмән, ағач алты, бир дә ки, түнд чај...» ше'рини дә хүсуси гејд етмәји лазым билирик. Ше'р илк дәфә «Әдәбијјат» гәзетиндә (13 октјабр 1944) чыхмышдыр. С. Вургун һаггында хатирәләриндә Б. Ваһабзадә бу ше'рин онун мәтбуатда дәрч олунан доғгузунчу ше'ри олдуғуну, бөјүк шаирин диггәтини чәлбә етдијини вә С. Вургунун кәңч шаири гәбул едиб онунла сөһбәт етдијини, онун зәманәти илә Јазычылар Иттифагына гәбул едилдијини јазыр. Бу, доғрудан да, Б. Ваһабзадәнин илк ше'рләри арасында ән мүкәммәл, биткин ше'р иди вә мұәллифин поетик истә'дадындан мүәјјән мә'нада, һәтта онун јарадычылыг фәалијјәтиндән хәбәр верирди вә шүбһә етмәк олар ки, ше'р мәһз бу хүсусијјәтләринә көрә бөјүк сөз устасыны марағландырмышды. Сонралар Б. Ваһабзадәнин бу ше'ри кәңч јазычыларын әсәрләриндән ибарәт топлуја вә шаирин илк китабына дахил едилмишдир. Мүәјјән мә'нада Б. Ваһабзадәнин бир шаир кими бу ше'рдән башландығыны да дүшүнмәк мүмкүндүр.

Мұһарибәнин ахырларына доғру илк ше'рләри чыхмаға башлајан Б. Ваһабзадә поезијамызын мә'руз галдығы чәтинликләрлә мұбаризә шәраитиндә, биринчи нөвбәдә ше'римизин көркәмли, габагчыл нұмајәндәләринин јарадычылыгында мејдана чыхан вә тәдричән гүввәтләнән мұбаризә шәраитиндә јетишир, өз јарадычылыг габилитетини вә имканларыны инкишаф етдирди. Сөз јох ки, Б. Ваһабзадә илә јанашы Н. Хәзри, А. Бабајев вә б. мұвәффеғијјәтли ше'рләри илә бу мұбаризәјә тә'сир көстәрдириләр. М. Һүсәјн бу шаирләри һаглы оларат

«бәдии јарадычылыгын бүтүн мә'сулијјәтини баша дүшән вә өзүнә тәләбкарлыгла јачашан мұәллифләр»¹ кими сәңијјәләндирди.

Б. Ваһабзадә дәдикәр һәмкарлары кими бу үмиди аз бир заман әрзиндә доғрултду. Көркәмли шаиримиз Ә. Чәмилини редакторлуғу илә 1949-чу илдә чапдан чыхан «Мәним достларым» илк ше'р топлусу Бәхтијар Ваһабзадәнин артыг ше'р һәвәскары кими дејил, истә'дадлы вә сүр'әтлә инкишаф едән, ше'рләринин мөвзу вә идеја хүсусијјәтләринә фикир верән шаир кими танытдырырды. «Мәним достларым» китабына Б. Ваһабзадәнин 1944—1945-чи илләрдә јаздығы ше'рләри вә «Тохучу гыз» поемасы дахил иди.

Б. Ваһабзадәнин 1946—1949-чу илләрдә јаздығы ән мұвәффеғијјәтли ше'рләри ичәрисиндә онун «Мәктәб ше'рләри» тәнгид тәрәфиндән даһа чох бәјәнилирди. Б. Ваһабзадәнин илк китабындан башламыш сонрақы китабларында да мәктәб ше'рләри инкишаф едиб кәлән башлыча мөвзулардандыр. Шаир сонрақы илләрдә дә бу мөвзудан ајрылмамышдыр. Мөвзуја белә бағлылыг нәтижәсиндә о, бүтөв бир «Мәктәб ше'рләри» силсиләси јаратмышдыр. Шаир бу ше'рләрини «Сечилмиш әсәрләри»нә дә дахил етмишдир (1967—1983). Икинчиллик «Сечилмиш әсәрләри»нә (I ч. 1983) дахил етдији бу силсилә онун 1947—1962-чи илләр арасында јазмыш олдуғу 19 ше'рдән ибарәтдир.

Б. Ваһабзадә илк китабында, һәбелә сонрақы «Баһар» (1950), «Достлуғ нәғмәси» (1953) китабында һәлә илк ахтарышлар мәрһәләсини кечирирди. Бурадақы ше'рләр Азәрбајҗан поезијаһын 40-чы илләрин орталары 50-чи илләрин әввәлләриндә галхмыш олдуғу сәвијјәдән ашағы иди. Бу ше'рләрдә һәғиғи Б. Ваһабзадәнин там мә'наһы илә көрмәк вә танымағ һәлә мүмкүн дејилди. Лакин бу ше'рләр, ејни заманда, поезијаја мұһарибәдән сонра кәлән шаирләрин әсәрләри илә мұпәјисәдә нисбәтән сечилир, өз мұәллифинин кәләчәјинә үмид ојадырды.

Мәсәлән, М. Һүсәјн әдәбијјата, ше'рә кәлән бу нәслин ичәрисиндә истә'дадлы оланлары көстәрәрәк јазырды ки, «бу кәңчләр арасында бәдин јарадычылыгын бүтүн мә'сулијјәтини баша дүшән вә өзүнә тәләбкарлыгла јанашы мұәллифләр аз дејилдир»².

¹ Һүсәјн М. Әсәрләри. 10 чилд. IX ч.—Бақы, 1979.—С. 587.

² Јечә орада.

М. Нусејн һәм ин шаирләр сырасында Адил Бабајев, Нәби Хәзри, Новруз Кәнчәли илә јанашы Бәхтијар Ваһабзадәнин дә адыны чәкирди. Онлар заманын, керчәклијин поезија гаршысында ирәли сүрә биләчәји вәзифәләри һәјата кечирмәк әзминдә идиләр. «Әбәди һејкәл» (1954), «Чинар» (1956), «Чејран» (1957), «Ајлы кечәләр» (1958) китабларында Б. Ваһабзадәни биз артыг белә бир шаир кими көрүрүк.

Алтмышынчы илләр ин әрәфәсиндә Б. Ваһабзадә лирикасында көзәчарпан јениликләр сырасында шаирин лирикада үмүмбәшәри мөвзулар, үмүмбәшәри мотивләрә мејлини хусуси гејд етмәк лазымдыр. Чүнки сонракы онилликләрдә онун лирикасынын новатор кејфијјәтләри мүүјјән мәһнада бу мејллә әлағәдар олмушдур. Бу илләрдә Б. Ваһабзадәнин лирикасында өзүнү һисс етдирән јениликләрдән бири дә шаирин мәһәббәт мөвзусуна тәдричән кениш јер вермәсиндән ибарәт иди. Мүһарибәдән сонра бир мүддәт лирикада севки, мәишәт проблемләри вә һәјәчанлары арха плана кечди. Шаирләр санки севки, һәјат, өлүм кими әбәди категоријалар үзәриндә дүшүнмәји тәркитмишдиләр. С. Вургун поезијанын бу кими бәлалардан хилас јолуну—поезијада бөјүк фикир вә һәјәчанлары ифадә етмәк јолу кими баша дүшүрдү. О, бизим 'поезијаја' «ше'р»лә ифадә олунмуш, јүксәк идејалар, фәлсәфи үмүмиләшдирмәләрлә ашыланмыш әсәрләр лазымдыр, бунсуз һәр һансы бир поезијанын варлығыны үмүмијјәтлә тәсәввүр етмәк мүмкүн дејилдир»¹—дејирди.

Б. Ваһабзадә дә бу јарадычылыг идеалларына чан атап шаирләрдән иди. «Һәјат, сән нә ширинсән», «Тәнһалыг», «Вахт чатышмыр» вә с. ше'рләр көстәрирди ки, онун лирикасында шәхси вә үмүмбәшәри мөвзулары, мижаслы дүшүнчәләр ифадә етмәк имканлары кенишдир.

Лирик ше'рләриндә Б. Ваһабзадә ишыглы вә көврәк мәһәббәт һиссләрини гәләмә алырды. Бәхтијарын мәһәббәт мөвзусунда јаздыгы әксәр ше'рләриндә јығчамлыг, фикри вә һисси образлы мәһналандырма кими мә'зијјәтләр үстүндүр.

Мәһәббәт лирикасынын јени бир гүввә илә парламасы, шаирләрин реал инсани һиссләри ифадә етмәк сәјләри поезијада бир сыра ән'әнәви поетик формалара гајдышы зәруриләшдирди. Азәрбајчан ше'ринин белә формалары ичәрисиндә гәзәл вә гошма жанрлары шаир-

ләрин диггәтини хусуси чәлб етмәјә башлајырды. Бәхтијарын да мәһәббәт мөвзусунда јаздыгы бир сыра ше'рләринин мәһз көстәрилән формаларда јаранмасы тәсәдүфи дејилдир, поезијамызын мәһәббәт мөвзусу саһәсиндәки јени ахтарышлары илә шәртләнирди.

Беләликлә, бүтүн 50-чи илләр әрзиндә Бәхтијар Ваһабзадә ше'рләри һәм идеја, мөвзу, мәзмун чәһәтдән, һәм дә сәнәткарлыг, поетика чәһәтдән јеткинләшир, поетик исте'дады дәринләшир вә мүүјјәнләшир. Мүһарибәдән сонракы ше'рин тәчрүбәсиндә өзүнү һисс етдирмиш схематиклик, конфликтсизлик, риторика вә сөзчүлүклә мүбаризәдә поезијанын газандыгы мәһәви гүввә вә тәзәлик гаршыдакы онилликләрдә башга шаирләрин јарадычылығында олдуғу кими Б. Ваһабзадәнин поезијасында да инкишаф едиб зәнкинләшди.

Мәһәббәт лирикасы илә јанашы Б. Ваһабзадәнин јарадычылығында 50-чи илләр ин ахырларында шаирин һәјат, заман, инсан, јарадычылыг барәдә дүшүнчәләрини, поетик һәјәчанларыны әһатә едән фикир лирикасы да мүвәффегијјәтлә гәрарлашыр, даһа јеткин жанр-үслуб чизкиләри мәнимсәјир.

Азәрбајчан ше'ринин инкишафында 60-чы илләр хусуси бир мәрһәләни тәшкил едир. Ше'рин бу мәрһәләдәки ичтимаи вә мәһәви фәаллығыны сәчијјәләнديرән М. Ариф јазырды: «Букүнкү Азәрбајчан ше'ри дә о чүмләдән бир гәдәр кениш мәһнада көтүрсәк, чәмијјәтимизин, дөврүмүзүн мәһәви, естетик нәбзини јохлајан, онун дүзкүн кардиограмыны чыхаран һәссас естетик бир чихаза чеврилмишдир»¹. Поезијада әмәл кәлән вә тәдричән гүввәтләнән бу јенилик мејлини өз јарадычылығында парлаг вә долғун әкс етдирән шаирләримиздән бири дә Бәхтијар Ваһабзадә олду. Шаирин поетик дүнјабахышында вә тәфәккүрүндә јетишән кејфијјәт јениликләри 50-чи илләр ин орталарындан сонра јаздыгы ше'рләриндә дә өзүнү көстәрирди. Анчаг бунлар онун 60-чы илләр поезијасында даһа гүввәтли бир шәкилдә тәзаһүр етди ки, мәһз бунун нәтичәсиндә Б. Ваһабзадә поезијасы муәсир Азәрбајчан ше'ринин диггәтәлајиг һадисәләриндән биринә чеврилди.

Б. Ваһабзадә 60-чы илләрә јеткин бир шаир кими даһа чох фәлсәфи дүшүнчәјә мејл едән сәнәткар кими кәлмишди. Бу әрәфәдә онун гәләминдән бир сыра фәлсәфи—

¹ Вургун С. Әсәрләри. V ч.—Бақы, 1972.—С. 343—345.

¹ Ариф М. Сәнәткар гочалмыр.—Б.: Јазычы, 1980.—С. 73.

лирик ше'рләр, хусусилә даһи Азәрбајҗан шаири Фүзулинин һәјаты, мөһәббәти һағғында «Шә'би-һичран» поемасы (1958) чыхмышды. Һәммин әсәрләри јазаркән шаирин мәнимсәдији јарадычылығ вә мә'нәви тәчрүбәси јени мәрһәләнин поезија гаршысында ирәли сүрдүјү вәзифәләрин һәјата кечирилмәси бахымындан чох гүмәтли иди.

60-чы илләрдә Б. Ваһабзадәнин јарадычылығы даһа дәғиг десәк, поезијасы лирик вә эпик мәчраларда инкишаф едиб шахәләнир. Оун јарадычылығы үчүн бүтөвлүкдә характерик олан бир чох чәһәтләр хусусилә лирикасында даһа јеткин вә өзүнәмәхсус шәкилдә тәзаһүр едир. Ән мүһүм мәзијјәт о иди ки, Б. Ваһабзадәнин лирикасы бу жанрын спесификасыны ән долғун вә камил сәвијјәдә мәнимсәјән јарадычылығ һадисәси оларағ мејдана чыхырды.

Лирик поезијанын бу хусусијјәтинә Б. Ваһабзадәнин 60—70-чи илләр јарадычылығында чидди әмәл олунмушдур вә демәлијик ки, мәһз бунун сәјәсиндә оун лирикасы һәғиги лирик поезија кими гүмәтләндирилмишдир.

Әввәлки илләрдә олдуғу кими, 60—80-чы илләрдә Б. Ваһабзадә лирикасынын ән сәчијјәви хусусијјәтләриндән бири оун ичтимаи вәтәндашлығ поезијасы истиғамәтиндә инкишаф етмәсиндән вә даһа да дәринләшмәсиндән ибарәт олмушдур.

Б. Ваһабзадәнин вәтәндашлығ лирикасынын идеја-мүндәрәчәси, етик, әхлағи, сијаси вә фәлсәфи дүшүнчәләр әләми зәнкин вә чохчәһәтлидир. Лакин бу чохчәһәт-лиликдә әсас, тәјинедичи фикир вә идејалар вардыр ки, Бәхтијар онлары ше'рдән-ше'рә даһа да дәринләшдирмишдир. Бу идејалар сырасында шаирин һәјат, јашамағ анлајышыны, һәјат консепсијасыны гејд етмәк лазымдыр. Бәхтијар һәјаты, јашамағ-јанмағ кими, фәдакарлығ кими, гәһрәмәнлығ кими баша дүшүр вә ифадә едир. «Јашамағ—јанмағдыр, јанасан кәрәк» мисрасы шаирин һәјат консепсијасынын лаконик, јығчам поетик үмумиләшдирмәсидир.

Бәхтијар Ваһабзадә мәнсуб олдуғу шаирләр нәсли ичәрисиндә һәм дә эпик поезијаја гүввәтли мејл етмәси илә, мүасир Азәрбајҗан поезијасыны өз эпик ше'р формалары илә зәнкинләшдирән шаир олмасы илә фәргләнир.

Белә ки, һәлә јарадычылығынын илк ахтарышлар мәрһәләсиндә дә о бир сыра поемаларын мүәлли-

фи иди. 1954-чү илдә «Садә адамлар» поемасы мејдана чыхандан сонра Б. Ваһабзадә поезијада эпик формаја даһа чох мејл едир, өзүнүн ән јахшы поемаларыны јарадыр. Шаирин белә поемалары арасында биз «Садә адамлар» (1954), «Иштирабын сону» (1956), «Шә'би-һичран» (1958), «Е'тираф» (1961), «Јоллар—оғулар» (1963), «Һәјат—өлүм» (1965), «416» (1967), «Ленинлә сөһбәт» (1974), «Муғам» (1974), «Атылмышлар» (1978) әсәрләрини ајрыча гејд едә биләрик. Адларыны чәкдијимиз поемаларда шаирин һәјаты вә инсанлары кәскин драматик конфликтләр мүһитиндә, реалист психоложи планда әкс етдирмәк, чанландырмағ мәһарәти вә поетик имканлары илә гаршылашырығ.

Б. Ваһабзадәнин јарадычылығында поемадан, һәр шејдән әввәл, мүасир инсанын образыны кениш, әһатәли планда тәсвир етмәјә, оун характеринин тәшәккүлүнү көстәрмәјә мүнасиб бир жанр кими истифадә олунур. Һәммин поемалар үчүн һәјати һадисәләрдән тәшкил олунан сүжет, оун драматик-психоложи планда инкишафы, инсанын мә'нәви ахтарышлар вәзијјәтиндә тәсвири даһа чох характерикдир.

Б. Ваһабзадәнин поемалары проблем поемаларыдыр. Һуманизм, инсана гајғы, инсанын дәјәри бу поемаларда эпик һисси, эпик дүшүнчәни һәрәкәтә кәтирән әсас идејалар вә консепсијалардыр.

Б. Ваһабзадәнин поемалары жанр вә услуб әлванлыгы, ичтимаи-мә'нәви проблематика зәнкинлији илә фәргләнән эпик поезијасы бу жанрын Азәрбајҗан ше'риндә ән јахшы, ән габағчыл ән'әнәләринин давамы вә инкишаф һадисәси олуб, бүтүн мүһарибәдән сонрақы дөврдә әдәбијатымызын мүһүм јарадычылығ вәзифәләринин һәјата кечирилмәсиндә һәлледичи рол ојнамышдыр.

Бәхтијар поезијасы артығ мүасир поетик шүүрун тәркиб һиссәсинә чеврилиб. Оун нүфуз вә тә'сир күчү халғын өзүнүн вәтәндашлығ шүүру илә гырылмаз вәһдәтдәдир. Бу күн чохзирвәли Азәрбајҗан поезијасында Бәхтијар зирвәси тәкрарсыз, гранит гаја зирвәси кими бүтүн чинаһлардан көрүнүр.

Чохәсрли ше'римиз өз тәбии-тарихи инкишафында ганунаујғун, парлаг тәзаһүр мәғамларындан, бирини бу поезијада тапыр. О, јалһыз ән'әнәви фикир ше'ри кими мејдана чыхмыр, никбинликлә ашыланан ағры, һәјәчан овғаты бу ше'ри даһа дәриндән характеризә едир. Бурада Вурғун романтикасы, мигјаслы фәлсәфи вә соснал пафос

Фүзулидән кәлән бәдин нәзәр вә ағры чалары илә вәһ-
дәт тәшкил едир.

Сөнмәјән әбәди ән'әнәләр арасындакы естафети вә
варислији биз бу поезијада һәм идеја, һәм дә сәнәткар-
лығ ахтарышлары сәһәсиндә көрүрүк. Мә'нәви дахили
аләмә мејл, заманы да, тәбиәти дә инсанда дәрк етмәјә ча-
ғырыш ону классик ше'рә, биринчи нөвбәдә исә Нәсимијә
јахынлашдырыр. Бу ики шаири поезијада, сәһнәдә дә
көрүшдүрән тәбии ганунаујғунлуг мәһз бу нөгтәдә өзүнү
көстәрир.

Б. Ваһабзадәнин пјесләрини онун поезијасы илә бағ-
лајан диқәр нөгтәләр дә чохдур. Инсан психолокијасына
мәхсус мүрәккәблик вә зиддијәтләрә, әхлаг вә идрак
проблеминин вәһдәтдә вә гаршылығлы әләгәдә изләмәјә
билаवासитә «икинчи аләми» — дахили аләми тәһлил ет-
мәјә гүввәтли мејл шаирин бүтүнлүкдә јарадычылығы
үчүн сәчијјәвидир. Онун өз пјесләриндән биринә икинчи
сәрләвһә кими сечдији символик ад — «Икинчи сәс» дә
мәһз бу «икинчи аләм» ин сәси, дахилин, мә'нәвијјатын
сәси демәкдир. Икинчи сәс — Бәхтијар Ваһабзадәнин бү-
түн поезијасында ешидилир, бурада исә ајрыча образа,
символа чеврилир вә башга сурәтләрлә һәмһугуг бир су-
рәт кими тамашада иштирак едир.

Бәхтијар Ваһабзадәнин драмлары мүасир Азәрбајҗан
лирик драмынын ваһид һәрәкәти вә ахтарышлары мәч-
расында мејдана чыхмышдыр. Бизчә бу пјесләрин ән'әнә
әзмини вә мәншәјини дә мүасир театрдан чох мүасир
поезијада, биринчи нөвбәдә исә Бәхтијар Ваһабзадәнин
өз поезијасында ахтармағ доғру оларды. Бәхтијарын сәһ-
нә тәчрүбәсини даһа чох «поетик тәчрүбә», «поетик
драм» ахтарышы адландырмағ олар.

Бу пјесләр белә бир фикир сөјләмәјә дә әсас верир
ки, Б. Ваһабзадәнин драматуркијасыны јалныз Бәхти-
јар поезијасы илә јох, үмумән мүасир вә классик поезија
илә бағлајан бағлар да ону мүасир вә классик театра
бағлајан чәһәтләрдән даһа жүчлүдүр.

Зәнкин вә әһатәли јарадычылығ јолу кечән Б. Ваһаб-
задә 50 илдән јухарыдыр ки, поезијамызын кешијиндә
дајанарағ гәлби риггәтә кәтирән, охучуну дүшүндүрән
вә нараһат едән характер лирик вә епик әсәрләри илә јә-
шәјыр. Шаир поезијамыза јени мөвзулар, јени характер-
ләр кәтирмиш, ше'р дилимизин зәнкинләшмәсинә чалыш-
мышдыр. О, јарадычылығында өз поетик формасы е'ти-
барилә новатор шаирдир.

Б. Ваһабзадә бәдин јарадычылыға чидди мүнәсибәт
бәсләјир, ше'р јазмағы, өз сөзүнү охучулара чатдырмағы
вәтәндашлығ борчу, шәрәф иши һесаб едир.

Шаир өз өмрүнүн мә'насыны доғма халғына хидмәт-
дә, вәтәнә лајиг өвлад олмағда көрүр:

Мән сәнинчүн,
Анамса мәнимчүн јанды, ше'рим,
«Баламын раһатлығы јохдур» — дејә
о мәни
сәнә гысганды, ше'рим.

Анчағ о билмәди ки, мән анамдан доғулдум,
Сәнә мәним гәлбимдә баламтәк бәсләдијим
Дујғулардан доғулдун.
Мәни анамдан алыб вәтәнимә, халғыма
Оғул едән сән олдун.

240044

2. БƏХТИЈАР ВАҺАБЗАДƏНИН ҺƏЈАТЫ. ЕЛМИ-ПЕДАГОЖИ ВƏ ИЧТИМАИ ФƏАЛИЈЈƏТИНИН ƏСАС ТАРИХЛƏРИ

Бəхтијар Маһмуд оғлу Ваһабзадə 1925-чи ил август ајынын 16-да Шəки шəһəриндə анадан олмушдур.

- 1934-чү ил Бакынын 136 №-ли мəктəбинə дахил олмушдур.
- 1935-чи ил ЛККИ сыраларына гəбул олунмуш-дур.
- 1942-чи ил Бакы шəһəri Октјабр рəјонунун 172 №-ли мəктəбини битирмиш вə һəмин ил С. М. Киров адына Азəрбајчан Дəвлəт Университетинин филолокија факүлтəсинə дахил олмушдур.
- 1944—45-чи иллэр «Эдəбијјат» гəзетиндə шə'бə мүдири вəзифəсиндə ишлəмишдир.
- 1945-чи ил Азəрбајчан Совет Јазычылары Итти-фагынын үзвлүјүнə гəбул олунмушдур.
- 1945—46-чы иллэр Азəрбајчан ЛККИ МК-нын нəздиндə «Азəрбајчан кəнчлəri» гəзетиндə шə'бə мүдири вəзифəсиндə ишлəмишдир.
- 1947-чи ил С. М. Киров адына Азəрбајчан Дəвлəт Университетинин аспирантурасына дахил олмушдур.
- 1949-чу ил Азəрбајчан ЛККИ МК-нын нəздиндə Ушагкəнчнəшрдə Мүасир эдəбијјат шə'бəсиндə редактор вəзифəсиндə чалыш-мышдыр.
- 1950-чи ил С. М. Киров адына Азəрбајчан Дəвлəт Университети Азəрбајчан эдəбијјаты тарихи кафедрасында мүəллим вəзифəсинə кечмиш вə «С. Вурғунун поезијасы» адлы намизэдлик диссертасија ишини мү-дафиə етмишдир.

1951-чи ил

С. М. Киров адына Азəрбајчан Дəвлəт Университети Азəрбајчан эдəбијјаты тарихи кафедрасында баш мүəллим вə-зифəсинə кечмишдир вə Али Аттестасија комиссијасынын гəрары илə филолокија елмлəri намизəди алимлик дэрəчəsi ады-на лəјиг көрүлмүшдур.

1953-чү ил

Сов.ИКП-нин үзвлүјүнə гəбул олун-муш, Университетин Азəрбајчан эдəби-јаты тарихи кафедрасында досент вəзи-фəсинə кечмишдир.

1959-чу ил

ССРИ Али Советинин Рəјасəт Heј'əти-нин гəрары илə «Эмəкдə фəрглəнмə меда-лы» илə тəлтиф олунмуш вə һəмин ил ту-рист сифəтилə Иран, Ираг (Кəрбəла шəһə-ри), Ливан вə Мисир өлкэлəриндə олмуш-дур.

1961-чи ил

Турист сифəтилə Африка боју өлкэлə-риндə олмушдур.

1965-чи ил

С. М. Киров адына Азəрбајчан Дəвлəт Университетинин ихтисаслашдырыл-мыш елми шурасында «С. Вурғунун һə-јаты вə јарадычылыг јолу» адлы доктор-луг диссертасија ишини мүдафиə етмиш-дир.

1966-чы ил

С. М. Киров адына Дəвлəт Универси-тети Азəрбајчан эдəбијјаты тарихи ка-федрасында профессор вəзифəсинə сечил-мишдир.

1967-чи ил

Бакы шəһəri Зəһмəткеш Депутатлары Советинин XI чағырыш 320 №-ли даирə-синдə депутат сечилмишдир.

1970-чи ил

С. М. Киров адына Азəрбајчан Дəвлəт Университети Азəрбајчан совет эдəбијја-ты кафедрасынын мүдири вəзифəсинə се-чилмишдир.

1974-чү ил

Азəрбајчан совет эдəбијјаты вə театр сəһəсиндə хидмəтлəринə кəрə Азəрбајчан ССР Али Совети Рəјасəт Heј'əтинин фəр-маны илə «Азəрбајчан ССР эмəкдар ин-чəсəнəт хадими» фəхри адына лəјиг кə-рүлмүшдур.

1974-чү ил

Нчмајəндə сифəтилə Португалијада,

- гонаг кими Түркия республикасында олмушдур.
- 1965-чи ил** Анадан олмасынын 50 иллији мүнәсибәтилә Гырмызы Әмәк Бајрағы ордени илә тәлтиф олунмушдур.
- 1976-чы ил** «Ленинлә сөнбәт» вә «Муғам» поемаларына көрә Азәрбајчан Дөвләт мұкафаты лауреаты адына ләјиг көрүлмүшдур.
- 1977-чи ил** Нүмајәндә сифәтилә Түркия Республикасында олмушдур.
- 1978-чи ил** Нүмајәндә сифәтилә Инкилтәрәдә олмушдур.
- 1980-чи ил** Х чағырыш Азәрбајчан ССР Али Советинә Гобустан сечки даирәси үзрә депутат сечилмишдир. Нәмчинин Азәрбајчан ССР ЕА-нын мұхбир үзвү сечилмиш, нүмајәндә сифәтилә Алманија Федератив Республикасында олмушдур.
- 1984-чү ил** Азәрбајчан ССР-ин халг шаири фәхри адына ләјиг көрүлмүшдур.
- 1984-чү ил** «Бир кәминин јолчусујуг» әсәринә көрә ССРИ Дөвләт мұкафаты лауреаты адына ләјиг көрүлмүшдур.
- 1984-чү ил** Октјабр ингилабы ордени илә тәлтиф олунмушдур.
- 1990-чы ил** ССРИ Дөвләт Халг Тәһсил Комитәси илә разылашдырылмыш БДУ-нун 23 март 1990-чы ил тарихли вәсадәти вә Азәрбајчан ССР Елмләр Академијасынын 5 мај 1990-чы ил тарихли тәгдиматына әсасән Азәрбајчан ССР ЕА-нын мұхбир үзвү Бәхтијар Маһмуд оғлу Ваһабзадә БДУ-нун ректорлуғу нәздиндә мәсләһәтчи вәзифәсинә тәјин олунур.
- 1991-чи ил** Азәрбајчан Республикасы Али Советинә депутат сечилмишдир.
- 1995-чи ил** Анадан олмасынын 70 иллији мүнәсибәтилә Азәрбајчан Республикасы Президентинин фәрманы илә «Истиглал ордени» илә тәлтиф олунмушдур.
- 1995-чи ил** Анадан олмасынын 70 иллији мүнәсибәтилә Азәрбајчан Республикасы Тәһсил

Назирлијинин фәрманы илә тәлтиф олунмушдур. Анадан олмасынын 70 иллији мүнәсибәтилә Елми Биликләри Јајан Чәмијјәтин Јусиф Мәммәдәлијев адына мұкафатына ләјиг көрүлмүшдур.

1995-чи ил

Анкара Дөвләт Университетинин фәхри доктору сечилмишдир.

1995-чи ил

Азәрбајчан Республикасы Јени Конститусија ләјиһәсини һазырлајан Комиссијанын тәркибинә дахил олунмушдур.

Азәрбајчан Республикасы Милли Мәчлисинә депутат сечилмишдир.

3. БӘХТИЈАР ВАҲАБЗАДӘ ӘДӘБИЈАТ ВӘ СӘНӘТ ҲАГГЫНДА

Нәнәләр дејәндә нағыллар, нағыллар дејәндә нәнәләр јада дүшүр. Бизим ағбирчәк нәнәләр... Нәсилләр нәнәләрин гучағындан кәлиб кечир... Нәнәләрин бајатысыны, охшамасыны, лајласыны, нағылыны ешидә-ешидә... Бизим Бабәкимиз дә, Короғлумуз да, Фүзулимиз дә, Сабиримиз дә, Үзејримиз дә, Әләскәримиз дә нәнәләрин бајаты, нағыл, гошмасындан су нчиб баһадыр олуб, сәнәткар олуб.

Сәнәткар вә заман китабында. Б., «Кәнчлик», 1971.—С. 69.

Мин ил бундан әввәл јаранмыш «Шаһнамә», 400 ил бундан әввәл јаранмыш «Ҳамлет», «Лејли вә Мәчнун» бизи бу күн дә һејрәтләндирир. Бу әсәрләр бизә садәләвһ вә күлмәли көрүнмүр, сәнәт аләминдәки зирвә бүтүн дөврләр үчүн зирвәдир. Елмдә исә дүнәнин зирвәси бу күн үчүн пилләдир.

Јенә орада.—С. 84.

Сәнәт аләминдә јамсыламаг да, һеч кәсә бәнзәмәмәјә чалышмаг да тәһлүкәлидир. Бурада орта јол тутмаг лазимдыр. Јә'ни кечмиши сев, өзүндән әввәлкиләри өјрән, бу ән'әнәнин үзәриндә кечмиши инкар етмәдән өзүнү тапмаға чалыш. Башга сөзлә, гәлбинин сәсинә гулаг ас, она хәјанәт етмә.

Јенә орада.—С. 87.

Јүксәк идејаја малик олан бөјүк идеалларла јашајан совет адамынын мә'нәви аләмини, дүшүнчә вә дујгуларыны ифадә етмәк истәјән совет јазычысы сәнәткарлығына хусуси диггәт јетирмәлидир.

Јенә орада.—С. 104.

Чанлы һәјата, инсан вә онун талејинә әсасланан, һәјатын өзүндән чыхан мұһакимә көзәлдир вә бу бәдии әсәр үчүн лазимдыр.

Јенә орада.—С. 120.

Ше'рдә сәнәткарлығы үчүн вачиб олан әсас шәртләрдән бири дә дил вә ифадә көзәллијидир.

Јенә орада.—С. 124.

✓ Јазычы, һәр шејдән әввәл зәманәсинин оғлу олмалы, һәмишә мүасирлик һиссилә јашамалы вә јаратмалыдыр.

Јенә орада.—С. 141.

Дүшүнчәдән, фикирдән кәнар бәдии әсәр јалныз сөз јығыныдыр. Әсил сәнәткар дүшүнә-дүшүнә јаздығы кими, әсил охучу да дүшүнә-дүшүнә охумалыдыр.

Јенә орада.—С. 144.

Көзәллик—идеалдыр, учалыгдыр. Инсан тәбиәти һәмишә көрдүјү, лакин әли чатмајан идеала чан атыр, бу чанатма исә ону учалдыр, бөјүдүр, көзәлләшидир.

Јенә орада.—С. 158.

Бир халгын фолклору башга халглар үчүн дә доғмадыр.

Јенә орада.—С. 164.

Муғамлар һәр бири ајрылыгда халгымызын јаратдығы мөһтәшәм сәс абидәләридир. Онлар бизим идрак хәзинәмиз, мә'нәви дүнјамыздыр. Сәс вә сөз абидәләринин даш абидәләрдән фәрги ондадыр ки, даш абидәләр заманын туфанлары гаршысында әријиб вахт кечдикчә өз тәрәватини итирирсә, сәс дә сөз абидәләри кими әксинә, замандан-замана даһа да чилаланыр, јениләшир вә көзәлләшир.

Јенә орада.—С. 165.

Сөзләр ајрылыгда мәфһумдур, адлардыр. Сөз топлусу фикирдир, дүшүнчәдир, мәтләбдир. Дүнјанын өзү дә фикирдир, дүшүнчәдир.

Јенә орада.—С. 176.

Инсанлыгын тарихи зорла эдалэтин, писликлэ јакшылыгын, јаланла керчэклијин мүбаризэ тарихидир.

Садэликдэ бөјүклүк китабында Б., «Јазычы»—1978.—С. 5.

Мә'нәвијјат бөјүклүјү, башгасыны дүшүмәк зәруријјәти, башгасынын јолунда гурбана һазыр олмаг дүјгүсү мүасир инсанын гаршысында дуран ән бөјүк вә ән ваңиб мәсәлэләрдән биридир.

Садэликдэ бөјүклүк китабында.—Б., «Јазычы»—1978.—С. 35.

Көкләри халгын үрәјинә бағланан сәнәт халгын үрәјинә асанлыгла јол тапыр.

Јенә орада.—С. 67.

Сәнәт кими елм дә чох заман халгын тәчрүбәсинә, онун кечиб калдији јоллара, бу јоллардан чыхардыгы мүдриканә нәтичәләрә сөјкәнир.

Јенә орада.—С. 70.

Инам вә шәрәф иши олан әмәк, совет адамларынын симасыны мүәјјән едән башлыча кејфијјәтләрдәндир.

Јенә орада.—С. 104.

Тарихдә елә бөјүк шәхсијјәтләр олмуш ки, онларын ады мәнсуб олдуғу халгын тарихинин мүәјјән бир дөврүнү тәмсил етмишдир.

Јенә орада.—С. 123.

Сөзләр—күлләрә, чичәкләрә бәнзәр. Ағ, гырмызы, чәһрајы. Бахмагла әтрини дүјмаг олмаз. Дүјмаг үчүн көзләрини јумуб дәриндән гохламаг лазымдыр.

Јенә орада.—С. 143.

Ади һиссләр, бәшәри дүјгулар, поезијанын сакит дилиндә данышанда дәрин вә мә'налы олур.

Јенә орада.—С. 149.

Көкү торпаға бағланмајан ағачын кечи-тези гуруја-чағы лабүд олдуғу кими, көкү конкрет бир мәкана мәнсуб олдуғу халгын мә'нәви дүнјасына бағланмајан сәнәтин дә бој атыб јүксәләчәјинә инанмаг чәтиндир.

Јенә орада.—С. 162.

Әдәбијјат «өзлүк»дән башлајыб дүнјанын идрака доғру-кедән долајлы јолдур.

Јенә орада.—С. 171.

...Нәзмә чәкилмиш фикир һәлә поезија дејил, гуру дидактикадыр. Поезија исә фикрин һисслә, һәјәчанла ифадәси демәкдир.

Јенә орада.—С. 181.

Пислијә гаршы мүбаризә, әслиндә долајы шәкилдә көзәллијә сәчдә демәкдир.

Јенә орада.—С. 216.

«Сәнәткарын илһамы нә заман сөнүр?» суалына мән белә чаваб верәрдим: «Өзүнә вурулмаға башлајанда».

Јенә орада.—С. 227.

«Фикир поезијасы» дедијимиз заман бизи һәјәчанландырыб дүшүндүрән, дүшүндүрүб һәјәчанландыран әсәрләри баша дүшүрүк.

Јенә орада.—С. 231.

Һәјатын, тәбиәтин маһијјәтинә вармаг, шејләрин бәзәјини јох, өзәјини көрмәк еһтирасы, әдәбијјатымызын баш мөвзуеу олмушдур.

Јенә орада.—С. 274.

Һәр бир сәнәт әсәри, ону јарадан мүәллифин вәтәнинин, халгынын бағрындан, мә'нәви аләминдән көјәрир...

Јенә орада.—С. 281.

Нағылларымызда физики күчлө мә'нәви күч, гылынч-
ла ағыл һәмишә вәһдәтдә верилмишдир.

Јенә орада.—С. 296.

Вәтәни, дашына, торпагына, иглиминә, сујуна көрә
севмирләр. Вәтәни вәтән олдуғуна көрә семирләр.

Јенә орада.—С. 301.

Идрак кичикдән бөјүжә, садәдән мүрәккәбә, мә'лум-
дан мәчһула доғру инкишад ғәһир.

Јенә орада.—С. 308.

Халгы билмәдән, мә'нәвијјатыны дујмадан, онун гәл-
бинә јол тапмағ чәтиндир.

Јенә орада.—С. 317.

4. АЗӘРБАЈЧАНЫҢ ӘДӘБИЈАТ ВӘ МӘДӘНИЈАТ ХАДИМЛӘРИ БӘХТИЈАР ВӘҺАБЗАДӘ ҺАҒҒЫНДА

Бәхтијар Вәһабзадә һәјатла, зәманә илә јашајан,
халгы марағландыран бир сыра чанлы мәсәләләрә бә-
дһи сөзлә чаваб вермәјә чалышан, һәјәчанлы, дүшүнән
вә дүшүндүрән бир шаирдир. Онун јарадычылығында ән
чох хоша кәлән чәһәт одур ки, Бәхтијар јүксәк амал
шаиридир.

М. Ибраһимов. Үфүгләрә ачығ јол.
«Коммунист» гәзети, 29 ијул, 1964.

Бәдһи сәнәт аләминә ајағ басдығы илк күнләрдән
халгын мәһәббәтини газанмағ һәр јазычыја мүјәссәр
олан бир сәадәт дејилдир. Бәхтијар Вәһабзадә өзүнүн
фитри шаирлик исте'дады сәјәсиндә һәлә кәнч јашла-
рындан охучуларын севмәјә башладығы, һәмишә диггәт-
лә изләдији вә бөјүк үмид бәсләдији хошбәхт сәнәткар-
лардандыр.

М. Нүсәји. Нарәһат шаир «Иясан вә
заман» китабында. Бакы, 1964, с. 5.

Бәхтијар Вәһабзадә сөзүн әсил мә'насында шаирдир.
Онун поетик фырчасынын чәкдији лөвһәләр рәнкарәнк
вә марағлыдыр. О, һәссас гәлбә малик бөјүк имканлар
шаиридир.

Рәсул Рза Бәхтијарлыг. «Әдәбијат вә
инчәсәнәт» гәзети,—1975.—23 август.

Бәхтијар она көрә бәхтијардыр ки, ону халгы семир,
халгы да она көрә бәхтијардыр ки, онун Бәхтијары вар.
О, ширинсөзлү рүбабыны чошғун синәсинә басыб «416»-
дакы мисилсиз шүчаәтләрдән бәһс едир, әбәди Одлар

јурдунун оғул-гызларынын аловлу һиссләриндән сөһбәт ачыр, онларын пак мөһәббәтинин гүдрәтини тәрәннүм едир. Бәхтијар көзәл хејрхәһ мөһәббәтин фәдаһсидир.

Низзи. Әзиз Бәхтијар «Азәрбајчан», 1975, № 10, с. 47.

Дәрин мә'на, көзәл мәнтиг, үрәк чырпынтыларыјла долу бәдин фәлсәфи фикирләр Бәхтијар ше'ринин өзү-лүдүр. Онун һәр јени ше'рини сәбирсизликлә көзләјән-ләрдән биријәм. Ачығыны дејим, шаир Бәхтијар мәнә мөһәрәтлә мөвзу сечән устад бир рәссама хатырладыр.

Микајыл Абдуллајев. Бәхтијары дү-шүнүрәм. «Азәрбајчан», 1975, № 10, с. 47.

Бәхтијар ше'ри онун өз үрәјиндән ахыб кәлир. Бура-да тәглид көрүнмүр. Шаир ағармаға башлајан гывыр-ларыны гарышдырмыр, өз алныны јумруглајыб дурмур. Дүздүр, о, «јарадычылыг эзаблары»ны чәкир, анчаг бу эзаб фәрәһлидир. Көрәсән «јарадычы эзаб»дан да дүн-јада ширин вә бәһрәли нә вар?!
.

С. Рәһимов. Шаһин шәһпәрли шаир. «Азәрбајчан», 1975, № 10, с. 44.

Бәхтијар Ваһабзадә чох хошбәхт шаирдир, чүнки һә-јаты боју уғрунда мүбаризә апардығы арзусуна чатды— доғма халгынын мүстәгиллијини, азадлығыны көрдү.

Елчин Әфәндијев. Б. Ваһабзадәнин 70 иллик јубилејиндә чыхышы. «Азәр-бајчан» гәзети, 1955, 14 октјабр.

Торпағымыза азадлыг, мүстәгиллик баһарынын кәл-мәсини илк дујан, бу баһарын кәлмәси үчүн илләр боју чырпышан вә ону илкин саламлајан, мүждәләјән шаир-ләримиздән бири дә Бәхтијар Ваһабзадәдир.

Анар. Б. Ваһабзадәнин 70 иллик ју-билејинә тәбрик. «Азәрбајчан» гәз., 1995, 14 октјабр.

Јалһыз миллиәтинин адындан данышан шаир милли шаир олур. Бәхтијар Ваһабзадә мөһз белә шаирдир.

Јашар Гарајев. Б. Ваһабзадәнин 70 иллик јубилејиндә сөјләдији сөз, «Азәрбајчан» гәз., 1995, 14 октјабр.

Бәхтијар Ваһабзадәнин јарадычылығы поезијамазын мүтәрәгги ән'әнәләри илә бағлы олан һәјәчанлы, мә'на-лы, аһәнкдар јарадычылыгдыр. О, фикир сөјләјән, һади-сәнин маһијјәтинә нүфуз едән, сурәтин дахили аләмини ачмағы бачаран, поемаларында епик тәсвири лирик һа-шијәләр вә кәскин драматик мүнәгишәләрлә үзви шә-килдә бағламағы севән шаирдир.

П. Хәлилов. Бәхтијар Ваһабзадә «Азәрбајчан совет әдәбијаты» кита-бында. Б., 1966, с. 308.

Бәхтијар Ваһабзадә һәмишә ахтарышда олан, ичти-маи мәфһумларын, сөз вә анлајышларын фәлсәфи-пое-тик мә'насы үзәриндә дөнә-дөнә дүшүнән, бу дүшүнчә-ләри барәдә охучулары илә вәсфи-һал етмәји севән ша-ирләрдәндир.

Б. Нәбијев. Һәјат вә бәдин һәгигәт. «Тәзә илләр сорағында» китабында Б., 1979, с. 27.

Бәхтијар Ваһабзадә сөзүн әсил мә'насында шаирдир. Онун поетик фырчасынын чәкдији лөвһәләр рәнкарәнк вә чәзибәдардыр. О, һәссас гәлбә малик бөјүк имканлар шаирдир.

К. Талыбзадә. Шаһранә дүшүнчәләр. «Әдәби ирс вә варисләр» китабында. Б., 1974, с. 200.

Бәхтијар Ваһабзадәнин лирик гәһрәманы даима дү-шүнүр, ахтарыр, охучуну да өзү илә бәрәбәр ахтарыша чәкир.

Ј. Сејидов. Шаир вә заман. «Азәр-бајчан кәнчләри» гәзети, 1964, 8 ијул.

Халгын севимли шаири, танынмыш ичтиман хадим, елмәр доктору, профессор Бәхтијар Ваһабзадә узун ил-

ләр Университетдә дәрс дејир, кәнч нәслә вәтәнпәрвәрлик руһу ашылајыр.

М. Әләскәров. Б. Ваһабзадәнин 70 иллик јубилејинә тәбрики. «Азәрбајчан гәзети, 1995, 14 октјабр.

Б. Ваһабзадә орижинал шаирдир. Бу, өзүнү онун һәјата јанашма методунда, мөвзу сечмәк, ону конкрет шәкилдә ајдын вә әлван бојаларла ифадә етмәк бачарығында көстәрир.

Г. Хәлилов. Јүксәлиш јолларында. «Азәрбајчан», 1953, № 11.

«Јоллар вә оғулар» поемасы Бәхтијарын бир сәнәткар кими инкишаф етдијини, гәләминин долғун поетик лөвһәләр, кәскин драматик конфликтләр, бир-бириндән фәрғләнән гүввәтли характерләр, тракик сәһнәләр јаратмаг бачарығыны ајдын көстәрән бир әсәр кими гијмәтләндирилмәлидир.

Ч. Абдуллајев. Јоллар вә оғулар. «Әдәбијат вә инчәсәнәт» гәз., 1964, 1 август.

Мәктәбә, скамја јолдашына вә мүәллимә олан мәһәбәт һисси Бәхтијарын ше'рләриндә о гәдәр сәмими вә һәјәчанлыдыр ки, буну јалныз һәмин ше'рләрин дили илә ифадә етмәк олар.

Г. Гасымзадә. «Баһар» һагғында. «Азәрбајчан кәңчләри» гәзети, 1950, 9 август.

Бәхтијар Ваһабзадә орта сәвијјә танымар, мијанәлији көрән көзү јохдур. «Ағласан һөнкүр ағла, күлсән гәһ-гәһ чәк күл». О, поезијада мәһз белә бир шүары рәһбәр тутур.

А. Ахундов. Өн сөз. И. Әлијева. Б. Ваһабзадәнин лирикасы. Б.: Јазычы, 1983, с. 5.

Бәхтијар Ваһабзадә ше'рини милли поезијанын һадисәси едән башлыча чәһәт бу ше'рин зәманәси илә нәфәс

алмасы, онун гајғы вә һәјәчанлары илә јашамасы, дөврүн һеч бир мүрәккәб, драматик мәсәләсинә лагәјд галмама-сыдыр.

Ј. Гарајев, Ш. Салманов. Поезијанын камиллији. Б., 1985, с. 8.

Б. Ваһабзадә јашлы нәслин һафизәсиндә өзүнә мөһкәм јер тутан чавидләрин, чавадларын, мүшфигләрин, илдырымларын дедикләрини јени мәрһәләдә јени нәслә демәјә чалышыр, тапынтыларыны поетик тәзадлар үстә гурараг сәтиралты мә'наларә «енир» вә бу јарадычылыг ахтарышлары ону башга мүәллифләрдән фәрғләнди-ринди.

Н. Нәсәнзадә. Б. Ваһабзадә—70. Дүшүндүрән поезија. «Азәрбајчан» гәз., 15 август, 1995.

Поетик фикир шаирин јарадычылығында һәмишә өзүнә мүвафиг формада ифадә олунур. Образлылыг, бәдии тәсвирләрдә үмүмиләшдирмә, гүввәтли афоризмләр јаратмаг онун ше'рләринин башлыча хүсусијјәтләриндән-дир.

Ч. Әһмәдов. Инсан вә заман. «Совет кәнди» гәзети, 1964, 23 ијул.

Мүасир дөврүмүзүн, бәдии-зәһни тәфәккүрүмүзүн, мә'нәви колоритимизин күлчәләшмәсиндә, кәләчәјимизә јадикар верилмәсиндә хидмәти олан сөз усталарындан бири Ваһабзадә Бәхтијардыр.

Т. Начыјев. Ше'римиз, нәсримиз, әдәби дилимиз. Б., 1980, с. 106.

Бәхтијар Ваһабзадәнин драматуркијасы фәлсәфи дәринлији илә һәјат, чәмијјәт, инсан һагғында гајғыкеш, һәссас сәнәткар вә вәтәндаш мүһакимәләри илә гијмәт-лидир.

Ч. Мәммәдов. Өн сөз. Б. Ваһабзадә. Пјесләр Б., 1980, с. 5.

Бәхтијар дәрин телләрлә өз халгына бағлыдыр. О, ше'римизин классик ән'әнәләриндән гидаланараг өзүнүн мүасир руһлу, мүасир амаллы ше'р дүнјасыны јаратды. Онын бир ганады дүнәндирсә, бир ганады бу күндүр, өзү исә сабаһа учан бир гартала бәнзәјир.

Н. Хәзри. Бәхтијар талели Бәхтијар.
Б. Ваһабзадә. Сечилмиш әсәрләри. II
чилдә. II ч. Б., 1975, с. 249.

Бәхтијар Ваһабзадәнин јарадычылығы инсанын мә'нәви вә ичтимаи бүтөвлүјүнә мане олан һәр чүр чәпәрлә-рә гаршы үсјан поезијасыдыр.

С. Рүстәмханлы. Өмрүн пајызында.
Б. Ваһабзадә «Пајыз дүшүнчәләри».
Б., 1981, с. 7.

Бәхтијар ше'ринә заман дәруни дүшүнчәләрин гана-дында дахил олу, өмүр әбәдијәт һагда бәди-фәлсәфи үмумиләшдирмәнин бүнөврәсинә чеврилир.

Н. Чаббаров. Өјрәнән дә мәнәм, өј-рәнилән дә... Азәрбајчан 1958, №6,
с. 151.

5. ХАРИЧИ ӨЛКӘЛӘРИН ӘДӘБИЈАТ ВӘ МӘДӘНИЈАТ ХАДИМЛӘРИ БӘХТИЈАР ВАҺАБЗАДӘ ҺАГГЫНДА

Бәхтијар Ваһабзадә үчүн ајрыча бир тарихчилик ан-лајышы јохдур, ајрыча бир ән'әнәви «милли характер», ајрыча бир мүасир «интеллектуал гәһрәман» јохдур. Онын үчүн јалныз ејни ваһид, јекпарә варлыг мүгәддәс әбәди Азәрбајчан вардыр.

Әһмәд Бичан Ерчилагди—Бир Азәри шаири Б. Ваһабзадә. «Милли екитим вә күлтүр» дәркиси, 1979, март, №2.

Б. Ваһабзадәјә көрә шаирин вүчуду Вәтән торпағы, нә-фәси Хәзәр дәнизиндән әсән рузкар, ганы Күр, Араз чај-ларыдыр. Шаир Вәтән вә милләт әгидәсинин мәчмуудур.

Әли-Јавуз Акпынар. Б. Ваһабзадә. Ше'рләр. «Атүкән» нәшријаты, Ис-танбул, 1979.

Б. Ваһабзадәнин өмүр јолу үчбучаг ичиндәки инсанын үсјанларыны, тәзадларла долу мүбаризләрини, үрәк чырпан анларыны, архасынча кетдији, амма чата билмә-дији хәјалларын јаратдығы таләјә күскүнләрини бизә анладыр.

Дурсун Јылдырым. «Пајыз дүшүнчә-ләри»ндә бөјүк арзулар. Милли күл-түр дәркиси, чилд 3, сајы 9, 1982.

Пиано вә каман бөјүк мусигичиләрә өз дүһаларыны ифадә етмәкдә бир әнкәл олмадығы кими, вәзн вә гафијә дә әсл ше'рә һеч вахт әнкәл ола билмәз. Әксинә ону кө-зәлләшдирәр. Бәхтијар Ваһабзадәнин поезијасында вәзн вә гафијәдән чох усталыгла истифадә олунар. Бәхтијар Ваһабзадәнин поезијасында фикирләр гафијәләрдә дү-

јумләнир, вурғулар, фикирләр вә хәјаллар адәтән, гафи-
јәләрдән ышғырыр.

Мәһмәт Каплан. Бриллиант кими бир
ше'р. «Түрк әдәбијаты дәркиси», јан-
вар, 1987, сајы 123.

Бәхтијар Ваһабзадә бүтүн түрк дүнјасынын ортаг сә-
си, севән үрәји, ајдынлыг үзү вә көзәллик чизкиси, рәм-
зидир.

Јавуз Бүләнд Башкар. 18 нојабр, 1991,
Анкара.

Бәхтијар ше'рләриндә ширин-шәкәр дилимиз, пакдан-
пак динимиз, кечмишләрдән бој көстәрән тарихимиз,
адәт вә ән'әнәләримиз, мүдрик дүнјакөрүшүмүз, гәдим
сөз сәнәтимиз, бир сөзлә, бизи өзүмүзә гајтаран, бизи
јүзилликләрдән бәри јыхылмаға гојмајан, јох олмагдан
һифз едән, јатмыш ујғуда олан башлары гәфләт јухусун-
дан ојадан мүмтаз дәјәрләр јашајыр.

Фатих Бағчыоғлу. Бәхтијар Ваһабза-
дәнин һәјаты вә сәнәти һаггында бир
нечә сөз. Б. Ваһабзадә «Күн вар ки,
мин аја дәјәр», «Нил» нәшријаты,
Измир, 1992.

Бәхтијар Ваһабзадәнин «Һөрүмчәк тор бағлады» ше'-
риндә бөјүк бир дөврүн зүлм панорамасыны бир гушба-
хышы романтизм илә дејил, керчәкли образларын кәзү-
мүз гаршысында чанландырмышдыр. Ше'рин һәр мисра-
сы бир санчы, һәр бир кәлмәси бир фәрјадын тәзаһүрү-
дүр.

М. Һалиһтин Кукул. Бәхтијар Ваһаб-
задәнин «Һөрүмчәк тор бағлады»
ше'ри һаггында. «Ортадоғу» дәркиси,
1993, 28 нојабр.

О, вәтәнин дәрдини чәкән, вәтәнин наминә јашајыб-
јарадан сәнәткардыр. Бөјүк өндәр М. Ә. Рәсулзадәнин
галдырдығы үчрәнкли бајраға ишарә едәрәк «Бу бајраг
алтында јашамаг гәдәр, торпаға кетмәк дә шәрәфдир»
дејәрәк өз һәгигәтинә инаныр. О, «бу бөјүк амалла јә-
шамасыны, доғма гардашы белә олса, дүшмән биләчәк
гәдәр өз вәтәнинин сөздачысыдыр. 20 јанвар фачиәсинин

ертәси күнү ишғалчырус ордусу кенералынын үзүнә тү-
һүрмәклә өлүмлә үз-үзә дурмагдан да чәкинмәмишдир.
Биз Б. Ваһабзадәни белә таныјырыг.

Һүснијә Мајадағлы. Б. Ваһабзадәнин
әсәрләриндә сәтиралты ифадәләр.
«Түрк әдәбијаты» дәркиси, 1994,
феврал.

Лиризм вә вәтәндашлыг Бәхтијарын јарадычылығын-
да ајрылмаз гоша симләрдир вә бу симләр онун шәхси
вә ичтимай дүнјакөрүшүнүн гүввәтлилијинә бир даһа
шәһадәт верир.

Чинкиз Ајтматов. «Јарадыбдыр инам
мәни, мән инамын өвладыјам». Б. Ва-
һабзадә. «Достойнство», «Јазычы»,
1983. (Өн сөз).

Керчәклик инамла инамсызлығын, рәзиллијин гаршы-
дурмасындадыр. Бәхтијар Ваһабзадәнин садә, демәк олар
ки, халг дејимләринә бәнзәр мисралары икибашлы, тәзад-
лы һәјат анлајышлары илә долудур.

Јевкени Јевтушенко. Шаир һаггында
бир нечә сөз. «Рука в руке», «Кәнч-
лик», 1981 (китабына өн сөз).

Бәхтијар өз лирикасында лирик олдугу гәдәр дә фи-
лософдур. Онун ше'рләри предметлидир, конкретдир.
Ше'р нәинки охунур вә сәсләнир, һәм дә көзлә көрүнүр.
Ше'рләрин һамысында шаирин синирләри һисс олунур,
сөзлә үнсийјәти дәрк едилир.

Јерор Исајев. Шаир сөзүнүн сәһри.
«Мы на одном корабле» («Бир кәми-
нин јолчусујуг») китабына өн сөз.
«Јазычы», 1983.

Һәм шаир, һәм дә инсан кими мән Бәхтијар мүәллим-
дән чох шеј өјрәнмишәм. Онун үчүн «башгасынын ағры-
сы» мәфһуму демәк олар ки, јохдур. Һәр ағры онун өз
ағрысыдыр.

Римма Казакова. «Коммунист» гәз.,
1984, 11 октябр.

Бәхтијар Ваһабзадә сөзүн әсл мә'насында шаирдир. Һәм дә, һеч кимә бәнзәри олмајан вә бәдии сөз устасынын јарадычылыг диапозону олдугча кенишдир.

Станислав Кунјајев. Үрәк сөһбәти...
«Избранное». Азәрнәшр, 1977 (китаба өн сөз).

Шаир һәр ше'риндә тәбииндир, чүнки о, сәмимидир, үрәјначыгдыр, әдабаз дејил, сүн'иликдән узагдыр. Онун поезијасында ағыр вә ејни заманда чәкисиз, шәффаф вә әсрарәнкиз поетик иксир вар.

Павло Мовчан (Украјна). Гәлбин үлви дүјгулары. «Литературнаја гәзета» 1984, 12 сентјабр, № 37.

ӘСӘРЛӘРИ

1. Китаблары

1. Мәним достларым. Ред. Ә. Чәмил.—Б.: Азәрнәшр, 1949.—65 с.

Китабын ичиндәкиләр: Бөјүк инсан.—Мәним достларым.—Јашыл чәмән, ағач алты, бир дә ки, түнд чај.—Мирвари.—Хатирәләр.—Сабаһыңыз хејир олсун.—Тәзә шәһәр.—Сәнин тикдијин евдә.—Ағ сачлар.—Көнүл баһары.—Мәктәб ше'рләри.—(Илк чығыр).—Гызыл медал.—Илк дәрс.—Мәктәб јоллары (Ше'рләр).—Тохучу гыз (поема).

2. Баһар. Ред. О. Сарывәлли.—Б.: Ушагкәнчнәшр, 1950.—50 с.

Китабын ичиндәкиләр: Рәһбәрими көрәјдим.—Мәним сәсим.—Октјабр бајрамы.—Илһам чырағы.—Бизим сәһнә.—Сәнсиз дә јашадар бу дағлар сәни.—Бөјүк сәнәт.—Ағ сачлар.—Мәктәбдән ајрыланда.—Илк чығыр.—Гызыл медал.—Мәним достларым.—Јенидән мәктәбә.—Мәктәб јоллары.—Көзәл Вәтән.—Бивим јүрдун.—Јај.—Гышын сон күнләри (Ше'рләр).—Ифтихар (поема).

3. Достлуг нәғмәси. Ред. О. Сарывәлли.—Б.: Ушагкәнчнәшр, 1953—63 с.

Китабын ичиндәкиләр: Уста билмәди ки,—О хәтләр.—Балача бир гыз.—Гызым.—Совет һәкими.—Китаб.—Бир мајагдыр.—Бир столун башында.—Садә адамлар.—Дәмирјолчу.—Истирахәт ше'рләри: Рус нәғмәси.—Һа—мы сәнин әзизиндир.—Истирахәт еви.—Тәләбә—мүәллим.—Сәадәт кешикчисинә.—Јазы тахтасы.—Хизәк.—Сәнин мүәллимән.—Азад күнүн кәләчәкдир.

4. Әбәди һејкәл. Ред. И. Солтан.—Б.: Азәрнәшр, 1954.—60 с.

Китабын ичиндәкиләр: Әбәди һејкәл.—Ораг-чәкич.—Ана.—Јыхылмајасан.—Сән күләндә.—Лајла.—Јағма јағыш.—Күлүш.—Даныша билмирәм.—Ики күндәлик.—Бир һәјат јолу.—Илк мәһәббәт.—Илин сон кечәси.—Чәнублу бачыма.—Кәлир.

5. Чинар. Ред. О. Сарывәлли. — Б.: Ушагкәнчнәшр, 1956.—61 с.

Китабын ичиндәкиләр: Мәктәб ше'рләри.—Мәктәбли гыз.—Мүәллим.—Мәним парта јолдашым.—Гијмәт.—Хиласкар.—Баһар нәғмәси.—Сәнин мејвәләрин вар.

Мүхтәлиф ше'рләр: Чинар.—Даг сулары.—Мәним партбилетим.—

Балалары көрмәсин.—Нечә кизләнә билдин.—Көрпә нәфәси.—Ана дили.—Өмүр.—Күнләр кечир.—Суал.—Халг шаиринә.—Өмүр ки вар.—Јохушда.—Сәнсән, јохса мән?—Әдабаз.—Тәнәк.

Маһнылар. Јуху кәлмир көзүмә.—Тар чалан оғлан.—Кечәләр узанајды.—Верәјди.—Әлләр.—Үрәјиндә.—Јазылмамышдыр.—Гөвси-гүзәһ.—Гашла көзүн арасында.—Сән вахты нејләјирсән?

6. Садә адамлар. Ред. И. Солтай. Б.: Азәрнәшр, 1956.—123 с.

Китабын ичиндәкиләр: Көрүш.—Биринчи кечә.—Илк күнләр.—Севки.—Тоггушма.—Әризә.—Китабханада.—Дүшүнчәләр.—Гајытды.—Худбин.—Даһа бир мәртәбә.—Икинчи тоггушма.—Дөнүш.—Күзкү габағында дүшүнчәләр.—Һәјатдан китаба.—Бу дағларда.—Кәнддән шәһәр.—Чыдыр.

7. Сәмәд Вургун. Ред. О. Сарывәлли.—Б.: Азәрбајҗан ССР сijasи вә елми биликләри јајан чәмијәтин нәшри, 1956.—40 с. (Сәмәд Вургунун һәјат вә јарадычылығы һаггында охунмуш мүнәзирәләрин стенограмлары).

8. Халг шаири Сәмәд Вургун (һәјат вә јарадычылығы). Ред. П. Хәлилов.—Б.: Азәрбајҗан Дөвләт Университетинин нәшријаты, 1956.—129 с.

9. Чејран. Ред. Ә. Аббасов.—Б.: Ушагкәнчнәшр, 1957.—163 с.

Китабын ичиндәкиләр: Үрәк.—Ленин.—Јолдаш дөпутат.—Доғум евниндә.—Күр чајы.—Мисир.—Арзуларым гәдәр өмрүм олајды.—Әлифба китабы.—Оғлума.—Үрәк.—Кәлмәләр.—Баһар.—Ата вә оғул.—Тәнһалыг.—Фүзули.—Ајрылыр.—Шаир.—Күзкү.—Саат.—Атаны чох сеvirсән, ја баланы?—Каман сәси.—Көј-көл.—Гонаг.—Рәссам.—Мәним бир гоншум вар.—Гоча вә мән.—Кечә булаг башында.—Сиз нә көзәлсиниз.—Достума.—Мән нечә шад олдум?—Олмаз.

Мәһәббәт: Чејран.—Күнәшдән кен дүшәндә.—Итирилмиш мәһәббәт.—Кечәләр.—Пәрваз оlanda.—О ахшам.—Ојанмасын.—Һејранын олсун.—Көзләрини гамашдырдымы?—Бир мәнәм, бир дә сүкут.—Сәни көрәндә.—Сәндә гәлб олсајды.

Маһнылар: Ана мәктәб.—Илләр.—Олду.—Верәјдим.—Бәјәнмәди.—Балалара јаздым.—Мәһәббәт.—Јашадыгча (Ше'рләр.—Изтирабын сону (поема).—Пролог.—«Отелло»да.—Күлпәри.—Иш отағында.—Вичдан әзабы.—Сарсынты.—Барышыг.—«Гыш нағылы»нда.

10. Ајлы кечәләр. Ред. И. Солтан.—Б.: Азәрнәшр, 1958.—128 с.

Китабын ичиндәкиләр: Көнүл чичәкләри.—Гәләм јолдашларыма.—Мәним јолум.—Ана дили.—Ијирминчи әср.—Вахт чатышмыр.—Инсан зәкасы.—Тәгвимин вараглары.—Сәрһәд ағачлары.—Мән сеvirәм.—Зинданда.—Моабит.—Күн вар ки.—Сәнин јолунда.—Јенә бир арзу галды.—Әвәз.—Бир үрәјин мин дујғусу.—Јаз кечәси.—Гочалармы?—Баһар—гыш.—Гара сачлар, ағ сачлар.—Баһар вә мән.—Ајрылыг.—Тәклик.—Илк китабын.—Јан, еј көнүл.—Өмүр.—Илләр.—«Лејли-Мәчнун».—Јени или гаршыларкән.—Һәјат, сән нә ширинсән.—Ушаг вә күзкү.—«Дүнјанын һәр не'мәти сәниндир, сәнин, инсан».—Гарангуш вә сәрчә.—Һалал ејләсин.—Күлүм јатсын.—Хала.—Чүмә күнү.—Јарпаг.—Сән атдын јерә.—Еј ана тәбиәт.—Хатирәләр.—Чаваб.—Ше'римин аһәнки.—Үрәк јанғысы.—Ај ишығында.—Кечикмиш мәһәббәт.—Сәкиләр.—Кәлир.—Лалә.—Демә көксүмдә имиш.—Олсун.—

Дүшә билмәз.—Вайдыр.—Сәнин сурәтин.—Үшүјәрсән.—
Ана түрбәти. (Ше'рләр).—Достлуг (поема).—Ајлы кечә-
ләр (поема).

11. **Шә'би-һичран.** Поема. Ред. И. Тап-
дыг.—Б.: Ушагкәнчәшр, 1959.—105 с.

Китабын ичиндәкиләр Пролог.—Ики мұәллим.—Чан
жанғысы.—Ики һәдијјә.—Әми гатили.—Ики һөкмдар.—
Аһ о залым овчулар.—«Лејли вә Мәчнун».—«Шикајәт-
намә».—Бир дәстә чичәк.—«Кәрбәлә сәфәри».—Таун.—
Епилог.

12. **Ше'рләр.** Ше'рләр, нәғмәләр, пое-
ма. Ред. М. Мүштаг.—Б.: Азәрнәшр,
1961.—270 с.

Китабын ичиндәкиләр: Күрд овшары.—Рәғәмләр.—
Мәним јолум.—26-лар.—Рәисин столу.—Бакы.—Дүнја-
мы, мәнми?—Ше'р вә мән.—Кағызлар.—Тәклик.—Баһар
вә мән.—Гара сачлар.—ағ сачлар. Јенә бир арзу галды.—
Ики гитә.—Икинчи јара.—Ај фалы.—Узағлары кәзән
көнлүм.—Дағда шәләләкими.—Јүз өмрүн сәсидир.—Чә-
фәр Чаббарлыја.—Мирзә Чәлил.—Һәмнишә јаз олар.—
Илк охучумуза.—Сәкиләр.—Сән билирсән мән дујурам.—
Торпаг.—Һәр шәкилдә бир аным.—Тәбрик.—Ата вә оғул,
—Һәкимлә сөһбәт.—Өзүмдән наразыјам.—Јерин көјдәки
илк елчисинә.—Өзүнә хәјанәт.—Даһа јахшы көрүрәм.—
Истәјирәм.—Өмрүн пајызы.—Күнүн ајағ сәсләри.—Ба-
һар.—Бу дағларда.—Тәләсирәм мән.—Күнбатандан күн-
доғана.—Гағажы кими.—Көзәллик.—Еј шаир сән һағлы-
сан.—Күлүшләр.—Кечмиш-кәләчәк.—Көрә билмәрәм.—
Сон нөгтә.—Гағажытәк.—Тәһһалыг.—Тарих китабы.—Мән
ону дәјишмәрәм.—Көз јашы.—Һәјат, сән нә ширинсән.—
Әлчәк.—Вағзалы.—Ғынамајын сиз мәни. (Ше'рләр).

Сәјјаһын дәфтәриндән: Әләддинин чырағы.—Өзүнә
јалварсана.—Еһрамларын өнүндә.—Өлдү-јашады.—Дәч-
лә саһилиндә.—Дурналар.—Тәсбех.—Ачлардан тохла-
ра.—«Таги-Кәсрә» өнүндә.—«Баба кур-кур».—Ишыг.—
Зүлмәт.—Сүпүркә.—Рәфаилин гәбри үстүндә.—«Истиг-
лал».—Бакы вахты илә.—Вәтән һәсрәти.—Мави маға-
ра.—Ағлајан пәри.—Кизли тәбәссүм.—Мумија.—Бирчә
ајда.—Микел Анчелонун «кәдәри» өнүндә.—Кәмиләрин
дили.—Истанбул.—Ачыг шәһәр.

Мәктәб ше'рләри: Бабанын ады.—Мәктәб јолу.—Сәс-

ләр.—Сәнин илк мұәллиминә.—Чанта.—Шәфәгин арзу-
су.—Һәлә индидән.

Нәғмәләр: Јүз баһар кәлсә дә.—Бу кечә.—Һәр күн.—
Телефон телләри.—Нечин.—Мин ил данышмағ олар.—
Сән олмасајдын. (Ше'рләр).—Изтирабын сону (пое-
ма).—Пролог.—«Отелло»да.—Күлпәри.—Иш отағын-
да.—Вичдан эзабы.—Сарсынты.—Барышыг.

13. **Е'тираф, Шә'би-һичран.** Поэмалар.
Ред. Ф. Мәммәдов.—Б.: Ушагкәнч-
әшр, 1962.—187 с.

Китабын ичиндәкиләр: I фәсил.—II фәсил.—III фә-
сил.—IV фәсил.—V фәсил.—VI фәсил.—VII фәсил.—VIII
фәсил.—IX фәсил.—Пролог.—Ики мұәллим.—Мәһәм-
мәд.—Чан жанғысы.—Ики һәдијјә.—Әми гатили.—Ики
һөкмдар.—Аһ, о залым овчулар.—«Лејли вә Мәчнун».—
Таун.—Епилог.

14. **Инсан вә заман.** Ше'рләр вә пое-
малар. Ред. Н. Һәсәнзада.—Б.: Азәр-
нәшр, 1964.—229 с.

Китабын ичиндәкиләр: Ики саат.—Бармағлар.—Көј-
јер.—«Дәјишир донуну дәјишир аләм».—Сәадәт нәдир?—
Зәһмәтимиз.—Ики саат.—Учалыг.—Сәмәндәр.—Күрдүн
башы әјилмәз дағлар кими.—Вәтәндән-вәтәнә.—Ад кү-
нү.—Галилеј.—Кибернетика.—Тәјјарәдән јерә бахан-
да.—Инсан.—Ағыл—көз.—Сүр'әт.—«Үрәјим фәрәһдән
ашыб-дашанда».—Чох да өјүнмә ки.

Кимдир мәним дүшмәним: Кимдир мәним дүшмә-
ним?—Бетһовен һағгында дүшүнчәләр.—Таләјин сәси.—
Бирчә нәфәр.—Фачиә-мәһһәкә.—Мин суал, сөзү вар.—
Матәм маршы.—Бу күндән јалыш.—Карван кедир.—
Тар сәси.—«Адамлар ичиндә дарыхырам мән».—Борч.—
Көзәллик өнүндә.—Ана һәдијјәси.—Өлчү.—Бир күл илә
јаз ачылмаз.—Сахла, сахла фырчаны.—«Күнүн өмрү».—
Отуз једди јашым.—Јағыш вә торпаг.—Дағ чичәкләри.—
Көј-көл.—Дағларын.

Сәјјаһат дәфтәриндән: Көзләрим.—Атылмајан топ-
лар.—Күнәһсыз мүғәссирләр.—Бир үздә ики дүнја.—
Фәрјад.

Сорушма:—Сорушма.—Һансымыз јохуг?—Көзүн ди-
ли.—Ешгим.—Сәни көрүрәм, сәни.—Јох, дүшмүрәм, гал-

хырам.—Сәнинлэ.—Һејф.—«Јенә бағлар о бағларды, фәгәт бағда күлүм јохдур».—«Ән үлви, тәмиз дүјгүдур инсанда мәнәббәт».—«Бу гәдәр салды мәни һәсрәт, амандан-амана».—«Елә бахма гадан алым».—Гысганырам.

Ширин арзулар: Ширин арзулар.—Ханәндә гыз.—Марал.—Мүмкүнмү ајырмаг?—Додагда көз.—Бири сән сән, бири мән.—Јадындамы?—Палыд.—Јонча.—Гәдир.—Ағлар-күләјән (поема).—Јоллар-оғулар (поема).—Үс-јан.—Үрәк вә чәрәк.—Имтаһан.—Үмид мәктәби.—Амал.—Дәрман.

15. **Бир үрәкдә дөрд фәсил.** Ше'рләр вә поемалар. Ред. И. Тапдыг. — Б.: Азәрнәшр, 1966.—238 с.

Китабын ичиндәкиләр: Учуш.—Бир үрәкдә дөрд фәсил.—Учуш.—«Өмүр...».—Мәним ше'рим.—Јол чәкирик.—Ленин.—Кечәнин сағлығына.—Бизим көзәл нәғмәләр.—Гәмәрван.—Динчәлмәк истәмирәм.—Нифрәтим.—Мәним ад күнләрим.—Оғул.—Көмәји.—Јарпаг-хәзәл.—Шәһријара.—Хәјалым мәним.—Түлу-гүруб.—Һабил секаһы.—Сөкүн чәпәрләри.—Дүшүнчә, камал.—Кечә күнәш јатыр ки.—Пајыз лөвһәләри.—Новруз гары.—Бәлкә доја үрәкләр.—Ше'рим-иманым мәним.—Көзәллик бәхтимдир.—Ал күнәшин сағлығына.—Јени ил дүјгулары.—Гарағач.—Карусел.—Дан јери ағарыр.—Көнлүм.—«Инсан вә заман» силсиләсиндән.—Зирвә о олду о өзү.—Бабамдан гочајам мән.—Заман.—Ахын.—Хошбәхтдир о адам ки...—Бир бинада доғулдуг.—Истилик өлчән.—Үрәкдәки саатлар.—«Бә'зән сорушурәм өзүм-өзүмдән».—«Улдузлар вә кайнат».—Һүдуд.—Некролог.—Өзүмүздән өјрәнәк.—Дүнјанын сәрһәдди.—Һәр кәсин өзүјлә јашыдыр чаһан.—Јер өз јериндәми?—Анам өлдүмү?—Илләрә нә вар ки...—Бир арзунун наминә.

«Мәнәббәт нәғмәләри» силсиләсиндән:—Сән-илһам.—Севә биләрәмсә...—Нечә одсан билмирәм...—Неј сәсиндә сәнин әксин.—Һәсрәт.—Ишыг-гаранлыг.—Бир салама дәјмәди.—Мәктублар.—Тәзәдән.—Он дөгигә сонра.—Өзүндән ајрыла билмәјәчәксән.—Бир гыз... бир оғлан.—«Бу күн ад күнүндүр...».—Нәсән сән.—«Бу күн өмүр јарыдыр...»

«Мәктәб ше'рләри» силсиләсиндән:—Кәлин, достлар, көрүшәк.—Биринчи зәнк.—Синиф-һәјат.—Ајнасы бол, дашы аз.—Һәр баһарын өз гарангушу (поема).—Һәјат-

өлүм (поема). —Пролог.—Ешг-сәтәлчәм.—Шәрәфсиз өмүр—Мәрд өлүм.—Епилог.

16. **Сечилмиш әсәрләри.** Ред. И. Тапдыг.—Б.: «Кәңчлик» 1967.—406 с.

Китабын ичиндәкиләр: Мәним ше'рим.—Мәним ше'рим.—Нәсәнсә өзүн ол.—Дәмирјолчу.—Јыхылмајасан.—Ана дили.—Чинар.—Көрпә нәфәси.—Сәрһәд ағачлары.—Үрәк.—Тәклик.—Нә сән күлсән, нә мән бүлбүл.—Ата вә оғул.—Гара сачлар, ағ сачлар.—Һәјат, сән нә ширин сән.—Кағызлар.—Ше'р вә мән.—Өзүмдән наразыјам.—Һәкимлә сөһбәт.—Дағда шәләлә кими.—Гағајы кими.—Көрә билмирәм.—Вағзалы.—Сүкут.—Чох ешит...—Ана һәдијјәси.—Итлә ат һаггында баллада.—Һабил секаһы.—«Өмүр бизә верилмир...».—«Китабдан гачырам».—Үзүк.—Көзәллик бәхшишидир.—Мәним ад күнләрим.—«Бу нә инилтидир, бу нә наләдир».—Ал күнәшин сағлығына.—«Сән бизи өлдүрүб өзүн дүшүндүр».—Ван Клибернә.—Дөрд јолун ајрычында.—Гыз галасы.—«Ачылыр сәһәр».—Ики јолдаш ики һәмјаш.—Учалыг, узаглыг.—Анам тәзәдән бөјүјүр.—Гырх биринчи дурачаг.—Дәјирләр.—Дин вә мән.—Мән әзәри оғлујам.—«Бүлбүл».

Инсан вә заман силсиләсиндән:—Кимдир мәним дүшмәним.—Тәләсирәм мән.—Көзәллик өнүндә.—Өзүм ахтарырам.—Вәтәндән-вәтәнә.—Бармаглар.—Өлчү.—«Адамлар ичиндә дарыхырам мән».—Анам һаггында ше'рләр.—Бизә елә кәлир ки...—Өмүр чох гысадыр.—Мән, ја автомат.—Сәадәт һаггында дүшүнчәләр.—Сүр'әт.—«Дүнјанын сәрһәдди».—Мүбарәк.—Некролог.—Илләрә нә вар ки.—Гәлбини кен сахла.—Өзүмдән габаг.—Бир бинада доғулдуг.—Өзүмүздән өјрәнәк.—«Гәдир инсан».—Сөкүн чәпәрләри.—«Фикирлисән?».—«Сөндүрмә чырағы».—Карусел.—Итки.—Һәјаты јаша.—Мешә јолу.—Ај.—Көһнә-тәзә.—Горху.—Үрәјим ағрыјыр.—«Өмрүмүз гысадыр бир нәфәс гәдәр».—Тәјјарәләр.—О тәмиз изләр.—Вәзифә.—Тәкәрләр үстүндә.—«Көрпүләр вар...»

Сәјаһәт дәфтәриндән:—Көзләрим.—Әләддинин чырағы.—Еһрамларын өнүндә.—Өзүнә јалварсана.—Тәсбеһ.—Ачлардан тохлара.—«Баба кур-кур».—Ачыг шәһәр.—Му-мија.—Кәмиләрин дили.—Микел Анчелонун «кәдәри» өнүндә.—Атылмајан топлар.—Фәрјад.—Бир үздә ики дүнја.—Ағлајан пәри.—Пантеонда.—Бақы вахты илә.

Һәсрәт нәғмәләри.—«Хәјалым елә галхыб көзүмлә

јүксәлир ки».—Бир мәнәм бир дә сүкут.—Сән атдын јерә.—Гајыт.—«Әкәр бу дүнјада сән олмасајдын...»—«Ку-пе сыхыр мәни јата билмирәм».—Һејиф.—«Унутмаг истәмирәм...»—«Ешгим.—Јох, дүшмүрәм галхырам.—«Һир-симдән көр нечә әсир бәдәним...»—Унутдурдун сән мәни.—Нөгтәјә дөндәрәјдим.—«Билмирәм...»—Сән кет-дин.—«Сон көрүш» поемасындан парчалар: 1) Дәнизәм безмишәм тәлатүмүндән.—2) Ешитдим сәсини.—3) Сон көрүш.—Инам — шүбһә.—«Бу күн сәнин ад күнүн-мү?»—Тәзәдән.—«Өзүмлә». «Мәһәббәтә гыјмадын».—Биз јенә дә сөзә кәлдик.—«Мән гүрбәтдә...»—Узаг бир сә-фәрә чыхмысан, узаг...»—«Сәнә мәктуб јазырам».—«Ај бәлалы башымын мәчәрәсы».—Ағ кечәләр.—Азадлыг.—«Нәгмә олуб кечәләр».—«Һәмишә һәсрәтәм».—Сәфәрә чыхмышыг.—Евмизин кандарында.

Мәктәб ше'рләри.—Мәктәб јоллары.—Гызыл медал.—Мәним достларым.—Илк чыгыр.—Јазы тахтасы.—Зәнк чалан гары.—Сәнә үзүк кәрәкдир.—Гыјмәт.—Әлифба китабы.—Оғлума.—Бабанын ады.—Чанта.—Синиф.—Һә-јат.—Гутгашен мәктәби.—Биринчи зәнк.—Фәргә бах.

Маһнылар—нәгмәләр.—Јағма јағыш.—Лалә.—Мәһәб-бәт.—Дүшә билмәз.—Вардыр.—Јаваш-јаваш.—Ағарма сачым, ағарма.—Јар, јара бағлар.—Догадга кәз.—«Бу гәдәр салды мәни һәсрәт амандан-амана».—Бир тәрәф-дә.—Нејләрәм?—Кәлкәм гәдәр јахынсан.—Дәим учалаг биз.—Нағыллар.—Мән һәмишә сәнинләјәм.—Кәл, дилә-јим кәл.—Алма ағачлары чичәкләнәндә.—Кечәләр.—Хә-јалым.—Улдузлар салам.—Дан улдузу.—Тәзә баһар кә-тир.—«Күләк дөјүр пәнчәрәни, гапыны».—Сән ахшамын гәриблији.

Поэмалар—«Е'тираф.—Гәм ичиндә севинч.—Учун нәгмәләрим.—Вахт, сүр'әт, фикир.

17. Көкләр... будаглар. Ред. И. Тап-дыг.—«Кәнчлик», 1968—133 с.

Китабын ичиндәкиләр: Ән бөјүк мүнәччим.—Шаир—вәтән.—Миз архасында.—«Һә» илә «јох» арасында.—Әбәди кәнчлик.—Үмид.—«Бакы» гәзетинә.—Ријакар.—Латын дили.—Данышыр Бакы.—Гышда илан.—«Анамын китабы».—Ики чинар.—Инсан гәһгәһәси.—Мәнә нә вар.—Сәрбәст ше'р.—Сабаһ... сабаһ...—Екранда көрүш.—Бәс өзүн нәсән?—Бәсдир.—Оғрулар.

«Инсан вә заман» силсиләсиндән—Әкс-сәда.—Антен-на.—«Телефон зәнк чалыр».—Ефирдә сәсләр.—Пиргулу рәсәдханасы һаггында ше'рләр: 1. Сән кичик бир бинасан; 2. Телескоп; 3. Мүнәччим—шаир;—4. Көјүн хәритәси; 5. Сонсузлуг; «Емадин» «Волга»; Мән кимәм?; «Фәјтән; Гарға—бүлбүл;—Нәсә чатмыр.—Бәлкә дә.—Көк.—Зәһ-рә.—Он сәккиз күн.—«Үрәк синәмиздән асылдыгын-дан».—Көһнә бајаты.—Мән һазырам.

Саһилә чыхмаг истәјирәм.—«Көрүшдүк...»—Ешиг—сә-тәлчәм.—«Дедин, јорду мәни...»—«Севсәјдин...»—Һәјат истәјирсэн.—Күчәдә итирдим.—«Дејәк мән дөнүрәм».—Унудам кәрәк.—Көр нечә күчлүсэн.—«Мәнә бәхш елә-јиб...»—«Кәпәнәкләр учуб кедәр».—Олурмуш.—Сәнин ди-линдән.—«Сон көрүш» поемасындан: 1. Гој олсун. 2. Мән дәррдән гачанда...—«Башланан һәр шејин сону вар...»—«Узаг».—«Дәрјада фанарам мән».—«Јанында оlanda да».—Илләр кәлиб кечсә дә.—Гүруру нејләјирсэн...?

18. Сәмәд Вурғун (Монография). Ред. С. һүсејнова.—Б.: Азәрнәшр, 1964.—347 с.

Китабын ичиндәкиләр: Мүндәричат.—Бир нечә сөз.—Шаирин һәјаты.—Илк аддымлар—Сосиалист реализмин гәләбәси.—Вәтән кешијиндә.—Сосиализм дөврүнүн әзәмәти вә ингилаби романтик поезија.—Шаирин драма-туркијасы.—Битмәмиш пјесләр.—Вүс'әт, һикмәт, чәсә-рәт.—Нәтичә.

19. Дәниз—саһил. Ред. И. Тапдыг.—Б.: «Кәнчлик», 1969.—142 с.

Китабын ичиндәкиләр: Әлван чичәкләр.—Мәним атам.—Тәәсүф.—Булудлар нә јаман көзәл олурмуш.—Баш.—зәррә—дүнја.—Ики кор.—Нео.—Мән кәнчлијәм.—Сигналлар.—«Дағ селијәм».—Хошбәхт өлүм.—Мешин га-пылар.—Сејиз кечи.—Дағлар да әјиләр өз кәдәриндән.—Өз ичиндәдир.—Һәрәкәтдә... һәрәкәтдә...—Һемингуей.—Көз өзүнү көрмүр.—«Һәм јерин, һәм көјүн».—Узағлары, јахынлары.

Вида—Ағрылар:—Елә билирдим ки.—Мән нијә белә-јәм?—Дәниз—саһил.—«Һәфтәдә нечә јол...»—«Беш-он улдуз көрүб...».—Залым.—«Бир јоллуг...»—Гочалмыр!—Бәһанәдир.—Гәзәл.—Гәзәл.

Гит'әләр.—«Јолуну ахтаран сел кимијәм...»—«Мән ол-

дуғум кимијәм...»—«Бир бөјүк јасин...»—«Фикирләрим, дүғуларым...»—«Кедирәм мешәнин галын јеринә».—«Кечә де, күндүз дә...»—«Ана тәбиәтә јахынлашдыгча».—«Сәһра сели удуб...»—«Күнәшдән...»

Балачалар үчүн—Гар јағыр.—«Ушагкән дүшүнәр-дим».—Үшүмүрмү көрәсән?—Саат.—Күнәш вә мән.—Тахыл ичиндә чичәк.

Тәзадлар (поема)

Биринчи хәбәр; Икинчи хәбәр; Јазычы Лао-Шенин сон сөзү; Үчүнчү хәбәр: Вјетнамда мұһарибә; Дөрдүнчү хәбәр; Бешинчи хәбәр; Ефирдә дөјүш; Бејин ахын; Үсјан; Гара-ағ; Дәбләр; Суаллар; Кәл ана тәбиәт; Епилог.

20. Дөрд жүз он алты (поема). Ред. И. Тапдыг.—Б.: «Кәнчлик», 1970.—133 с.

Китабын ичиндәкилә: «416».—Шаирләр.—Елә бөјү-дүк ки.—Елм-әхлаг.—Бешик.—Сығынмазым.—Гафиз-ләр.—Бир өмүрдә жүз өмүр.—Јары хәзәл јары јарпаг.—Өзүм-өзүмү дандым.—Елтимас.—Нә мәни анладың.—Јарпаглар төкүлүр.—«Мәним гисмәтимдир ала торан-лыг».—Дәли.—Гәзәл.—«Китабдан...» — «Өмүр...» — Ол-мушам.

21. Бир баһарын гарангушу. Ред. Ә. Салаһзаде.—Б.: «Кәнчлик», 1971.—171 с.

Китабын ичиндәкилә: **Әлван чичәкләр**—Инам.—Фи-кир ганадларым.—Шаирләр.—Јол чәкирик.—Мәнә нә вар.—Чызыг.—Миз архасында.—Бәсдир.—Елә бир фи-кир ки.—Фантазија.—Еһтијат.—Ики сөз.—Бабамын ко-масы.—Тәлатүм.—Лејлаја.—Алыб кечмишини.—Јах-шы.—«Кечәнин јарысы...».

Инсан вә заман—Бабам атам мән.—Јердәдир.—Бар-маглар.—Нејтрал зона.—Дајан инсан.—Арзу бөјүк, ағыл күчсүз...—«Һамы вахты пуса-пуса...»—Мөчүзә.—Узаг-дан. Гәрибәдир.—Тарихчиләр.—Мән компасам.—Баш.—Бир үрәкдә дөрд фәсил.—Горху.

Нәғмәләр.—Азәрбајчан.—Јаддашым.—Вәтән торпа-ғы.—Ел арасында.—Дүнја.—Гәзәл.—Сән кетдин.—Әлви-да.—Көрпүләр.—Әгрәбләрин учунда.—Көнлүмүн көнлү.—Дајан, рузкар.—Сәнин нәғмән.—Илләр кәлиб кечсә дә.

Лирик поемалар.—Учун, нәғмәләрим. (Фашист зинда-нында өлдүрүлмүш гәһрәман татар шаири Муса Чәли-

лин хатирәсинә).—Гијмәт (тәләбәләримә).—Һәр баһарын өз гарангушу.—Фикир һаггында фикирләр.—Вјетнам балладасы.—Икинчи өмүр.—Салам. (Азәрбајчанда Ираг мәдәнијјәти онкүнлүјү мүнәсибәтилә).

22. Дан јери. Ред. И. Тапдыг вә Ф. Садыг.—Б.: «Кәнчлик» 1973.—262 с.

Китабын ичиндәкилә: Күзкү.—Мәним ше'рим.—Күн вар ки...—Ән бөјүк мүнәччим.—Әскәр кими.—Јол.—Дағ.Бизим көзәл нәғмәләр.—Күзкү.—Ики кор.—«Дағ се-лијәм».—Азәрбајчан.—Бајраг далғалананда.—Ај-улдуз-лар.—Ахтарышларым.—Мәним анам.—Булудлар нә ја-ман көзәл олурмуш.—Екранда көрүш.—Бешик.—Сығын-мадым о бучаға бу бучаға.—Гафизләр.—Кечәнин сағ-лығына.—Хәјалым мәним.—«Һалга-һалга бурулур баш-ларын үзәриндә».—Гатарларда кечәләр.—Шәки.—Нә-нәм.—мүәллимим.—Ики јолчу.—Јашдан килејлијәм.—Кағызлар.—Нејрәт.—«Лап јахындан».—Сәһвләрим, сәһв-ләрим.—Әли Кәримә.—«Чаванлыгда». — Экспонат адам.—Мәнә нә вар.—Јазығым кәлир.—Фикир.—Һәги-гәт.—Ики јолдаш-ики һәмјаш.—Өлчү.—Имкан.—арзу.—Фе'л.—фикир.—«Гыздырма ичиндә јаныр бәдәним».—Идман јарышы.—Бабам, атам, мән.—Кәл, ана тәбиәт.—Сигналлар.—Зәррә—дүнја.—Бу күн једдин олду.—Дағ чајы.—Јер өз јериндәми?—Сөкүн чәпәрләри.—«Башым ағрыјыр...»—Мәһин.—Нәдир?—«Бу күн дүнәнимә јад олмушам мән».—«Гашына, көзүнә...»—«Нағыл истәји-рәм».—Бу улу дүнја.—Бу нә јолдур?—Кәпәнәк.—Дүнјаја кәлмишик.—Дурна гатары.—Гызым.—Илк андым.—Вә-тәнимдир.—Биз Күнәш өвләдијыг.—«Нур атәшә, атәш көјә...»—«Јенә бағлар о бағлардыр...»—«Ән үлви, тә-миз...»—«Бу гәдәр салды мәни...»—«Кәл, кәл дејә...»

Нағыл—Шәфәғин арзусу.—Чанта.—Бабанын ады.—Сәнин илк мүәллиминә.—Нијә?—Севинч кәтирмишәм.—Мән ки, гара дејиләм.—Көз јашы.—Тарих китабы.

Сәјаһәт—Табут кедир.—Һелмута.—Ики јол.—Чөрәк.—сәадәт.—Чөрәк—Вәтән.—Көнүл гапылары.—Латын дили.

Дөјүшән сәтирләр.—Өлүмә кедәндә.—Горуг.—Дан је-ри.—Нео.—Дәрдә бах.

Поемалар—Шәби-һичран.—Ағлар-күләјән. Вәтән мә-нәм, мән Вәтәнин.

23. Сечилмиш әсәрләри. I чилд. Ред. М. Мүштаг.—Б.: Азәрнәшр, 1974.—377 с.

Китабын ичиндәкиләр: **Учуш**—Көнүл чичәкләри.—Севдим билдим ки...—Мәним јолум.—Гәләм јолдашларыма.—Ше'рим.—Азәрбајчан оғлујам.—Шәки.—Ән бөјүк мүнәччим.—Нәсэнсә өзүн ол.—«Вәтән ешги һәр ештдән эзәлдир...»—Тәјјарәләр.—Дағда шәләлә кими.—Сабаһыныз хејир олсун. **Јол чәкирик**.—Јол чәкирик.—Инам, мәсләк.—Әскәр, шаир.—Сәнин тикдијин евдә.—Зәнк сәси.—Уста Нијази.—Гара сачлар, ағ сачлар.—«Өмүр бизә верилмир...»—Өзүдүр.—Илк китабым.—Өзүмдән наразыјам.—Учалыг.—Ше'р вә мән.—Һабил секаһы.—Ал күнәшин сағлығына.—Сахла, сахла фырчаны.—Ашыг Шәмширә. **Дүшүнчә**.—Дүшүнчә.—Сәһвләрим, сәһвләрим.—Кедәним, кәләнним.—Хатирәләр.—«Бә'зән сорушурам».—«О деди:—Јел әсир бош үрәјимә...».—Јашдан килејлјәм.—Фикир ганадларым.—«Бу нә инилтидир, бу нә нәләдир».—«Күнүн өмрү».—Гафијәләр.—Баһар вә мән.—Дағселијәм.—Ата јурду.—Дејирләр.—Бағчамдан ахан су.—Интизар.—Бабамын комасы.—Тәклик.—**Кетмәз сөз** јарасы.—Дағ чичәкләри.—Көзәллик өнүндә.—Кимдир мәним дүшмәним.—Көк.—Сөндүрмә.—Һејрәт.—Қарван кедир.—Гырговула күллә атанлара.—Үмид.—Һәјат, сән нә ширинсән.—Бир суала чаваб. **Ана вә балалар**.—Кәлән әсрдә көрүш.—Көјнәрти.—Јыхылмајасан.—Көрпә нәфәси.—Бешик.—Доғум еви.—Анам тәзәдән бөјүјүр.—Анам һаггында ше'рләр.—Ата вә оғул.—Ана вә балалар.—Ана һәдијјәси.—Мәним ад күнләрим.—Јенә бир арзу галды.—Екранда көрүш.—Вағзалы.—**Дүнјанын сәрһәдди**.—Миз архәсында.—Сәрһәд ағачлары.—Тәрки-силаһ.—Дан јери.—Көлкәләр.—Шаирләри өлдүрүрләр.—Дүнјанын сәрһәдди. **Инсан—заман**.—Саат.—Баш.—Әкс-сәда.—Мүсафир.—Нәсә чатмыр.—Јашыдларым.—Еһтијат.—Гәрибәдир.—Бизә елә кәлир ки.—Горху.—Гарағач.—Өзүмүздән өјрәнәк.—Бир үрәкдә дөрд фәсил.—Сөкүн чәпәрләри.—Бәлкә доја үрәкләр.—Көј-јер.—Ики саат.—Галилеј.—Тәјјарәдән јерә баханда.—Инсан.—Сүр'әт.—Көрә билмирәм.—«Заман кечир...».—Инад.—Вуруш.—Некролог.—Антенна.—Елә бөјүдүк ки.—Карусел.—Мешә јолу.—Тәләсирәм мән.—Дүшүнәндә биз.—**Пајыз јарпағлары**.—Кәлир.—Јарпағ.—Сән атдын јерә.—Ана тәбиәт.—Өтән ачы хатирәләр.—Нөггәләр.—Көзәллик бәхшишдәр.—Ше'римин аһанки.—Сәкиләр.—Килид.—Демә көксүмдә имиш.—Үшүјүрсән.—Чејран.—Верәјдим.—Көзүн дили.—Ешгим.—Һансымыз јохуг?—Бир салама дәјмәди.—Мәктублар.—«Нечә одсан билмирәм...» — Тәзәдән.—

Өзүндән ајрыла билмәјәчәксән.—Нәсэн сән.—«Ахы узагдајам сәнә сөзүм вар...»—«Фикирлисән?...»—Һејиф.—Унутмаг истәрәм.—Јох, дүшмүрәм, галхырам.—«Евинизин кандарында...»—Сән кетдин.—Олурмуш.—Көр нечә күчлүсән.—Унудам кәрәк.—Күчәдә итирдим.—Дедин: «Јорду мәни бу үзүнтүләр».—Анчаг.—Ағрылар.—«Нә мәни анладын...» — Биз јенә сөзә кәлдик.—Јарпағлар төкүлүр.—Илтимас.—«Де нечә ајрылағ биз күлә-күлә».—Бәм-зил.—Мән сеvirәм.—Нағыл кечәм.—**Сәјаһәт**.—Фәрјад.—Еһрамларын өнүндә.—Өзүнә јалварсана.—Тәсбәһ.—Ачлардан тохлара.—Баба куркур.—Ачы шәһәр.—Кәмиләрин дили.—Микеланчелонун «кәдәри» өнүндә.—Бакы вахты илә.—**Ушаг дүнјасы**.—Јазы тахтасы.—Хизәк.—Ағ сачлар.—Илк чығыр.—Гызыл медал.—Илк дәрәс.—Мәктәб јоллары.—Гарангуш вә сәрчә.—Хала.—Гарјағыр.—«Ушагкән дүшүнәрдим...».—Нечә ишләјир.—Күнәш вә мән.—Тахыл ичиндә чичәк.—Синиф.—Һәјат.—Көрпә күлүшү.—Чанта.—**Нәғмә**.—Кечә булаг башында.—Јашадыгча.—Бир күл илә јаз ачылмаз.—Дағларым.—Додагда кәз.—Бири сәнсэн, бири мән.—Јадындамы?—Јашамаг ешги.—Биз.—«Мин китаб сөз...».—Нур атәшә, атәш көјә...—«Кәл-кәл» дејә һичриндә...—«Бу гәдәр салды мәни...».—«Даш үрәкләрдә јаныб...».—Нәғмәләр.—Јаваш-јаваш.—Бир тәрәфдә.—Кечәләр.

24. **Сечилимиш әсәрләри**. II чилд. Ред. М. Муштаг.—Б.: Азәрнәшр 1975.—247 с.

Китабын ичиндәкиләр: Ленинлә сөһбәт.—Дөрд јүз он алты.—Јоллар-оғуллар.—Гијмәт.—Муғам.

25. **Сәнәткар вә заман**. Әдәбијат вә сәнәт, һәјат вә заман һаггында дүшүнчәләр. Ред. Б. Нәбијев.—Б.: Кәңчлик, 1976.—236 с.

Китабын ичиндәкиләр: Һејрәт, еј бүт.—Сәнәткарын фачиәси.—Ән бөјүк дајаг халгдыр.—Көзәл дүјгулар, дәррин фикирләр шаири.—Сөнмәјән һәјат.—Мән она борчујам.—Дөјүшән әдиб.—Бајатылар.—Ашыг Әләскәр.—Мән ашигәм, јасаг јохдур дилимә.—Илләр вә нәғмәләр.—Һәјатын нәфәси ше'р дејилми?—Адлар, ләгәбләр.—Инсанын сағлығына.—Бир «тут ағачы» вар.—Хитабәт кур-

сүмүз чинар ағачы иди.—Һисс етмәк, яшамаг, дујмаг.—Тәзә дујғулар.—Ше'римиз һаггында бә'зи дүшүнчәләр.—Поезијамызда сәнәткар мәсәләси.—Јел гајадан нә апарар?—Мүасирлик вә ше'римиз.—Сәнәткар вә заман.—Варпет—уһад.—Адиә гејри-ади.—Нәсәнсә өзүн ол.—Шәки Хан сарајы.—Һабилин каманы.—Камилин габоју.—Мән нечә јазырам.—Дилдә тәбиилик вә көзәллик.—Јанмаг она дејәрәм ки.—Тәзә рәнк, тәзә нәфәс.—Пычылты.—Әдәбијатын тәдрисинә даир.—Мүәллим.—Хошбәхт о шакирдләрди ки.

Публисистика: Бөјүк эәка.—Ана лајласы, ушаг дүнјасы.—Вәтән севкиси.—«Мән» јохса «биз»?—Рәгәмләрдә поезија.—Ана.—Журналист.—Театр фәдаиси.—Гәбул имтаһанлары барәдә.—Бир кәнд мәктәбиндә.—Имзасыз мәктублара имзалы чаваб.—Ики һәфтә.—Ағдам. Мәрзили кәнди.—Чәрәк.—Форма, јохса мәзмун?—Тарихи достлуг, мә'нәви јахынлыг.—Борч һисси.—Јерлә кайнат араһында.

26. Ачыг сөһбәт. Ред. М. Әләкбәрли.—Б.: «Кәнчлик», 1977.—172 с.

Китабын ичиндәкиләр: Ленинлә сөһбәт.—Муғам. (Поемалар). **Ше'рләр**—Шәһид мәзарлары.—Тәләбәләримә.—«Мән инсанам...».—О, нәдир?—**Португалија лөвһәләри**.—1. Дашда ше'р.—2. Дәниз—киши гәбиристаны.—3. Грандола Вил Морена.—Ичәри бах.—Дүшүнчә—сөз.—Мәләз ат.—Гара гуту.—50 јашым.—Гочалар.—«О, өлдү бирдән бирә...».—Күндәлик.—Вахтында.—Ше'рини охудум.—Мәним халам.—Һара гачырсан?—Пијада сәрнишин.—Өзкә һәрарәти.—«Кәл кәсәк достлугу».—«Севдијин көзәлин бир көнтөј сөзү».—Бөл көрүм.—Трамвај.—«Дудугларымын нуру...».—Һөрмәт үчүн.—Керчәк өлүмлә.—Арифин вахтсыз өлүмүнә.—Ијirmi беш ил.—Күн вар, мин аја дејәр.—Јаман дарыхмышам.—Јарыјухулу.—«Нә мән истәјими билирәм...».—Дарыхма һа...—Килид.—Мәндән о тајда.—«Долмуш нә гәдәр истәк илә».

27. Садәликдә бөјүклүк. Ред. И. һүмәтов.—Б.: «Јазычы» 1978.—236 с.

Китабын ичиндәкиләр: 1. **Әдәбијат вә сәнәт**.—Фикир баһадыры.—Гәлб шаири.—Һејрәт еј бүт.—«Өлмәдим, бу күнү көрдүм».—Драматуркија.—Халгын оғлу.—Дүнја-

нын оғлудур.—Фолклор вә С. Вурғун поезијасы.—Халг јазычысы.—Әдәбијатымызын ағсагалы.—«Үрәк достлары» һаггында.—«Күлшән» Мир Чәләл.—Кәнчлик һәрарәти илә.—Гәлбимизин мәһәббәти һаггында поэма.—Хәлил Рза.—Фикрәт Гоча.—Фәдаи шаир.—Гәрәнфил.—Сөзүн шәһиди, дилин нәғмәси.—«Әксин вә гәлбим».—Ләнкәран әдәби бирлији.—«Әријән һејкәл».—Ајдынлыг вә сәмимийәт.—Чаван шаир достум.—Көрмәк, билмәк, дүшүнмәк...—Дашалты чајынын шырылтысы.—Садәликдә бөјүклүк.—Ушаг әдәбијаты һаггында гејдләр.—Муғамлар барәдә бир нечә сөз.—Инанмаг ләзимдыр.—Рәссам Нәчәфгулу.—«Баһар» јенидән сәһнәдә.—

II. Мүбәһисәләр. Ирак—Түркмән шаири М. Бәндәр-оглунун суалларына чаваблар.—Мә'нәви дујғуларымыз.—Редаксијаја чаваб.—Ермәнистан «Граган Терт» (әдәбијат) гәзетинә.—Јазычы, заман, охучу.

III. Сәфәрләр, тәәсүратлар. Фүзулини зијарәт едәркән.—Дөјүшән Португалија.—Ахтаран тапар.

IV. Публисистика. һәјат—өлүм.—Јени ил арзулары.—Вәтән севкиси.—Әзиз вә һөрмәтли мүәллимләр.—Сон зәнк.—Охуд мәктәбиндә.—Хәтир-һөрмәт, гәдир-гијмәт.—Мәним Азәрбајҗаным.—«Вәтәни севмәјән инсан олмаз».—Мүгәддәс һиссләр.—Нәғмәмиз.—Халг, јенә халг.—Тәбиәти горујаг.—Дујмаг, анламаг.—Дили јохдур, данышыр.—Марағлы тәклифләр.

28. Ачылан сәһәрләрә салам: Ше'рләр вә поемалар. Ред. Ағасәфа. Б.: «Јазычы» 1979.—225 с.

Китабын ичиндәкиләр: **Әлван сәтирләр**.—Алгыш.—Космоса галхан бајрағымыз.—Гајә.—Гәлбимиздә дан ишығы.—Инам, мәсләк.—«Ода да, суја да...».—Јол-үрәк.—«Тәклик дејил...».—Мән кичик бир үрәјәм.—Гатарларда кечәләр.—Табут кедир.—«Кедирәм мешәнин галын јеринә».—«Фикирләрим, дујғуларым».—Данышыр Бақы.—Екранда көрүш.—Көк.—Шаирләр.—Салам, Нәсими.—«Сығынмадым».—Гафијәләр.—Дағда шәләлә ки-ми.—Сәһвләрим, сәһвләрим.—Вағзалы.—Баһамын комасы.—Тәләбәләримә.—Уста Нијази.—Тәјјарәләр.—Ата јурдум.—Сүкуту јаза билән...—Күндәлик.—«Өмүр јолум».—Өртмә пәнчәрәни.—«Ширинчә-ширинчә».—Бәлкә.—Гызыма.—Фикир ахтарышы.—Мән инсанам.—Гарабағ аты.—Өзкә һәрарәти.—Гаранлыг.—Мәләз ат.—Ки-

леј.—Ел-күн.—Јашамаг үчүн.—«Бизи инсан кими...».—«Мән дүнјанын бир парчасы»,—Мә'нави дағлар.—Булудлар.—Хатирәләр.—Нәнәләр.—Топгапы сарајы.—«Гапалы чарчы».—**Инсан вә заман:** Кичикми, бөјүкмү?—«Кәлән кедәр». — Мән копмасам.—Горху. — «Чаванлыгда»...—Баш.—Ики кор.—Әкс-сәда.—Емодин-Волга-Он сәккиз күн.—Өмрүмүз гысадыр...—«О өлдү...».—Ата вә оғул.—Солур бағча тар.—Јахшы ки...—«Кәл енәк...».—Ај киди дүнја.—Тәскинлик.—Тилсимли алма.—Ағачдан атым.—Гочалар.—**Дөјүшән сәтирләр:** Гурбанлыг гузу...—Сүлһ мүкафаты. Нејтрон бомбасы.—Күләк.—От.—Шон-Јан де-јир...—Бир кәминин јолчусујуг.—Һајды парк.—Кичик пәнчәрә.—Каман налә чәкир...—Олум, ја өлүм?...—**Тәбиәтин нәғмәси:** «Булуд әләрини».—Көзәллик өнүндә.—Су.—Сәһәр.—Чај.

Гошмалар, кәрајлылар, гәзәлләр: Дүнјанын.—«Чөлләрин көксүнә...».—«Долдур».—Ејләди.—Гочалыг.—Бизик. Дүнја.—Сән кетдин.—Әлвида.—Өз ичиндәдир.—«Бир јоллуг».—Гочалмыр.—Бәһанәдир.—Олурмуш.—«Мәним гисмәтимдир...».—Кедәним, кәләним.—Верәјдим.—Мәһәббәт.—Јары хәзәл, јары јарпат.—Јашадыгча.—Инсан көјдә Ај кимидир.—Олмушам.—«Кәл-кәл...».—«Де, билир, сәнми...».—«Мә'шугәмә».—«Өзү һејрәт...».—«Долмуш нә гәдәр...»

Севки јухулары: Мән сәндән гачырам.—«Дедин, гочадырам...», «Мәнә «бәхтим» дедин...».—«Еј көнүл...».—«Көјләр једди гатдыр...».—«Нечә миннәтдарам...».—Севки килеји.—Унуда билсән.—«Мән сәни јаратдым...».—«Ағача су вердим...».—«Чохдур јашымдан да...».—Јаман дарыхмышам.—Јол ишарәси.—Инаныр инсан.—«Бир бағлыча дәфинәјдим».—Јухулар, јухулар.—Өзүн јанмалысан.—Сәни андыгча.—«Сон көрүш» поемасындан: 1. Гој олсун:—2. Мән дәррдән гачанда.—Јарыјухулу.—Ағрылар.—«Евинизин кандарында».—

Нәғмәләр: Гулағым чинкилдәјир.—Дашлара јандым.—Кечә булаг башында.—Гүруру нејләјирсән?—Кәпәнәк.—Һејф.—Һәјат ешги.—Азәрбајчан.—Дурна гатары.—Әскәр мәктублары.—Ана көзләјир.—Сәнкәрләр.—Көзәлләр.—Чинарларын нәғмәси.—Мән јандым, сән исиндин.—Алма ағачлары чичәкләјәндә.—Бир арзуја дөнмүшәм.—Һәјат нечә көзәлдир.—Улдузлара салам.—Бир пајыз ахшамы.—Гызым.—Ушаг лајласы: Нијә көкс өтүрдүн?—Көрпә күлүшү.—Гар јағыр.—Мән ки, гара деји-

ләм.—Севинч кәтирмишәм.—Нијә?—Чанта.—«Ушагкән дүшүнәрдим» — Үшүмүрмү көрәсән?—Саат.—Күнәш вә мән.—Тахыл ичиндә чичәк. **Поемалар:**
Атылмышлар.—Муғам.—Фачиә.

29. Пјесләр. Ред. С. Мәмәдова.—
Б.: «Кәнчлик».—1980.—335 с.

Китабын ичиндәкиләр: Өн сөз.—Пјесләр: Алим олмаг асандыр.—(Вичдан). Икинчи сәс.—Јағышдан сонра.—Јоллара из дүшүр.—(Артыг адам). Гызыл алма.—Дар ағачы.—Тәјјарә кими (радио-пјес).—Гәлјан (радио-пјес).

Ссенари вә новеллалар: Гисас.—Дуз.—Атылмамыш күллә.—Јахшылыг.

30. Сечилимиш әсәрләри. 2 чилдә. I чилд (1944—1965). Ред. Г. Исазада.—
Б.: «Јазычы», 1983.—420 с.

Китабын ичиндәкиләр: Ајдын Вәтән торпағындан көјәрминш поезија.—**Дағда шәләлә кими:** Јашыл чәмән, ағач алты...—Сабаһыныз хејир олсун.—Ана—Јыхылмајасан—Чинар.—Көрпә нәфәси.—Ана дили.—Суал.—Илләр.—Сәрһәд ағачлары.—Үрәк.—Тәклик.—Өмүр.—Гара сачлар, ағ сачлар.—Кағызлар.—Ше'р вә мән.—Дүнјамы, мәнми?—Күрд-овшары!—Һәкимлә сөһбәт.—Кимдир мәним дүшмәним?—Өзүмдән наразыјам.—Дағда шәләлә кими.—Вағзалы.—Сән билирсән, мән дујурам.—Рәисин столу.—Көрә билирәм.—Гағажы кими.—Ики саат.—Бетһовен һаггында ше'рләр.—Сәадәт нәдир?—Бармаглар.—Вәтәндән-Вәтәнә.—Хамнәдән—Шәкијә.—Көзәллик өнүндә.—Ана һәдијјәси.—Өзүмү ахтарырам.—«Күнүн өмрү...».—Сахла, сахла, фырчаны.—Өлчү.—«Адамлар ичиндә...».—Бу күн једдин олду.—Көј—јер.—Сәадәт һаггында дүшүнчәләр.—Итлә ат һаггында баллада.—Дүнјанын сәрһәдди.—Һабил—секаһы.—Ше'рим.—«Бә'зән сорушурам...».—Некролог.—Бизә елә кәлир ки...—Бир үрәкдә дөрд фәсил.—Өмүр бизә верилмир... Учущ.—Нәсә чатмыр.—Мәним ад күнләрим.—Бу нә етмишдир.—Јол чәкирик.—Карусел.—«Фикирлисән?...».—Сөзүн чәпәрләри.—Бир бинада доғулдуг.—Түлу-гүруб.—Өзүмүздән өјрәнәк.—Көзәллик—бәхшишдир.—Мешә јолу.—Нифрәтим.—Бәһанәдир.—Гочалмыр.

Сәјаһәт дәфтәриндән: Көзләрим.—Еһрамларын өнүңдә.—Өзүнә жалварсана.—Ачлардан тохлара.—Дурналар.—Тәсбәһ.—Истанбул.—Рафаелин гәбри үстдә.—Кизли тәбәссүм.—Мумија.—Фәрјад.—Ачыг шәһәр.—Кәмиләрин дили.—Микеланчелонун «кәдәрн» өнүңдә.

Мәктәб ше'рләри: Илк чығыр.—Гызыл медал.—Илк дәрс.—Мәктәб јоллары.—Тәләбә—мүәллим.—Јазы тахтасы.—Китаб.—Сәнә үзүк нә кәрәкдир.—Мүәллимим.—Мәним парта јолдашым.—Гијмәт.—Хиласкар.—Әлифба китабы.—Бабанын ады.—Сәсләр.—Мәктәб јолу.—Сәнин илк мүәллиминә.—Чанта.—Синиф—һәјат.

Севки дујғулары: Сән күләндә.—Кәлир.—Јағма јағыш.—Кечәләр узанајды.—Сән атдын јерә.—Һејф.—Көзүн дили.—Бир салама дәјмәди.—«Унутмаг истәрәм...».—Гысганырам мән.—«Елә бахма...».—Сорушма.—Јох, дүш—мүрәм, галхырам.—Һансымыз јохуг?—«Ән үлви, тәмиз...».—«Бу гәдәр...».—«Нечә одсан, билмирәм...».—«Сон көрүш» поемасындан.—Унутдурдун сән мәнә.—«Бу күм сәнин ад күнүнмү...».—Тәзәдән.

Поемалар: Изтирабын сону.—Шәби-һичран.—Јоллар—оғуллар.—Һәр баһарын өз гарангушу.—Һәјат—өлүм.

31. Сечилмиш әсәрләри. II чилд. Ред. Г. Исазада.—Б.: «Јазычы», 1984.—458 с.

Китабын ичиндәкиләр: **Вәтәндаш.**—Вәтән вар.—Вәтәндаш.—Азәрбајчан оғлујам.—Севдим, билдим ки...—Мәнә нә вар.—Нео.—Шәки.—Дан јери.—Гара гуту.—Күләк—от.—Сәһнәдә мәктуб.—Сәһнәдә гардашымыза.—Вүсәллада һичран.—Ејни јашдајыг.—Нә ондансан, нә бундан.

Инсан вә заман: Екранда көрүш.—Горху.—Анам тәзәдән бөјүјүр.—Антениа.—Мүсафир.—Әкс-сәда.—Булудлар нә јаман көзәл олурмуш.—«Дағ селијәм».—Баш.—Мәним анам.—Идман јарышы.—Мешин гапылар.—Сигналар.—Елм-әхлаг.—Шаирләр.—Бабамын комасы.—Гәрибәдир.—Јазығым кәлир.—Експонат адам.—Јашдан килејлијәм.—Бабам, атам, мән.—«Чаванлыгда».—Тәрки силаһ.—Шаирләри өлдүрүрләр.—Көлкәләр.—Күн вар, мин аја дәјәр.—Трамвај.—Күндәлик.—Кичикми, бөјүкмү?—Јахын узаг олду.—Оғул тоју.

Нәсәнсә өзүн ол: Тәјјарәләр.—Гыз галасы.—Тәкәрләр үстүндә.—Нәсәнсә өзүн ол.—Миз архасында.—«Мән олдугум кимијәм».—«Јолуну ахтаран...».—Ал күнәшин сағ-

дығына.—Ики кор.—Гафијәләр.—Бешик.—Еһтијат.—Гатарларда кечәләр.—Һејрәт.—Сәһвләрим, сәһвләрим...—Имкан-арзу.—Фикир.—Јол-дағ.—Ики јолчу.—Ахтарышларым.—Гаранлыг.—Јашыдларым.—Каш.—Өзүдүр.—Јашамаг үчүн.—Бирлик.—Мәним халам.—«Өмүр јолум».—Сүкуту јаза билән...—Бәлкә.—Өртмә пәнчәрәни.—Охшарлыг.—Јашаја-јашаја јашамајан вар.—Бүтөвлүк.

Сәјаһәт: Латын дили.—Чөрәк—сәадәт.—Чөрәк—вәтән.—Табут кедир.—Португалија лөвһәләри.—Совха медаллар.—Олум, ја өлүм?—Қаман налә чәкир.—Кичик пәнчәрә.

Ағрылар: Биз јенә дә сөзә кәлдик.—«Узаг бир сәфәр...».—«Ај бәлалы башымын».—Ағрылар.—«Дедин: јорду мәни».—Күчәдә итирдим.—Унудам кәрәк.—Көр исчә күчлүсән.—Елә билирдим ки...—Мән нијә беләјәм?—«Јахшы бир дүнјада».—«Нә мәни анладың».—«Бу нә јолдур».—Бу улу дүнја.—Јарпаглар төкүлүр.—Нәдир?—«Бу күн».—«Нағыл истәјирәм».—Кәпәнәк.—Нағыл кечәм.—Килид.—Мәндән о тајда.—Јаман дарыхмышам.—Дарыхма һа...—Севки килеји.—Јол ишарәси.—«Мән сәни јаратдым».—«Нечә миннәтдарам».—Ағ түк.—Сән һардан биләсән.—Дәринсән, зирвәсән.—«Чискинли һавалар».—«Дејирсән».

Гошмалар, кәрајлылар, гәзәлләр: «Бир јоллуг».—Әлвида.—«Мәним гисмәтимдир».—Олмушам.—Дүнја.—Бөл көрүм.—Дүнјанын.—«Долдур үрәјини».—Гочалыг.—Инсан көјдә ај кимидир.—Олду.—«Көнүл вердик».—«Кәл кәл дејә».—«Нур атәшә».—Мин китаб сөз јазырыг.—«Де билирсәнми».—«Көнлүм».

Поемалар: Ленинлә сәһбәт.—Дөрд јүз-он алты.—Гијмәт.—Тәзадлар.—Атылмышлар.

32. Сәмәд Вурғун. Чинкиз Әлноғлу.—Б.: «Кәнчлик», 1984.—380 с.

Китабын ичиндәкиләр: **Өн сөз.** — фәсил: Шаирли һәјаты.—II фәсил: Илк аддымлар.—Ахтарыш јолларында.—Ән'әнәдән новаторлуға.—III фәсил: Сосиалист реализминин гәләбәси.—Совет вәтәнпәрвәрлији.—Пролетар бейнәлмиләлчилији.—Јени кәнд мөвзусу.—Ингилабын илк илләриндәки совет кәндинин тәсвири.—«Комсомол поемасы».—Коллективләшдирмә илләриндәки кәндин тәсвири.—Мүасирлик вә тарихилик.—Тарихи вә тарихи-әфсанәви поемалар.—Фашизмә гаршы мүбаризә мөвзу-

Драм вэ поемалар: Фэрјад (мэнзум драм).—Америка жөзәли (поема).—Мәрзијә (поема).

34. Дәрин гатлара ишыг. Ред. Н. Чабаров.—Б.: «Язычы», 1986.—320 с.

су.—Сосналист вэтәнин мүдафиәси мөвзусу.—Сатирик ше'рләр.—IV фәсил: **Вәтән кешијиндә.**—Сәфәрбәрлик, чағырыш мотивләри, дөјүшчү сурәти, арха чәбһә гәһрәманлары.—Конкрет тәсвирләр.—Фәлсәфи ше'р, мүчәррәд лирика. «Бакынын дастаны».—V фәсил: **Ингилаби-романтик поезија.**—1. Јени инсан мәсәләси.—2. Сосналист шәһәри.—3. Сүлһ вә демократија уғрунда.—4. Ингилаби идеалларын тәрәннүмү.—VI фәсил: **Шаирин драматуркијасы.**—Битмәмиш пјесләр.—VII фәсил: **Ганад вә вүс'әт.**—Нәтичә.

33. **Өзүмлә сөһбәт.** Ше'рләр, драм вэ поемалар. Ред. В. Рүстәмзаде.—Б.: Азәрнәшр, 1985.—264 с.

Китабын ичиндәкиләр: **Инсан вә заман:** Јахшы ки, билмирик.—«Һәр өмрүн сонунда». Ахтаран тапар.—Тәбәссүм ордени.—«Торпағы / көјәрдән...»—Һәгигәти јашадан.—Барыт гохусу вар.—Гартал.—«Дәјишиб зәманә...»—Гејрәт.—Ишыг.—Әшјалар данышыр.—«Үч гијмәт көндәрдиләр...»—«Бағрындан мин не'мәт...»—Бычаг-гәләм.—Ашыг Әли.—Чаваб.—Тапмаг-итирмәк.—Јалан дүнја.—«Гызыл ләчәкләр...»—Бир өмрүн тәрчүмеји-һалы.—Әсарәт, ја өлүм?—«Нәнәм деди...»—Һәмишә өзүдүр.—«Бир бөјүк амала...»—Һүсејн Чавидә.—«Киминин...»—«Јаманча горхуруг...»—Шам.—Тәһгир.—Өзүнү һамыја борчлу сајанлар.

Автопортрет: Өзүмлә сөһбәт.—Ләззәти-ағрысы.—Анама килеј.—Охшарлыг.—«Өз көнүл дүнјама...»—«Сәһвләр үстүндә...»—Оғул тоју.—«Керчәји өјрәдир...»—«Мән тәк оlanda да...»—«Ше'рим-гәзәбим...»—«Мән һардајам?...»—«Еј нәғмә...»—«Гочалығын...»—Һеч демә.—«Аллаһ, аллаһ, мән кимәм?...»—«Гол будаглы бир ағачам...»—Чалар.—Икилик.—Охучу мәктубу.

Мәнә изтираб вер: Мәнә изтираб вер.—Гој бир аз јатым.—«Мә'лум һәгигәти...»—«Фикрин ајрылмагдыр...»—Сәсин ишығында.—«Сән мәним...»—«Нечә динчәләрәм...»—«Гарышды јенә дә...»—«Сәнә чатмаг үчүн...»—«Кәлдин дүшүнчәли...»—«Сән өз аләминдә...»—«Үрәјим мин арзуја...»—«Чашбаш фикирләрин...»—«Дәрманы дәрәд олан...»—«Сән мәним руһумун...»—«Биз һәр ики миз...».

Балачалар үчүн: Чөрәјә дә баба дејир. Адилә.—Өзү десин.—Сај.—Нәнә-нәвә.—Көрпә күлүшү.—Гар јағыр.

Китабын ичиндәкиләр: **Әдәбијат.**—Кәнчәли Низам.—Јунус Имрә.—Әслимиз, көкүмүз.—Сабир вә Тукај.—Јанар үрәк.—Һүсејн Чавид.—Тәһгидми, тәрифми?—Камил әсәрләр.—Дәрин гатлара ишыг.—«Әдәби шәхсијәт вә дил» китабынын мүәллифинә ачыг мәктуб.—Тәрчүмә барәдә.—Суаллар-чаваблар.—Мәммәд Ариф.—«Ағыр иләр» нәғмәкары.—Һәмишә кәнч сәнәткарымыз.—Вәтән оғлу.—Һөрмәтли Вагиф Сәмәдоғлу.—Хаһишин бәласы.—Ачылан јолларын маһнысы.—Әгидә шаири.—Дағлар гәјнунда ше'р.—Һағлы суаллар.—Мәним илк китабым.—Көкдән кәлән сәсләр.—Исти ше'рләр.—Адил Чәмил.—Көвшән әтирли ше'рләр.—Һөрмәтли гәләм јолдашым Кеворг Емин.—Танын өз вәтәниндә.—Гијасын тәһнисләри.—Мәзарын нурла долсун.—Р. Рзамыз.—Гәләм досту-му тәбрик.—Чичәк әтри.—Поетик дүшүнчәнин тәзәлији.

Сәнәт.—«Адсыз улдуз» Шәки сәһнәсиндә.—«Әсрдән узун күн.—Маестро Нијаз.—Театрымыз вә киномуз.—Елза Ибраһимова.—Рәшид Бейбутов.—Шөвкәт Әләкбәрова.—Охујур Флора Кәримова.—Ә. Јусиф гызы.—Данрәви стол архасында сөһбәт.—

Мүсаһибәләр.—«Улдуз» журналынын суалларына чаваб.—«Родонис Устрем» гәзетинин әмәкдашы Г. Гривневлә мүсаһибә.—Радионун әмәкдашы Елдар Бахышла мүсаһибә.—«Улдуз» журналынын әмәкдашы Талә һәмидлә мүсаһибә.

Публисистика.—Гәбул имтаһанлары барәдә.—Журналист.—Вахт вә инсан һағгында дүшүнчәләр.—Кечмишә бир бахыш.—Фәхримиз.—Севимли журналымыз.—Достлуғумуз вә гардашылығымыз вар олсун.—Тәшәккүр.—Тәблиғат үсулларымыз.—Һөрмәтли депутатлар.—Јени зирвәләрә доғру.—Автобиографијам.

35. **Ахы, дүнја фырланыр.** Ше'рләр, поемалар вә тәрчүмәләр. Ред. Ф. Рәсулова.—Б.: «Язычы» 1987.—208 с.

Китабын ичиндәкиләр: **«Јарадыбдыр инам мәни»** (Ч. Ајтматов).—**Вахт.**—Вахт.—Лајигәмми мән?—Хаталы јуху.—Дағлар көлкәсиндә.—Хејир-Шәр.—«Тәләјимиз гәләм верди әлимизә...»—«Ајрыла билмишми?»—Т. Шев-

ченкоја.—Нагг-зоракылыг.—Тамаһ—ләјагәт.—Мәнә суал верин.—Дәринлик.—Нәјинсә илқидир нәјинсә сону.—«Сү-кут» лөвһәси.—Өлүм һаггында дүшүнчәләр.—Үз-астир.—Гаш дашында саат.—Ахы дүнја ғырланыр.—Ики мүһачир.—Бу дүнја беләдир.—«Үмид бајраг кими...».—Ганмаг-ганмамаг.—Јунис Имрәјә.—«Алма дүшдү ағачдан...».—Өлүм.—«Инсанларын фикрини...».—Өзүн динлә.—А. Тукаја.—«Јох, дүнја көзәлдир...».—«Һәјатдан кетсәм дә...».—«Кор кора кор десә...».—«Јухумдакы рөјаларым...».—Он једди декабр.—Һансы медал дүшүр?—«Көнүл лағым-лағым...».—Севинчин зирвәси, дәрдин зирвәси.—«Булуд әлләрини...».—Нечә сөз данышдын...—«Бир рәссам ахтарырам...».—«Бу мөчүзә дүнјанын...».—Мән мәнәм.—Гејрәтми, ағылмы?—Јарамаз.

Тәзәдән јарат.—Тәзәдән јарат.—Сакит көлә даш атым.—Гит'әләр.—Бу көнлүм.—«Сәнә чатмаг үчүн...».—«Көлкәм кими изләјир...».—Бәһанә-керчәк.—«Һәсрәтин һөкм етди...».—Бир күн.—Овгатымын иглими.—Гисас.—Зәрурәт.—«Ешгиндә итмишәм...».—Сынаг.—Кимдән өјрәһһәм?

Гошмалар.—Дејилми?—Јајлагда.—Һара кедир.—Күсәндә.—Чашыб мәним кими.—Кен дүшә.—Көзүн олмаса.—Аман һеј.—Әлејкә-салам.—Һара јазым мән?—Өз-өзүнү анладыр.—Арзу зирвә башындадыр.—«Елчијәм.—Көһнә дәрдлә мән.

Поэмалар.—Бағышлајын, сәһв олуб.—Ләјагәт.—Мәрзијә.

Тәрчүмәләр.—Рус ше'ри—Римма Казакова: «Һәм ағыл, һәм дә ки...».—«Ана гучағы тәк...».—«Әјләшиб дин-мәзчә анам...».—Март Азәрбајчан, Көј көл.—«Сәнә мин-нәтдарам...».—Шәки.—Алабаш.—А. Кушнер: «Кәдәр мәнә үз верәндә...».—«Ән хош күнләрдә дә...».—Кечәнин тәләтүмү.—«Севиб-севилмәк».—Јевкени Јевтушенко: «Бу сирли, гапалы дөврә...».—Андрей Дементјев: Кедиш.—Бағда.—Ајрылыг анында.—Јохдур чыхыш јолу.—Тил-симли дөврә. **Татар ше'ри**—Ренат Харис: Чәннәт.—«Гы-ғылчым...».—«Көјәрди ағачын гуру зоглары...».—**«Өзбәк ше'ри:** Чамал Камал: Шаһимәрданүбүлбүлләри.—Дәм өтәр, дәмләр өтәр.—Нә эчәб афәти-чансан.—Кејимим, кәфәним.—Ашыганә.—**Литва ше'ри**—Алфонсас Малдонис: Аналар дүнјаны (доланар, кәзәр.—Меһманхана.—Тәбиәти мүһафизә әсри.—Силуетләр.—Нәфәс.—Алфонсас

Буконтас: «Бир ан гәзетләрдән баш галдырын...».—Гушун өлүмү.—«Билмирәм сән кимсэн...».—**Алман ше'ри:** Һам-лет Пранслер: «Ағач јердән сорур...».—Наһкорлуг.—«Ушаглыгда һәр күн...».—**Болгар ше'ри:** Димитр Златев: Бакы кечәләри.—К. Гривнев: Бәһс.

36. Кәлин ачыг данышаг... (Мәғалә-ләр топлусу). Ред. М. Һәсәнов.—Б.: Азәрнәшр, 1988.—214 с.

Китабын ичиндәкиләр: **Публисистика.**—Ләјагәт.—Һа-рам тикә вә ја «ағ ғызыл»ын гара ләкәси.—Кәлин, ачыг данышаг.—Ана дилим-ана көкүм.—Ифтираја чаваб.—Ад-ларымыз барәдә.—Кәлин, биз дә дүшүнәк.—Тарих нә дејир?—Дағлыг Гарабаг: иддиалар вә һәгигәт.—Ваһид—бөлүнмәз.—Вәтән һаггында дүшүнчәләр.—Јенијетмә вә заман барәдә дүшүнчәләр.—Һәгигәтин дили илә.—Шәх-си фикир—ичтимай дүјғу.—Истису дедим, үрәјим јан-ды.—Астарада көрдүкләрим.—Көзәллик.

Мүсәһибәләр: Вәтән—сәнсэн, Вәтән—мәнәм, Вәтән—биз.—Азәрбајчан телевизијасынын әмәкдашы илә мүсә-һибә.—Радионун әмәкдашы илә мүсәһибә.

Әдәбијат вә сәнәт дүшүнчәләри: Шаир, рәссам, бәс-тәкар.—Сабир, јенә Сабир.—Сәксән јашлы чаван шаи-римиз.—Осман Сарывәлли.—Сәмәд.

37. Кәлин ачыг данышаг... (Мәғалә-ләр топлусу). Икинчи нәшри. Ред.—Б.: Азәрнәшр, 1989.—227 с.

Китаб шаирин 1988-чи илдә нәшр олунмуш ејниадлы китабынын икинчи нәшридир. Икинчи нәшрә даһа ики бөлмә элавә едилмишдир:

1. Гоша ганад. 2. Шәфгәт вә мәрһәмәт. Вургун мәш'ә-ли.—Мәһнәви ата.—Јегише Чаренс.—О гәдәр узаг, бу гәдәр јахын.—Театр вә драматуркија.—Үч шаир һаггын-да.—Вардкес Бабајан.—Көкдән кәлән сәсләр.—«Өмрүн бешинчи фәсли».—Ваһид Әлифоглу.—Ше'р долу бир үрәк.—Шәки күлүшләри.—«Шәкинин күлүш чәләнки».—Нәғмәкар шаир.—Мәһарәт.—Халг вә шаир.—Һәр ики јолда.—«Булаг» нәдән дејиб, данышыр.—Шаирин сәнәт гајәси.—Тәгдим.—Әдәбијатымызын сабаһы.—Бәзи проб-лемләр.—Е'тираз.—Дүшүнмәк, ганадланмаг.—Биканә-лик.—Бөјүк дирижор.—Маһны.—Тәәссуф.—60 ил сәһнә-дә.—Јенә һабил.—Виртуоз сәнәткар.—Сәни динләјәндә.

38. Лирика. Ред. Т. Нәзәрли.—Б.: Азәр-нәшр, 1990.—215 с.

Китабын ичиндекилер: Бир мәнәм, бир дә сүкүт.—Дедим, деди.—Үшүжәрсән.—Дашлар яздым.—Кечә булаг башында.—Чејран.—Сәкилә.—Чүмә күнү.—Чаваб.—Еј ана тәбиәт.—Хатирәләр.—Сән атдын јерә.—Јарпаг.—Гајыт.—Демә көксүмдә имиш...—Үрәк јанғысы.—Ај ишмиҕында.—Шејримин аһәнки.—Кечикмиш мәһәббәт.—«Әкәр бу дүнјада сән олмасајдын».—Сакит кәлә даш атдым.—1960—1970: һејф.—«Купе сыхыр мәни»...—Бир салама дәјмәди.—Саһилә чыхмаг истәјирәм.—Унутмаг истәрәм...—Ғысганырам мән.—Сорушма.—«Елә бахма, гадан алым...».—Һансымыз јохуг?—Ешгим.—Көзүн дили.—Он дәһигә сонра.—Јох, дүшмүрәм, галхырам.—Сән-илһам.—Ишыг-гаранлыг.—Һәсрәт.—Мәктублар.—«Нечә одсан билмирәм...».—Севә билирәмсә.—«Бу күн сәнин ад күнүнмү».—Унутдурдун сән мәнә.—Ешг—сәтәлчәм.—Өзүндән ајрыла билмәјәчәксән.—Кечәләр.—Алма ағачлары чичәкләјәндә.—Мән һәмишә сәнинләјәм.—Көзәллик бәхшишдир.—Көлкәм гәдәр јахынсан...—«Фикирлисән...».—Тәзәдән.—Неј сәсиндә сәнин әксин.—Нөгтәјә дөндәрәрдим.—«Өзүмлә, сөзүмлә, хасијјәтимлә...».—Нә сән сән?—Ахы, узагдајам...—Гој олсун.—Мән дәррдән гачанда...—Дәһизәм, безмишәм тәлатүмүмдән.—Ешитдим сәсини.—Сән көрүш.—Инам-шүбһә.—Анчаг.—Мәһәббәтә ғымадын.—Биз јенә дә сөзә кәлдик.—Мән гүрбәтдә...—«Узаг бир сәфәрә чыхмысан, узаг»,—«Сәнә мәктүб јазырам».—«Ај бәлалы башымын бәлалы мәчәрасы».—Ағ кечәләр.—Азәдлыг.—«Нәғмә олуб кечәләр».—«Һәмишә һәсрәтәм...».—Сәфәрә чыхмышыг.—«Һирсимдән...».—«Билмирәм...».—«Һәјат истәјирсән».—«Јанында оlanda да...».—«Дедин: «Јорду мәни бу чәкишмәләр».—Күчәдә итирдим.—Ушудам кәрәк.—«Дејәк, мән дөнүрәм...».—«Кәр нечә күчлүсән...».—«Севсәјдин...».—«Евинизин кандарында...».—«Елә билирдим ки...».—Дәһиз-саһил.—Ағрылар.—Мән нијә бәләјәм?—Өзүм-өзүмү дандым...—«Нә мәни анладың, нә мәни дүјдүн...».—Јарпаглар төкүлүр.—Бу улу дүнја.—«Гашына...».—«Бу нә јолдур?...».—Илтимас.—1970—1980: Гүруру нејләјирсән?—«Бу күн дүнәнимә...».—«Нағыл истәјирәм...».—«Де нечә ајрылаг...».—«Мәндән о тајда.—Нөгтәләр.—Бәм-зил.—Нағыл кечәм.—Мән севирәм...—Бир пајыз ахшамы...—Килид.—«Севдијин көзәлин...».—Јарыјухулу.—Кәпәнәк.—«Нә мән истәјими билирәм...».—Јаман дарыхмышам.—Дарыхма һа...—Дурна гатары.—Чохдур јашымдан да...—Севки килеји.—Бир арзуја дөнмүшәм.—Мән јандым, сән исиндин.—Көзәлләр.—Мән сәндән гачы-

рам...—«Дедин, гочалырам...».—Гулағым чинкилдәјир.—«Бир бағлыча дәфинәјдим».—Инаныр инсан.—Јол ишарәси.—Сәни андыгча...—Өзүн јанмалысан...—Јухулар, јухулар...—«Мән сәни јаратдым...».—«Еј көнүл...».—Ушуда билсән...—«Ағача су вердим...».—«Нечә миннәтдара...».—«Көјләр једди гатдыр».—«Мәнә «бәхтим» дедин...».—Одум, көзүм, кәл...—Әл унутмур.—Тәзәлә севкими.—Јухулар.—Бир бахышла...—«Кечә серенадасы».—«Кизли сахламышдым...».—«Дејирәм...».—Сајғач.—«Һирсләндиң, үзүнү кимсә көрмәсин».—«Сән чохсан...».—Чичәк-ләрин бахышында.—«Нә заман истәсәм...».—«Јахшы кидүнјада...».—Сәадәт дејил?—Һавасы-сөзү.—«Јағыш тәк јағмаға».—«Кан аста јеридик».—Бир пајыз кечәси.—Ағ түк.—«Күндә зәнк чалдым сәнә».—«Јухума кәлмишдин».—1980—1987: «Дөјдү гапысыны өлүм гоншунун».—Көлкәләр, сәсләр.—«Чискинли һавалар јаман узанды».—«Јаманча кечикир бу ајын беши».—«Өмрүмүн эн узун кечәсидир бу».—«Мән сәнин одуна...».—«Дејирсән...».—«Еј гадың...».—«Ағарды сачлары мәһәббәтимин».—«Көнлүмдә, руһумда...».—«Сәнин бахышларын дәриндән дәрин».—«Мән бир гибләнүма».—Једди сөз.—Мән бир «ғәм дашыјам».—Сән олурам мән.—«Арзуларым гөнчәләнир јухумда».—«Дүз мәрамым...».—Заман-мәкан.—Дәринсән, зирвәсән.—«Арзу дарда галды, көнүл ајазда».—Мәнә изтираб вер.—Гој бир аз јатым.—«Мә'лум һәғигәти кәтириб дилә».—«Кәлдин дүшүнчәли...».—«Гарышды јенә дә...».—«Нечә динчәләрәм...».—Сәсин ишығында.—Гит'әләр.—«Үрәјим мин арзуја».—Сән өз аләминдә «һағлысан» јенә.—«Сән мәним гәрибә гисмәтим...».—«Сәнә чатмаг үчүн...».—Көлкәкими...—«Дәрманы дәрд олан бир хәстәјәм мән».—«Фикрин ајрылмагдыр...».—Зәрурәт.—Гисас.—Кимдән өјрәним?—Ғынаг.—Бәһанә керчәк.—«Ешгиндә итмишәм мән илим-илим».—Бир күн.—«Һәсрәтин һөкм етди өзүндән әввәл».—Овгатымын иглими.—Тәзәдән јарат.—Мән нечә бәндәјәм.—Сәбәб ахтарма.—Мәним зәһләм кедир.—Бу күндән-дүнәнә.

Гошмалар, кәрајлылар, гәзәлләр: Кәлир.—Верәрдим.—Мәһәббәт.—Һара јазым мән?—Јаваш-јаваш.—«Өмрүн пајызында...».—Нејләрәм.—Гочалмыр.—Бир тәрәфдә.—Бәһанәдир.—Әлвида.—Сән кетдин.—Сәнин дилиндән.—«Бирјоллуг көнлүндән сил мәһәббәти».—Олурмуш.—Залым.—Өз ичиндәдир.—Дәли.—«Мәним гисмәтимдир алаторанлыг».—Дүнја. Нәдир?—кәдәним-кәләним.—Бәл кә-

рүм.—Ејләди.—«Долдур үрәјини, севинчлә долдур».—Дүнјанын.—Гочалыг.—Бизик.—«Чөлләрин көксүнә күләр әкилди».—Сәнинлә һәр көрүш, илк көрүшүмдүр».—«Дедим, горхан көзә...».—«Чашбаш фикирләрин гаранлыгында».—Күсәндә.—Аман һеј.—Көзүн олмаса.—Һара кедир?—Көһнә дәрлә мән.—Елчијәм.—Чашыб мәним кими...—Кен дүшә.—Дејилми?—Күн батмаг үчүн.—Јашадыгча...—Јары хәзәл, јары јарпаг.—Олмушам.—Ишсан—көјдә ај кимидир.—Дүз еләдин.—Олду.—«Көнүл вердик»...—Өз-өзүнү ашмадыр.—«Арзу зирвә башындадыр».—Хејирлә шәр арасында.—Олсун.—Вардыр.—Дүшә билмәз.—«Јенә бағлар о бағлардыр»...—«Бу гәдәр салды мәни»...—«Ән үлви»...—«Кәл-кәл дејә»...—«Нур атәшә»...—«Мин китаб сөз јазырыг»...—«Даш үрәкләрдә јаныб»...—«Мә'шугәмә»...—«Долмуш нә гәдәр»...—«Де, билирсәнми?»...—«Өзү һејрәт»...—«Зүлмәтдә јанан»...—«Биз һәр икимиз»...—«Сән мәним»...—«Мин гибләјә»...—«Неч билмәдик, еј дост»...

39. **Шәһидләр** (Поэма). Ред. Бәкир Нәбијев.—Б.: «Елм». 1990.—48 с.

Китабын ичиндәкиләр: Пролог.—Нә истәјир бу милләт?—Тәзадлар ичиндә.—Ешг олсун сизә.—Матәм мәрасими.—Ахы, биз нејләмишдик?—Мәним кунәһларым.—Хәчәләт.—Илһам.—Фәризә.—Лариса.—Сүрәјја Ләтифгызы.—Баба мұәллим.—Александр Мархевка.—Һидајәт.—Ағабај.—Кеорки Рантикович.—Шәһидләр.

40. **Нағыл—һәјат**. Ше'рләр вә поемалар. Ред. З. Јагуб.—Б.: «Јазычы», 1991.—240 с.

Китабын ичиндәкиләр: Бири вармыш, бири јохмуш...—Сандыгдан сәсләр: Сәбр еләдик.—Горху.—Азәроғлуна.—Әмзик.—Нағыл-һәјат.—Саһирә чаваб.—Јалан.—Бу да бир үсулду.—Даш гајалар.—Помпеј харабалары өнүндә.—Кимин әлилә.—«Алчаглығы мәсләк көтүрүб».—Гајтара биләрми?—«Өзүмә дә көрүнмәјән».—Јухуларым.—«Крым, Јалта, Гызылдаш».—Лал-кар.—Памбыг.—Олду.—Сәмәд Мәнсура.—Бир улу мөзар.—Кал олдум.—Дәрәләр.—ХХ әсрин адамы.—Ат кишнәди.—Өлүмлә гаршы-гаршыја.—Суал-чаваб.—Белә галмаз.—Торпагдан пәј олмаз.—Асори.—Онун пәришанлығы.—«Бу күн бајрам едир».—150 ил. «Халга нечә-нечә».—«Шәрин әлијлә өлән».—Мән хә-

јал јемишәм...—Алуштада Әмәт хан Султанын һејкәли өнүндә.—Нижә?—Өз «Мән»имин ағасы.—Дедим, дедиләр.—**Өмүр узун, өмүр гыса**: Халг депутатларына ачыг мәктүб.—Ганмаз истәмәз.—Өмүр узун, өмүр гыса.—Баба-нәвә.—Мән белә дүнјаја нә дејим инди?—Дин. Әбәдијәт.—«Өз дәрдин өзүнә».—«Тәләсә-тәләсә»...—«Бермуд үчбучағы»...—Новруз бајрамы.—Јалныз сусун.—Үмид, јаша.—Синә дашы.—Ататүркүн анасы.—М. Ә. Рәсулзадәнин хатирәсинә.—«Јараданым-саһибим».—Кәләчәк вар.—Чөлдән ишыг дүшмүр.—Тәсадүф сахлајар.—Ишвахт өлчүсү.—Мәним чырағым.—Јасәмән үчүн.—Кәлирсиз зәһмәт.—«Дедин ки...».—Һун сәсләри.—Мәнимки кәтирмир.—«Чох дөздүм...».—Ағлымызла.—«Гағанович сәдагәтлә».—Низам-аһәнк.—Арзумла көрүш јерим.—Гышгырты-пычылыты.—Һөрмәткүшвәт.—Сиз бөјүјүн, еј бөјүкләр.—Көјнәрти.—**Гошмалар, кәрајлылар**:—«Чох данышдыг»...—Сәма сонсуз, ағыл мәһдуд.—Вај һалына.—Күн батмаг үчүн.—Гәсд едир инсан.—«Күрүсү галыр...».—«Горху көлкәсинә...».—«Ган баһасы...».—Таң олур.—«Гејрәт јохса...».—«Адыны һәр јердә...».—Шејтанын бармагы.—Хејирлә шәр арасында.—Бөјүк.—«Кәдәримин зирвәсиндә...».—Сығышмады.—**Сәбәб ахтарма**: Сәбәб ахтарма.—Һејрәтдәјәм мән.—Севкинин тилсими.—«Һәсрәтин һөкм етди...».—«Булағым гурумуш...».—Јазан өзүнсән.—«Зүлм ејлә...».—«Гәдәрин һөкмүнә...».—«Һәсрәтин көнлүмүн еһтијачыдыр...».—«Мән»ләр арасында.—«Сәсләр ешидирәм...».—«Мәним өз дүнјамдыр».—Мән нечә бәндәјәм?—Севдинсә...—«Әләниб кечмишәм артыг».—«Дәрк етмәдијим...».—Һамы елә билир.—Бес бу нә килејди?—«Өзүндә өзүнү...».—Мәним зәһләм кедир.—**Бабасы кими**:—Бу ил.—Сәрчәләр.—Пәјызда.—Бабасы кими.—**Поемалар**:—Күлүстан.—Вәтән мәним, мән вәтәнәм.—Ики горху.—Шәһидләр.

41. **Шәнбә кечәсинә кедән јол**. Ред. М. Һәсәнов.—Б.: Азәрнәшр, 1991.—334 с.

Китабын ичиндәкиләр: Заманла баш-баша.—**Һекајәләр**.—Мәшһур адам.—Алабәзәк чамадан.—Үрәк дөјүнтүләри.—Нәнәмин халчасы.—Јалтаглыг.—Саат.—Рәгабәт.—Шүбһә.—Башгасы үчүн јашајанда.—Көнүл севән көјчәк олар.—Көлкәдә.—Әгидә.—Пис адам.—Фотоапарат.—Теле-радио пјесләр, гысаметражлы филм үчүн ссе-

нарилэр.—Дејирэм ахы...—Дагдан ашан күн.—Јалан.—Мәним атам.—Бир саат сонра.—Бүјнүзлу почталјон.—Гисас.—**Публисистика.**—Вичдан, намус вә ләјагәт.—Тарих, дил ән'әнә.—Гоша ганад.—Бир нечә мүнүм проблем.—Бирлији әлдән вермәјөк.—Агрыларымыз. дәрдләримиз.—Республика рәһбәрләринә депутат соргусу.—Шәнбә кечәсинә кедән јол.—Гәфләт јухусу.—Дәрдә дөзүмлү халгыма.—Ана дили.—Хатирә јарпағлары.—Әбади из.—**Өмүрдән сәһифәләр.**—Өмүрдән сәһифәләр.—Өмүрүн ноғул дөврү.—Автобиографијам.—**Мүсәһибәләр.**—Көнчләрә һәнгәти демәк лазымдыр.—Сөзү чаванлар верин.—Инсан инан өвладыдыр.—Дил һаггында соргу.—Елмимиз нијә кери галыр?—**Әдәбијат мәсәләләри.**—Сабаһ адамы.—Сәбуһи.—Фалчы јаланы, шаир һәнгәти.—Бәндәр оғлу.—Чамал-Камал.—Тене-Павчек.—Дөрд јохса алты?—Инсанла, торпагла үз-үзә.—Биз бир ешгин бута-сыјыг.—«Күлүстан»ын тәлеји.

42. **Үмидә һејкәл гојун.** Јени ше'рләр.
Ред. З. Гафарлы.—Б.: «Јазычы».
1993.—128 с.

Китабын ичиндәкиләр: **Агрылар, ачылар.**—Иман тәмәли.—Шәр-шејтана, хејир аллаһа.—Һәм оғул, һәм ата.—Унутганлыг.—Чәллад Јазов.—Јениләшмиш Иттифаг.—Вәтән Мәчнунлуғу.—Анан өлсүн, еј Вәтән.—Һәлә күнаһкарыг.—Гардашдан килеј.«Медаллы диләнчи.»—Өз-өзүнү танымаг.—Әкәр горунмазса истиглалымыз.—Алвер.—Көләлијә сәдагәт.—Дағылан һејкәлләр.—Унудулсун унутганлыг.—Тәзәдән јаратсын јарадан бизи.—«Парчаландыг».—Азәрбајчан әскәри.—Чәмилә.—**Сандыгдан сәсләр.**—Вәкил.—«Гәлбим нә гәдәр».—Өзкә лиманлар.—«Деди:—ағлым ора вармаз».—Өмүрлә өләдик.—Алуштада Әмәтхан Султанын мәзары өнүндә.—Аллаһу Әкбәр.—Тарих.—Инамла.—Һөрүмчәк тор бағлады.—Чәлдә һаг ахтарма.—Гәзәб борчумуз.—Јох.—Дамчы-дамчы.—Соған.—Ајы.—Гит'ә.—Һ. Чавидә.—Вар-јох.—**Биз һаггын оғлујуг.**—Үмидә һејкәл гојун.—Гәм-шадлыг.—Өлүләр-јашајыр јаддашымызда.—Вәтән олмаз.—Вәтән.—Биз һаггын оғлујуг.—Ишыг ахтарысан.—Талеми, гәзамы?—Јунис Қарваны.—Ојун.—Билмәк-инанмамаг.—Су-һава.—Вәтән маршы.—Азәрбајчан. Бир дүјғуда беш дүјғу.—Бу вәһдәтдә.—Јазла гыша бир ағыл.—Билә билдијин гәдәр.—Мәктәб јоллары.—Илк чығыр.—Китаб.—Јунис дә-

дә.—Гејбдән сәс.—Дүнән, бу күн сабаһ.—Бүгәләмун.—Борчлудур.—Ана.—Нәнәләр.—Биз Вәтәнчин доғулдуг...—Ана јурдум. **Көрпү чајдан узаг дүшүб.**—Һаггы јох.—Вај һалына.—Јухары.—Нисбилик.—Оламмаз.—**Аман һеј...**—Елчијәм.—Көһнә дәрдлә мән.—Илаһи.—Јас-тој.—Дүнјанын.—Бәл көрүм.—Јалан һаким олуб.—Кен дүшә.—Чашыб мәним кими...—Һара кедир?—Дејил.—Тач олур.—Дүнја.—Сөз олуб.—Дејилми?—Даң олмушам.—Өз-өзүнү ашмадыр.—Инсан-көјдә ај кимидир.—Амалы јох.—Нә фәрги вар?—Көрпү чајдан узаг дүшүб.—Дәдәсинин малы кими.—Инсан кими сахла мәни.—**Фиқирләрин түнлүјүндә.**—Мән нијә беләјәм?—Килид.—Мәсафәдә мәсафәсизлик.—«Бу хисләт».—Көзләмә салону.—Сән, сәнсэн анчаг.—Сәнсиз.—Һарај.—Әвәзим.—Сәнсизлијин ичиндә.—Фиқирләрин түнлүјүндә.

43. **Јанан да мән, јаман да мән** (Публисистика). Ред. С. Нәзәрли.—Б.: Көјтүрк, 1995.—286 с.

Китабын ичиндәкиләр: **Јанан да мән, јаман да мән.**—Јанан да мән, јаман да мән.—Халгы чәрәклә имтаһана чәкмәк олмаз.—Истиглал күнү.—Әдәвәт һаггымыз вармы?—Ајынын мин ојуну вар.—Азәрбајчан Милли Шура-сына вә Парламентинә.—«Јениләшмиш иттифаг»—нәдир?—Қим билир?—Гызым сәнә дејирәм, кәлиним, сән ешит.—Шәрг јалтағлыгы.—Саггал дарағы фабрики.—Биз вә онлар.—Елмимиз нә үчүн кери галыр?—Күрчү һәмкарларыма.—Кәлин биз дә дүшүнөк.—Мүстәгиллик баһарынын илк гөнчәләри.—Бизим кимимиз вар?—Имтаһан.—**Чыхышлар.**—Кедәнин архасынча.—Азәрбајчан Чумһуријәтинин бүкүнкү дуруму.—Агрымыз вә гајгымыз.—Мүстәгиллијә кедән јолда.—Парламент комиссијасынын јарадылмасы лабүддүр.—Демократија, јохса тоталитаризм?—Һаггын гәләбәси лабүддүр.—Түрк халқларынын бирлији.—**Рәјләр.**—Чохчилли Азәрбајчан әдәбијаты тарихинә рәј.—«Вәтәниндән говулмушлар».—Заманын күзкүсү.—Бир даһа ана дили һагда.—Әһмәд Чавад.—Өлүм һөкмү—кимә, нәјә.—Севмәк күнаһмыш.—Өз көзү илә көрүб, өз ағлы илә дүшүнмәк.—Ишыглы поезија.—Түркүстан, Түркүстан.—Чеврилмә.—Бизим дијар.—Ә. Гарагоч.—Бизим Худу—сирри худа.—Онун сусамағы да данышмаг иди.—Сәни динләјәндә.—Нәчабәт символу.—Чәсарәт.—Исламын муғамы.—«Шәки мәтбә-

хи».—Тәшәккүр.—**Чаваблар.**—Су башдан буланар.—Аллаһ бизи дәррдән, бәладан хилас еләсин.—«Һәјат» гәзети редаксијасына.—Әзизим Кәрај бәј.—«Азәрбајҗан» гәзетинин охучуларына.—Нәнәм мәнә кор дејиб.—Арзу.—«Сәс» гәзетинин редакторуна.—Тарихсиз биз һечик.—Һөрмәтли М. Низами.—Објективлик, мәрдлик.—Өзүмүзә гајыдыш.—«Чағырыша» чаваб.—Ана дили.—Дөвләт дили.—Унутганлыг.—Аллаһ аманаты.—Гатыг гара ола билмәз.—Буну анламаг чәтиндир.—АБШ дөвләт катиби Ч. Бејкерә ачыг мәктуб.—Һөрмәтли чәнаб сәфир Ричард Қозларич.—Үз, јохса астар?—Нечә севинә биләрдин?—Гардаш дәрдинә биканәлик.—**Мүсаһибәләр.**—Сөзү чаваблара верин.—Ачыг сөһбәт.—Елә аһлар бөјүтдүк ки...—Үзүнүзү халга тутун.—Бәхтин вармы, Бәхтијар?—Дил вә әлифба.—«Күнаһсыз мүгәсирләр».—Чағырыр милләти имдада Вәтән.—Демократијанын гәләбәси ғорунмалыдыр.—Һаггын, әдаләтин сәси илә јазырам.—Гаршыдурмаја гаршыјам.—Мән игтидары да, мүхалифәти дә ајыг олмаға чағырырам.—Телефон сөһбәти.—Самсун университетинин асистаны.—Ичәзәли гәһрәмәнлыға нә вар ки.—Дилимизин вә милләтимизин ады.—Өлмәдим, бу күнү дә көрдүм.—Артыг сусмаг хәјанәтдир.—Ахы биз һүгуги дөвләт јаратмаг иддиасындајыг.—Дүнја беш күнмү?

44—46 **Фәрјад** (Драм вә поемалар).
Ред. А. Бағыров.—Б.: «Азәрбајҗан»
нәшријаты, 1995.—352 с.

Қитабын ичиндәкиләр: **Рүстәм Камал**—Нәфәс азадлығы, руһ азадлығы.—**Фәрјад** (Мәнзум драм).—**Поема-лар.**—**Күлүстан.**—Ағлар-күләјән.—**Јоллар**—оғуллар.—**Һәјат**—өлүм.—**Тәзадлар.**—Америка көзәли.—**Мәрзијә.**—**Бағышлајын, сәһф едиб.**—**Ләјагәт.**—Гәм ичиндә севинч.

2. ДӨВРИ МӘТБУАТДА, МӘЧМУӘЛӘРДӘ, ДӘРСЛИКЛӘРДӘ ВӘ БАШГА МӘНБӘЛӘРДӘ ДӘРЧ ОЛУНМУШ ӘСӘРЛӘРИ

47. **Ана вә шәкил:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети. — 1943. — 25 мај.
48. **Икинчи јара:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети. — 1943. — 20 нојабр.
49. **О кимдир?:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети. — 1944. — 14 ијул.
50. **Тәрәннүм:** Ше'р//Коммунист. — 1944. — 13 авг.
51. **Сабаһыңыз хејир олсун:** Ше'р//Коммунист—1944. — 18 ијун.
52. **Мирвари:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети.—1944.—3 дек.
53. **Әһди-пејман:** Ше'р//Коммунист—1944. — 21 апр.
54. **Вүсәл нәғмәси:** Ше'р//Коммунист. — 1944, — 10 сент.
55. **Јашыл чәмән, ағач алты, бир дә ки, түнд чај:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети.—1944.—13 окт.
56. **Мај һәдијјәм:** Ше'р//Коммунист.—1944.—1 март.
57. **Үмид:** Ше'р//Коммунист.—1944.—21 мај.
58. **Әбәдијјәт сарајы:** Ше'р//Коммунист.—1945. 1 сент.
59. **О арзулар:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети. — 1945. — 22 ијул.
60. **Бабамын арзусу:** Ше'р//Азәрбајҗан кәнчләри.—1945. — 3 март.
61. **Ихтијар вә мән:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети 1945.—18 февр.
62. **Көз вә үрәк:** Ше'р//Азәрбајҗан кәнчләри. — 1945. — 23 авг.
63. **Узағлары кәзән көнлүм:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети.—1945.—17 јанв.
64. **Ширин хатирәләр:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети. — 1945.—25 нојабр.

65. **О бахышлар:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети. — 1945.— 9 окт.
66. Јашыл чәмән, ағач алты, бир дә ки, түнд чај; Бабамын сон сөзү; Сағ әли башымыза; Мирвари: Ше'р-ләр//Кәнчлик төһфәси. — Бақы, 1946.—С. 7—12.
67. **Һагг-әдаләт:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри. — 1946.—18 апр.
68. **Бакы:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1946. — 1 сент.
69. **Инди:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1946. — 3 нојабр.
70. **Топ сәсләри:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри. — 1946.—24 нојабр.
71. **Октјабр:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри. — 1946.— 6 нојабр.
72. **Анам дијар, анам Шәки:** Ше'р//Нуха фәһләси.— 1946.—11 авг.
73. **Ана түрбәти:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети. — 1946.— 16 март.
74. **Ики чыраг:** Ше'р//Вәтән уғрунда.—1946.—№ 1.— С. 93.
75. **Минкәчевир чичәкләри:** Ше'р//Коммунист. — 1946.—23 апр.
76. **Чыраг:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1946. — 22 апр.
77. **Зәфәр:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети.—1947.—9 мај.
78. **Ајлы кечәләр:** Поема//Ингилаб вә мәдәнијјәт.— 1947.—№ 7—8.—С. 140—149.
79. **Пајыз:** Ше'р//Пионер.—1947.—№ 10.—С. 3; Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1963.—26 окт.; Шәфәг.—1963.— 2 нојабр.
80. **Бәјүк сәнәт:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри. — 1947.—17 сент.
81. **Мән дә онун мејвәсијәм:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1947.—17 јанв.
82. **Һәјатдыр баһар:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.— 1947.—25 мај.
83. **Көнүл баһары:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети.—1947.— 8 апр.
84. **Шәрәф:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1947.— 25 мај.

- V 85. **Достлуг:** Поема//Азәрбајчан кәнчләри. — 1947.— 13, 15, 18 ијул.
86. **Илк чығыр:** Ше'р//Пионер.—1947.—№ 6.—С. 4.
87. **Достлар:** Поема//Кәнчлијин сәси.—Бақы, 1948.— С. 58—67.
88. **Мәсләк јолунда:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.— 1948.—20 окт.
89. **Јенидән мәктәбә:** Ше'р//Пионер.—1948.—№ 9.—С. 1.
90. **Гызыл медал:** Ше'р//Пионер.—1948.—№ 6.—С. 4.
91. **Јарат гардашым:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.— 1948.—19 март.
92. **Вәтән:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1948.— 15 феврал.
93. **Әдаләт ордусу:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.— 1948.—15 февр.
94. **Сәнин тикдијин евдә:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети. — 1948.—28 окт.
95. **Мәктәб јоллары:** Ше'р//Пионер.—1948. — № 4.—С. 6.
96. **Өлмәз сәнәткар:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри. — 1948. — 24 нојабр.
97. **Барат:** Поемадан бир парча//Азәрбајчан кәнчләри. — 1949.—27 март.
98. **Мәним достларым:** Ше'р//Әмәк тәрәнәләри: ал-манах. — Бақы, 1949.—С. 9—11.
99. **Дәјәнин нағыллары:** Ше'р//Ингилаб вә мәдәниј-јәт. — 1949. — № 6. — С. 27—28.
100. **Ики гардаш:** Ше'р//Азәрбајчан пионери. — 1949.—23 јанв.
101. **Мәктәбә вида:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети.—1949.— 15 ијул.
- V 102. **Тохучу гыз:** Поема//Азәрбајчан кәнчләри. — 1949.—25, 27 мај, 2 ијун.
103. **Хала:** Ше'р//Пионер.—1950.—№ 12.—С. 7.
104. **Мүәллим:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1950.—1 дек.
105. **Баһар, ај баһар:** Ше'р//Баһар нәғмәләри.— Бақы, 1950.—С. 9—11.
106. **Сәадәт кешикчисинә:** Ше'р//Вәтән кешиндә. — Бақы, 1951.—С. 14.
107. **50 ил:** Ше'р//Ингилаб вә мәдәнијјәт.—1951.— № 1.—С. 81—86.

108. **Мәктәб шәргиси:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри. 1951.—25 апр.
109. **Мәним мүәллимим:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1951.—6 јанв.
110. **Тәләбә-мүәллим:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети. — 1951.—7 јанв.
111. **Горидә бир ев:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети.—1951.—15 ијун.
112. **26-лар:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети.—1951.—26 сент.
113. **Көрүш:** Ше'р//Азәрбајчан гадыны. — 1951. — № 7.—С. 8.
114. **Сталин ешгинә, вәтән ешгинә:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1951.—2 март.
115. **Истирахәтдән гајыдаркән:** Ше'р//Әдәбијјат гәзәти.—1952.—26 ијун.
116. **Дәмирјолчу:** Ше'р//Әдәбијјат гәзети.—1952.—13 февр.
117. **Уста билмәди ки; Тәләбә-мүәллим; Нә кенишдир мәним јурдум:** // Ше'рләр.—Бакы. 1952.—С. 3—7.
118. **Бир столун башында:** Ше'р//Ингилаб вә мәдәнијјәт.—1952.—№ 1. — С. 116—117.
119. **Һамы сәнин әзизиндир:** Ше'р; Шоферин маһнысы/нәғмә/// Ингилаб вә мәдәнијјәт.—1952.—№ 8.—С. 70—71.
120. **Јазы тахтасы:** Ше'р//Пионер.—1952. — № 6.—С. 13.
121. **Совет һәкими:** Ше'р//Сүлһ уғрунда.—Бакы, 1952. — С. 30; Әдәбијјат гәзети.—1952.—15 апр.
122. **Күн вар ки...:** Ше'р//Коммунист.—1952.—6 нојаб.
123. **Сталин:** Ше'р//Азәрбајчан.—1953.—№ 3.—С. 34.
124. **Истирахәт евиндә;** Рус гардашыма; Нә кенишдир мәним јурдум; Бизим пайтахтдан кечир; Бир столун башында; Бөјүк гардашымыз: Ше'рләр//Азәрбајчан шаирләринин бөјүк рус халгына һәср олунмуш ше'рләри.—Бакы, 1953.—С. 141—147.
125. **Бир мајакдыр:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри. — 1953.—23 јанв.
126. **Республикаларын бу бирлик сәси;** Бир мајакдыр: Ше'рләр//Октјабр ишыглары.—Бакы, 1953.—С. 141—146.
127. **Хизәк:** Ше'р//Азәрбајчан пионери.—1953.—6 јанвар.

128. **Карандаш:** Ше'р//Азәрбајчан пионери.—1953.—17 нојаб.
- ✓ 129. **Әбәди һејкәл:** Поема//Азәрбајчан.—1953.—№ 7.—С. 58—77.
130. **Јыхылмајасан:** Ше'р//Азәрбајчан. — 1953. — № 12.—С. 102.
131. **Илк мәһәббәт;** Кәлир: Ше'рләр//Азәрбајчан.—1953.—№ 12.—С. 102;
- ✓ 132. **Садә адамлар:** Поема//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1954.—18 нојабр; Азәрбајчан.—1954.—№ 5.—С. 77—107.
133. **Чинар:** Ше'р//Азәрбајчан. — 1954.—№ 12.—С. 54—56.
134. **Үрәк дөјүнтүләри:** Некајә//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1954.—12 ијун.
135. **Ејвазын еви:** Ше'р//Пионер.—1954.—№ 3. — С. 20.
136. **Бу күн һамы күлүр:** Некајә//Азәрбајчан кәнчләри.—1954.—25 апр.
137. **Баһар:** Ше'р//Пионер.—1954.—№ 5.—С. 5.
138. **Арзуларым гәдәр өмрүм олајды:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1954.—15 дек.
139. **Ана;** Бир мәнәм, бир дә сүкут...; Сәни көрәндә; Күлүш; Сәндә гәлб олсајды: Лирик ше'рләр//Азәрбајчан.—1954.—№ 2.—С. 140—141.
140. **Суал:** Ше'р//Кирпи.—1954.—№ 23. С. 17.
141. **Сон кечә:** Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1954.—1 јанв.
142. **Көрпә нәфәси:** Ше'р//Азәрбајчан. — 1954. — № 12.—С. 55.
143. **Мәним партбилетим:** Ше'р // Коммунист. — 1954.—13 нојаб.
144. **Лај-лај:** Ше'р//Азәрбајчан.—1954. — № 12.—С. 56.
145. **Ленин:** Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1955.—25 апр.
146. **Сәнин гијмәтләрин:** Ше'р//Пионер. — 1955.—№ 6. — С. 11.
147. **Лалә:** 5 пәрдә, 9 шәкилдә мәнзум пјес//Азәрбајчан.—1955.—№ 2.—С. 27—59.
148. **Мүәллимәм:** Ше'р//Азәрбајчан гадыны. — 1955.—№ 4.—С. 121.
149. **Јени дүнја гуранлар:** Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт. — 1955.—9 апр.

150. Доғум евиндә: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1955.—30 апр.
151. Мәктәб ше'рләри: Мәним парта јолдашым; Мәктәбли гыз: Ше'рләр//Азәрбајчан гадыны.—1955.—№ 4.—С. 21.
152. Шаир: Ше'р//Азәрбајчан кәңчләри.—1955.—21 дек.
153. Күлүм јатсын: Маһны//Азәрбајчан гадыны.—1955.—№ 6.—С. 17.
154. Хиласкар: Ше'р//Азәрбајчан пионери.—1955.—17 мај.
155. Әлләр: Күл; Суал; Дағ сулары; Ана дили, Күнләр кечир: Ше'рләр//Азәрбајчан.—1956.—№ 4.—С. 83—84.
156. Ана дили: Ше'р//Нуха фәһләси.—1956.—22 апр.; Азәрбајчан.—1956.—№ 4.—С. 82.
157. Тәзәдлар: Поема//Нуха фәһләси.—1956.—12 авг.
158. Илләр; Гашла көзүн арасында; Јазылмамышдыр; Үрәјиндә; Сән вахты нејләјирсән: Романс//Азәрбајчан.—1956.—№ 4.—С. 81—85.
159. Кәнддән-шәһәрә: «Садә адамлар поемасындан бир парча//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1956.—12 фев.
160. Ајрылыр: Ше'р//Азәрбајчан.—1956.—№ 6.—С. 13.
161. Әлифба китабы: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1956.—20 мај.
162. Оғлума: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1956.—25 нојаб.
163. Сөјүд алтында; Мүәллим; Кечәләр узанајды: Маһнылар//Азәрбајчан гадыны.—1956.—№ 1.—С. 15.
164. Әзиз шаиримиз: Ше'р//Коммунист.—1956.—12 мај.
165. Вичдан эзабы: «Изтирабын сону» поемасындан бир парча//Азәрбајчан гадыны.—1956.—№ 12.—С. 17.
166. Верәрдим: Ше'р//Коммунист.—1956.—23 ијун.
167. Өмүр: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1956.—18 апр.
168. Гочалармы: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1956.—12 мај.
169. Мәним мүәллимим: Ше'р//Азәрбајчан гадыны.—1956.—№ 11.—С. 15.

170. Нечә кизләнә билдин?: Фелјетон//Коммунист.—1956.—11 февр.
171. 36 баһар: Ше'р//Коммунист.—1956.—28 апр.
172. Үрәк; Баһар; Јашадыгча; Дашлара јаздым; Мәһәббәт: Лирик ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1956.—9 сент.
173. Әдабаз: Ше'р//Кирпи.—1956.—№ 2.—С. 4.
174. Күнләр кечир: Ше'р//Азәрбајчан.—1956.—№ 4.—С. 84.
175. Тәгвимин вараглары: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1957.—28 сент.
176. Мәним јолум: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1957.—28 сент.; Әдәби Ермәнистан.—1957.—С. 29.
177. Сиз нә көзәлсиниз...; Кечә булаг башында: Ше'рләр//Нуха фәһләси.—1957.—20 ијун.
178. Фүзулијә; Күзкү; Ата вә оғул. Көј көл; Саат; Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1957.—17 февр.
179. Сәкиләр; Кечәләр; Сиз нә көзәлсиниз; Кечә булаг башында; Гонаг; Тәклик; Чаваб; Баһар вә мән: Ше'рләр//Азәрбајчан.—1957.—№ 6.—С. 84—87.
180. Илк китабын: Ше'р//Коммунист.—1957.—20 окт.
181. Зинданда: Ше'р//Азәрбајчан.—1957.—№ 6.—С. 87.
182. Изтирабын сону: Поема; Пролог//Азәрбајчан.—1957.—№ 1.—С. 89—109.
183. Хатирәләр: Маһны//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1957.—10 авг.
184. Имтаһан или: Ше'р//Коммунист.—1957.—14 сент.
185. Дөјүнән үрәјимсән: Ше'р//Шәргин шәфәғи.—1957.—7 сент.
186. Гара сачлар, ағ сачлар: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1957.—28 сент.
187. Күн вар ки ...: Ше'р//Коммунист.—1957.—6 нојаб.
188. Биз сәни сечирик ки ...: Ше'р//Коммунист.—1957.—10 март.
189. Јазылмамышдыр; Күнләр кечир: Ше'рләр//Шәргин шәфәғи.—1958.—26 апр.
190. Јени или гаршыларкән: Ше'р//Коммунист.—1958.—1 јанв.
191. Шә'би-һичран: Поемадан бир парча//Коммунист.—1958.—10 дек.; Нуха фәһләси.—1958.—23 окт.;

Эдәбијјат вә инчәсэнәт.—1958.—23. 28 окт.; Азәрбајчан гадыны.—1958.—№ 11. — С. 16—17.

192. **Һәјат сән нә ширинсән.**: Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1958.—15 февр.

193. **Бир дәстә чичәк**: Шә'би-һичран поемасындан бир парча//Азәрбајчан кәнчләри.—1958.—10 дек.

194. **Көзәл вәтән**: Ше'р//Шәргин шәфәғи.—1958.—25 февр.

195. **Шаирин гочалығы**: «Шә'би-һичран» поемасындан бир парча//Бақы.—1958.—5 дек.

196. **Вахт чатышмыр**; Ики гит'ә; Баһар—гыш; Һалал ејләсин; Оғлум Азәрә; Ше'рләр; Үшүјәрсән: Романс//Азәрбајчан.—1958.—№ 6.—С. 4—5.

197. **Гарангуш вә сәрчә**: Ше'р//Пионер.—1958.—№ 3.—С. 17.

198. **Лејли-Мәчнун**; Ше'римин аһәнки; Үрәк јанғысы: Ше'рләр//Азәрбајчан кәнчләри.—1958.—2 март.

199. **Јетимләрин көз јашы**: Ше'р//Азәрбајчан.—1958.—№ 9.—С. 50.

200. **Јолдаш депутат**: Ше'р//Шәргин шәфәғи.—1958.—9 март.

201. **Бир кәндин үч оғлу**: Пјесдән бир парча//Эдәбијјат вә инчәсэнәт.—1958.—9 авг.

202. **Фүзули**: Поема//Азәрбајчан. — 1959.—№ 6.—С. 104—131.

203. **Сәнин илк мүәллиминә**: Ше'р//Коммунист.—1959.—1 сент.

204. **Ше'р**: Ше'р//Эдәбијјат вә инчәсэнәт.—1959.—7 февр.

205. **Бабамын ады**: Ше'р//Азәрбајчан мүәллими.—1959.—30 авг.

206. **Күрд овшары**: Ше'р//Эдәбијјат вә инчәсэнәт.—1959.—5 дек.

207. **Ше'р вә мән**: Ше'р//Нуха фәһләси.—1959.—25 март; Азәрбајчан.—1960.—№ 3.—С. 65.

208. **Һәмишә јаз олар**; Ше'р//Эдәбијјат вә инчәсэнәт.—1959.—25 ијул.

209. **Мәктәб јолу**; Сәсләр: Ше'рләр//Азәрбајчан мүәллими.—1959.—30 авг.

210. **«Баба кур-кур»**; Тәсбех: Ираг ше'рләриндән//Эдәбијјат вә инчәсэнәт.—1960.—28 мај.

211. **Барлы-бәһрәли кәндимиз**: Ше'р//Коммунист.—1960.—1 мај.

212. **Тарих китабы**: Мәнзум нағыл//Азәрбајчан мүәллими.—1960.—3 нојаб.

213. **Мирзә Чәлил**; Өлдү—јашады (Бөјүк Фүзулијә); Чанта; Сәјјаһын дәфтәриндән—Дәчлә саһилиндә; Өләддинин чырағы; Еһрамларын өнүндә; Јүз баһар кәлсә дә; Өзүнә јалварсана; Дурналар; Шаһ евләнир; Бу кечә; Һәр күн гаш гараланда; Гит'әләр: Ше'рләр//Азәрбајчан.—1960.—№ 5.—С. 124—127.

214. **Күнбатандан-күндоғана**; Кечмиш—кәләчәк; Көрә билмәрәм; Гағајы кими; Һејф; Бүлбүл вә шаһ әфсанәси; Мин ил данышмағ олар; Буғда сүнбүл дејил; Сән олмасајдын; Тәләсирәм мән; Өзүмдән наразыјам мән; Саһилдә гүруб чағы: Ше'рләр//Азәрбајчан.—1960.—№ 12.—С. 20—28.

215. **Еһрамларын өнүндә**: Бу кечә; Сән билирсән, мән дујурам; Дүнјамы, мәнми?: Ше'рләр//Нуха фәһләси.—1960.—29 мај; Азәрбајчан.—1960.—№ 5.—С. 126.

216. **Јаз өмрүн сәсидир**: Ше'р//Эдәбијјат вә инчәсэнәт.—1960.—9 апр.

217. **Һәкимлә сөһбәт**: Ше'р//Бақы.—1960.—15 сент.

218. **Сон нөгтә**: Ше'р//Нуха фәһләси.—1960.—13 нојаб.

219. **Ше'р вә мән**: Ше'р//Азәрбајчан.—1960.—№ 3.—С. 65.

220. **Дурналар**: Ше'р//Нуха фәһләси.—1960.—25 март.

221. **Шәфәгин арзусу**: Ше'р//Көјәрчин.—1960.—№ 11.—С. 6.

222. **Күлүстан**: Поема//Нуха фәһләси.—1960.—23. 26 окт.

223. **Бақы**: Ше'р//Коммунист.—1960.—7 апр.

224. **Чәфәр Чаббарлыја**: Ше'р//Дашкәсэн.—1960.—11 окт.

225. **Саһилдә гүруб чағы**: Ше'р//Нуха фәһләси.—1960.—14 окт.; Азәрбајчан.—1960.—№ 12.—С. 20—21.

226. **Ики гит'ә**: Ше'р//Эдәбијјат вә инчәсэнәт.—1960.—3 дек. (Севимли сәнәткарымыз Ә. Әләкбәрова һәср олунуб).

227. **Хатирә**: Пјес, 6-чы шәкил//Эдәбијјат вә инчәсэнәт.—1960.—10 сент.

228. **Чәфәр Чаббарлыја**: Ше'р // Азәрбајчан.—1960.—№ 3.—С. 100.

229. Тасбей: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1960.—
28 мај.
230. Ираг ше'рләриндән: Ше'рләр//Бақы.—1960.—
23 мај.
231. Илк охучумуза: Ше'р//Азәрбајчан. — 1960 —
№ 5. С. 123.
232. Фәриад (Италијанын гәдим Помпей шәһәри Ве-
зуви вулканынын пүскүрмәсиндән мәһв олмушдур); Көз-
ләрим; Рәфаилин гәбри үстүндә; «Истиглал»; Кизли тә-
бәссүм; Ағлајан пәри; Ачыг шәһәр; Кәмиләрин дили; Ис-
танбул; Микел Анчелонун «кәдәри» өнүндә; Мумија;
Мави мағара; Бир үздә ики дүнја; Күнәһсыз мүгәсир-
ләр/16 илдән чох Еген һәбсханасында јатан ики мин нә-
фәр јунан вәтәнпәрвәрләринә); Атылмајан топлар; «Та-
ги-Кәсра» өнүндә; Бирчә ајда; Бақы вахты илә: Ше'р-
ләр//Азәрбајчан.—1961.—№ 6.—С. 120—131.
233. Заманын әлләрилә: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсә-
нәт.—1961.—14 февр.
234. Һәјкәл: Ше'р//Һәјат тәрәнәләри. — 1961.—С.
39—40.
235. Өмрүн пәјызы; Ше'р вә мән: Ше'рләр//Азәрбај-
чан.—1961.—№ 3.—С. 65.
236. Учалыг; Јағыш вә торпаг; Көјкәл: Ше'рләр //
Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1961.—15 сент.
237. Сән дәрә кедирсән: Ше'р//Шәрг гапысы. —
1961.—1 сент.
238. Көј адамы: г/космоса галхачаг илк вәтәндаш/
Заманын әлләрилә; Вағзалы: Ше'рләр//Әдәбијјат вә
инчәсәнәт.—1961.—14 февр.
239. Бетһовен һаггында ше'рләр: 1) Тәләјин сәси;
2/ Бирчә нәфәр; 3/ Фачиә-мәзһәкә; 4/ Мин суалы, мин
сөзү вар; 5/ Матәм маршы: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчә-
сәнәт.—1961.—21 апр.
240. Ики саат: Ше'р//Бақы.—1961.—15 апр. Азәр-
бајчан.—1961.—№ 5.
241. Рәфаилин гәбри үстүндә; Бақы вахты илә; Гаға-
јылар: Һәјкәл: Ше'рләр//Һәјат тәрәнәләри.—Бақы, 1961.
— С. 36—40.
- ✓ 242. Е'тираф: Поема//Азәрбајчан.—1962.— № 1. — С.
24—51; Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1961.—23 дек.
243. Јоллар—оғулар: Поема//Коммунист.—1962.—
9 дек.

244. Кибернетика; Зәһмәтимиз: Ше'рләр // Комму-
нист.—1962.—7 окт.
245. Ики оғул, ики јол: Поемадан бир парча//Комму-
нист.—1962.—9 дек.
246. Әлчәзир: Ше'р//Коммунист.—1962.—1 дек.
247. Вәтәндән-вәтәнә: Ше'р//Бақы.—1962.— 17 дек.
248. Сәадәт нә демәкдир?; Вәтәндән-вәтәнә: Ше'р-
ләр//Бақы.—1962.—17 дек.
249. Бајраг галхды: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—
1962.—1 дек.
250. Ағлар-күләјән: Поема//Азәрбајчан. — 1962. —
№ 5.—С. 19—24.
251. Карван кедир: Ше'р//Бақы.—1962. — 27 окт.
252. Кәмиләрин дили: Ше'р//Хәзәр коммунисти —
1962.—13 мај.
253. Рәисин стәлу: Ше'р//Автомобил нәглијатчы-
сы.—1962.—26 јанв.
254. Гысганырам мән; Дағлар; Зәһмәтимиз: Ше'р-
ләр//Коммунист.—1962.—9 авг.
255. Сахла, сахла фырчаны; Көзәллик өнүндә: Ше'р-
ләр//Азәрбајчан кәңчләри.—1963.—23 авг.
256. Кимдир мәним дүшмәним?; Бармағлар: Ше'р-
ләр//Азәрбајчан гадыны.—1963.—№ 2.—С. 18.
257. Бәхтијарам мән: Ше'р//Азәрбајчан гадыны.—
1963.—№ 2.—С.17.
258. Тар сәси: Сорушма: Ше'рләр//Азәрбајчан га-
дыны.—1963.—№ 2.—С. 17.
259. Јоллар вә оғулар: Поема//Азәрбајчан.—1963.—
№ 5.—С. 49—66.
260. Тәјјарәдән јерә баханда; Ағыл-көз; Галилеј;
Өтүз једди јашым: Ше'рләр//Бақы.—1963.—1 нојабр;
Азәрбајчан.—1963.—№ 9.—С. 14—16.
261. Күрдүн башы әјилмәз дағлар кими: Ше'р//Ба-
қы.—1963.—28 ијун.
262. Ана һәдијјәси: Ше'р//Бақы.—1963.—17 апр.
263. Пәјыз: Ше'р//Шәфәг.—1963.—2 нојаб.; Әдәбиј-
јат вә инчәсәнәт.—1963.—26 окт.; Коммунизм јолу —
1963.—4 сент.
264. Синиф һәјат: Ше'р//Пионер.—1963. — № 1. —
С. 21.
265. Биринчи зәнк: Ше'р//Коммунист јолу. — 1963 —
4 сент.
266. Ад күнү; Чәлләр гызы; Пәјыз; Гит'ә: Ше'рләр//
Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1963.—26 окт.

267. Дағларда галан сәс: Ше'р//Азәрбајчан кәңчләри.—1963.—22 сент.
268. Сүр'әт; Додагда кәз: Нәғмәләр//Бақы.—1964.—21 јанв.
269. Өзүмдән габаг; Дүнјанын сәрһәдди: Ше'рләр//Бақы.—1964.—18 апр.
270. Зирвә олду о өзү; Үрәкдәки саатлар: Ше'рләр//Бақы.—1964.—9 ијул.
271. Күлүр мај, күлүр инсан: Ше'р//Коммунист.—1964.—1 мај.
272. Һүдуд: Ше'р//Коммунист.—1964.—11 марг.
273. Садә адамлар: Ше'р//Азәрбајчан дили: Дәрслик.—Бақы, 1964.—С. 72.
274. Ешгимиз-әмәлләримиз: Ше'р//Коммунист.—1964.—1 јанв.
275. Мәним ше'рим: Ше'р//Коммунист.—1964.—25 окт.
276. Илләрә нә вар ки...; Некролог: Ше'рләр//Азәрбајчан.—1964.—№ 12.—С. 71.
277. Ики һәдијјә: Ше'р//Азәрбајчан дили: Дәрслик.—Бақы, 1964, — С. 186.
278. Пајыз ләвһәләри: Ше'р // Пионер.—1964 — № 10.—С. 7.
279. Бизим көзәл нәғмәләр; Мин арзунун наминә; Ал күнәшин сағлығына: Ше'рләр//Бақы.—1964.—14 нојаб.
280. Биз бир олсаг, сөз бир олсаг...: Ше'р//Бақы.—1964.—14 мај.
281. Дүшүнчә, камал: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1964.—21 нојаб.
282. Кечәнин сағлығына: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1964.—18 ијул.
283. Бир үрәкдә дөрд фәсил; Дан јери ағарыр/романс; Севә биләрәмсә...; Ше'рим-иманым мәним; һәр кәсин өзү илә јашыддыр чаһан: Ше'рләр//Азәрбајчан.—1965.—№ 6.—С. 28—38.
284. Пајыз ләвһәләри: Ше'р//Азәрбајчан гадыны.—1965.—№ 10.—С. 17.
285. Өләркән өлмәз олдун: Ше'р//Азәрбајчан кәңчләри.—1965.—5 дек.
286. Ешг-сәтәлчәм/«Мәкр вә мәһәббәт» галасы һағында баллада; Борчлујам; Ше'рләр//Азәрбајчан кәңчләри.—1965.—13 јанв.

287. Дан јери ағарыр: Романс//Кировабад кәммүнисти.—1965.—7 нојабр.; Азәрбајчан.—1965.—№ 6.—С. 27.

288. Бир үрәкдә дөрд фәсил: Ше'р//Азәрбајчан.—1965.—№ 6.—С. 29.; Бақы.—1965.—19 авг.

289. Нечә одсан билмирәм; Һәр кәсин өзү илә јашыдыр чаһан; Өмүр бизә верилмир://Азәрбајчан.—1965.—№ 6.—С. 27—30.

290. Һәр баһарын өз гарангушу: Лирик поэма//Бақы.—1965.—25, 29 нојаб.

291. Көңлүм (нәғмә); Өзүмүздән өјрәнәк: Ше'р//Бақы.—1965.—21 мај.

292. Уғурлу јол: Ше'р//Ленин бајрағы.—1965.—5 мај.

293. Карусел; Көзәллик бәхшишдир: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1965.—13 нојаб.

294. Вичдан: Ше'р//Јүксәлиш.—1965.—13 ијун.

295. Хәјалым мәним: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1965.—13 нојаб.

296. Оху, самовар; Мәним саатым; Күл, күл, гардашым: Ше'рләр//Көјәрчин.—1965.—№ 5.—С. 6.

297. Јол чәкирик: Ше'р//Коммунист.—1965.—31 ијул; Гызыл Гусар.—1965.—22 ијул.

298. Икинчи өмүр: Ше'р//Коммунист.—1965.—5 мај.

299. Бир үрәкдә дөрд фәсил; Дан јери ағарыр: Ше'рләр//Бақы.—1965.—19 авг.

300. Јер өз јериндәми?; Сән-илһам: Ше'рләр//Бақы.—1965.—26 март.

301. Күлүр мај, күлүр инсан: Ше'р//Ленин јолу.—1965.—1 мај.

302. Бир бинада доғулдуг: Ше'р//Бақы.—1965.—26 март.

303. Кәнд мүәллимим: Ше'р//Азәрбајчан мүәллим.—1965.—20 ијун.

304. Мәктублар: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1965.—27 март.

305. Өмүр бизә верилмир: Ше'р//Азәрбајчан.—1965.—№ 6.—С. 28.

306. Сөкүн чәпәрләри: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1965.—26 ијун; Сосиалист Сумгајыты.—1965.—18 мај.

307. Бабамдан гочајам мән: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1965.—26 ијун; Сосиалист Сумгајыты.—1965.—18 мај.

сәнәт.—1965.—25 ијун; Сосиалист Сумгајыты.—1965.—18 мај.

308. Шәһријара; Мәктублар: Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1965.—27 март.

309. Сөвә билірәмсә: Ше'р//Сосиалист Сумгајыты.—1965.—18 март.

310. Сөвилмәкчүн кәлмисән: Маһны//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1965.—5 март.

311. Үзүк; Ишыг—гаранлыг; Мәним ад күнләрим: Ше'рләр // Бақы.—1965.—7 авг.

312. Кечә күнәш јатыр ки...; Истилик өлчән; Түлүгүрүб: Ше'рләр//Бақы.—1966.—22 апр.

313. Зирвә: Поема ихтисарла верилир//Азәрбајҗан.—1966.—№ 4.—С. 50—59.

314. Анам тәзәдән бөјүјүр: Ше'р//Шуша.—1966.—

315. Ленинчи: Ше'р//Коммунист.—1966.—29 март.

316. Учущ: Ше'р//Бақы.—1966.—25 ијун.

317. Анам тәзәдән бөјүјүр (гызым Күлзара); Горху; Таһәр сәни: Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1966.—19 нојаб.; Нефт кадрлары уғрунда.—1966.—22 окт.; Шуша.—1966.—27 нојаб.

318. Зәнк чалан гары («Садә адамлар» поемасын-дан); Өзүнә јалварсана: Ше'р//Әдәбијат: VIII сениф үчүн дәрслик.—Бақы, 1966.—С. 236—237.

319. Дүнјанын өз ичиндә јени дүнја доғулду: Ше'р//Дәстлүг.—1966.—7 нојаб.; Кировабад коммунисти.—1966.—7 нојаб.

320. Учун нәғмәләрим: Ше'р//Коммунист.—1966.—13 март.

321. Вахт, сүр'әт, фикир: Ше'р//Бақы. — 1966. — 20 сент.

322. Гырхбиринчи дурачаг; Мешә јолу: Ше'рләр//Азәрбајҗан.—1966.—№ 12.—С. 44—45.

323. Тәјјарәләр; Дурнанын баш дашы; Экранда: Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1966.—22 ијул.

324. Чәтин-чәтин...; Анам тәзәдән бөјүјүр: Ше'рләр//Нефт кадрлары уғрунда.—1966.—22 окт.

325. Мешә јолу; Сәфәрә чыхмышыг; Чәтин-чәтин; Вәзифә: Ше'рләр//Ленин тәрбијәси уғрунда.—1966.—15 окт.

326. Көк: Ше'р//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1967.—2 сент.

327. Горху: Ше'р//Әдәбијат вә инчәсәнәт. — 1966.—

17 нојаб.; Ленин бајрагы.—1966.—2 дек.; Дәстлүг.—1966.—27 нојаб.

328. Тәзә баһар кәлир: Ше'р//Елм вә һәјат.—1967.—№ 3.—С. 1.

329. Дағ вә мән; Фәргә бах: Ше'рләр//Пионер. — 1967.—№ 2.—С. 2.

330. Миз архасында; Нәғмәләр; Гәзәбим мәним, Сән кетдин: Ше'рләр//Азәрбајҗан.—1967.—№ 8. С. 84—85.

331. Бәс өзүн нәсән?; Шаир-вәтән: Ше'рләр//Азәрбајҗан кәңчләри.—1967.—21 ијул.

332. Умид: Ше'р//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1967.—15 ијул.

333. Антенна; Көк; Гышда илан; Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—21 сент.

334. Пајыз: Ше'р//Шәфәғ.—1967.—1 сент.

335. Саат: Ше'р//Көјәрчин. — 1967. — № 5.—С. 2. Журналист.—1967.—24 нојабр.

336. Дејирләр...: Ше'р//Әдәбијат вә инчәсәнәт. — 1967.—8 апр.

337. Мән азәри оғлујам (сонралар «Азәрбајҗан оғлујам» башлығы алтында чап олунуб): Ше'р//Бақы. — 1967.—7 јанв.

338. Күнәш вә мән; Тахыл нчиндә чичәк: Ше'рләр//Көјәрчин.—1967.—№ 5.—С. 1.

339. Мүбарәк: Ше'р // Бақы.—1967. 21 март.

340. Үшүјүрмү көрәсән? Ше'р//Көјәрчин. — 1967.—№ 5.—С. 5.

341. Мирзә Чәлил: Ше'р//Ишыг.—1967.—4 ијул.

342. Дејирләр...; Ај тәзәдән доғулду: Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1967.—8 апр.

343. «Емадин—Волга»: Ше'р//Коммунист.—1967.—8 март.

344. Тәкәрләр үстүндә; Көһнә-тәзә: Ше'рләр//Улдуз.—1967.—№ 3.—С. 3.

345. Зөһрә; Ән бөјүк мүнәччим; Данышыр Бакы: Ше'рләр//Коммунист.—1967.—17 дек.

346. Ики јолдаш—ики һәмјаш; Сәфәрә чыхмышыг. Ше'рләр//Азәрбајҗан кәңчләри.—1967. 26 февр.

347. Қайнатла үз-үзә; Сән кичик бир биһасан; Телескоп; Мүнәччим-шаир (Пиргулу рәсәдханасынын елми ишчиси Т. Әмәнзадејә һәср олунуб): Ше'рләр//Коммунист.—1967.—10 сент.

348. Ән бөјүк мүнәччим: Ше'р//Коммунист.—1967.—17 дек.

349. Гәзәбим мәним: Ше'р//Азәрбајчан. — 1967.— № 8.—С. 85.
350. «Һә» илә «јох» арасында Ше'р// Коммунист.— 1967.—9 ијун. Шәрг гапысы.—1967.—8 ијул.
351. Көһнә бајаты: Ше'р//Бақы.—1957.—25 авг.
352. Күлүр мај, күлүр инсан: Ше'р//Достлуг.— 1967.—1 мај; Азәрбајчан.—1967.—№ 3.—С. 10.
353. Мәнәм; Биз јенә сөзә кәлдик: Ше'рләр//Азәрбајчан гадыны.—1967.—№3.—С. 10.
354. Олурмуш; Фиқир ганадларым: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1963.—13 апр.
355. Е'тираз сәси: Ше'р//Коммунист.—1968.—29 фев.
356. «Бақы» гәзетинә: Ше'р//Бақы.—1968.—10 јанв.
357. Сәнин мејвәләрин: Ше'р//Азәрбајчан дили: рус орта мәктәбинин VIII синфи үчүн.—Бақы. Маариф, 1968.—С. 10.
358. Баш: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1968.—3 мај; Дөнүш.—1968.—7 мај.
359. Мәним анам: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.— 1968.—13 апр.; Дөнүш.—1968.—7 мај.
360. Һәр заманын өз һөкмү вар: Ше'р//Коммунист.— 1968.—10 окт.
361. Сәнин мүәллимин: Ше'р//Ана дили: Орта мәктәбин III синфи үчүн.—Бақы, 1968.—С. 30.
362. Ики саат: Ше'р//Азәрбајчан дили: рус орта мәктәбинин IX синфи үчүн.—Бақы, 1968.—С. 54.
363. Бир кәндиң үч оғлу: Једди шәкилдә «Вичдан» драмы//Азәрбајчан.—1968.—№ 8.—С. 105—141.
364. Кәл, ана тәбиәт: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1968.—28 ијун.
365. Ушаг вә буз: Сатира вә јумор//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1968.—13 јанв.
366. Зәнци үрәји: Ше'р//Бақы.—1968.—10 мај.
367. Булудлар нә јаман көзәл олурмуш; Икә кор; Идман јарышы: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.— 1968.—2 нојаб.
368. Кор нечә күчлүсән; Унудам кәрәк: Ше'рләр//Улдуз.—1968.—№ 3.—С. 42—43.
369. Он сәккиз күн (Чәрраһ К. Бернарда); Әкс-сәда; Мән кимәм?; Мүсафир: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1968.—20 јанв.
370. Вјетнам балладасы; Ағрылар; Гәзәл: Ше'рләр//Азәрбајчан.—1968.—№ 11. С. 41—42.

371. Сән кетдин: Ше'р//Гызыл бајраг.—1968.— 14 јанв.
372. Јер чанлары: Ше'р//Азәрбајчан дили: Орта мәктәбин IV синфи үчүн.—Бақы, 1968.—С. 50.
373. Унутмарыг јајы биз; Китаб: Ше'рләр//Ана дили: Орта мәктәбин II синфи үчүн.—Бақы, 1969.—С. 44.
374. Елә бөјүдүк ки..., Туфанлара тапшырмашам: Ше'рләр//Бақы.—1969.—11 сент.
375. Артыг јаваш-јаваш күнләр гысалыр: Ше'р//Азәрбајчан дили: орта мәктәбин V—VI синфи үчүн.— Бақы, 1969.—С. 91.
376. Бешик: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1969.— 5 апр.
377. Әлчәк: Ше'р//Ана дили: орта мәктәбин IV синфи үчүн.—Бақы, 1969.—С. 27.
378. Учун нәғмәләрим: Поема//Әдәбијјат мүнтәхәбаты: орта мәктәбин VII синфи үчүн.— Бақы, 1969.— С. 279.
379. Мәним кәнчлијим: Ше'р//Бақы.—1969.—31 дек.; Коммунист.—1969.—1 нојаб.; Ленин тәрбијәси уғрунда.—1969.—15 окт.
380. Адын нәдир?; Балын гәдри-гијмәти: Ше'рләр//Бақы.— 1969.—3 февр.
381. Јаз кәлир: Ше'р//Азәрбајчан кәнчләри.—1969.— 29 март.
382. Һүзр: Һекајә//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1970.— 24 јанв.
383. Дөрд јүз он алты: Поема//Азәрбајчан.—1970.— № 5. С. 8—22.
384. Азәрбајчан; Бабам, атам, мән; Мән компасам: Ше'рләр//Коммунист.—1970.—24 сент.
385. Еһтијат; Тарихчиләрә; Гәрибәдир: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1970.—10 окт.
386. Сөвинчин ше'рләри; Нијә?; Сөвинч кәтирминшәм; Мән ки, гара дејиләм: Ше'рләр//Көјөрчин.—1970.— № 10.—С. 4.
387. Гијмәт: Поема//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.— 1970.—5 дек.
388. Дағ чичәкләри: Ше'р//Салам Азәрбајчан.— Бақы, 1970.—С. 58.
389. Инам; Сәинди. Ше'рләр//Елм вә һәјат.—1970.— № 4. С. 13.
390. Гафијәләр; Олмушам; Сығынмадым о бучаға, о бучаға//Улдуз.—1970.—№ 5.—С. 24.

391. Ленин: Ше'р//Тəшвигатчы.—1970.—№ 7.—С. 28.
392. Дан јери ағарыр: Ше'р//Гəлəбə.—1971.—28 јанв.
393. Икинчи сəs: Үч мəчлис, 6 сəһнəли драм//Азəр-
бајчан.—1971.—№ 2.—С. 125—153.
394. Тəлатүм; Гара бир хəтт... Ше'рлəр//Азəрбајчан
кəнчлəри.—1971.—1 ијун.
395. Нейтрал зона; Узагдан: Ше'рлəр//Улдуз.—
1971.—№ 7.—С. 18—19.
396. Ағлын үфүглəриндə: Ше'р//Əдəбијјат вə инчəсə-
нəт.—1971.—21 сент.
397. Шəки: Ше'р//Шəки фəһлəsi.—1971.—9 лек.
398. Нейрəт; Јашдан килејлијəм; Гатарда кечəлəр:
Јени ше'рлəр//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1971.—18 дек.
399. Шəки; Експонат адам; Гајалар: Ше'рлəр//Ком-
мунист.—1971.—30 дек.
400. Сəһвлəрим, сəһвлəрим: Ше'р//Əдəбијјат вə ин-
чəсəнəт.—1972.—5 февр.
401. Јағышдан сонра: Доггуз пəрдəли пјес//Азəрбај-
чан.—1972.—№ 3.—С. 85—121.
402. Нəнəм мүəллимин: Ше'р//Улдуз.—1972.—№ 10.—
С. 36.
403. Тəјјарə кими: Радио-пјес//Азəрбајчан.—1972.—
№ 11.—С. 147—162.
404. Гəзəл//Абшəрон.—1972.—25 нoјаб.
405. Чəрəк-вəтəн; Нелмута; Табут кедир..., Көнүл га-
пылары; Ики јол: Ше'рлəр//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—
1973.—13 јанв.
406. Ахтарышларым; Горуг; Дан јери; Фе'л: Ше'р-
лəр//Азəрбајчан.—1973.—№ 2.—С. 47—49.
407. Сəнсиз бу јерлəр; Ахтарышларым; Унут кəрүм:
Ше'рлəр//Улдуз.—1973.—№ 2.—С. 40.
408. Ахтарышларым: Ше'р//Бакы.—1973.—10 март.
409. Јашдан килејлијəм; Ана вə балалар; Сəфəрə
чыхмышы; Адсыз ше'р: Ше'рлəр//Шəрг гапысы.—
1973.—13 апр.
410. Дағ нə гəдəр учə олса.; Ики јолчу; Чəванлыг-
да.; Олүр улдузлар да адамлар кими.; Ана вə бала-
лар: Ше'рлəр//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1973.—14 апр.
411. Улдузлар да адамлар кими (Əли Кəримə пəср
олунур: Ше'р//Јени нəјат. — 1973.—28 апр.
412. Гызым: Ше'р//Азəрбајчан гадыны. — 1973.—
№ 5.—С. 13.

413. Фачиə («Вəтəн мəнəм, мəн Вəтəнəм» ады илə чап
олунуб): Поема//Улдуз.—1973.—№ 5.—С. 15—18.
414. Əдəби кəнчлик: Ше'р//Азəрбајчан мүəллими.—
1973.—5 окт.
415. Севдим сəни; Билдим ки...; Дүшүнчə; Килид; Му-
ғам; Күр: Ше'рлəр//Əдəбијјат вə инчəсəнəт. — 1974. —
12 јанв.
416. Инам, мəслəк...; Зинданда: Ше'рлəр//Комму-
нист. — 1974.—20 јанв.
417. Кəлən эсрлə кəрүш; П. Неруданын өлүмүнə; Гыр-
говула күллə атанлара күллə; Кəјнəрти; Де, нечə айры-
лаг биз күлə-күлə?...; Нөгтəлəр; Јашыдларым; Каш; Ву-
руш; Бағчамдан ахан су; Јазда гышы кəзлəјирик...;
Инам://Азəрбајчан.—1974.—№ 2.—С. 3—6.
418. Вəтəн нəғмəsi: Маһны//Азəрбајчан гадыны. —
1974.—№ 3.—С. 25.
419. Муғам: Лирик поэма//Гобустан.—1974.—№ 3.—
С. 2—11.
420. Өзүдүр; Устад Нијазијə; Кетмəз сəз јарасы//Шə-
ки фəһлəsi.—1974.—21 март.
421. Устад Нијазијə; Өзүдүр: Ше'рлəр//Комму-
нист.—1974.—27 март.
422. Əскəр-шаир; Кетмəз сəз јарасы...; Јарыјухулу;
Кедəнин, кəлəнин; Дүшүнчə—сəз: Ше'рлəр//Əдəбијјат
вə инчəсəнəт.—1974.—9 мај.
423. Тəзə үфүглəр; Анчаг: Ше'рлəр//Азəрбајчан кəнч-
лəри.—1974.—11 ијун.
424. Гүруру нелəјирсэн: Ше'р//Коммунист.—1974.—
14 сент.
425. Мəнə нə вар?...; Нəрмəт үчүн?; Трамвај: Ше'р-
лəр//Коммунист.—1974.—14 сент.
426. Тəлəбəлəримə: Ше'рлəр//Азəрбајчан.—1974.—
№ 6.—С. 65—66; Ленин тəрбијəsi угрунда. 1974.—30 сент.
427. Тар сəси: Поемадан бир парча//Əдəбијјат вə
инчəсəнəт.—1974.—30 нoјаб.
428. Ленинлə сəһбəт: Поемадан бир парча//Азəрбај-
чан.—1975.—№ 1.—С. 3—11.
429. Əлли јашым: Ше'р//Əдəбијјат вə инчəсəнəт. —
1975.—23 авг.
430. Нара гачырсан; Вахтын өмрү: Ше'рлəр//Шəки
фəһлəsi.—1975.—23 авг.
431. Космоса галхан бајрағымыз; Ијирми беш ил;
Нардасан?; Чохдур јашымдан да; Мəн инсанам; Ше'-

рини охудум; Јаман дарыхмышам; Вахтын өмрү; Бөл көрүм: Ше'рләр//Азербайжан.—1975.—№ 10.—С. 52—55.

432. **Дашда ше'р**; Дәниз—киши гәбиристаны; Грандо-ла Вил Морена: Ше'рләр//Коммунист.—1975.—13 дек.

433. **Сәмәд Вургун**: Ше'р//Азербайжан гадыны.—1976.—№ 4.—С. 6.; Јени һәјат.—1976.—11 мај.

434. **Күндәлик**; Шәһид мөзарлары; Өзкә һәрарәти: Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1976.—17 апр.

435. **Вахтында өлмәк**; Ичәри бах; Гочалар; Гара гуту: Ше'рләр//Азербайжан.—1976.—№ 8.—С. 46—49.

436. **Гарабағ аты**; Булудлар—хатирәләр; Нәнәләр; Ё. Нүсәјзадә; Сәһәр; Ејләди://Ше'рләр//Азербайжан.—1977.—№ 2.—С. 3—10.

437. **Һара гачырсан?**; Јарыјухулу; Нәнәләр: Ше'рләр//Бақы.—1977.—7 февр.

438. **Мәктубуну охујурам**; Јол ишарәси; Күн вар, мин аја дәјәр...: Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1977.—26 февр.

439. **Мәним халам**; Мәндән о тајда; Тилсимли алма: Ше'рләр//Улдуз.—1977.—№ 5.—С. 29—30.

440. **Нејтрон бомбасы**: Ше'р//Коммунист.—1977.—5 авг.

441. **Топгапы сарајы**; Јол—үрәк; Нағыл истәјирәм: Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1977.—26 нояб.

442. **Тилсимли алма**; Дүнјанын; Булаг башында су-сузлуг; Кичикми, бөјүкмү?; Мән сәндән гачырам; Гоча-лыг; Су; Инаныр инсан; Адсыз ше'рләр: Ше'рләр//Азербайжан.—1977.—№ 12.—С. 84—50.

443. **Ленинлә сөнбәт**//Кировабад коммунистг.—1978.—22 апр.

444. **Гурбанлыг гузу**; Өзүн јанмалы; Һәлә вар...; Ки-леј: Ше'рләр//Бақы.—1978.—3 мај.

445. **Гајә**; Бизик; Өз-өзүмә; Дајәләр—көрпәләр; Сә-ни андыгча...; Гулағым чинкилдәјир (нәғмә): Ше'р-ләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1978.—10 ијун.

446. **Көнүл арзулары**: Ше'р//Бақы.—1978.—30 авг.

447. **Гызыма; Өртмә пәнчәрәни...**; Сүкуту јаза би-лән...; Тәскинлик: Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1978.—14 окт.

448. **«Сүлһ» мұкафаты**: Ше'р//Коммунист.—1978.—17 нояб.

449. **«Һајд парк»**; Кичик пәнчәрә; Өлүм, ја олум?: Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1979.—20 јанв.

450. **Бир кәмидә...**; Гәлбимиздә дан ишыгы; Фикир ахтарышы; Сүкутун бир аны; Сән һарадан биләсэн?; Екран гараланда; Көрүнмәјән тәрәфи вар; Солур бағ-чалар; Унуда биләсэн...; Өзүн јанмалысан; Көлү тутма күнаһкар; Гит'ә: Ше'рләр//Азербайжан.—1979.—№ 3.—С. 75—81.

451. **Метаморфоза**: Ше'р//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1979.—10 март.

452. **Бәлкә**; Тәзәлә севкимн, Килеј; Күлүм; Ёл-күн; Ахтарма: Ше'рләр//Бақы.—1979.—7 апр.

453. **Јашдан килејлијәм**: Ше'р//Шәргин гапы-сы.—1979.—13 апр.

454. **Доғма јурд**: Ше'р//Азербайжан кәнчләри.—1979.—28 ијул.

455. **Чәһиз**; Дөзүм; Кечәләр көнлүмә улдузлар 'а-ғыр; Бир бахышла...; (нәғмә); «Көнүл, сәнин дүнја илә...; «Бәрәјә чатмамыш јолу итирдик...; Ше'рләр//Улдуз.—1979.—№ 9.—С. 1—3.

456. **Көзләрим тәзәлик истәјир мәним**; Нараһат олан-да...; Бәли, әсәбијәм; Ушаг тәбәссүмү; Башга чүр јаша-маг; Мән өләндән сонра...; Гара зурна; Охшарлыг; Чев-рилмә; Ичәкләрин бахышында; Кизли дөфинә; Ону би-лирәм ки...; Дүз еләдин: Ше'рләр//Азербайжан.—1979.—№ 12.—С. 3—11.

456^а. **Азербайжан оғлујам**//Мәним комсомолум.—1980.—С. 20.

456^б. **Атылмышлар**: «Поема//Азербайжан.—1980.—№ 7.—С. 151—171.

457. **Узаг јерин дөјмәчи**: Ше'р//Гобустан.—1980.—№ 1. С. 76—80.

458. **Салам**; Нәсимн...: Ше'рләр//Коммунист.—1980.—20 февр.

459. **Адсыз ше'р**//Улдуз.—1980.—№ 3.—С. 24—29.

460. **Гәлбимиздә дан ишыгы**: Ше'р//Азербайжан.—1980.—№ 3.—С. 75.

460^а. **Узаг јерин дөјмәчәси**: Ше'р//Гобустан.—1980.—№ 1.—С. 76—80.

461. **Гит'ә**: Ше'р//Азербайжан.—1980.—№ 3.—С. 81.

462. **Екран гараланда**: Ше'р//Азербайжан.—1980.—№ 3.—С. 76.

463. **Көлү тутма күнаһкар**: Ше'р//Азербайжан.—1980.—№ 3.—С. 80.

463^а. **Үлкәр әфсанәси**: Ше'р Улдуз.—1980.—№ 7.—С. 1.

464. Көрүнмэжэн тэрэфи вар: Ше'р//Азербайжан.—1980.—№ 3.—С. 79.
465. Өзүн тапмалысан: Ше'р//Азербайжан.—1980.—№ 3.—С. 76.
466. Сэн хардан билэсэн?: Ше'р//Азербайжан.—1980.—№ 3.—С. 76.
467. Солур багчалар: Ше'р//Азербайжан.—1980.—№ 3. С. 76.
468. Сүкутун бир ани: Ше'р//Азербайжан.—1980.—№ 3.—С. 76.
469. Унуда билсэн: Ше'р//Азербайжан. — 1980. — № 3.—С. 80.
470. Фикир ахтарышы: Ше'р//Азербайжан.—1980. — № 3.—С. 76.
471. Устад Шәһријарын С. Рүстәмә көндәрдији мек-тубуна чаваб: Нечә дејим: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчә-сэнәт.—1980.—7 март.
- 471а. Вәтән торпағы//Одлу үрәкләрин нәғмәләри. Көнчлик, 1980, с. 3.
472. Баһар, ај баһар: Ше'р//Јени һәјат.—1980.—22 март.
473. Гәлбиндә күнәш көр: Ше'р//Коммунист.—1980.—23 март
474. Инам: Ше'р//Елм вә һәјат.—1980.—№ 4. — С. 13.
475. Гафијәләр: Ше'р//Улдуз.—1980.—№ 5.—С. 24.
476. Елә бөјүдүк ки...: Ше'р//Улдуз.—1980.—№ 5.—С. 24.
477. Олмушам: Ше'р//Улдуз. — 1980. — № 5. — С. 24—25.
- 477а. Бајатылар//Елм вә һәјат.—№ 1.—С. 30—31.
- 477б. Өртмә пәнчәрәни: Ше'р//Гызыл әлләр.—Б.:—Јазычы.—1980.—С. 8.
- 477в. Табут кедир: Ше'р//Лирика.—Поезија алманахы (Тәртиб едәни: М. Аслан).—Б.:—Јазычы.—1980.—С. 35.
478. Баһар нәсрәти; «Өмрүмүн ән узун кечәсидир бу...»; Гәзәл; һагга һагсыз дедиләр; Соха медаллар: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1980.—13 ијун.—С. 4.
479. Нәсрәт (Устад Шәһријара); Әл унутмур; Үлкәр әфсанәси; Сатгынлыг; Јухуда көрүш: Ше'рләр//Улдуз.—1980.—№ 7.—С. 1—2.
480. Дәринсэн, зирвәсэн; Тапмаг-итирмәк; Вәтән вар;

- Дүнјанын; Учмаг истәјирәм: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1980.—19 сент.
481. Мән ки, гара дејиләм...: Ше'р//Көјәрчин. — 1980.—№ 10.—С. 4.
482. Мүбарәк...: Ше'р//Коммунист.—1980.—11 скт.
483. Чәкмәчи Әли; Истәсэн дә, истәмәсэн дә...: Ше'р-ләр//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1980.—5 дек.
484. Өз дүнјам мәним; Бири вармыш, бири јохмуш; Тутугушу: Адсыз ше'рләр: Ше'рләр//Азербайжан. — 1981.—№ 1.—С. 3—8.
485. Сумгајыт: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1981.—13 февр.
486. Ејни јашдаыг: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1981.—3 апр.
487. Сарај-дахма; Заман-мәкан; Јахын узак олду: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1981.—1 мај.
488. Тәбәссүм ордени: Ше'р//Азербайжан.—1981.—№ 7.—С. 6.
489. Вахтында өлмәк: Ше'р//Азербайжан.—1981.—№ 8.—С. 46.
490. Гара гуту: Ше'р//Азербайжан.—1981.—№ 8.—С. 48.
491. Гочалар: Ше'р//Азербайжан. — 1981.—№ 8. — С. 47.
492. Ичәри бах: Ше'р//Азербайжан.—1981.— № 8.—с. 16.
493. Ахтаран тапар: Ше'р//Азербайжан. — 1981. — № 10.—С. 43.
494. Бир бөјүк: Ше'р//Азербайжан.—1981.—№ 10.—С. 44.
495. Гој бир ај јатым: Ше'р//Азербайжан.—1981.— № 10.—С. 51.
- 495а. Екран гараланда//Азербайжан. Поезија алма-нахы. (Ше'рләр вә хатирәләр).—Б.: Јазычы. 1986.—С. 18.
496. Әшјалар данышыр: Ше'р//Азербайжан.—1981.— № 10.—С. 44.
- 496а. Фотоапарат: Некајә//Улдуз.—1981.—№ 12.—С. 41—43.
497. Јаманча горхуруг: Ше'р//Азербайжан.—1981.— № 10.—С. 44.
498. Јахшы ки...: Ше'р//Азербайжан.—1981.— № 10.—С. 46.
499. Мә'лум һәгигәти: Ше'р//Азербайжан.—1981.— № 10.—С. 41.

500. Мәнә изтираб вер: Ше'р//Азербайчан.—1981.— № 10.—С. 48.
501. Бири вармыш, бири јохмуш: Ше'р//Азербайчан.—1981.—№ 1.—С. 3.
- 501а. Пис адам: Некајә // Улдуз.—1981.— № 12.—С. 35—43.
502. Өз дүнјам мәним: Ше'р//Азербайчан.—1981.— № 1.—С. 3.
503. Тутугушу: Ше'р//Азербайчан.—1981.—№ 1.—С. 5.
504. Оғул тоју; Охучу мәктубу; «Нәр өмрүн...»; «Бир бөјүк...»; Әшјалар данышыр...; Өзүмлә сөһбәт; Ахтаран тапар; Јахшы ки, билмирик; «Јаманча горхуруг...»; «Мә'лум һәгигәти...»; «Сән мәним...»; Мәнә изтираб вер; Гој бир аз јатым; «Нечә динчәлирәм...»: Ше'рләр//Азербайчан.—1981. № 10.—С. 43—53.
505. Јашаја-јашаја јашамајан вар: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1981.—23 окт.
506. Халгын сәси: Ше'р//Коммунист.—1981.—23 скт.
507. Вәтәндаш: Ше'р//Азербайчан.—1981.—№ 11.—С. 9.
508. Булудлар-хатирәләр: Ше'рләр//Азербайчан.—1982.—№ 2.—С. 3.
509. Нәнәләр (Н. Нүсәјизадәјә) // Азербайчан.—1982.—№ 2.—С. 3.
510. Сәһәр: Ше'р//Азербайчан.—1982.—№ 2.—С. 10.
511. Бир бахышла: Ше'р//Азербайчан.—1982.— № 3.—С. 2.
512. Бәрдәјә чатмамыш јолу итирдим://Улдуз.—1982.—№ 3.—С. 4.
513. Севинч: Ше'р//Коммунист.—1982.—20 март.
514. Нијә? Ше'р//Көјәрчин.—1982.—№ 10.—С. 4.
- 514а. Саат: Некајә//Улдуз.—1982.—№ 12.—С. 39—41.
515. Хаминәдән—Шәкијә. Ше'р//Шәки фәһләси.—1982.—19 окт.
516. Ашыг Әлијә: Ше'р//Азербайчан кәнчләри.—1982.—
517. Чавид: Ше'р//Азербайчан.—1982.—№ 9.—С. 1.
518. Кечәләр көнлүмә улдузлар јағыр: Ше'р//Улдуз.—1982.—№ 9.—С. 3.
519. Бир бахышла.../Нәғмә // Улдуз.—1982.—№ 9.—С. 3.
520. Севинч: Ше'р//Коммунист.—1982.—20 март.

521. Бир амал уғрунда: Ше'р//Коммунист.—1982.— 26 сент.
522. Кәлән әсрлә көрүш: Ше'р//Азербайчан.—1983.— № 2.—С. 5.
523. Кедәним, кәләним; Сәһвләрим, сәһвләрим, Ина-ныр инсан: Ше'рләр//Кәлимли-кедимли дүнја...//Классик вә мүасир шаирләрин ше'рләри//Тәрт. едәни: Б. Ваһаб-задә, Р. Бәширли.—Б.: Кәнчлик, 1983.—С. 59—60.
524. Шам; Тәһгир; «Сатычыдан сорушдум...»; «Дү-шүндүм...»; Сәсин ишығында; Ләззәти-ағрысы; Бычаг-гә-ләм; Бир өмрүн тәрчүмеји-һалы; Гит'әләр: Ше'рләр//Азербайчан.—1983.—№ 4.—С. 17—20.
525. Тәһгир: Ше'р//Азербайчан.—1983.—№ 4.—С. 17.
- 525а. Дүнјанын: Ше'рләр.—Б.: Кәнчлик.—1983.—С. 53.
526. Гызым: Ше'р//Азербайчан гадыны.—1983.— № 5.—С. 13.
527. Ганмаг-ганмамаг: Ше'р//Улдуз.—1983.—№ 8.—С. 35.
- 527а. Бир өмрүн тәрчүмеји-һалы: Ше'рләр//Азербайчан.—1983.—№ 8.—С. 36.
528. Ишыг: Ше'р//Гобустан.—1984.—№ 3.—С. 4.
529. Барыт гоһусу вар; Ад: Ше'рләр//Гобустан.—1984.—№ 3.—С. 11.
530. Гәјрәт: Ше'р//Гобустан.—1984.—№ 3.—С. 3.
531. Гардаш төвбәси; Дүнјанын: Ше'рләр//Дүнја-мыз ағ көјәрчин.—Б.: Кәнчлик, 1984.—С. 176.
532. Дағ нә гәдәр уча олса; Вахт: Ше'рләр//Азербайчан: поезија алманахы/Тәрт. едәни: М. Исмајыл.—Б.: Кәнчлик, 1984.—С. 4.
533. Дүнјанын; Дүнјамыз вә көјәрчинләр: Ше'р-ләр.—Б.: Кәнчлик.—1984.—С. 176.
534. Вәтән нәғмәси: Маһны//Азербайчан гадыны.—1984.—№ 3.—С. 25.
535. Өлүр улдузлар да адамлар кими: Ше'рләр.—Азербайчан.—Б.: Јазычы.—1984.—С. 76.
536. Дашыдын дәрдини бәшәријјәтин: Ше'р//Ба-кы.—1984.—7 ијун.
537. Анама килеј: Ше'р//Азербайчан.—1984.—№ 7.—С. 5.
538. Ејләди: Ше'р//Азербайчан.—1984.—№ 7.—С. 5.
539. Еј нәғмә...: Ше'р//Азербайчан.—1984.—№ 7. С. 3.
540. Сән: Ше'р//Азербайчан.—1984.—№ 7.—С. 5.

541. **Һеч демә:** Ше'р//Азербайжан.—1984.—№ 7.—С. 3.
542. **Барыт гохусу вар; Гејрәт; Сүр'әт; Ишыг; Ад:** Ше'рләр//Коммунист.—1984.—4 сент.
543. **Ијирми беш ил:** Ше'р//Азербайжан.—1984.—№ 10.—С. 53.
544. **Јаман дарыхмышам:** Ше'р//Азербайжан.—1984.—№ 10. С. 53.
545. **Қосмоса галхан бајрағымыз:** Ше'р//Азербайжан.—1984.—№ 10.—С. 32.
546. **Мән инсанам:** Ше'р//Азербайжан.—1984.—№ 10.—С. 54.
547. **Һардасан?** Ше'р//Азербайжан.—1984.—№ 10.—С. 53.
548. **Қантын өлүмү; Бөл көрүм:** Ше'рләр//Азербайжан.—1984.—№ 10.—С. 54—55.
549. **Чохдур јашымдан да:** Ше'р//Азербайжан.—1984.—№ 10.—С. 52.
550. **Ше'рими охудум:** Ше'р//Азербайжан.—1984.—№ 10.—С. 54.
551. **Сүр'әт: Ад.** Ше'рләр//Гобустан.—1984.—№ 3.—С. 12.
552. **Аман һеј:** Ше'р//Азербайжан.—1985.—№ 1.—С. 5.
553. **Ејләди; Қаш; Гарабағ аты; Гырговула күллә атан-лара күллә; Инам:** Ше'рләр//Азербайжан.—1985.—№ 2.—С. 5—6.
554. **Нөгтәләр:** Ше'р//Улдуз.—1985.—№ 2.—С. 4.
555. **Көјнәрти:** Ше'р//Улдуз.—1985.—№ 2.—С. 4.
556. **Вахт; Хаталы јуху; Дағлар көлкәсиндә; «Көл-кәм кими изләјир, фикрим хәјалым сәни...»; «Сәнә чат-мағ үчүн галхдым көјләрә...»:** Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1985.—1 мај.
557. **«Көлкәм кими изләјир фикрим, хәјалым сәни...»:** Ше'р//Кәнчлик.—1985.—№ 6.—С. 21.
558. **Вахт:** Ше'р//Кәнчлик.—1985.—№ 6.—С. 21.
559. **Хаталы јуху:** Ше'р//Кәнчлик.—1985.—№ 6.—С. 19.
560. **Дағлар көлкәсиндә:** Ше'р//Кәнчлик.—1985.—№ 6.—С. 21.
561. **«Мән...»:** Ше'р//Азербайжан.—1985.—№ 7.—С. 4.
562. **Үч гијмәт:** Ше'р//Улдуз.—1985.—№ 8.—С. 35—37.

563. **Чашбаш; Бир өмрүн тәрчүмеји-һалы; Бу нә да-ва-далаш:** Ше'рләр//Улдуз.—1985.—№ 8.—С. 31.
564. **Гарабағ аты:** Ше'р//Азербайжан.—1985.—№ 2.—С. 38.
565. **«Һәлә бир мө'чүзә көрмәсәм дә мән...»;** Һәги-гәти јашадан; Аман һеј; Сатгынлыг; Әл унутмур: Ше'рләр//Азербайжан.—1985.—№ 8.—С. 151—154.
566. **Ганмағ-ганмамағ; Һансына медал дүшүр?; «Үч гијмәт...»; Дәјишмә; «Дәрманы дәрд...»; Гисас; «Бу нә дава-далаш...»; «Бир өмрүн тәрчүмеји-һалы; «Гол-бу-дағлы...»; «Чашбаш...»:** Ше'рләр//Улдуз.—1985.—№ 8.—С. 35—37.
567. **Севинч кәтирмишәм:** Ше'р//Көјәрчин.—1985.—№ 10.—С. 3.
568. **Өзүмлә сөһбәт:** Ше'р//Азербайжан.—1985.—№ 10.—С. 45.
569. **Мән инсанам:** Ше'р//Азербайжан.—1985.—№ 11.—С. 9.
570. **Вәтәндаш; Мән инсанам:** Ше'рләр//Азербайжан.—1985.—№ 11.—С. 9.
571. **Адсыз ше'рләр//Азербайжан.—1986.—№ 1.—С. 5—8.**
572. **Тәзәдән јарат; Овгатымын иглими; «Һәсрәтин һөкм етди өзүндән әввәл...»; Гынағ; Күн, батмағ үчүн:** Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1986.—27 март.—С. 4.
573. **П. Неруданын өлүмүнә:** Ше'р//Азербайжан.—1986.—№ 2.—С. 3.
574. **Бағчадан ахан су:** Ше'р//Азербайжан.—1986.—№ 2.—С. 5.
575. **Гырговула күллә атанлара күллә:** Ше'р Азербайжан.—1986.—№ 2.—С. 4.
- 575а. **Анама килеј. Һеч демә//Азербайжан. Поезија алм.—1986.—**
576. **Хејир-шәр; Анлаја билмирәм; Әбәдијјәт; Ба-ба-нәвә:** Ше'рләр//Бакы.—1986.—11 апр.
577. **Сәнә чатмағ үчүн галхдым көјләрә:** Ше'р//Кәнчлик.—1986.—№ 6.—С. 20.
578. **Гисас:** Ше'р//Улдуз.—1986.—№ 8.—С. 37.
579. **Күн батмағ үчүн:** Ше'р Гој танысын дүнја сә-ни: Ше'рләр.—Б.: Јазычы.—1986. С. 52.
580. **Ахы дүнја фырланыр; Мән, мәнәм; Мәнә суал верин, Тамаһ-ләјагәт; Күн дүшә; Дејилми?; Јарамаз;**

Гейрәтми, ағылмы?; Өлүм һаггында дүшүнчәләр: Ше'рләр//Улдуз.—1986.—№ 10.—С. 29—31.

581. **Јазда гышы көзләјирик биз.** Ше'рләр//Азәрбајчан.—1986.—№ 2.—С. 6.

582. **Лајигәмми мән?** Тәк олурсан; Күләк әсәндә...; Инам јолу; Гышда чичәк, јайда гарам...; Әкәр башламырса...//Коммунист.—1987.—15 февр.

583. **Мәнимки кәтирмир?** Һөрмәт-рүшвәт: Ше'рләр//Коммунист.—1987.—29 март.

584. **Ләјәгәт:** Поема // Азәрбајчан.—1987.—№ 4.—С. 76—94.

585. **Тарас Шевченко;** Дәринлик; Башдашында саат; Ики мүнәчир; Дүнја фырланыр ки...; Өзүнү динлә; Јунис Имрәјә; Һара кедир?; Ешиг өзүнү ашмагдыр://Ше'рләр//Азәрбајчан.—1987.—№ 8.—3—8.

586. **Г. Тукаја;** Он једди декабр; Севинчин зирвәси; Дәрдин зирвәси; Низам-аһәнк; Бөјүк: Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1988.—1 јанв.

587. **Көһнә дәрдлә мән;** Хејирләшәр арасында; Ел-чијәм; Һәр евин өз гйбләси вар; «Киминсә әзабы, фәләкәтијмиш...»: Ше'рләр//Улдуз.—1988.—№ 5.—С. 41—42.

588. **Новруз бајрамы:** Ше'р//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1989.—17 март.

589. **Мән белә дүңјаја нә дејим инди;** Хејирләшәр арасында; Гейрәт, јохса бир кишинин јанында; «Ган баһасы, чан баһасы јығдығым»; Сығышмады: Ше'рләр//Улдуз.—1989.—№ 6.—С. 53—54.

590. **Һәјат, сән нә ширинсән:** Ше'р//Маариф.—Әдәбијат китабы, VI синиф, 1989, сәһ. 119.

591. **«Бермурд үчбучағы, јахуд гар адам...»; «Чох дөздүм достларын хәјәнәтинә...»; Јасәмән үчүн; «Әләниб кетмишәм артыг мән...»; Иш—вахт өлчүсү:** Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1989.—22 сент.

592. **Халг депутатларына ачыг мәктуб;** «Горху кәләсинә сығынмыш бу күн»; «Чох данышдыг һаггын гәләбәсиндән»; «Күрсү галыр отуранлар дәјишир»: Ше'рләр//Улдуз.—1989.—№ 10.—С. 2—3.

593. **Өзүн јазмысан:** Ше'р//Азәрбајчан гадыны.—1989.—№ 12.—С. 10.

594. **Нағыл-Һәјат;** Саһилә чаваб; Јалан; Һадинин дилиндән; Помпеј харабалары өнүндә; Гајтара биләрми?; Өзүмә дә көрүнмәјән»; Јухуларым, јухуларым»;

Лал-кар; Кал олдум: Ше'рләр//Азәрбајчан.—1990.—№ 1.—С. 3—10.

595. **Сеһрләдик;** Әмзик; Дин: Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1990.—27 апр.

596. **Тәсадүф сахлајар;** «Тәләсә-тәләсә јол кедирик биз»; Өмүр узун, өмүр гыса; Һун сәсләри: Ше'рләр//Улдуз.—1990.—№ 7.—С. 2—3.

597. **Шәһидләр:** Зүлмәтдән кәлән сәда: Ше'р Лирика. Поезија алманахы, (Тәртиб едәни М. Исмајыл).—Б.: Јазычы.—1990.—С. 35.

598. **Еһеј...;** Көз јашында дүнја исланды: Ше'рләр//Әдәбијат гәзети.—1991.—13 сент.

599. **Дедим, дедиләр;** Өз «мән»лијимин ағасы; Нијә; Памбыг; Азәр-оғлуна; 150 ил; Ше'рләр//Улдуз.—1991.—№ 11. С. 13—14.

600. **Вәтән Мәчнунлуғу:** Ше'р//Јурдаш.—1992.—12 февр.

601. **Һәм оғул, һәм ата:** Ше'рләр//Халг гәзети.—1992.—18 апр.

602. **Әкәр горунмаса истиглалымыз:** Ше'р//Халг гәзети.—1992.—6 окт.

603. **Тәзәдән јаратсын јарадан бизи;** Илаһи; Һаггы јох; Дағылан һејкәлләр; Әкәр горунмаса истиглалымыз; Унудулсун унутганлыг; Мараг; Билә билдијин гәдәр»; Гәм-шадлыг; Нисбилик; Бүгәләмун; Су, һава; Дүнән, бу күн вә сабаһ; Һәр шеј өз зидди илә; Сән, мән...; Ајы; Фикирләрин түнлүјүндә: Ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1993.—15 јанв.

604. **Илаһи;** Анан өлсүн, ај вәтән; Көрпү чајдан узаг дүшүб; Јер мәнә дар кәлир...; Мәнсәб һавасына...; Јухары; Синәдашы; Саһиб вар, өзү јох; Биз вәтәнчин доғулдуг; Кәлди бич әјјамы...; Гәзәл: Ше'рләр//Әдәбијат гәзети.—1993.—12 нојаб.

605. **Китаб:** Ше'р 11 синиф оху китабы.—Маариф.1993.—С. 6.—244.

606. **Охума, бүлбүл:** Ше'р//Әдаләт.—1994.—9 сент.

607. **Әләк:** Ше'р III синиф оху, китабы.—Маариф.—1994.

608. **Көһнә мәрәз;** Даш јеринә ағыр олур; Көзәл әсарәт: Ше'рләр//Ајдынлыг.—1994.—10 сент.

609. **Сәнин мүәллимин (ше'р)** Өјрәтмә нәшр.—1994.—С. 125.

610. Чечен мүсибәти: Ше'р//Милләт. — 1994. — 27 дек.

611. Һәјат сән нә ширинсән (ше'р): IV синиф. Әдәбијјат китабы. Маариф.—1994.—С. 23.

612. Јевтушенкоја мәктуб: Ше'р//Азәрбајчан.—1995.—10 јанв.

613. Ики башлыг: Ше'р//Әдаләт.—1995.—12. јанв.

614. Ики бајраг: Ше'р//Азәрбајчан. — 1995.—20 јанв.

615. «Көлкәдә јашајан шаир, беш јүз ил...»: Ше'р////Әдәбијјат гәзети.—1995.—17 февр.

616. Әскәрим; Әкәр күчүн варса...; Су—һава; Башгасынын јасында; Гәриб; Гит'әләр: «Сандыгдан сәсләр» силсиләсиндән//Һәјат.—1995.—24 февр.

617. Бахыр; Сүрүнмәкми: Учмагмы?: Ше'рләр////Һәјат.—1995.—18 март.

618. Әләк: Ше'р IV синиф үчүн оху китабы.—Маариф.—1995.—С. 24.

Әдәби-тәнгиди, публисистик мәгаләләри, чыхышлары вә мә'рузәләри

619. Кәнч јазычыларын республика мүшавирәсиндә чыхышы//Азәрб. кәнчләри.—1947.—20 ијун.

620. «Һүсәјнбала» поемасы һаггында//Азәрб. кәнчләри.—1948.—10 дек.

621. «Муған» һаггында//Коммунист.—1949.—10 сент.

622. Анри Барбүс: Вәфатынын 15 иллији мүнәсибәти илә//Азәрбајчан пионери.—1950.—25 авг.

623. Мәним мүәллимәм./Азәрб. кәнчләри.—1951. — 6 јанв.

624. Вәтән ешгинә: Редаксијанын почтундан//Азәрб. кәнчләри.—1951.—2 март.

625. Ленин һаггында мәһәббәт нәғмәләри: Редаксија кәндәрилән ше'рләрин хүләсәси//Азәрб. кәнчләри.—1951.—27 ијун.

626. Бизим кәнд//Азәрб. кәнчләри.—1951.—13 ијун.

627. Абшерон торпагында: Мәммәд Раһимин ејниадлы поемасы һаггында//Әдәбијјат гәзети.—1951.—15 сент.

628. Абшерон торпагында: Мәммәд Раһимин ејниадлы поемасы һаггында//Әдәбијјат гәзети.—1951.—15 сент.

629. Кәнчлијин сәси: мүхбир мәктубларынын хүләсәси//Азәрб. кәнчләри.—1952. 21 март.

630. Азәрбајчан Совет Јазычылары Иттифагынын партија тәшкилатынын ичласында јарадычылыг һесабатындан//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1952.—15 апр.

631. «Гырмызы бајраглы кәми» поемасы һаггында//Азәрб. кәнчләри.—1953.— ијул; Лит. Азәрбајджан.—1958.—№ 2.—С. 75.

632. Кәнч јазычыларын республика мүшавирәсиндә чыхышы//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1953.—19 дек.

633. Поезијамызда сәнәткарлыг мәсәләләринә даир//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1953.—10 окт.

634. «Күлшән» повести һаггында тәәсүратым//Әдәбијат гәзети.—1953.—8 јанв.

635. Азәрбајчан совет ше'риндә Ленин сурәти//Елми әсәрләр: Дил вә әдәбијат серијасы/С. М. Киров адына АДУ.—1953.—III бурахылыш.—С. 44—46.

636. Ше'римизин бә'зи мәсәләләринә даир//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1954.—13 нояб.

637. Мәним јарадычылыг, планым//Азәрбајчан кәнчләри.—1954.—9 апр.

638. Нисс етмәк, јашамаг, дујмаг//Азәрбајчан кәнчләри.—1954.—11 ијул.

639. Шаир—алим//Азәрбајчан кәнчләри.—1954.—6 окт.

640. Ушаг ше'ринә диггәти артырмалы//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1955.—25 ијун.

641. Сәмәд Вургун поезијасында совет вәтәнпәрвәрији//Азәрбајчан.—1955.—№ 6.—С. 121—132.

642. Сәмәд Вургун поезијасында сәнәткарлыг//Азәрбајчан кәнчләри.—1955.—10 апр.

643. Азәрбајчан совет поезијасына һәср едилмиш мушавирәдә чыхышы//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1955.—19 окт.

644. Ше'римиз һаггында бә'зи мүләһизәләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1955.—23 окт.

645. Халг шаири Сәмәд Вургун: һәјат вә јарадычылығы.—Б.: АДУ нәшр., 1956.—130 с.

646. Сәмәд Вургун поезијасынын бәдин хүсусијәтләри//Азәрбајчан дили вә әдәбијаты тәдриси: Методик мәғаләләр мәчмуәси.—1956.—I бурахылыш.—С. 23—38.

647. Илк аддымлар//Азәрбајчан.—1956.—№ 1.—С. 139—148.

648. Драматуркија//Азәрбајчан әдәбијаты тариhi.—Б.: ЕА нәшр., 1957.—III чилд.—С. 322—337.

649. Ән бөјүк дајаг халгдыр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1957.—30 нояб.

650. «Үрәк достлары» романы һаггында//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1957.—7 апр.

651. Гәһрәмәнлыг маһнылары//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1957.—28 апр.

652. Көзәл тәшәббүс//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1957.—20 ијул.

653. Бақыда баһар./Коммунист.—1957.—1 мај.

654. Имтаһан или/Октјабр ингилабынын 40 иллији таршысында//Коммунист.—1957.—14 сент.

655. Илк китабым//Коммунист.—1957.—20 окт.

656. «Баһар» јенидән сәһнәдә//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1958.—17 мај.

657. Уғур олсун//Азәрбајчан кәнчләри.—1958.—10 авг.

658. Сәмими ше'рләр//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1958.—1 март.

659. Сәнәткарын фачиәси//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1958.—8 апр.

660. Кәнчлик дујғулары//Азәрбајчан.—1959.—№ 9.—С. 215—217.

661. Гәлб шаири: М. Фүзули һаггында//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1958.—10 дек.

662. Даһа көзәл кәләчәјимиз//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1959.—7 февр.

663. Әдәбијат тәдрисинә даир бә'зи гејдләр//Азәрбајчан мүәллим.—1960.—20 окт.

664. Фүзулини зијарәт едәркән//Азәрбајчан кәнчләри.—1960.—22 јанв.

665. Ән јүксәк, ән мүгәддәс һиссләр//Азәрбајчан кәнчләри.—1960.—6 март.

666. Барлы-бәһрәли кәндимиз//Коммунист.—1960.—1 мај.

667. Јаз өмрүн сәсидир: С. Рәһимов һаггында//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1960.—19 апр.

668. Көзәл дујғулар, дәрин фикирләр шаири//Коммунист.—1960.—7 ијун.

669. «Үрәк дөјүнтүләри»//Азәрбајчан кәнчләри.—1960.—29 ијул.

670. Әдәбијатын тәдрисинә даир бә'зи гејдләр//Азәрбајчан мүәллим.—1960.—2 окт.

671. Поезија зәһмәт тәләб едир//Азәрбајчан кәнчләри.—1961.—3 февр.

672. Африка тәәсүратым//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1961.—15 апр.

673. Уғурлу јол//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1961.—18 март.

674. Шаир Б. Ваһабзәдә илә колхозчуларын көрүшү//Нуха фәһләси.—1961.—18 авг.

675. Һәјатын нәфәсини дујанда//Азәрбајчан кәнчләри.—1962.—23 дек.

676. Тәзә дуҗулар//Азәрбајчан. — 1963. — № 2. — С. 208—209.
677. Мүбариз чағырыш // Коммунист. — 1963. — 14 март.
678. С. Вурғунун «Комсомол» поемасы һаггында// //Елми әсәрләр: Дил вә әдәбијјат серијасы/С. М. Киров адына АДУ.—1963.—№ 5.—С. 17—31.
679. Көзәллик вә гәһрәманлыг дијары//Коммунист. — 1963.—12 сент.
680. Шаирә кәлән мәктүб//Бақы.—1963.—4 сент.
681. Уғурлу јол//Азәрбајчан кәңчләри. — 1963. — 22 сент.
682. Сәмәд Вурғун јарадычылығында әмәјин вә социалист һәјатынын тәрәннүмү//Азәрбајчан. — 1963.— № 12.—С. 126—136.
683. Инсанын сағлығына//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.— 1963.—21 дек.
684. Сәмәд Вурғун вә Русија//Елми әсәрләр: С. М. Киров адына АДУ. Дил вә әдәбијјат серијасы.— 1964.—№ 3.—С. 3—8.
685. Ахтарыш јолларында/1924—1932///Елми әсәрләр/С. М. Киров адына АДУ. Дил вә әдәбијјат серијасы.—1964.—№ 4.—С. 13—25.
686. Әдәби ирсимизи өјрәнирик//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1964.—12 сент.
687. Сәмәд Вурғунун архивинә кичик бир сәјаһәт// //Азәрбајчан.—1964.—№ 6.—С. 88—94.
688. Јени дүнјанын тәвәллүд күнү//Коммунист.— 1964.—6 нојаб.
689. Ојанмыш торпаг//Коммунист.—1964.—15 апр.
690. Нијјәт һара, мәнзил ора: Шаирин гејд дәфтәриндән//Бақы.—1964.—31 дек.
691. Кәнд мүәллимәи//Азәрбајчан. мүәллимәи. — 1965.—20 ијун.
692. Вүс'әт, һикмәт, чәсарәт//Елми әсәрләр/С. М. Киров адына АДУ. Дил вә әдәбијјат серијасы.— 1965.— № 5.—С. 3—15; Елм вә һәјат.—1966.—№ 5.—С. 2—4.
693. Хәјирхәһ дуҗулар, нәчиб һиссләр // Коммунист.—1965.—18 мај.
694. Абидәләр: Азәрбајчан милли мусигиси һаггында//Коммунист.—1965.—19 дек.

695. Бөјүк мәһәббәт, бөјүк әмәл; Коммунист. — 1966.—1 јанв.
696. «Вагиф» һаггында јени тәдгигләр//Елми әсәрләр/С. М. Киров адына АДУ. Дил вә әдәбијјат серијасы.—1966.—№ 2.—С. 3—14.
697. Вәтән кешијиндә//Азәрбајчан.—1966.—№ 5.—С. 40—52.
698. Уғурлу јол//Ленин бајрағы.—1966.—15 мај.
699. Сөнмәз һәјат//Коммунист.—1966.—15 февр.
700. Заман вә биз//Бақы.—1966.—12 апр.
701. Поезија һәјатдыр//Китаблар аләминдә.—1966.— № 2.—С. 36.
702. Сәнәткар вә заман//Бақы.—1967. —13 ијул.
703. Азәрбајчан совет ше'риндә Ленин//Елми әсәрләр/С. М. Киров адына АДУ. Дил вә әдәбијјат серијасы.—1967.—№ 4—5.—С. 16—28.
704. Адлар, ләгәбләр...//Бақы.—1967.—4 сент.
705. Адын шәрәфлидир//Коммунист.—1967.—20 окт.
706. Ән шәрәфли ад//Коммунист.—1967.—1 окт.
707. Әсримиз сүр'әт әсридир//Бақы.—1967.—7 јанв.
708. Әсрин сәвијјәсиндә//Азәрбајчан.—1967.— № 4.—С. 5—6.
709. Кәңчлик һәрарәти илә//Бақы.—1967.—8 мај.
710. Мәним 1967-чи илим...: ССРИ халг артисти, бәстәкар Гара Гарајев вә Бәхтијар Ваһабзадә илә мүсәһибә//Бақы.—1967.—23 дек.
711. Өмрүмүн күндүзү//Коммунист.—1967.—3 нојаб.
712. Журналист//Коммунист.—1967.—5 мај.
713. Кәңч шаир: Вагиф Ибраһимов һаггында//Улдуз.—1967.—№ 12.—С. 29.
714. Рәгәмләрдә поезија//Коммунист.—1967.—22 ијул.
715. Б. Ваһабзадә өз јарадычылығы һаггында//Китаблар аләминдә.—1967.—№ 3.С. 44.
716. Гырхиллик јол//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1968.—1968.—18 мај.
717. Јашамаг, јанмагдыр...//Ленин тәрбијәси үғрунда.—1968.—10 јанв.
718. Ән бөјүк поезија//Коммунист.—1968.—5 нојаб.
719. Китабәт күрсүмүз чинар ағачы иди//Чинар олајды.—Бақы, 1968.—С. 3—6.
720. Мән дә шәрикәм//Коммунист.—1968.—17 нојаб.
721. Өмрүн бир или//Бақы.—1968.—30 дек.

722. «Һәр заманың өз һөкмү вар» // Коммунист.—1968.—10 окт.
723. Жанмағ она дејәрәм...//Улдуз. —1968. —№ 9. —С. 48—49.
724. Шаирин мәктубу//Әмәк.—1969.—24 ијун.
725. Илләр вә нәғмәләр//Н. Хәзринин «Илләр, саһилләр».—Бақы, 1969.—С. 3—7.
726. Адидә гејри-ади...//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1969.—29 окт.
727. Гијмәтли ' тәдгигат//Улдуз.—1969. —№ 1.—С. 36.
728. Гәлбимизин мәһәббәти һаггында поэма//Бақы.—1969.—9 ијун.
729. Дөјүшән әдиб//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1969.—20 дек.
730. «Әксим вә гәлбим»//Коммунист. — 1969. —5 март.
731. Хошбәхт о кәсләрдир ки...//Азәрбајҗан кәңчләри.—1969.—16 апр.
732. Халғ јазычысы//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1970.—7 февр.
733. Бөјүк зәка//Бақы.—1970.—21 апр.
734. Инанмағ лазымдыр//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1970.—27 ијун.
735. Әсил хошбәхтлик//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1970.—11 ијул.
736. Бир кәнд мәктәбиндә//Коммунист.—1970. —3 нояб.
737. Хошбәхт о шакирдләрдир ки...//Азәрбајҗан мүәллимәи.—1970.—16 апр.
738. Биз һансы бир даһијә бәнзәдәк ки, Ленини//Бақы.—1970.—12 март.
739. Достлуғун поетик чәләнки: Зағафгазија халғларының поезија күнләри//Бақы.—1970.—19 март.
740. Тәзә дүјғулар, көзәл мүҗдәләр: Јарадычылығ планлары һаггында//Азәрбајҗан кәңчләри.—1970.—30 јанв.
741. Кәндимизин мүәллимәи//Азәрбајҗан мүәллимәи.—1970.—2 сент.
742. Мәним арзум//Бақы.—1970.—17 сент.
743. Тарихи достлуғ, мә'нәви јахынлығ//Коммунист.—1970.—12 нояб.

744. Кәләчәјә ачылан пәнчәрә//Коммунист.—1971.—24 февр.
745. Ән мүғәддәс: Бејнәлхалғ гадынлар күнү м/на-сибәтилә//Коммунист.—1971.—7 март.
746. «Кәңчлик» паезија клубу һаггында бир нечә сөз//Азәрбајҗан кәңчләри.—1971.—13 нояб.
747. Гәбул имтаһанлары барәдә//Коммунист.—1971.—1 сент.
748. Көзәл арзулар, көзәл мүҗдәләр//Азәрбајҗан кәңчләри.—1971.—30 јанв.
749. «Мән, јохса Биз»//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1971.—9 окт.
750. Садәликдә бөјүклүк//Бақы.—1971.—25 нояб.
751. Арзудан доғду арзу//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1971.—11 март.
752. Јени күн//Азәрбајҗан кәңчләри.—1972.—1 јанв.
753. Бәхтијар Ваһабзәдә. Бизим јени ил сорғумуз//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1972.—15 јанв.—С. 10.
754. Мән ашигәм, јасағ јохдур дилимә//Улдуз.—1972.—№ 5.—С. 20—21.
755. Ашығ Әләскәр//Елм вә һәјат.—1972.—№ 6.—С. 9—10.
756. Имзасыз мәктублара имзалы чаваб//Коммунист.—1972.—29 ијул.
757. Тәзә рәнк, тәзә нәфәс//Улдуз.—1972.—№ 7.—С. 56—57.
758. Чөрәк//Коммунист.—1972.—12 сент.
759. Илһамлы, тәбии ше'рләр//Азәрбајҗан.—1972.—№ 9.—С. 142.
760. Јел гајадан нә апарар?//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1972.—4 ноябр.
761. Ики һәфтә//Азәрбајҗан.—1973.—№ 1. С. 99.—113.
762. Бајатылар//Елм вә һәјат.—1973.—№ 1.—С. 30—31.
763. Ана лајласы, ушағ дүнјасы//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1973.—17 февр.
764. Охучуларымыз тәәсүратлары//Китабхана ишчисинә көмәк.—1973.—№ 4.—С. 14—15.
765. Гејрәт//Бақы.—1973.—5 ијул.
766. Кәңч шаир Шаһмар Әкбәрзәдә һаггында//Азәрбајҗан кәңчләри.—1973.—11 авг.
767. Мүтәфәккир шаир//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1973.—13 сент.

768. **Театр фəдаиси**//Гобустан.—1973. — № 2. — С. 74—75.
769. **Поезијамызын јуксəлиши уғрунда**//Эдəбијјат вə инчəсэнəт.—1974.—8 ијун.—С. 10.
770. **Форма, јохса мəзмун**//Эдəбијјат вə инчəсэнəт.—1974.—3 август.—С. 6.
771. **«Өлмəдим, бу күнү көрдүм»**//Коммунист.—1974.—4 окт.
772. **Илјас Əфəндијев** һаггында // Азəрбајчан. — 1974.—№ 11.—С. 1.
773. **Һејрəт, еј бүт**//Азəрбајчан.—1974. — № 11.—С. 142—158.
774. **Инсан, вахт, зəһмəт**//Коммунист. — 1975. — 1 јанв.
775. **Камилин габоју**//Гобустан.—1975.—С. 33—34.
776. **Поезија** — шаиранə бахыш, вəтəндашылыг борчу//Эдəбијјат вə инчəсэнəт.—1975.—7 ијун.—С. 12—13.
777. **Илк аддымлар**//Азəрбајчан кəнчлəри.—1975.—10 ијул.
778. **Поетик нəфəс əсəс шəртдир**//Улдуз.—1975.—№ 7.—С. 48—49.
779. **Рəгəмлəр архасында дурур дилəклəримиз**//Азəрбајчан кəнчлəри.—1975.—21 окт.
- 779а. **Əһмəд Кəвакијə ики мəктуб**//Түрк əдəб.—1975.—№ 37.—С. 4.
780. **Əгидə бирлији**//Коммунист. — 1975.—14 окт.
781. **Хəтир-һөрмəт, гəдир-гijмəт**//Эдəбијјат вə инчəсэнəт.—1975.—14 февр.
782. **Бу достлуғун јенилмəјəн күчү вар...**//Бакы.—1976.—18 февр.
783. **Сəфəримиз сабаһ, ешгимиз кəлəчəкдир**//Коммунист.—1976.—24 февр.
784. **Көнүл пычылтылары**//Бакы.—1976.—22 апр.
785. **Һагг јолунда**//Эдəбијјат вə инчəсэнəт.—1976.—24 апр.
786. **Ше'римизин баһадыры**//Шəрг гапысы.—1976.—6 мај; Колхозчу.—1976.—6 мај.; Бакы фəһлəsi.—1976.—20 мај.; Абшерон.—1976.—15 мај.
787. **Əскəр палтарлы поэзија**//Коммунист.—1976.—11 мај.
788. **Кəнд мүəллим**//Коммунист.—1976.—20 сент.
789. **Данышыр лауреатларымыз**//Эдəбијјат вə инчəсэнəт.—1976.—22 мај.—С. 2.

790. **Халг шаири: С. Вурғунун анадан олмасынын 70 иллији мұнасибəтилə**//Кəнд һəјəты.—1976. — № 5.—С. 24—25.
791. **«Улдуз» тəбрик едир**//Улдуз.—1976.—№ 6.—С. 1—2.
792. **Бөјүк сənəт уғрунда: ССРИ јазычыларынын VI гурултајы мұнасибəтилə бир нечə суала чаваб**//Эдəбијјат вə инчəсэнəт.—1976.—10 ијул.—С. 2.
793. **С. Вурғун** јарадычылығында совет кəндинин тəсвири//Совет кəнди.—1976.—21, 23 сент.
794. **Халгынын оғлу дунјанын оғлудур: С. Вурғунун анадан олмасынын 70 иллији мұнасибəтилə**//Азəрбајчан.—1976.—№ 9.—С. 5—9.
795. **Мə'нəви дајағларымыз: Мүасир ше'римиз һаггында шаирлə алим Х. Мəммədовун диалогу**//Эдəбијјат вə инчəсэнəт.—1976.—23 окт.—С. 4—5.
796. **Бөјүк идеаллар шаири: С. Вурғун** һаггында//Коммунист.—1976.—17 нојаб.
797. **Фəдан шаир: Мəдинə Күлкүнүн анадан олмасынын 50 иллији мұнасибəтилə**//Азəрбајчан гəдыны.—1976.—№ 11.—С. 14.
798. **Ана: Ана-өвлад мəһəббəти һаггында/Сənəткар вə заман.—Б.: Кəнчлик.—1976.—С. 224—228.**
799. **Борч һисси/Сənəткар вə заман.—Б.: Кəнчлик, 1976.—С. 293—296.**
800. **Вəтəн севкиси/Сənəткар вə заман.—Б.: Кəнчлик, 1976.—С. 211—214.**
801. **Дилдə тəбиилик вə көзəллик/Сənəткар вə заман.—Б.: Кəнчлик, 1976.—С. 176—182.**
802. **Иллəр вə нəғмэлəр: Н. Хəзринин «Иллəр вə сəһиллəр» китабы һаггында/Сənəткар вə заман.—Б.: Кəнчлик, 1976.—С. 80—85.**
803. **Јерлə кəинат арасында: «Пиргулу» рəсəдхана-сы һаггында/Сənəткар вə заман.—Б.: Кəнчлик, 1976.—С. 296—297.**
804. **Мəн нечə јазырам: Јарадычылыг мəсəлəсинə даир/Сənəткар вə заман. Б.: Кəнчлик, 1976.—С. 169—176.**
805. **Мəн она борчулам: С. Вурғун** һаггында/Сənəткар вə заман.—Б.: Кəнчлик, 1976.—С. 65—67.
806. **Мүасирлик вə ше'римиз: Совет јазычыларынын III гурултајы гаршысында/Сənəткар вə заман.—Б.: Кəнчлик, 1976.—С. 134—141.**

807. **Мүэллим:** Ибраһим Чәфәр мүэллимин хатирәсинә/Сәнәткар вә заман.—Б.: Кәнчлик, 1976.—С. 195—199.

808. **Нәсәнә өзүн ол:** ССРИ язычыларының VI Үмүмттифаг гурултајы гаршысында/Сәнәткар вә заман.—Б.: Кәнчлик, 1976.—С. 153—156.

809. **Хитабәт күрсүмүз** чинар ағачы иди: Мәдинә Күлкүн һаггында.—Сәнәткар вә заман.—Б.: Кәнчлик, 1976.—С. 101—104.

810. **Һабилин секаһы:** Мусигишүнас Н. Әлијев һаггында Сәнәткар вә заман.—Б.: Кәнчлик, 1976.—С. 164—169.

811. **Һәјатын нәфәси** ше'р дејилми? Н. Нүсејизадә һаггында/Сәнәткар вә заман.—Б.: Кәнчлик, 1976.—С. 86—90.

812. **Шәки Хан сарајы**/Сәнәткар вә заман.—Б.: Кәнчлик, 1976.—С. 156—161.

813. **Ајдынлыг** вә сәмиимјјәт: И. Исмајылзадәнин «Торпаг нәғмәси» китабы һаггында//Коммунист.—1977.—25 февр.

814. **Ахтаран тапар:** Түркия сәфәриндән гејдләр//Улдуз.—1977.—№ 12.—С. 44—50.

815. **Азәрбајчан нәғмәләри:** Республиканын әмәкдар инчәсәнәт хадими рәссам Нәчәфгулу һаггында//Коммунист.—1978.—8 јанв.

816. **Дөврә ујгун:** Јени адәт вә ән'әнәләримиз барәдә//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1978.—2 март.

817. **Мүталиәјә севки оларса...** Орта мәктәбдә әдәбијјат тәдрисинә даир//Коммунист.—1978.—16 март.

818. **Өзүмә борч** билдим: Ш. Әкбәрзадәнин јарадычылығы һаггында//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1978.—18 апр.

819. **Дујмаг, анламаг**//Улдуз.—1978.—№ 4.—С. 50—60.

820. **Әлванлыг** вә кәнчлик: М. Асланын «Сәсимә сәс вер» китабы һаггында//Коммунист.—1978.—16 ијун.

821. **Көзәл ән'әнәнин** давамчылары//Совет Ермәнистаны.—1978.—20 ијун.

822. **«Бүтөвлүк»:** Ә. Курчајлының ејниадлы китабы һаггында//Коммунист.—1978.—30 сент.

823. **Ики повест** һаггында: С. Азәринин «Илк тә-

кан» вә «Думан чәкилир» повестләри һаггында//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1978.—30 сент.—С. 6.

824. **«Вәтәнини севмәјән** инсан олмаз»: «Ушагла-рын Вәтәнә мәһәббәт руһунда тәрбијәси һаггында/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 305—308.

825. **Гәрәнфил:** Ираг-Түркмән шаири Әбдүлләтиф Бәндәрәфлунын ејниадлы китабы һаггында/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 138—142.

826. **Дашалты чајын** шырылтысы/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 175—177.

827. **Драматуркија:** 1945—1955-чи илләрдә (Азәрбајчан драматуркијасы һаггында) Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 46—63.

828. Әдәбијјатымызын ағсаггалы: Ә. Вәлијевин 70 иллији мүнәсибәтилә/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 95—97.

829. **Әзиз вә һөрмәтли** мүәллимләр: Мүәллимләрин VI гурултајында чыхышы/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 283—287.

830. **Ирак-түркмән шаири** Ә. Бәндәрәфлунын суалларына чаваб: Мүсәһибә/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 207—209.

831. **Көрмәк, билмәк, дүшүнмәк:** «Сәһәр шәфәғләри» алманахы/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 301—304.

832. **Мәним Азәрбајчаным:** АДР-дә чыхан «Јонгпал» үчүн јазылмышдыр/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 301—304.

833. **Мүғамлар** барәдә бир нечә сөз/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 187—191.

834. **Охуд мәктәбиндә.** Шәки рајонунун Охуд кәнд мәктәби һаггында/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 291—295.

835. **Сон зәнк:** Орта мәктәби битирән кәнчләрә мүрачнәт/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 282—290.

836. **Ушаг әдәбијјаты** һаггында гејдләр/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 184—186.

837. **Фолклор** вә С. Вургун поезијасы/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 70—82.

838. **Халг јазычысы:** С. Рәхимовун анадан олмасынын 60 иллији мүнәсибәтилә/Сәдәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 83—94.

839. **Халг, јенә халг:** Халг әдәбијјатымызын инчиләри һаггында/Садәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы. 1978.—С. 317—319.

840. **Хәлил Рза:** Халг әдәбијјатымызын инчиләри һаггында/Садәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 317—319.

841. **Һәјат—өлүм:** Публистика/Садәликдә бөјүклүк.—Б.: Јазычы. 1978.—С. 271—276.

842. **«Улдузлу—дүшүнчәләр»:** Ф. Гочанын ејниадлы китабы һаггында//Азәрбајчан кәнчләри.—1979.—18 јанв.

843. **Шексприн вәтәниндә:** Инкилтәрәдә Азәрбајчан күнләри барәсиндә//Улдуз.—1979.—№ 4.—С. 54—57.

844. **Горгуд образы** вә тарихи-ичтимаи һадисәләр//Әдәбијјат җә инчәсэнәт.—1979.—29 ијун.—С. 6.

845. **Јүксәлиш:** Азәрб. КП МК-нын XXX гурултајы мүнәсибәтилә//Коммунист.—1981.—28 јанв.

846. **Бизим гүрбәт** (М. Әзизбәјов ад. Азәрбајчан Дәвләт Драм Театрынын ишчиси һаггында//Улдуз.—1985.—№ 12.—С. 20.

847. **Сүләјман Рүстәм**—80 Улдуз. 1986.—№ 12.—С. 30.

847а. **Шәки күлүшләри:** Шәки ләтифәләри китабы;—Б.: Јазычы.—1987.—С. 28.

848. **Онсуз** (Мәгалә өлмәз шаир Шәһријара һәср олунуб. Варлыг.—Иран-Тһран.—1991.—С. 12.

3. ХАРИЧИ ДИЛЛӘРДӘ ДӘРЧ ОЛУНМУШ ӘСӘРЛӘРИ

І. Рус дилиндә

849. **Простые люди:** Поэма (Пер. с азерб. Э. Асадова; И. Кебирли. — М.: Советский писатель 1958. — 127 с.)

Содержание: Встреча. — Первая ночь. — Легенда о птице Исхак-мусак. — Первые дни. — Любовь. — Заявление. — В библиотеке. — Думы. — Возвращение. — Эгоист. — Еще одну ступень. — Столкновение. — Перелом. — Думы перед зеркалом. — Из жизни. — Наши горы. — Из села в город. — Скачки.

850. **Раздумья.** Стихи и поэма (Пер. с азерб. авториз; ред. И. Сеидов. — Б.: Изд. Детской и Юношеской литературы, 1959. — 159 с.)

Содержание: Оглавление. — Моя дорога. — Слова. — Листки календаря. — «Мне б хотелось живительной влагой мечты...». — Жизнь.. — Сердце. — Железнодорожник и сын. — Весна. — Часы. — Зеркало — Вопрос. — «Ах, седина... седина...». — Звенят ветра. Гурлит вода. Бутон становится цветком» — Жизнь, как ты сладка.. — «Я с цветами говорил». — «Молчал поэт, джейраном восхищен». «Свершает круг по небосводу». — «Сердца все похожи. И ведает всяк...» — На камнях написал. — Ночи. — На пероне. — Лист. — Пятница. — Ответ. — Чинара. — Ты бросила на землю. — Верность. — Под ивой. «Я давно тебе сердце свое рассказал...» — Шахназ (поэма).

851. **Высота:** Стихи (Пер. с азерб., ред. Д. Голубков. — М.: Советский писатель, 1964. — 103 с.).

Содержание: Высота. — Гость. — Я спешу. — Ты и я. — Учительница. — Санки. — Не падай. — Дождь и земля. — Первая тропа. — Что такое счастье? — Разговор с врагом. — «Все сердце величиной с кулак». —

Сердце. — Вокзал. — Зачем он приехал. Дождик, перестань. — Прошлое — будущее. — Кибернетика. — Палцы. — Язык кораблей. — Мои глаза. — Мумия. — Свет — тьма. — Святой прах имама Гусейна. — Перед пирамидой. — Дед Пых-Пых. Изваяние в Стамбуле. — Четки. — Нестреляющие пушки. — Стамбул. — Пантеон. — Вопль — Стой, солдат. — Запад-восток. — Чайки. — Мечта продолжается — Стих и я. — Кто мне враг? — Балтийское небо. — Как чайка.

852. Чувствую вращение земли Сборник стихов / Авториз. пер. с азерб., ред. М. Векилов Б.: Государственное издательство, 1965. — 208 с.)

Содержание: Скорость. — В самолете — По бакинскому времени. — Язык, кораблей. — Улыбка. — Открытый город. — У могилы Рафаэля. — Мумия. — Пушки, которые не стреляют. — Двадцатый век. — Земля — небо. — Разум — зрение. — Состязание. — Некролог. — Истина. — Уходя от тебя. — «Земли на свете меньше, чем воды...» — Взгляни — течение жизни... — Земля и карта. — Давай помедлим... — Молчал поэт... — Сыну: — Не хватает времени. — Жизнь — горенье. Письма. — Болезнь сердца. — Звуки тара. — Машина. — Осенние картины. — Что годам... — Пожелтевшие листья. — Спусти минуту. — Порой мы бестолку кричим. — Ты и вдохновение. — «Сколько лет хочу прожить?...» — Стихи мои. — Земля. — Родной язык. — Чувствую вращение земли. — В одном доме родились. — Сердце и времена года. — Жизнь не дается даром. — Кольцо. — Зрение. — Всему — свой срок... — Непокой. — «Зубцы созвездий рвут туманы...» — Утро. — Я старше. — «Двадцать раз раскрывались и падали листья». — А мальчишке хочется... — Ранец. — Бетховен. Долг. — Граница. — Контрасты. — Вся жизнь пять дней. — Человек и автомат. — Начальник и стол. — Солнце. — Признание (Поэма). —

853. Девичья башня Стихи (авториз. пер. с азерб. — М: Советский писатель, 1968. — 106 с.)

Содержание: «Откликнись, строка, словно эхо...» — Баллада о времени. — Горный поток. — У карты Мира. — Сорок первый перевал. — «Сегодня минуло полжизни...» — Светает. — «Ты говорил». — «Мосты стоят меж разных берегов...» — Просторный школьный класс.

— Кажется нам. — В разлуке. — «Радуга жизни моей...» — «Какое ты пламя — не знаю...» — Антенны. — Да. В космос человек взлетел... — «Девичья башня. — Четыре времени в сердце. — «Каспий, о Каспий...» — Полет. — «Ворона каркает и сто, и двести лет...» — Славословие ночи. — Стихи о Пиркулинской обсерватории. — Земля — небо. — Самолеты. — «Для того ли мы живем...» — Чего-то не хватает... — Новогодние размышления. — Свет — тьма. — Потерял. — Столпотворенье и забор. — Ода разобщенности. — Стихи о смерти. — «В детстве я знал точно...» — Монолог на тему личной ответственности. — Ответ. — «Соловей...» — Корень. — «Как от злости все тело вибрирует...» — «Карусель». — «Звонок по телефону...» — Строфы. — «Ты говоришь...» — Мир возник вчера...

854. Не хочу покоя: Стихи и поэму (Ред. В. Касумова. — Б.: Азербайджанское Государственное изд-во, 1970. — 274 с.)

Содержание: Стихи. — Самый великий. — Я — сын народа Азери — «Книга матери моей». — «Камнями забросала в давний век...» — Гек-Гель. — С родины на родину. — «Изведав все: подъем души высокий...» — «Врага-то я узнаю даже ночью...» — «Свободный стих. — Поэт. — Воспоминания. — Латынь... — Вот говоришь — «Чинами ты других не ниже...» — «Все ближе смерть...» — В отпуске. — Ворона и соловей. — Путешественник. — Завтра... завтра... — «Ужель для счастья только...» — Фазтон. — За солнцем. — Козел — вожак. — Вечерний час. — Встреча. — Стихи о Бетховене. — Подарок матери. — Моя мать. — «Ты грустишь? — Не хочу покоя. — Лесная дорога. — Стихи о матери. — Два товарища, два ровесник. — Ожог. — Эхо. — Ответ. — Полет. — Просторный школьный класс. — От горя и горы согнутся... — Два слепца. — Художник и я. — Легенда о рогах Искендера. — Человек и время — Не вижу. — Долг. — Мера. — «Если в сердце бушует радость...» — Термометр. — Крупица — мир. — Голова. — Совет нас родная природа. — Мода. — Горный поток. — Голоса в эфире. — Земля — небо. — Скорость. — Я и автомат. — Сигналы. — Баллада о времени. — У карты Мира. — Антенны. — «Да. В космос человек взлетел...» — «Каспий, о Каспий, поведай мне горе...» — Славословие ночи. — Стихи о Пиркулинской обсерватории. — «Для того ли мы живем...

—Новогодние размышления. — Столпотворенье и забор. — Монолог на тему личной ответственности. — Мир возник вчера... — Чего-то не хватает... — Он стал вершиной. — Прокладываем дорогу. — Пред красотой. — «Эмочка». — «Волга». — Карусель. — Самолеты. — Некролог. — «Услышав стон свой собственной в ночи...» — «—» Нам не хватает в каждом дне... — «Поток. — Смех человека. — «Он умер...» — Мои враги. — Бумажные листы. — «В круженьи ль праздника цветущего...» — Вновь... — Последние известия». — Чуть позже. — «Безымянными...» — **Строки разлуки** — «Ты говорила, что на чувстве скуп я больно...» — «Кто ты? — Как ты сильна. — Ты говоришь: — Измучилась, устала...» — «—» Я для любви рожден... — Должен забыть. — Снова. — «Так значит — отрекаюсь...» — «—» Разлука...» — Тебя я вижу, тебя. — Потерял на улице. — Ты заставила меня забыть. — Красота. — Строфы. — В разлуке. — **Поэмы**. — Поэма о смерти. — Летите, мои песни. — Всеми — свой срок. — Шеби-Хиджран.

✓ 855. **Весна на вершинах**: Стихотворения (Пер. с азерб. Л. Шерешевского, ред. Р. Минна. — М.: Художественная литература, 1974. — 158 с.

Содержание: Вечность и мгновенье (Л. Озеров). — Моя дорога. — Железнодорожник. — **Из сборника «Раздумья»** — Чинара. — Отец и сын. — Слова. — Годы. — Сердце. — Весна. — Часы. — «Всегда и всюду я хожу в очках...» — «—» Молчал поэт... — «—» Я с цветами говорил... — «—» Ах, седина... — «Чувствую вращение земли. — **Из сборника «Высота»**. — Ты и я. — Что такое счастье? — Разговор с врачом — Вокзал. — Святой прах имама Гусейна. — Славословие ночи. — «Радуга жизни моей...» — Стамбул. — Мечта продолжается. — Пантеон в Риме. — Чайки. — Прошлое-будущее. — Кибернетика. — Стих и я. — Кто мне враг? — Скорость. — В самолете. — «Взгляни — течение жизни...» — «Давай помедлим...» — Жизнь — горенье. — Письма. — Что годам... — Пожелтевшие листья. — «Порой мы без толку кричим...» — «—» Сколько лет хочу прожить... — «Земля. — Всеми — свой срок... — Непокой. Я старше. — Долг. — Начальник и стол. — **Из сборника «Девичья Башня»**. — Какое ты пламя... — Баллада о времени. — У карты мира. — Четыре времени в сердце. — В разлуке. — Стихи о Пиркулия-

ской обсерватории. — Карусель. — Просторный школьный класс. — Горный поток. — Антенны. — Чего-то не хватает... — Ода разобщенности. — Потерял... Корень. — Полет. — «О мать моя...» — Встреча на экране. — Воспоминания. — Галилей. — Два путника. — Возраст. — Содержание.

✓ 856. **Зори**: Стихи (Авториз. пер. с азерб., ред Г. Валиков. — М.: Советский писатель, 1974. — 120 с.)

Содержание: Размышление. — Дед, отец и я. — Как красивы бывают облака. — Зов родной природы. — Фазтон. — «М—1» — «Волга». — В сердце четыре времени года. — К чему гордыня? — Что сильнее? — «Ношу очки...» — Постой, Человек. — Время и мы. — К сожалению... — Реальность и мечта. — Крылья моих дум. — Тьма. — Мы так выросли... — Мой искания — Ошибки мой, ошибки... — Какое мне дело?... Нейтральная зона. — Изумление. — Чудо. Довольно. — Историкам. — Человек-экспонат. — Алый шум. — Я — компас. — Эхо. — Мой стол. — Рифма. — В народе. — Только повод. — Ты ушла. — Мосты. — Газель. — Не старится — Стал... — Между... — Мы расстались. — Какой жестокий дар. — «И светом дней руководит закон...» — «Сегодня день седьмой. — «В неделю сколько раз...» — Подожди, ветер. — Море-берег. — Как ты всеильна. — Мои сверстники. — Дорогу прокладываем в горах. — Вокзальные ночи. — Родильный дом. — Дар матери — Страх. — Мать и дети. — «Нередко мать прикрикнет на детей...». — Корни — Моя мать. — Обида на годы. — Два друга, два сверстника. — Некролог.

✓ 857. **Избранное** (Ред. М. Векилов. — Б.: Азербайджанское Государственное изд-во, 1977. — 288 с.)

Содержание: Поделиться душой (Ст. Куняев). — Стихи. Изумление. — Антенны. — Дневник. — Весна. — Под окнами моими. — Красота. — Как все-таки красивы облака... — Ты в суть взглядишь. — Кто я? — О счастье. — Разговор с врачом. — Окурки. — «Эмка» — Волга. — Чужое тепло. — Осторожность. Воспоминания о бабушке. — Восемнадцать дней. — Кто умнее. — «Свет есть свет, он путь огням...» — Суть сущности. — Трамвай. — Упорство. — Два слепца. — «Уходят годы, словно в руслах — воды...» — Поездка в ночи. — «Чего мы хотим...» — «Весною живем ожиданьем зимы...» — «—» Что печалит те-

бя?...» — «Так хочется сказки, когда за окном...» — По-
дает снег. — Корни. — Воспоминания. — «Ты пел века-
ми, соловей...» — «Цветок среди хлебов. — Я говорю — ты
говоришь. — «На этом берегу Аракса...» — «Спускайся
на землю, скорей...» — «С ревами вонючими взмыла
эскадрилья...» — «Долг. — Искорка любви вдруг наугад...»
— «Тяжелое, как будто шар земной...» — «Мера вре-
мени. — Ручей, бегущий перед моим окном. — Конь сме-
шанной породы. — Если бы...» — Ответ на одно письмо. —
«Конь мой быстролетный — хворостинка...» — «Скон-
чался он. В слезе закрытых глаз...» — «Вовремя...» — Во-
ображенья крылья мои. — Обелиски. — «Ничего, когда
слепого обзовет слепец слепцом...» — «Человек я. Тысячи
желаний...» — «Скажи, как нам с тобой расстаться...
Воюм мы. — Смерть, человека достойная. — Улыбка
младенца. — По ту сторону меня. — Трое. — А мне ка-
кое дело? — Моим студентам. — Вымпел в космосе. —
Новогодние раздумья. — «Что искренность моя тебе
отныне?...» — Поток. — «Сегодня я не тот, что был вче-
ра...» — Диалог. — Школьная доска. — Вязы. — Любовь
моя землею стать готова...» Частица — мир. — Стихи —
моя вера. — «Тело что-то устало...» — Потерял на улице.
— Спуск — подъем. — Размышление. — Мать и дети.
— Человек и Вселенная. — Наука — нравственность.
Весна и я. Дорожный знак любви. — Старик. — Этот
древний мир. — Поэты. — Стихи на камне. — Жажда. —
Жизнь стиха и жизнь моя. — Замок. — Рассвет — закат.
— «Давай-ка, с дружбою покончим, друг...» — Карабах-
ский конь. — «— Любимый мой, желаю сказки я...»
«— Двадцать пять лет. — «Я у себя порой могу спро-
сить...» — Как горный водопад. — За столом. — Ковар-
ство и любовь. — Обсерватория в Пиркули. Телескоп. —
— Астроном — поэт. — Карта неба. — Бесконечность. —
— Голоса в эфире. — Высота. — «Когда на сердце у
меня легко...» — Вечерний час. — «Ночью и на рассвете...»
— Заповедник. — Не гаси. — «Нет на небе зеленых
платанов...» — Книга истории. — Я понял... — **Поэмы:**
Разговор с Лениным. — Оценка. — Мугам. — Летите
песни мои. — Вторая жизнь. — Радость в скорби. — У
каждой весны — ласточка своя.

858. **Рука в руке:** Стихи и поэмы (Ред. С. Мамедзаде.
— Б.: Гянджлик, 1981. — 126 с.)

Содержание: Слово о поэте (Е. Евтушенко). — Родина.
— Думы в пути. — «Мой товарищ-художник творит
мой портрет». — Дворец и лачуга — «Мы поссорились
снова...» — «Вот здесь, по эту сторону Аракса...» — «Всегда,
когда я на тебя смотрю...» — «Слова «дружба» не
произноси...» — «Ты говоришь, что в сердце у поэта...» —
— Восходзакат. — Движение. — Разговор о хлебе на чуж-
бине. — «Стоит гора. Такая высота...». — Легенда об
Улькер. — Козель-вожок. — Замок. — Измерение. —
Тоска по весне. — Крепись, мое сердце. — Я хочу ле-
теть... — Рука в руке. — Утешение. — Гара-зурна. —
Колыбель. — «Как водопад в горах...» — «Жажда. —
Седина. — Мастер Али. — Иск. — Невестам. — Каждый
день я тебе звоню... — Летите, песни мои (поэма). — Смех
младенца. — Время. — Встреча. — Осторожность. —
«Кто-то был, а кто-то нет...» — Беседа с самим собой.
— Катафалк. — Заходящее солнце. — Продажа. — Ты
говоришь: «Уж больно горд собою». — Дед, отец и я. —
Отношение к возрасту. — Внутренний монолог. — «Во-
ды, в которые завтра я кану...» — Планета. — Мелодия
слова. — Преображение. — «В какой-то миг...» — «Если
любвишь». — «В природе все обдуманно...» — «Моя наука —
тишина...» — Грань памяти. — В свой срок. — «Гул мо-
торов...» — «У юности руки длинные...» — «Была б короткой
жизнь...» — «Когда ты с мыслями своими...». — При-
тяжение. — Когда гаснет экран. — «Прервал мои слова
ты...». — «Остановилось сердце...». — Эхо. — Рифмы. —
Суд совести (из поэмы).

✓ 859. **Не закрывай окно:** Стихи и поэма (Ред. А. И.
Каныкин. — М.: Советский писатель, 1982. — 103 с.)

Содержание: Рассвет. — Я — человек. — Не закрывай
окно. — Являют свою природу. — Корни. — Утеше-
ние. — Вода. — Вечерние размышления. — На одном
корабле. — Волшебное яблоко. — Трамвай. — «Облако
полю ладонь открывает...». — Рокошет ли мотор... —
Большая или маленькая? — Если слово мое... — Мы. —
Здравствуй, Насими. — «М—И» — «Волга». — Сказки
хочется. — Лесная дорога. — Бренный мир. — Молча-
ние. — «Поздно, рано ли...». — Миг тишины. — Стихи об
астрономической обсерватории в Пиркули: Небольшое
здание. — Телескоп. — Астроном-поэт. — Карта небес. —
— Бесконечность. — Куда бежишь ты? — На смерть Ари-
фа. — Тучи — воспоминания. — Жалоба. — Чужое теп-

ло. — Есть невидимая сторона. — «Ребенка строго представляет мать...». — Ответ зари. — Если сможешь забыть... — Ты в доме пустом. — Молодеет любовь моя... — Не ищи... — Птица памяти. — Обнови любовь мою. — Верит человек. — «Давай проникнем в тайны бытия...» — Я ларец. — Из зарубежной тетради: — Быть или не быть? — Маленькое окно. — Море-кладбище мужчин. — Дворец Топкапы. — Старое—новое — «Гопалы чарчы». — Нейтронная бомба. Суд совести (поэма).

860. Вагабаде Бахтияр. Все пространство души (Стихи и поэмы). — Б.: Язычы, 1985. — 245 с.

Переводы Риммы Казаковой

Стихи

Стихи: Переводы Риммы Казаковой Вовремя; Вэтэн-даш; Мастер Али; Надежда; Новизна; Вторая жизнь. — Мой враг. — Усила и боль — «Человек без имен и рожден...». — Когда гаснет телеэкран. — Самому себе. — Дерево я полил...». — Одиночество. — Голова. — Попугай. — «Как пустозвонство надоело мне...» — «Не хватало... — Ни то, ни се... — Не закрывай окно. — Поток. — Доброе слово. — Это ночь. — Предательство. — Пятьдесят лет. — Почему? — Ночи. Оскорбление. — Свеча. — Гайд-парку. — Стихи о Португалии: — 1. Стихи на камне. — 2. Грандола Вига. — Морена. — 3. Море кладбища мужчин. Диалектика. — Время и пространство. — Семь слов. — Неужели, дорогая. Ты за снежной пеленой...» — «Твой голос. — «Когда огонь мой теплится еда...». — Ты мне колыбельную пело любви...».

Переводы Анатолия Передреева. Угроза. — Самоубийцы. — «Опять смешались и добро, и зло...» — «Я весь в поту...». — Заповедники. — Орел. — Слезы. Искания. — Легенда о Сократе. — Когда идешь на смерть. — Орден улыбки. — «Мы говорим» — «Идеей большой человек загорится...». — Я дерево ветвистое... — Честь. — «Я возрастал на собственных ошибках». — «Есть имена...» — «Хочу я сказки...» — «Боже, боже кто я есть. — Оттенки. — Горькая жалоба. — «В сердце — тысяча желаний...» — «В горенье жизнь...» — Рассвет. — Букварь. — Бабуш-

ки. — «Может быть...» — Тени. — Мы — твоя частица. — Расстались на улице.

Переводы Юнны Мориц. «О, песня, твоей благодарен я силе...» — «Единственное средство от горького старения...» — До небесных высот я дошел...» — Биография одной жизни. — «Методы и истины — особые...» — «Поскольку всякая ошибка нам страшна...» — «Три отметки, три цены...» — Выбор.

Переводы Михаила Синельникова. Колыбель — Гара-зурна.

Переводы Александра Кушнера. Разговор с матерью. — Чинара. — Стихи о Бетховене. — Дни рождения. — Баллада о собаке. — Вне меня в стороне. — Я очень тоскую...

Перевод Юрия Ряншенцева Латынь.

Поэмы.

«Четыреста шестнадцатая...» — «Пер. Риммы Казаковой. Крылатые песни. — Пер. Риммы Казаковой. Мисс Америка. — Пер. Юнны Мориц.

861. Мы на одном корабле: Стихи, поэмы (Ред. С. А. Еремина. — М.: Советский писатель, 1986 — 336 с.)

Содержание: Прикосновение словом (Е. Исаев). — Давай помедлим: «Величайшим путникам...» — Жизнь — горенье. — «Откликнись, строка, словно эхо...». — Монолог на тему личной ответственности. — Полет. — Смех младенца. — В горах водопад — мой брат. — Карусель. — Ожог. — Рифма. — Новогодние раздумья. — Когда заходит солнце... — Шеки. — Читательские письма. — Моим студентам. — два путника. — Могилы героев. — «Нет на небе зеленых платанов...». — Карабахский конь. — Горный поток. — Ответ. — Довольно. — Мой тост. — Паузы. — « — Что печалит тебя?...» — «На этом берегу Аракса...». — Земля и карта. — Контрасты. — Тот, кто ищет, найдет. — Говорят предметы. — Тьма. — Размышление. — Рана, нанесенная словом. — Между «да» и «нет». — Ветер и трава. — «Ты говорил...» — «Мосты стоят...». — Дар матери. — «Нередко мать прикрикнет...». — Суть сущности. — «Свет есть свет...». — Два слепца. — Поездка в ночи. — Движение. — Дворец и лагуна. — Найти — потерять. Помесь. — Слушая Бетховена. — По ночам звезды падают мне в сердце. — Может

быть... — Мы на одном корабле. — Давай помедлим. — **Век и человек.** — «Земли на свете меньше...». — Состояние. — Земля — небо. — «Вся жизнь...». — Козел-вожак. — Легенда об Улькер. — «Конь мой...». — «Ничего, когда слепого...» — «Скончался он...» — «Человек я...» — «Баллада о времени. — «Весною живем ожиданием зимы...» — Долг. — «Ты пел веками, соловей...» — «Огни semaфоров считай в пути...» — «Невесомость. — Хорошо, что не знаем...» — «Смертельный груз уносят самолеты...» — «Посадил я дерево...» — «Некролог. — «В последний час...» — «Я болен...» — Кибернетика. — Антенна. — Обсерватория в Пиркулях. — Астроном — поэт. — Дед, отец и я. — Мне жаль тебя. — Море — берег. — Не хватает времени. — Письма. — Откуда тебе знать? — Кто-то был, а кто-то нет... — Встреча. — Пятьдесят. — Большая ли, маленькая ли... — Жалоба на возраст. — Человек-экспонат. — Сегодня день седьмой. — Кажется нам... Четыре времени в сердце. — Самолеты. — Вершина. — Свадьба сына. — Мать и дети. — Свое земное. — **Автопортрет.** — Разговор с самим собой. — Дневник. — Не гаси. — Упорство. — Такая мысль... — Черные волосы — белые волосы. — «Я сам не пойму...». — Собственный мир. — Корни. — Лесная дорога. — Тишина моей души. — «Ты говорил...» — «Так хочется сказки...» — Дочери моей. — Гара-зурна. — Утешение. — «Что-то голова моя болит...» — Пути-дороги. — Борьба. — Мой товарищ...» — «Весна. — Сходство. — Если нет вопросов...» — «Взгляни — течение жизни...» — «Когда погаснет телеэкран. — Одиночество. — Миг тишины. — Доброе слово. — Открой окно. — Изумление. — Мои искания. — Я компас. — Стихи о смерти. — **Жажда у ручья:** — Тени голоса. — «Чего мы хотим...» — «Ты суждена мне...» — «Жажда у ручья. — Счетчик. — Замок. — «Какое ты пламя...» — «Сегодня минуло полжизни...» — «Косы на земле. — Баллада о любви. — Уходя от тебя. — Поэт и джейран. — Память рук. — В разлуке. — Приснился сон мне... — Шуберт». Ночная серенада». — Время и пространство. — Размолвка. — «Как странно...» — «Разлука — мука...» — «Пусть продлится...» — Что случилось? — «Хоть во сне...» — «Как бездонны глаза твои...» — «Ты приснилась...» — «В полусне. — **Заграничные четки.** — Пушки, которые не стреляют. — Язык кораблей. — Мумия. — Дворец Топкапы. — Псет кеманча. — Маленькое окно.

— Четки. — Пантеон в Риме. — Продажа. — Святой прах имама Гусейна. — **Старенький портфель.** — Просторный школьный класс. — Первая тропа. — Старенький портфель. — Все-таки разница есть, дорогой. — Цветок среди хлебов. — Падает снег. — **Поэмы.** — Разговор с Лениным. — Оценка. — Суд совести. — Проблески радости в тумане печали. — Вторая жизнь.

862. **Достоинство:** Стихи, пьеса и поэмы (Ред. Э. Шарифов. — Б.: Язычы, 1988. — 248 с.).

Содержание: «...Цель моя, моя дорога, мой еще не выстроенный дом...» (Ч. Айтматов). — **Стихи.** — Размышления о смерти. — Задавайте вопросы. — Причина моей радости и печали. — Осуждение. — Один день. — Семнадцатое декабря. — «Как часто были для меня...» — «Узором из пустых словес день расшит...» — Дочери. — Моя тетушка. — Часы на надгробном камне. — Хорошо, что не знаем. — Лицо — изнанка. — Земля, ты кружишься... — Крик — шепот. — Уснуть мне позволь. — Месть. — «Как тень, за тобой мои мысли по следу бегут...» — «Коль не было б лжи, то и правде цены...» — Надежда. — Опасный сон. — Дай мне страданий. — Снадобье. — «Стремясь к тебе, вознесся в небеса я...» — «Эй, женщина. Откуда в тебе столько...» — **Метаморфозы.** — «Я — дерева близнец, мой ствол увенчан кроной...» — «В дрожь бросает суета...» — «Говорят предметы. — Время. — Разуметь — не разуметь. — Узнаем. — «Думал в юности, что задарма получу...» — «Какие медали? — В тен горы. Ответ. — Не является разве? — «Поэт, не трать бумагу, если чистых...» — Куда идет? — Смерть. — **Пьеса.** — Стенание. — **Поэмы.** — Достоинство. — Извините, ошибка. — Марзия.

863. **Метаморфозы:** Стихи и поэмы: (Ред. П. Калина, — М.: Мол. гвардия, 1990. — III с.)

Содержание: **Стихи.** — «Я — дерева близнец...» — «Маленькое окно. — В полусне. — Старики: — Тишина моей души. — Опасный сон. — Снадобье. — «Стремясь к тебе, вознесся...» — «Эй, женщина. ...» — **Метаморфозы.** — Земля, ты кружишься... — Я болен. Мне б узнать... — Разговор с самим собой. — Размышления о смерти. — Задавайте вопросы. — Причина моей радости и печали. — Осуждение. — Один день. — Семнадцатое декабря. — «Узором из пустых словес...» — «Моя тетушка. — Часы

на над гробном камне. — Хорошо, что не знаем. — Время. — Разуметь—не разуметь. Хорошенько смотри на этот мир. — Узнаем. — Какие медали? — Я тени горы. Ответ. Тот, кто ищет — найдет — Если нет вопросов... — Говорят предметы, — Поэмы Саша (поэма). Откуда же зеленая трава (поэма).

864. Вагабзаде Б. Лирика (Общество Книга Азерб. СССР). — Б.: Азернешр, 1990. — 67 с. Ред. Аскерова, Б. Мартынов).

Монолог на тему личной ответственности (Пер. В. Луговского) — Жизнь горенье (Пер. Н. Гребнева). — Смех младенца (Пер. Ю. Кузнецова). — Ожог. (Пер. А. Гребнева). — Нет на небе зеленых платонов (Пер. И. Шкляревского). — Пауза (Пер. Ю. Мориц). — Что печалит тебя (Пер. Ю. Мориц). — «Земля и карта» (Пер. В. Кафаров). — Дар матери (Пер. — В. Проталина). — «Нередко мать прикрикнет на детей (Пер. В. Проталина). — Козел — вожак (Пер. Евг. Евтушенко). — Легенда об Улькер (Пер. Евг. Евтушенко). — «Весной живем ожиданием зимы» (Пер. Ю. Мориц). — «Смертельный груз уносят самолеты» (Пер. А. Кушнера). — Некролог (Пер. А. Кушнера). — Встреча (Пер. Ю. Кузнецова). — Сегодня день седьмой (Пер. Э. Балашова). — Замок (Пер. Евг. Евтушенко). — Мать и дети (Пер. Е. Рейна). — «Какое ты пламя не знаю» (Пер. А. Ахундова). — «Сегодня минуло полжизни» (Пер. А. Ахундова). — «Ты говори» (Пер. А. Ахундова). — «Ты приснилась» (Пер. Ю. Мориц). — Причина моей радости (Пер. А. Кушнера). — Земля кружится (Пер. А. Кушнера). — Часы на надгробном камне (Пер. А. Кушнера). — «Как часто были для меня» (Пер. А. Кушнера). — «А забыванью кто ж меня обучит?» (Пер. В. Кафарова). — Уважение? (Пер. В. Кафарова). — Первая тропа (Пер. Ю. Мориц). — Поездка в ночи (Пер. Р. Казаковой). — Два слепца (Пер. Р. Казаковой — Вовремя (Пер. Р. Казакова). — Мой враг (Пер. Р. Казаковой). — Голова (Пер. Р. Казаковой). — Гайд-парк (Пер. Р. Казаковой). — Диалектика (Пер. Р. Казаковой). — «Я весь в поту» (Пер. А. Передреева). — «Мы говорим» (Пер. А. Передреева).

865. Золотая медаль: Стихи / Пер. И. Садова // Азерб. Советская литература: Алманах. — Б.: Азернешр, 1949. — Вып. I. — С. 383).

866. С добрым утром: Стихи (Пер. О. Оратовского // Бак. рабочий. — 1950. — 15 дек.)

867. Седые волосы. — Дом, построенный тобой. — Первая тропа. — С добрым утром. — Мои друзья: В сборнике «Молодые голоса. — Б.: Детюниздат, 1950. — С. 17—23.

868. Дочери: Стихи (Пер. В. Портнова // Литературный Азербайджан. — 1953. — № 5. — С. 63.)

869. Материнское сердце: Стихи (Пер. Лисячской // Молодежь Азербайджана. — 1954. — 15 апр.)

870. Железнодорожник: Стихи (Пер. А. Кронгауза // Литературный Азербайджан. — 1954. — № 5. — С. 53).

871. «Я давно б тебе свое рассказал..» («Пер. И. Лисячской // Литературный Азербайджан. — 1954. — № 5. — С. 53.)

872. Беспокоеное сердце: Рассказ (Пер. Д. Мамедова // Литературный Азербайджан. — 1954. — № 9. — С. 61—66.)

873. За деревней возле яра. — Военврач: (Пер. В. Кафарова // Литературный Азербайджан. — 1955. — № 4. — С. 75—76).

874. Солнце: Стихи (Пер. Вл. Кафарова // Бак. рабочий. — 1955. — 24 апр.)

875. Не падай // Змина. — 1955. — № 6. — С. 13.

876. Стихи о юности. — Возвращение. — Санки. — Аттестат. — Первые следы: стихи (Пер. В. Портнова // Лит. Азербайджан. — 1956. — № 4. — С. 82—84).

877. Девочка идет в девятый класс (Пер. Вл. Кафарова // Молодежь Азербайджана. — 1956. — 20 апр.)

878. Зачем ты смотришь милая (Пер. В. Зайцева // Лит. Азербайджан. — 1957. — № 4. — С. 7.)

879. Родной язык. — Сердце. — Жизнь. — Одиночество. — Годы. — Верность. — Под ивой (Пер. В. Зайцева // Лит. Азербайджан. — 1957. — № 4. — С. 4—7.

880. Учитель (Пер. В. Зайцева // Бак. рабочий. — 1957. — 1 сент.

881. Поэт: Отрывок из поэмы «Вечер разлуки» (Пер. В. Портнова. // Бак. рабочий. — 1958. — 2 нояб.

882. Зеркало: Стихи (Пер. Р. Регистана // Молодежь Азербайджана. — 1958. — 3 дек.

883. **Вечный памятник:** Глава из поэмы (Пер. В. Зайцева // Лит. Азербайджан. — 1959. № 3. — С. 64—70.
884. **Путеводные огни:** Стихи Пер. В. Кафарова Лит. Азербайджан — 1959. — № 4. — С. 9.
885. **Родной язык:** Отрывок из стихов (Пер. В. Зайцева // Вышка — 1959. — 28 опр.
886. **Часы:** Стихи (Пер. Р. Регистана // Молодежь Азербайджана. — 1959. — 19 окт.
887. **Двадцатый век.** — Времени мало. — Стихи мои... — Земля: Стихи (Пер. В. Зайцева // Лит. Азербайджан. — 1960. — № 1. — С. 70—72.
888. **Железнодорожник:** Стихи (Пер. А. Кронгауза // Антология Азербайджанской поэзии. Т. 3. — М.: Госполитиздат, 1960. — С. 93
889. **Баку:** Стихи (Пер. М. Мышнева) Совет Туркменистана (Сов. Туркменистан). — 1960. — 24 апр.) Не турки яз.
890. **Звонят ветра...** — «Ах седина...»: Стихи (Пер. Г. Регистана: В алманаше Антология Азербайджанской поэзии. Т. 3. — М., 1960. — С. 201—203.
891. **Независимость:** Стихи об Африке (Пер. Вл. Кафарова // Бак. рабочий. — 1961. — 15 апр.
892. **Шэби-хиджран:** Поэма (Пер. Вл. Кафарова и Вяч. Зайцева // Лит. Азербайджан. — 1961. — № 5. — С. 20—36.
893. **Время идет:** Стихи (Пер. В. Константинова // Бак. рабочий. — 1962. — 5 янв.
894. **Сорок вторая весна:** Стихи (Пер. В. Зайцева // Бак. рабочий. — 1962. — 28 апр.
895. **Пограничный столб** // Молодежь Азербайджана. — 1962. — 16 мая.
896. **Вопль:** Стихи о море (Пер. В. Зайцева // Вышка. — 1962. — 22 июня.
897. **Тьма света:** Стихи // Литер. газета. — 1962. — 31 июля.
898. **Из путевой тетради:** Стихи — Мои глаза. — Открытый город. — Улыбка. — Язык кораблей. — У могилы Рафаэля. — Мумия. — Пушки, которые не стреляют. — По бакинскому времени) Пер. Вяч. Зайцева. — Лит. Азербайджан. — 1962. — № 8. — С. 50—54.
899. **Святой прах имама Гусейна:** Стихи (Пер. Л. Лу-

- товского // Дружба народов. — 1962. — № 9. — С. 150.
900. **Чайки:** Стихи (Пер. А. Кронгауза // Огонек. — 1963. — № 29. — С. 25.
901. **Чайки:** Стихи (Пер. А. Кронгауза // Лит. Азербайджан. — 1963. — № 1. — С. 7.
902. **Ты и я:** Стихи (Пер. М. Павлова // Вышка. — 1963. — 6 янв.
903. **Пальцы.** — Что такое счастье: Стихи (Пер. С. Сорина // Дружба народов. — 1963. — № 4. — С. 103—105.
904. **Кибернетика:** Стихи (Пер. Евг. Елисеева // Дружба народов. — 1963. — 1963. — № 4. — С. 104.
905. **Начальник и стол:** Стихи (Пер. Вл. Лифтинца // Крокодил. — 1963. — № 6. — С. 10.
906. **Кибернетика:** Стихи (Пер. Евг. Елисеева // Бак. рабочий. — 1963. — 12 мая.
907. **Быть кому-то нужным.** — Первая тропа: Стихи (Пер. Е. Елисеева // Молодежь Азербайджана. — 1963. — 12 июля.
908. **Стой солдат** (Пер. Евг. Елисеева // Бак. рабочий. — 1963. — 25 июля.
909. **Гость:** Стихи (Пер. А. Кронгауза // Лит. Россия. — 1963. — 12 июля.
910. **Нестреляющие пушки** (Пер. Вл. Луговского // Баку. — 1963. — I авг.
911. **В самолете:** Стихи (Пер. Вл. Кафарова // Лит. газета. — 1963. — 12 сент.
912. **Что такое счастье:** Стихи (Пер. Е. Елисеева // Советская Башкирия. — 1963. — 12 нояб.
913. **Чайки.** — Не падай. — Сердце: Стихи (Пер. А. Кронгауза // Лит. Азербайджан. — 1963. — № 1. — С. 7—8.
914. **Признание** (Отрывок из поэмы) Пер. А. Кронгауза // Лит. Азербайджан — 1963. — № 11—12. — С. 61—65.
915. **Я тороплюсь...** (Стихи) Пер. А. Кронгауза // Лит. газета. — 1963. — 6 июня.
916. **Пальцы:** Стихи о море / Пер. Евг. Елисеева // — Баку. — 1964. — 29 янв.
917. **Высота:** Стихи / Пер. Евг. Елисеева // Лит. Груз. — 1964. № 4. — С. 9.
918. **Всему свой срок.** Стихи / Пер. В. Халдеева // Вышка. — 1964. — 27 дек.

919. **Перед красотой:** Стихи / Пер. Вл. Кафарова // Лит. Азербайджан. — 1964. — № 5. — С. 4.
920. **Я и автомат:** Не вижу: Стихи / Пер. А. Халдеева // Баку. — 1964. — 11 июня.
921. **Этот день:** Стихи / Пер. Ал. Халдеева / — Баку. 1964. — 6 ноября.
922. **Он возглаше:** Стихи / Пер. Вл. Кафарова // Бак. рабочий. — 1964. — 16 фев.
923. **Непокой:** Стихи / Пер. Ал. Халдеева // Бак. рабочий. — 1964. — 21 авг.
924. **Земля небо:** «Я свой навек, весь твой уже люблю...» Стихи: / Пер. Вл. Кафарова // «Звезда». — 1964. — № 6. С. 64.
925. **Земля и карта:** Стихи (Пер. Вл. Кафарова; Я и автомат; Не вижу: Стихи. Пер. Ал. Халдеева // — Баку. — 1964. — 11 июля.
926. **За одним столом:** Стихи / Пер. Вл. Кафарова // Молодежь Азербайджана. — 1964. — 17 апр.
927. **За одним столом** (Азербайджанцам, обучающимся в Москве) Стихи В кн: Дар другу. — Б.: Азернешр. — 1964. — С. 226—229 / Пер. Вл. Кафарова.
928. **Галилей:** Стихи / Пер. Вл. Кафарова // Бак. рабочий. — 1964. — 16 фев.
929. **Разум:** Стихи / Пер. Ал. Халдеева // Вышка. — 1964 — 1 нояб.
930. **Скорость;** Перед красотой. Человек и автомат; Некролог; Состязание: Стихи / Пер. Вл. Кафарова // Лит. Азербайджан. — 1964. — № 5. С. 325. Перед текстом и в огл. авт. Б. Вагабзаде.
931. **Прокладаваем дорогу;** Он стал вершиной; Гексель — голубое озеро; Мера жизни; Скорость: Граница: Стихи / Пер. Ю. Левитинского; Н. Гребнева; Вл. Кафарова; Ал. Халдеева // Дружба народов. — 1965. — № 10. — С. 185.
932. **Человек:** Стихи / Пер. Н. Гребнева // Лит. Азербайджан. — 1965. — № 4. — С. 7.
933. **Граница;** Не вижу: Стихи / Пер. Ал. Халдеева // Вышка — 1965. — 6 июня.
934. **Я старше:** Стихи / Пер. Ал. Халдеева // Бак. рабочий. — 1965 — 21 июля
935. **Что за годом:** Стихи / Пер. Н. Гребнева // Лит. газета. — 1965. — 6 дек.
936. Не хватает; времени; Письма; Болезнь сердца;

Осенние картины; Человек; Жизнь—горенье: Стихи / Пер. Н. Гребнева // Лит. Азербайджан. — 1965. — № 4. — С. 5—7.

937. **Мера:** Стихи / Пер. Вл. Кафарова // Бак. рабочий. — 1965. — 27 июня.

938. **Земля и небо;** Долг; Бетховен; Скорость: Стихи / Пер. Ал. Халдеева // Баку. — 1965. — 6 марта.

939. **Термометр:** Стихи / Пер. Ал. Халдеева // Бак. рабочий. — 1965. — 7 авг.

940. **Солнце;** Ранец Стихи / Пер. А. Халдеева // Баку: — 1965. — 26 мая.

941. **Скорость:** Стихи / Пер. Ал. Халдеева // Баку. — 1965. — 6 марта.

942. **Карусель.** Дар красоты., Снесите ограды; Дни рождения: Стихи. / Пер. Вяч. Зайцева // Лит. Азербайджан. — 1966. — № 7. С. 42—43.

943. **Путем истории:** Стихи. / Пер. Вяч. Зайцев // Бак. рабочий. — 1966. — 29 марта.

944. **Апрель.** Стихи / Пер. А. Халдеева // Бак. рабочий. — 1967. — 9 апр.

945. **Земля и небо:** Стихи. / Пер. Ал. Ахундова // «Знамя». — 1967. — Кн. 3 — стр. 16.

946. **Сын народа своего:** Стихи / Пер. Ал. Халдеева. // Баку. — 1967. — 7 янв.

947. **Эмочка—«Волга»** Красота старое новое. Стихи / Пер. Вл. Кафарова. Баку. — 1967. — 18 дек.

948. **Книга матери моей:** Стихи. / Пер. Ал. Халдеева // Бак. рабочий. — 1967. — 4 июня (Стихи о Джагила Мамедкулизаде).

949. **Ревность:** Стихи. Перевод Ал. Халдеева. // Молодежь Азербайджана. — 1967. — 7 декабря.

950. **Самолеты:** Стихи / Пер. В. Бетаки // «Звезда». — 1967. — № 8. стр. 6.

951. **Поэма о смерти:** Поэма / Пер. Ю. Ряшенцева // Лит. Азербайджана. 1968. — № 9. 4 стр. 42—51.

952. **Новые стихи:** Стихи / Пер. Ю. Ряшенцева // Молодежь Азербайджана. — 1968. — 28 дек.

953. **Потеряя...** Четыре времени в сердце: Стихи / Пер. А. Ахундовой // Молодежь Азербайджана. — 1968. — 13 янв.

954. **Потеряя...** Четыре времени в сердце: Стихи / Пер. А. Ахундовой // Московский комсомолец. — 1968. — 24 апр.

955. «Отклонились, строка, словно эхо...»; Ответ; Карусель: Стихи В. Луговского; А. Ахундовой «Юность». — 1968. — № 10. стр. 11—12.

956. **Безымянными нас принимает роддом..**; Последние известия; Чуть позже... Врага — то я узнаю даже ночью; Стихи. / Пер. Ю. Ряшенцева // Молодежь Азербайджана. — 1968. — 28 дек.

957. «Необъятность»; Стихи. / Пер. Вл. Луговского // Бак. рабочий. — 1968. — 1 янв.

958. **Величие к простота:** Заметки из поэмы. Литературная газета, 1968, 20 марта.

959. **Небольшой дом.** Из цикла стихов о Пиркулинской обсерватории / Пер. Вл. Кафарова // Бак. рабочий. — 1968. — 18 фев.

960. **Ревность:** Красота; Лесная тропа; Старое-новое; Стихи / Пер. Вл. Кафарова. — Баку, 1968. — 27 июля.

961. **Фазтон:** Стихи / Пер. Ю. Ряшенцева. — Вышка. — 1968 — 21 дек.

962. **Портрет:** Стихи / Пер. Вл. Халдеева // Бак. рабочий. — 1968. — I дек.

963. **Новогодние размышления:** Стихи / Пер. Вл. Луговой Лит. газета. — 1968. — I янв.

964. **Чего-то не хватает...** Одна разобщенность; Мир возник вчера...; Ответ; Просторный школьный класс; «Радуга жизни моей—семь прекрасных цветов... Стихи / Пер. Вл. Лугового. Лит. Азербайджан. — 1968. — № 1. стр. 3—6.

965. **Единственный человек;** Глухой: Стихи о Бетховене / Пер. Вл. Халдеева. Вышка. — 1969. — 11 янв. (Стихи о Бетховене).

966. **Слово:** Стихи / Пер. Ю. Ряшенцева. Лит. газета. — 1969. — I янв.

967. **Мехсети:** Горный исток; Мода: Стихи / Пер. Ал. Халдеева. Баку. — 1969. — 26 июля.

968. **Творец истории:** Стихи / Пер. Ал. Халдеева Бак. рабочий. — 1969. — 22 апр.

969. **Художник рисует мой портрет...** Стихи / Пер. Ал. Халдеева. — Баку. — 1969. — 4 янв.

970. **Крупница — Мир;** Глава; Два слепца: Стихи / Пер. Ал. Халдеева. Баку — 1969. — 21 июня.

971. **Всему свой срок:** Стихи / Пер. Вл. Кафарова. Лит. Азербайджан. — 1969. — № 7 — стр. 61—64.

972. **Эхо;** Ожог; Лесная дорога; Одиночество; Между «Да и Нет»: Стихи. / Пер. А. Братского. Баку. — 1969. — 13 окт.

973. **Молодость моя.** Стихи / Пер. Ал. Халдеева. За Ленинское воспитание. — 1969. 20 нояб.

974. **А мне то—что?** Мой стол. / Пер. Вал. Проталина. Баку. — 1970. — 11 апр.

975. **Страх;** Земля; Мое вчера: Стихи / Пер. Вал. Проталина. Баку. — 1970. — 21 сент.

976. **Душа земли;** А мне то—что? Эхо; Рифмы; Зов родной природы: Стихи. / Пер. Вл. Кафарова. Лит. Азербайджан. — 1970. — № 7. — стр. 45—48.

977. **Роддом:** Стихи / Пер. Ю. Ряшенцева Лит. газета. — 1970. — 30 сент.

978. **Фазтон.** — Учитель. — «Ужель для счастья толком: Стихи / Пер. Ю. Ряшенцева. Юность. — 1970. — № 9. — стр. 38.

979. **Зовет нас родная природа:** Стихи / Пер. В. Халдеева // Баку. — 1970. — 19 янв.

980. **Мы правду возвели на пьедестал:** / Пер. В. Халдеева // Вышка. — 1970. — 7 фев.

981. **Ужель для счастья только...** — Фазтон. — Поэт: Стихи / Пер. с азерб. Ю. Ряшенцева // Юность. — 1970. — № 9. — С. 33.

982. **Безымянными нас принимает роддом....** Стихи. / Пер. Ю. Ряшенцева // Лит. газета. — 1970. — 30 сент. — С. 3.

983. **Слово о поэтах:** Стихи / Пер. с азерб. В. Проталина // Баку. — 1970. — 13 нояб.

984. **Моя маленькая мать:** Стихи. / Пер. В. Проталина // Баку. — 1971. — 16 янв.

985. **Дар матери:** Стихи / Пер. П. Проталина / Баку. — 1971. — 6 марта.

986. **Цена:** Поэма / Пер. Ю. Проталина // Лит. Азербайджан. — 1971. — № 4. — С. 40—43.

987. **Первый учитель:** Стихи / Пер. Е. Толик // Баку. — 1971. — 31 авг.

988. **После дождя:** Драма в 9 карт. / Пер. М. Векилова // Лит. Азербайджан. — 1972. — № 2. — С. 33—73.

989. **Как красивы бывают облака.** — Время и мы... — «В неделю сколько раз, и сколько раз на дню...» — Ты уже. — Два путника. — Возраст. — Воспоминания. —

Встреча на экране. — Какое мне дело? — Вокзальные ночи. — Так мы выросли: Стихи / Пер. А. Передреева, Л. Шерешевского // Лит. Азербайджан. — 1973. — № 3. — С. 83—87.

990. **Изумление.** — Дед, отец и я. — Ошибки мои, ошибки...: Стихи / Пер. А. Передреева // Баку. — 1973. — 7 июля.

991. **Рифма:** / Стихи. Пер. А. Передреева // Баку. — 1973. — 22 сент.

992. **Октябрь:** Стихи. // Баку. — 1973. — 6 нояб.

993. **У каждой весны своя ласточка:** Поэма / Пер. Л. Шерешевского // Баку. — 1973. — 23 дек.

994. **Ушла из жизни ты.** — В народе. — Мосты. — Газель. — Реальность и мечта. — Таким я стал. — Мои искания. — Не старится: Стихи. / Пер. Э. Балашова // Лит. Азербайджан. — 1974. — № 7. — С. 3—7.

995. **Человек — экспонат:** Стихи. / Пер. Э. Балашова // Баку. — 1974. — 13 июля.

996. **Какое мне дело?** — Дорога в горах. — Компас. Стихи. / Пер. А. Передреева, Э. Балашова // Бак. рабочий. — 1974. — 14 сент.

997. **Воспоминания.** — Как красивы бывают облака: Стихи. / Пер. Л. Шерешевского, А. Передреева // Юность. — 1974. — № 12. — С. 17.

998. **416—я:** Фрагменты боевого пути дивизии. Главы из поэмы. Пер. Л. Шерешевского // Лит. Азербайджан. — 1975. — № 5. — С. 82—89; № 6. — С. 9—23.

999. **416—я.** Украина: Из поэмы о боевом пути дивизии. / Пер. Л. Шерешевского // Бак. рабочий. — 1975. — 11 мая.

1000. **«О павшие за Родину святую»:** Стихи. / Пер. Л. Шерешевского // Лит. газета. — 1975. — 23 июля.

1001. **Санки:** Стихи / Пер. Л. Шерешевского // Бак. рабочий. — 1975. — 23 авг.

1002. **Летите, песни мои:** Поэма / Пер. В. Цыбина // Лит. Азербайджан. — 1976. — № 7. — С. 15—18.

1003. **Высота:** Стихи. / Пер. Е. Елисеева // Сов. Молдавия. — 1976. — 18 сент.

1004. **Дом у дороги.** — Карта неба: Стихи. / Пер. Ал. Григ // Баку. — 1976. — 11 дек.

1005. **О счастье.** — Весна. — Дневник. — Чужое тепло... — Изумление. — «Эмка» — «Волга». — Окурки. — Антенна. — Под окнами моими: Стихи. / Пер. Т. Жирмун-

ской // Лит. Азербайджан. — 1977. — № 1. — С. 16—24.

1006. **Ночь в поездах:** Стихи. / Пер. Р. Казаковой // Баку. — 1977. — 3 янв.

1007. **«Что печалит тебя?»** Стихи. / Пер. Ю. Мориц // Баку. — 1977. — 3 янв.

1008. **Не гаси:** Стихи. / Пер. И. Шкляревского // Баку. — 1977. — 3 янв.

1009. **Дорожный знак любви.** — Этот древний мир: Стихи / Пер. Е. Самченко // Баку. — 1977. — 3 янв.

1010. **Жизнь стиха и жизнь моя.** — «Нет на небе зеленых платанов...». — «Свет есть свет, он—путь огня...»: Стихи. / Пер. Е. Самченко, И. Шкляревского Р. Казаковой // Молодежь Азербайджана. — 1977. — 13 янв.

1011. **Вторая жизнь:** Стихи о генерале Карбышеве. / Пер. В. Зайцева // Баку. — 1977. — 22 февр.

1012. **«Нет на небе зеленых платанов...»:** Стихи / Пер. И. Шкляревского // Молодежь Азербайджана. — 1979. — 13 марта.

1013. **«Свет есть свет, он—путь огня...»:** Стихи. / Пер. Р. Казаковой // Молодежь Азербайджана. — 1977. — 13 марта.

1014. **Жизнь стиха и жизнь моя:** Стихи / Пер. Е. Самченко // Молодежь Азербайджана. — 1977. — 18 марта.

1015. **Если бы...** — Корни. — Я говорю, ты говоришь: Стихи. / Пер. В. Цыбина, Ю. Мориц // Знамя, — 1977. — № 4. — С. 146—148.

1016. **Цельность:** Стихи. / Пер. Е. Самченко // Литературная газета. 1977. — 20 апр. — С. 7.

1017. **Высота.** — «Когда на сердце у меня легко...»: Стихи. Пер. В. Портнова // Лит. Азербайджан. — 1977. — № 5. — С. 60—61.

1018. **Красота — это дар.** — Замок. — «Скончался он. В слезе закрытых глаз... — Падает снег»; Стихи / Пер. Е. Самченко, В. Цыбина, Ю. Мориц // Молодежь Азербайджана. — 1977. — 9 июня.

1019. **Мугам:** Поэма / Пер. С. Мамедзаде // Баку. — 1977. — 30 июля.

1020. **Человек и вселенная.** — Размышление: Стихи. // Пер. Е. Самченко // Вышка. — 1977. — 7 авг.

1021. **Два слепца.** — Трамвай: Стихи. / Пер. Р. Казаковой // Вышка. — 1977. — 7 авг.

1022. **Цветок среди хлебов.** — Долг: Стихи Пер. Ю. Мориц // Вышка. — 1977. — 7 авг.

1023. **Мне приснилось..** Стихи / Пер. Ал. Халдеева // Бак. рабочий. — 1977. — 18 сент.

1024. **«Нет на небе зеленых платанов...»** — «Не надо, не гаси огня...». — Цветок среди хлебов. — «Что печалит тебя?..» — «Весною живем ожиданьем зимы...» — Падает снег. — «Свет есть свет...»: Стихи / Пер. с азерб. И. Скляревского, Ю. Мориц, Р. Казаковой // Юность. — 1977. — № 10. — С. 78.

1025. **Мать и дети.** — Замок. — Я говорю — ты говоришь. — Падает снег: Стихи. / Пер. Ю. Мориц // Вышка. — 1977. — 20 нояб.

1026. **Заботы — дни.** Стихи: «Ты не вчера ль (Сабира сквер был тих)...» — «Любимый мой, желаю сказки я...» — «Я у тебя порой могу спросить» / Пер. с азерб. В. Фирсова // Огонек. — 1977. — № 52. — С. 25.

1027. **Суд совести:** Поэма. / Пер. М. Векилова // Лит. Азербайджан. — 1979. — № 4. — С. 18—36.

1028. **Суд совести:** Часть IV. Детский дом: Отрывок из поэмы // Баку. — 1979. — 7 апр.

1029. **Когда гаснет экран.** — Встреча в эфире. — Эхо. — Рифмы: Стихи. / Пер. М. Векилова // Баку. — 1980. — 12 янв.

1030. **С любовью к земле** // Бак. рабочий. — 1980. — 29 февр.

1031. **Ильич начертал:** Стихи. / Пер. В. Зайцева // Лит. Азербайджан. — 1980. — № 4. — С. 24—25.

1032. **У юности руки длинны...:** Стихи / Пер. М. Векилова // Молодежь Азербайджана. — 1980. — 5 апр.

1033. **Трамвай.** — «Являют свою природу...» — «Ребенка строго наставляет мать...» — «Лесная дорога. — Быть или не быть?..»: Стихи. / Пер. Н. Новикова // Юность. — 1980. — № 11. — С. 38.

1034. **Когда гаснет экран:** Стихи / Пер. с азерб. М. Векилова // Неделя. — 1980. — № 45. — 9 нояб. — С. 12.

1035. **Вокзальные ночи.** — Кеманча в Лондоне. — Невидимая сторона. — Из поэмы «Последняя встреча». — Грань памяти. — Еще успеем. — Если любишь. — Миг тишины. — Сады обнажены: Стихи / Пер. В. Зайцева // Лит. Азербайджан. — 1981. — № 1. — С. 78—85.

1036. **Родине:** Стихи / Пер. Р. Казаковой // Бак. рабочий. — 1981. — 21 марта.

1037. **Не закрывай окно...:** Стихи. / Пер. Н. Новикова // Правда. — 1981. — 30 апр. — С. 6.

1038. **Родине.** — Движенья: Стихи. / Пер. с азерб. Р. Казаковой // Лит. газета. — 1981. — 13 мая. — С. 7.

1039. **Не закрывай окно.** — Являют свою природу... — Не ищи...: Стихи. / Пер. Н. Новикова // Баку. — 1981. — 16 мая.

1040. **«Ты говоришь».** — «Уж больно горд собою...»: Стихи. / Пер. А. Передреева // Бак. рабочий. — 1981. — 7 июня.

1041. **Я хочу летать.** — Рука в руке: Стихи. / Пер. Синельникова М. // Бак. рабочий — 1981. — 7 июня.

1042. **Откуда знать тебе?:** Стихи. / Пер. В. Зайцева // Баку. — 1981. — 27 июня.

1043. **Трамвай:** Стихи. / Пер. с азерб. // Баку. — 1981. — 21 июля.

1044. **Страшный сон:** Стихи. / Пер. А. Халдеева // Баку. — 1981. — 20 авг.

1045. **Легенда об Улькер.** — Замок. — Вот здесь по эту сторону Аракса... — Дворец и лачуга. — Мелодия — слово. В какой-то миг во мне сменяет грусть... — Твой взгляд. — В свой срок: Стихи. / Пер. Евг. Евтушенко, Р. Казаковой, В. Зайцева, М. Векилова // Лит. Азербайджан. — 1981. — № 10. — С. 8—12.

1046. **Истории венец:** Стихи. // Баку. — 1981. — 6 нояб.

1047. **Моей стране.** — Родине. — Портрет: Стихи. / Пер. Р. Казаковой // Новый мир. — 1982. — № 1. — С. 3—5.

1048. **Мой современник:** Стихи. / Пер. А. Халдеева // Бак. рабочий. — 1982. — 1 янв.

1049. **Самый великий:** Стихи о В. И. Ленине. / Пер. А. Халдеева // Баку. — 1982. — 21 апр.

1050. **Моей стране:** Стихи. / Пер. В. Кафарова // Баку. — 1982. — 27 апр.

1051. **Разговор с Лениным:** Стихи. / Пер. М. Векилова // Вышка. — 1982. — 28 апр.

1052. **Самед Вургуну:** Стихи. / Пер. М. Векилова // Лит. Азербайджан. — 1982 — № 5. — С. 68.

1053. **Доброе слово:** Стихи. / Пер. Ю. Порейкова // Лит. Россия. — 1982. — 4 июня.

1054. **Упорство:** Стихи. / Пер. И. Шклярского // Дружба народов. — 1982. — № 6. — С. 158—160.

1055. **Тени голоса.** — Открой окно. — Мы на одном

корабле. — Слушая Бетховена: Стихи. / Пер. Е. Рейна // Баку. — 1982. — 2 июля.

1056. **Как светлый луч.** — «Ревнуешь ты по всем и по всему...» — «Во сне младенец рассмеялся...» — «Сын в городе, а мать его в селе...» — «Как за солнцем — подсолнухи...»: Стихи. / Пер. В. Зайцева // Неделя. — 1982. — 19—25 июля.

1056^a. **Могилы героев.** — Два путника. — Ты в суть взглядишь: Стихи. / Пер. И. Шкляревского // Вышка. — 1982. — 25 июля.

1057. **Пою о родине.** — Дворец Топкапы — Слова и взгляд да осенит добро...: Стихи. / Пер. Л. Латынина // Баку. — 1982. — 23 авг.

1058. **Земляна месте?** — «Смертельный груз уносят самолеты...» «Как страшно выглядит туманный небосклон...» — Новогодние раздумья. — Дневник. — Разговор с самим собою. — Я становлюсь тобой. — Шеки: Стихи / Пер. А. Кушнера // Лит. Азербайджан. — 1982. — № 9. — С. 23—27.

1059. **Смех младенца.** — Встреча. — Кто-то был, а кто-то нет...: Стихи. / Пер. Ю. Кузнецова // Юность. — 1982. — № 9. — С. 48—49.

1060. **«Перстень блестящий жизнь излучающий — я...»** Стихи. / Пер. В. Коллегорского // Молодежь Азербайджана. — 1982. — 7 сент.

1061. **«Я так о будущем мечтал...»:** Стихи. // Ферган. правда. — 1982. — 21 сент.

1062. **Вершина.** — Ты суждена мне, ты наречена. — Карусель: Стихи / Пер. Л. Ладынина и Наума Гребнева // Литературная газета. — 1982. — 22 дек. — С. 7.

1063. **Ты в суть взглядишь:** Стихи. / Пер. И. Шкляревского // Огонек. — 1982. — № 31. — С. 15.

1064. **Рашид Бейбутов** // Баку. — 1983. — 7 янв.

1065. **Разговор с Лениным:** Отрывок из поэмы. / Пер. М. Векилова // Бак. рабочий. — 1983. — 4 февр.

1066. **Проблески радости в тумане печали:** Поэма. / Пер. Ю. Мориц // Лит. Азербайджан. — 1983. — № 6. — С. 22—26.

1067. **Замок** — Встреча. — Смех младенца: Стихи / Пер. Евг. Евтушенко // Знамя. — 1983. — Кн. — 8. — С. 108—109.

1068. **Вэтэндаш.** — Мастер Али: Стихи. / Пер. Р. Казаковой // Бак. рабочий. — 1983. — 27 авг.

1069. **Вэтэндаш.** — Гражданин. — Мастер Али: Стихи. Пер. Р. Казаковой // Правда. — 1983. — 18 сент.

1070. **Мой приют и кров.** — Поток. — Голова — Первая тропа. — Старики: Стихи. / Пер. Ю. Мориц // Лит. Азербайджан. — 1983. — № 12. — С. 3—5.

1071. **Доброе слово.** — Сотвори душою солнце. — Вторая жизнь: Стихи. / Пер. Р. Казаковой // Известия. — 1984. — 3. февр. — С. 3.

1072. **«Огни светофоров считая в пути...».** Стихи. / Пер. А. Кушнера // Дружба народов. — 1984. — № 3. — С. 164.

1073. **Скорость:** Стихи. / Пер. В. Кафарова // Лит. Азербайджан. — 1984. — № 8. — С. 35.

1074. **Крылатые песни:** Поэма / Пер. Р. Казаковой // Огонек. — 1984. — № 14. — С. 23.

1075. **Граница.** — Художник и я: Стихи / Пер. А. Халдеева // Баку. — 1985. 16 авг.

1076. **Два слепца:** Стихи // Моя. Азербайджана — 1986. — 29 июля.

1077. **Душа, спешу в сражения** // Баку. — 1987. — 28 апр.

1078. К истине с уважением. // Правда — 1988. — 22 авг. — С. 2.

1079. **Лицо-изнанка.** — Часы на надгробном камне: Стихи. / Пер. с азерб. А. Кушнера // Литературная газета. — 1989. — 22 февр. — С. 6.

1080. **Письмо Евгению Евтушенко.** Стихи. / Пер. Вл. Кафарова // Азербайджан. — 1995. — 28 янв.

4. ДИКЭР ДИЛЛЭРДЭ ЧАП ОЛУНМУШ ЭСЭРЛЭРИ

1081. **Баку:** Стихи. Пер. М. Мышеев. Сов. Түркмөн-истан.—1960. 24 апр.

1082. **Өзүмдөн наразыям:** Ше'р (Тәрч. ед. А. Аслан// Совет Тачикистаны.—1962.—25 сент. /тачик дилиндә/.

1083. **Мəзар.**—Ачлардан тохлара: Ше'рләр/Тәрч ед. Гаффар Мирзə//Маариф вə мəдəнијјəт.—1962.—29 сент. /өзбək дилиндə/.

1084. **Елə бир фикир ки...**/Тәрч. ед. Э. Шмиде//Түрк əдəбијјаты.—1962.—№ 9.—С. 14/.

1085. **Көзлəрим.**—Рəфаилин гəбри үстүндə. Ағлајан пəри.—Ачыг шəһəр.—Истанбул.—Мумија.—Атылмајан топлар.—Кизли тəбəссүм.Бақы вахты илə.—Фəрјад: Ше'рләр/Тәрч. ед. А. Халдурду//Тəрчүмəлəр китабы.—Ашгабад, Түркмən Дəвлəт Нəшријјаты, 1962.—С. 92—108. /түркмən дилиндə/.

1086. **Өзүмдөн наразыям.**—Дар зиндан: Ше'рләр/Тәрч. ед. А. Аслан.—«Шарорахон Озор»/Гулчини назми Озарбајчан/.—Дүшəнбə, 1962.—С. 138—140.

1087. **Көзəллик:** Ше'р//Кызыл тан.—1963.—7 ијул/башгырд дилиндə/.

1088. **Ше'р:** Ше'р /Тәрч. ед. Кинјəбулатов//Ленинчи гəзети.—1963.—11 ијул /башгырд дилиндə/; Совет Башгырдыстаны.—1963.—9 ијул.

1089. **Мən ашығам:** Ше'р /Тәрч. ед. Ихсан Əхтəмјанов//Совет Башгырдыстаны.—1963.—12 ијул /башгырд дилиндə/.

1090. **Булудлар:** Ше'р /Тәрч. ед. Əһмəd Шəфаи: Азəрбајчан шаирлəриниң ше'рлəри//Дост əллəри.—Б.: Азəрнəшр, 1964.—С. 155 /фарс дилиндə/.

1091. **Əлəддиниң чырағы:** Ше'р /Тәрч. ед. Əһмəd Шəфаи//Дост əллəри.—Б.: Азəрнəшр, 1964.—С. 163 /фарс дилиндə/.

1092. **Əлəддиниң чырағы:** Ше'р//Дост əллəри.—Б.: Азəрнəшр, 1964.—С. 334 /эрəб дилиндə/.

1093. **Јоллар вə оғуллар:** Поема//Дост əллəри.—Б.: Азəрнəшр, 1964.—С. 337 /эрəб дилиндə/.

1094. **Јоллар вə оғуллар:** Поемадан бир парча /Тәрч. ед. Рождєнбек//Дост əллəри.—Б.: Азəрнəшр, 1964.—С.—117—119 /инкилис дилиндə/.

1095. **Атылмышлар:** Поема /Тәрч. ед. Сəнмəз Мəшрүтəчи.—Тəбриз.—«Əрк» нəшр., 1964.—79 с.

1096. **Јоллар вə оғуллар:** Поемадан бир парча /Тәрч. ед. Ал. Краковски//Дост əллəри.—Б.: Азəрнəшр, 1964.—С. 209 /франсыз дилиндə/.

1097. **Пальцы:** Стихи. / Пер. А. Чокану // Молдова сочиналистə. — 1965. — 25 июня. (молдав дилиндə).

1098. **Враг:** Стихи / Пер. Г. Чокой // Ниструя. — 1965. — № 6. — С. 18—19 (молдав дилиндə).

1099. **Черные кудры, светлые кудры:** Стихи / Пер. Д. Матковский // Молдова сочиналистə. — 1965. — 25 июня (молдав дилиндə).

1100. **В каждом сердце четыре времени года.** — Беснокойство: Стихи / Пер. Г. Сейтназыров // Амудария. — 1966. — № 6. — С. 42—43 (на каракалп яз.).

1101. **Үзүк:** Ше'р /Тәрч. ед. Пиар Самарра//Произведения и мнения.—1966.—№ 9.—С. 134 /франсыз дилиндə/.

1102. **Өмүр.** Шаир вə охучу: Ше'рлər//Јени ишыг.—1966.—№ 199, Болгарыстан, /түрк дилиндə/.

1103. **По бакинскому времени:** / Пер. В. Зайцев / Сов. Молдова — 1966. — 27 июня (на молдав яз.).

1104. **Я обязан:** Стихи. / Пер. Г. Чокой // Культура. — 1966. — 5 нояб. (на молдав. яз.).

1105. **Мəним јолум:** Ше'р//Ленин бајрағы.—1967.—31 јанв. /башгырд дилиндə/.

1106. **«26-лар»:** Ше'р//Јени ишыг.—1967.—31 окт. /Болгарыстан, түрк дилиндə/.

1107. **Олурмуш:** Ше'р//Санчаг гəзети.—1968.—21 мај /Истанбул, түрк дилиндə/.

1108. **Фикир ганадларым:** Ше'р//Санчаг гəзети.—1968.—19 ијун /Истанбул, түрк дилиндə/.

1109. **Аднан Сəлим.** Нəвбəти дајаначагда//Азəрбајчан кəнчлəри.—1968.—6 фев.

1110. **Əһмəd Шмиде.** Б. Ваһабзадə//Санчаг гəзети.—1968.—21 мај.

1111. **Нəваи:** Ше'р /Тәрч. ед. Рəшид Мура//Тошкент ахшамы. 1968.—28 сент. (өзбək дилиндə).

1112. **Рəис вə стол:** Ше'р//Јени ишыг.—1968.—10 нояб. /Истанбул, түрк дилиндə/.

1113. **Мəним анам.**—Кəһнə—тəзə: Ше'рлər//Ла Гəсєта Де Куба.—1969.—№ 1.—С. 8.

1114. **Ана һәдијјәси:** Ше'р//Әл-Ислам журналы.—1969. №1.—С. 30 /әрәб дилиндә/.

1115. **Ана һәдијјәси:** Ше'р//Түрк гадыны.—1969.—№ 36.—С. 13.

1116. **Ана һәдијјәси:** Ше'р//Санчаг.—1969.—25 сент. /Истанбул, түрк дилиндә/.

1117. **Ана дили:** Ше'р//Түрк гадыны.—1969.—№ 4.—С. 35. /Анкара, түрк дилиндә/.

1118. **Әкс-сәда:** Ше'р /Тәрч. ед. Ирина Земчинова// Совет әдәбијјаты.—1969. № 12.—С. 119 /Москва, инкилис дилиндә//С. 124, франсыз дилиндә/.

1119. **Ана һәдијјәси:** Ше'р//Түрк гадыны.—1969.—№ 36.—С. 13. /Анкара, түрк дилиндә/.

1120. **Әкс-сәда:** Ше'р//Совет әдәбијјаты.—1969.—№ 12.—С. 24 /Москва, испан дилиндә/.

1121. **Рәсәдханә.**—Телескоп.—Шаир вә мүнәччим: Ше'рләр//Тәрч. ед. Чон//Азәрбајчан поезија антолокијасы.—1969.—С. 455—459. /Москва, инкилис дилиндә/.

1122. **Азәрбајчан:** Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1970.—7 окт. /түркмән дилиндә/.

1123. **Бөјүк астроном:** Ше'р /Тәрч. ед. Әһмәд Шмиде// Һәгигәт.—1970.—7—8 нояб. /Гәрби Берлин, алман дилиндә/.

1124. **Әләддинин чырағы.**—Көһнә бајаты.—Әлчәзаир: Ше'рләр /Тәрч. ед. Синан Сәид//Азәрбајчан шаирләри әрәб өлкәләри һаггында китабы.—1971.—С. 79—83. /әрәб дилиндә/.

1125. **«Огонь ты горишь стихийно свободно...»:** Стихи / Пер. Альфонсас Буконтас // Шияеле. — 1972. — 27 мая (на литов. яз.).

1126. **Салам:** Ше'р//Гардашлыг.—1972.—№ 135—136.—С. 37 /Ираг, әрәб дилиндә/.

1127. **Бөјүк мүнәччим:** Ше'р /Тәрч. ед. Петр Саури-һајмер//Варһајне гәзети.—1972.—19—20 авг.—С. 161. /Гәрби Берлин, алман дилиндә/.

1128. **Елә бир фикир ки...:** Ше'р//Түрк әдәбијјаты.—1972.—№ 9.—С. 14 /Истанбул, түрк дилиндә/.

1129. **Ики кор:** Ше'р /Тәрч. ед. Мурад Ибраһимов// Тошкент охшоми.—1972.—23 окт. /өзбәк дилиндә/.

1130. **У карты мира:** Стихи / Пер. Л. Эрадзе // Унекра.—1972.—№ 8.—С. 3 (на груз. яз.).

1131. **Гость:** Стихи / Пер. Л. Эрадзе // Мнатоби Светоч.—1972.—№ 9.—С. 6. (на груз. яз.).

1132. **Я тороплюсь:** Стихи. / Пер. И. Ахтямьянов // Агидень. — 1972. — № 9. — С. 88. (на башкирск. яз.).

1133. **Әкс-сәда.**—Сүр'әт: Ше'р /Тәрч. ед. Артуро Гаррасго//Советскаја литература.—1972.—С. 11, С. 156 /испан дилиндә/.

1134. **Сүр'әт.** Ше'р /Тәрч. ед. Маргарет Ветлин//Советскаја литература.—1972.—№ 11.—С. 161 (инкилис дилиндә).

1135. **Сүр'әт.**—Әкс-сәда: Ше'р /Тәрч. ед. Александр Краковски//Советскаја литература.—1972. № 11.—С. 171. /Франсыз дилиндә/.

1136. **Гонаг.**—Дүнја хәритәси.—Мән вә сән.—Итир-мишәм.—Гағајылар.—Вида.—Гағајы кими: Ше'рләр /Тәрч. ед. Л. Ерадзе—1972. С. 163—174 /күрчү дилиндә/.

1137. **Ана дили.**—Кағызлар.—Бизә елә кәлир ки...: Ше'рләр//Түрк ләһчәләри китабы.—Анкара.—1972.—С. 9—14 /түрк дилиндә/.

1138. **Азәрбајчан.**—Бир үрәкдә дөрд фәсил: Шер'ләр. Чевирәни Носир//Дашкәнд ахшамы.—1973.—25 ијун /өзбәк дилиндә/.

1138^a. **Ана** нинниси, чочуг дүнјасы/чевирәни Әһмәд Шмиде. /түрк/ эд. 1973, № 8.

1139. **Карусел:** Ше'р /Алман дилинә чевирәни Һелмут Прајслер//Мүасир дөвр гәзети.—1973.—31 окт.—С. 3. /Алман дилиндә/.

1139^a. **Вәтән севкиси.** Әһмәд Шмиде.—Түрк әдәбијјаты.—1973, № 24, С. 34—37.

1140. **Гәзәл.**//Түрк әдәбијјаты.—1974. № 27.—С. 17.

1141. **Ана дили**//Бирлик сәси.—1974.—№ 8.—С. 42.

1142. **Истанбул:** Ше'р//Суменбарик Ајлыг ендустрија вә култура дәркиси.—1976.—№ 167.—С. 5.

1143. **Ше'р.**—Бөл көрүм.—Бәхтим мәнә јар олса.—Раст.—Секаһ: Шер'ләр//Јурд гәзети.—1976.—10 март.—С. 5. /Бағдад/.

1143^a. **Б. Ваһабзадә** илә Бәндәроғлунун мүсаһибәси. Бағдад—Јурд гәзети.—1976.—10 март.—С. 8.

1144. **Дәниз гәбиристанлығы:** Ше'р/Франсыз дилинә тәрч. ед. Шамил Зонар//Сүлһ вә достлуг журн.—1976.—С. 21. /Португалија дилиндә Ана дили//Јурд гәзети.—1976.—21 апрел.—С. 6.

1145. **Даш үзәриндә јазы**/Франсыз дилинә тәрч. ед. Шамил Зонар//Сүлһ вә достлуг журн.—1976.—№ 1.—С. 22 /Португалија дилиндә/.

1146. **Ана дили:** Мәгалә/Тәрч. ед. Әһмәд Шмиде//Түрк әдәбијјаты.—1977.—№ 5.—С. 10—12 /түрк дилиндә/.
 1147. **Адида гејри-ади** /Тәрч. ед. Ә. Шмиде//Түрк әдәбијјаты.—1977.—№ 46.—С. 9—11 /түрк дилиндә/.
 1148. **Странная:** Стихи. / Пер. Д. Джагвлиани // Литературули Сакартвело. — 1974. — 15 нояб. (на груз. яз.).
 1149. **Родина дала все:** Стихи / Пер. Л. Эрадзе // Литературули Сакартвело. — 1977.. — 15 июля (на груз. яз.).
 1150. **Хочу:** Стихи / Пер. Н. Мирошниченко / Украина. — 1977. — № 36. № С. II (на укр. яз.).
 1151. **Муғам:** Чевирәни Әһмәд Шмиде//Түрк әдәбијјаты.—1978.—№ 53.—С. 13—14 /түрк дилиндә/.
 1152. **Ленинлә сөнбәт** /Тәрч. ед. Валентин Лагода//Разјанско Украина.—1978.—№ 4.—С. 20—23 /укр. дил./.
 1153. **Муғам:** Поема/Тәрч. ед. Әһмәд Шмиде//Түрк әдәбијјаты.—1978.—Март, сајы 5.—(түрк дилиндә).
 1154. **Трамвај:** Ше'р/Тәрч. ед. Микола Мирошниченко//Витчизна.—1978.—№ 9.—С. 2 (укр. дил.).
 1155. **Жизнь — горение:** Стихи / Пер. О. Петькун // Прапор.—1978.—№ 9.—С. 4 (укр. дил.).
 1156. **«Соловей от природы в стихах...»:** Стихи / Пер. М. Мирошниченко // Витчизна. — 1978. — № 9. — С. 2 (укр. дил.).
 1157. **Четверостишия.** — Очки. — Мехсети: Стихи / Пер. С. Петькун // Жовтень. — 1978. — № 9. С. 21—22 (укр. дил.).
 1158. **Ше'рләр:** Ше'рләр вә поемалар.—Истанбул, Атүкен нәшты, 1979.—247 с.
 1159. **Јыхылмаг:** Ше'р//Ингилаб јолунда.—1979.—№ 1.—С. 14 (әрәб әлифбасы илә Азәрб. дил.).
 1160. **Шәһријара.**—Шәһријара вә һејдәрбабаја мәктүб вә нәзірләр.—Тегран, Фәрзанә нәшр., 1979.—С. 73—76 (1 чап).
 1161. **Гызыма.**—Тәклик.—Еһтијат: Шер'ләр/Тәрч. ед. Раззок Абдурашид//Шарк Јылдузу.—1979.—№ 5.—С. 192—196 (өзбәк дил.).
 1162. **Ән бејүк мүнәччим.**—Баһар вә мән.—Баш.—Јашамаг үчүн.—Екранда көрүш.—Гафиләләр: Ше'рләр/Тәрч. ед. Ж. Жаббозов//Шарк Јылдузу.—1979.—№ 5.—С. 188—192 (өзбәк дил.).
 1163. **Кәпәнәк.**—Ики кор.—Латын дили: Ше'рләр//

- Ајлыг Азәрбајчан дәркиси.—1979.—Ил 1.—Сајы 6.—С. 20—25 ијул (түрк дил.).
 1164. **Высые:** Стихи / Пер. Е. Елисеева // Кашкадар. правда.—1980.—7 июня. (өзбәк дил.).
 1165. **Мәним јолум:** Шер'ләр/Чевирәни: Ч. Чәббаров, Камал Чамал—Дашкәнд, Гафур Гулам нәшр., 1981—120 с. (өзбәк дил.).
 1166. **Грань памяти.** — Мать природа. — Башня и забор. — «Радуют долины ворота семи красок...» — Газель. — Мои уходящие, мои приходящие: Стихи. / Пер. Алфонсас Буконтас // Литература ир мянас. — 1982. — 3 апр. (на литов. яз.).
 1166^а. **Высота.**—Сердце: Стихи. (Тер. И. Вперу//Мол. литературати орта 1982—28 окт.—С. 4 (на малдав. яз.).
 1167. **Стены мира.** — Смех ребенка. — Восход—закат. — Попугой: Стихи. / Пер. А. Буконтас / Тисса. — 1983. — 4 июня (на литов. яз.).
 1168. **Сечилмиш әсәрләри.**—Ирак—Багдад, Милли мәдәнијјәт нәшријјаты, 1989.—142 с. (Азәрб. дил.).
 1169. **Довшана гач, тазыја тут...:** Публисистик мәгаләләр.—Анкара—Јени дүшүнчә јанлары, 1990.—78 с. (Чев. Јасин Аслан).
 1170. **Гарабағ мелодијалары:** Ше'рләр, драм вә нублисистика/Чевирәни: Әһмәд Шмиде.—Истанбул, Түрк дүнјасы арасдырмалары Вахфы, 1991.—180 с.
 1171. **Үрәкдәдир сөзүн көкү:** Ше'рләр.—Анкара Дәјанәт Вахфы нәшријјаты, 1991.—156 с. (Азәрб. түркчәсилә).
 1172. **Һара кедир бу дүнја.**—«Икинчи сәс».—«Фәрјад»: Ше'р вә драмлар/Чев. Јавуз Бүләнд Баклар.—Анкара, Күлтүр Баканлары Јанлары, 1991.—309 с.
 1173. **Шәһидләр.** Поема.—Истанбул, Чүнк нәшријјаты, 1991.—64 с.
 1174. **Күн вар мин аја дәјәр:** Ше'рләр вә поема/Чев. Бәшарәт Исмајыл.—Измир, Нил нәшријјаты, 1992.—258 с.
 1175. **Һәсрәт** (Бәхтијардан Шәһријара) Ше'р. Иран—Тегран.—Варлыг.—1992.—№ 13.—С. 12.
 1176. **Сон баһар дүшүнчәләри:** Ше'рләр вә поема/Чев. Бәшарәт Исмајыл.—Анкара, Күлтүр Баканлығы нәшријјаты, 1993.—216 с.
 1177. **Гүруб дүшүнчәләри:** Ше'рләр/Чев. Бәшарәт Исмајыл.—Истанбул, Түрк әдәбијјаты Вахфы нәшријјаты, 1995.—238 с.

5. ТЭРЧҮМЭЛЭРИ

1178. Межелайтис Е. Мәним торпағым: Ше'р//Әдәбиј-
јат гәзети.—1946.—16 нојаб.
1179. Некрасов А. Н. Сән еј мәним ше'рләрим: Ш'ер//
Азәрб. кәнчләри.—1946.—5 дек.
1180. Мирсәид М. Москва: Поемадан бир парча//
Азәрб. кәнчләри.—1949.—2 нојаб.
1181. Көте В. Гираәт китабы: Ше'р/Низами һаггында
да//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1953.—12 дек.
1182. Пригаре М. Бәхтәвәр: Ше'р//Һәдијјә китабы.—
Б.: Ушагкәнчнәшр, 1954.—С. 67—68.
1183. Турсунзаде М. Гардашлыг гануну: Ше'р//Әдә-
бијјат вә инчәсәнәт.—1954.—27 март.
1184. Тимченко А. Сағ ол, еј рус халгы: Ше'р//Нуха
фәһләси.—1954.—24 мај.
1185. Оратовски И. Достумун монологу: Ше'р//Әдә-
бијјат вә инчәсәнәт.—1954.—15 мај.
1186. Воронко П. Салам. Ше'р//Азәрбајчан кәнчлә-
ри.—1954.—2 ијул.
1187. Гәдим франсыз дастаны Роланд һаггында нә-
мәләр//Харичи әдәбијјат. Орта әсрләр вә ренессанс әдә-
бијјаты.—Б.: АДУ-нун нәшријјаты, 1955.—С. 28—73.
1188. Антонов В. Оғул: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсә-
нәт.—1955.—27 авг.
1189. Ујрун. Тарлалар: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсә-
нәт.—1955.—17 окт.
1190. Украинка Л. Еј әзиз вәтән; Дајанмышам көзү
јашлы: Ше'рләр//ССРИ халглары әдәбијјаты мүнтәхәба-
ты. I һиссә.—Б.: АДУ нәшријјаты, 1956.—С. 42—43.
1191. Шипачев С. Ики тарих; Әлин садә һәрәкәти;
Севирсәнсә әкәр ону; Истәр олсун кечә јары; Һәјатын
јүз ениш-јохушларында: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчә-
сәнәт.—1956.—15 јанв.
1192. Бајрон Ч. Кәлләдән дүзәлдилмиш гәдәһ үзә-
риндә јазы: Ше'р//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1956.—
28 окт.

1193. Бајрон Ч. Мәним гәлбим кәдәрлидир: Ше'р//
Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1957.—21 дек.
1194. Бајрон Ч. Абидос кәлини: Поема//Азәрбајчан.—
1957.—№ 10.—С. 128—147.
1195. Ајдәмир А. Бәнзәјиш: Ше'р//Сүһ вә достлуг
мәчмүәси.—Б.: Азәрнәшр, 1958.—С. 252.
1196. Шамылкил М. Тәк гапы: Ше'р//Сүһ вә дост-
луг мәчмүәси.—Б.: Азәрнәшр, 1958.—С. 239.
1197. Үмид Ј. Өлүм сааты: Ше'р//Сүһ вә достлуг
мәчмүәси.—Б.: Азәрнәшр, 1958.—С. 251.
1198. Етимаси П. Јетимләрин көз јашы: Ше'р//Азәр-
бајчан.—1958.—№ 9.—С. 50.
1199. Мүшири Ф. Күнәшпәрәст: Ше'р//Азәрбајчан.—
1958.—№ 9.—С. 52.
1200. Надир Н. Тилсим: Ше'р//Азәрбајчан.—1958.—
№ 9.—С. 52.
1201. Сәлман С. Пәрванә вә бүлбүл: Ше'р//Азәрбај-
чан.—1958.—№ 9.—С. 49.
1202. Халг әдәбијјаты: Рома әдәбијјаты мүнтәхәба-
ты.—Б.: АДУ нәшр., 1959.—С. 37—47.
1203. Кәкул Г. В. Достлуг; Лесбијаја: Ше'рләр//
Рома әдәбијјаты мүнтәхәбаты.—Б.: АДУ нәшр., 1959.—
С. 259—269.
1204. Ујрун. Бунун ешги: Ше'р//Өзбәк ше'рләри ки-
табы.—Б.: Азәрнәшр, 1959.—С. 25.
1205. Әләви Н. Х. Гартал: Ше'р//Азәрбајчан.—1958.—
№ 9.—С. 49.
1206. Лаһути Ә. Мәрдистан: Ше'р//Азәрбајчан.—
1959.—№ 9.—С. 50—51.
1207. Кронгауз А. Тәгаүдчү; Кор чалғычы: Ше'рләр//
Бакы.—1962.—12 мај.
1208. Румјантсева М. Дәниздә: Ше'р//Азәрбајчан га-
дыны.—1964.—№ 8.—С. 15; Ленинчи гәзети.—1964.—
22 мај.
1209. Һаролд Р. Ше'р: Ше'р//Азәрб. кәнчләри.—
1964.—I ијул.
1210. Тушнова В. Интизар: Ше'р//Азәрбајчан гады-
ны.—1964.—№ 8.—С. 15.
1211. Илһами Е. Гара сачлы бакылыларын тәмиз
үрәкләри//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1968.—6 јанв.
1212. Боков В. Китаб: Ше'р//Кировабад коммуни-
сти.—1968.—27 јанв.
1213. Билалов С. Рәисин столу: Ше'р//Јени ишыг.—
1968.—30 нојаб.

1214. Аднан С. Һәгигәт: Ше'р//Улдуз.—1968.—№ 4.—С. 57.
1215. Румјантсева М. Ана әлләри: Ше'р//Коммунист.—1971.—18 нојаб.
1216. Мәһәмәдијев Н. Һәјат вә арзу: Ше'р//Елм вә һәјат.—1972.—№ 12.—С. 21.
1217. Зауерһајмер П. Чағырыш: Ше'р//Азәрб. кәнчләри.—1973.—13 февр.
1218. Правслер Н. Балача эәфлик; Инсанларын севкиси; Хәјал; Хәјала далмаг көзәлдир: Чохдан лап чохдан: Ше'рләр//Азәрбајчан.—1973.—№ 1.—С. 129—130.
- 1218^a. Нәсимидән бир гәзәл//Түрк әдәбијјаты.—1973.—С. 24
1219. Фирсов В. Вәтән, Вәтән һисси: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1979.—25 мај.
1220. Дементјев А. Низами: Ше'р//Бакы.—1982.—25 март.
1221. Чаббаров Ч. Јол: Ше'р//Бакы.—1982.—25 март.
1222. Гулам Н. Салам, Азәрбајчан көзәли; Саламат гал: Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1979.—27 апр.—С. 6.
1223. Јевтушенко Ј. Инам: Ше'р//Бакы.—1980.—27 окт.
1224. Арифов А. Азәрбајчан; Гәрибә адам; Чәннәт: Ше'рләр//Улдуз.—1980.—№ 11.—С. 43—44.
1225. Јевтушенко Ј. Јени јазанлара; «Сәнин шөһрәтинә...»://Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1981.—9 јанв.—С. 3.
1226. Дементјев А. Инанмаг; Олуб-олачаға-јаныб-јахылма: Ше'рләр//Бакы.—1981.—9 март.
1227. Јаббаров Ј. Јол: Ше'р//Бакы.—1981.—9 март.
1228. Софронов А. Сәдагәт: Ше'р//Бакы.—1981.—9 март.
1229. Тушнова В. Мәктублар: Ше'р//Бакы.—1981.—9 март.
1230. Гулам Н. Салам, Азәрбајчан көзәли; Саламат гал: Ше'рләр//Азәрбајчан.—1981.—№ 4.—С. 31—32.
1231. Јевтушенко Ј. Тәшәккүр; Јорулма; Дәринлик; Һәсәд: Ше'рләр//Улдуз.—1981.—№ 4.—С. 1—3.
1232. Јевтушенко Ј. Јени јазанлара: Ше'р//Азәрбајчан.—1981.—№ 9.—С. 91.
1233. Кушнер А. «Кәдәр мәнә үз верәндә...»; «Ән хош күнләрдә дә...»; Кечәнин тәлатүмү; «Севиб-севилмәк...»: Ше'рләр//Улдуз.—1982.—№ 7.—С. 10—11.
1234. Күләби Чанит. Һәрб ичиндә; Америка; XX әс-

рин илк јарысы; Мехметәлинин бешији салланыр, Јағыш, Нечә севмәјсән бу дүнјаны. Ше'рләр//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1983.—11 нојабр.—С. 7.

1235. Малдонис А. Аналар дүнјаны доланар, кәзәр; Мехманхана; Тәбиәти муһафизә едән; Силуетләр; Нәфәс: Ше'рләр//Улдуз.—1985.—№ 7.—С. 31—32.

1236. Борисова М. Аеродром: Ше'р//Улдуз.—1987.—№ 1.—С. 24.

1237. Дементјев А. Инанмаг; Олуб-олачаға јаныб-јанылма: Ше'рләр//Улдуз.—1987.—№ 9.—С. 81—82.

1238. Борисова М. Аеродром: Ше'р//Бакы.—1987.—10 дек.

1239. Кушнер А. Таныш сәсләр: Ше'р//Бакы.—1987.—10 дек.

III hissə

НƏЈАТ ВƏ ЈАРАДЫЧЫЛЫҒЫ НАГГЫНДА МАТЕРИАЛЛАР

1. Азәрбајчан дилиндə

1240. Кəнч јазычыларын мұшавирəси (Кəнч јазычылар ичəрисиндə Б. Ваһабзадə јарадычылығындан да данышылыр)//Коммунист.—1944.—21 апр.

1241. Мəчидоғлу С. М. Ше'рдə ифадə кəзəллијинə диггəт верəк (Шаирин «Бакы» ше'риндəн данышылыр)//Əдəбијјат гəзети.—1946.—28 нəјаб.

1242. Мəһди һүсєјн. Јени гүввəлэр//Азәрбајчан кəнчлэри.—1947.—13 ијул.

1243. Əһмəd Чəмил. Кəнч јазычыларын республика мұшавирəсиндə//Азərb. кəнчлэри.—1947.—22 ијун.

1244. Аббасов Ə. Јени јазанлар һаггында бə'зи гејдлэр. (Б. Ваһабзадəнин бир сыра ше'рлэриндəн бəһс олунур)//Азərb. кəнчлэри.—1947.—6 ијун.

1245. Вəлијев М. «Ајлы кечəлэр» поемасы һаггында (Шаирин єјниадлы поемасы һаггында)//Азərb. кəнчлэри.—1948.—18 јанв.

1246. Əһəd һ. Кəнчлэримизин ше'рлэри (Б. Ваһабзадə јарадычылығындан да данышылыр)//Əдəбијјат гəзети.—1948.—23 апр.

1247. Мирəһмədов Ə. Бəхтијар Ваһабзадə (Шаирин јарадычылығындан кениш данышылыр)//Азərb. кəнчлэри.—1948.—23 ијул.

1248. Мəммəd Раһим. Кəнч шаирлэр һаггында (Азərb. Совет Јазычылары Иттифагынын пленумунда чыхышы)//Əдəбијјат гəзети.—1948.—6 дек.

1249. Вəлијев М. Кəнч шаирин достлары (Шаирин «Мəним достларым» китабчасы һаггында)//Азərb. кəнчлэри.—1949.—21 сент.

1250. Бајрамова А. «Мəним достларым» (Б. Ваһабзадəнин єјниадлы китабы барədə)//Ингилаб вə мəдəнијјэт.—1950.—№ 3.—С. 155—156.

1251. Гасымзадə Г. Əдəбијјатымызын кəнч гүввəлэри. (Шаирин «Баһар» китабына топланан ше'рлэриндəн вə «Ифтихар» поемасындан данышылыр)//Азərb. кəнчлэри.—1950.—1 дек.

1252. Мусажев Г. Ушаг əдəбијјаты һаггында бə'зи гејдлэр. (Азərbајчан ССР Јазычылар Иттифагынын пленуму гаршысында)//Əдəбијјат вə инчəсэнəт.—1950.—25 март.

1253. Гулијева Т. Охучунун гејдлэри (Шаирин «Баһар» китабчасындан данышылыр)//Ингилаб вə мəдəнијјэт.—1950.—№ 8.—С. 157.

1254. Талыбзадə К. «Баһар» (Мəгалədə «Баһар» китабчасына топланан ше'рлэрин мұсбəт вə мənфи чəпəтлэриндəн бəһс олунур)//Əдəбијјат гəзети.—1950.—6 сент.

1255. Əһмəd Чəмил. Кəнч шаирлэрин сəси (Шаирин «Тохучу гыз» поемасындан вə бир сыра ше'рлэриндəн бəһс олунур//Азərbајчан кəнчлэри.—1951.—16 март.

1256. Вəлијев М. Кəнч алим. (Шаирин алимлик дэрəчəsi алмасы мұнасибəтилə)//Азərb. кəнчлэри.—1951.—18 март.

1257. Хəлилов П. Кəнч əдəби гүввəлэр (Мəгалədə И. Сəфəрлинин, Адил Бабајевин, Габилин вə Б. Ваһабзадəнин јарадычылыг уғурларындан бəһс олунур//Ингилаб вə мəдəнијјэт.—1951 № 5.—С. 140—155.

1258. Вəлијев М. Əдəби кəнчлијимиз јүксəлиш јолларында. (Б. Ваһабзадəнин јарадычылығындан данышылыр)//Азərb. кəнчлэри.—1951.—31 јанв.

1259. Мəммəd Раһим. Бəхтијар Ваһабзадəнин ше'рлэри//Ингилаб вə мəдəнијјэт.—1952.—№ 7.—С. 162—169.

1260. Мəммəd Раһим. Азərbајчан Јазычылар Иттифагынын партија тəшкилатында. (Бурада мə'рузə илə чыхыш едən мұəллиф Б. Ваһабзадə јарадычылығындан данышыр)//Əдəбијјат гəзети.—1952.—15 апр.

1261. Кəнч шаирлэрин јарадычылығына тəлəбкарлыгла јанашмалы//Азərb. кəнчлэри.—1952.—14 дек.

1262. Рамазанова Ф. Бəхтијар Ваһабзадəнин ше'рлэри//Ингилаб вə мəдəнијјэт.—1952.—№ 7.—С. 162—169.

1263. Агајев Ә. Сәнәткарлыг һаггында (Шаирин ше'р-ләринин сәнәткарлыг хүсусијјәтләриндән данышылыр)//Әдәбијјат гәзети.—1953.—5 сент.

1264. Хәлилов П. Поезијаһызда сәнәткарлыг мәсәлә-синә даир (Б. Ваһабзадә ше'рләринин сәнәткарлыг хү-сусијјәтләриндән данышылыр)//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1953.—14 окт.

1265. Хәлилов Г. Јүксәлиш јолларында (Шаирин 1953-чү илдә чап олунмуш «Достлуг нәғмәси» китабын-дан данышылыр)//Азәрбајчан.—1953.—№ 11.—С. 153—158.

✓1266. Исмајылов Ј. Әбәди һејкәл (Шаирин «Әбәди һејкәл» поемасындан данышылыр)//Азәрб. кәнчләри.—1953.—4 сент.

1267. Гасымов Ә. «Достлуг нәғмәси» (Шаирин ејни-адлы китабына топланан ше'рләриндән бәһс олунур)//Азәрбајчан мүүллими.—1953.—22 окт.

✓1268. Вәлијев М. «Әбәди һејкәл» поемасы (Шаирин ејниадлы поемасындан данышылыр)//Әдәбијјат гәзе-ти.—1953.—26 сент.

1269. Мирәһмәдов Ә. Кәнчләрин лирик ше'рләри һаг-гында//Азәрб. кәнчләри.—1953.—9 дек.

1270. Вәлијев М. Поезијаһызда сәнәткарлыг мәсәлә-синә даир (Б. Ваһабзадә ше'рләриндән дә бәһс олунур)//Әдәбијјат гәзети.—1953.—14 нојаб.

1271. Шаир Бәхтијар Ваһабзадәјә ачыг мәктуб//Кир-пи.—1954.—№ 13.—С. 5.

1272. Бабајев Н. Ше'рдә поетик фикир вә онун пое-тик ифадәси (Мәгаләдә шаирин «Дәмирјолчу», «Бир столун башында», «Шоферин маһнысы» ше'рләриндән бәһс олунур)//Азәрб. кәнчләри.—1954.—25 авг.

1273. Лирик ше'р пәрдәси алтында. Мәгаләдә шаирин «Илк мәһәббәт» ше'риндән бәһс олунур//Азәрб. кәнч-ләри.—1954.—24 јанв.

1274. Гасымов Ә. Ушаглар үчүн дәјәрли әсәрләр јә-ратмалы. (Шаирин ушаглар үчүн јаздығы ше'рләриндән бәһс олунур)//Азәрб. кәнчләри.—1954.—14 апр.

1275. Әһмәдов Ч. Ушаглар үчүн даһа дәјәрли әсәр-ләр јаратмалы//Азәрб. кәнчләри. 1954.—28 ијул.

✓1276. Вәлијев М. Поемаларыһыз һаггында (Б. Ваһаб-задәнин јени поемаларындан сөһбәт ачылыр)//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1954.—15 окт.

1277. Хүсәјнов Ә. «Садә адамлар»: Б. Ваһабзадәнин

ејниадлы поемасы һаггында//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1954.—18 сент.

1278. Хәлилов П. Лирик ше'рләриһыз һаггында (Шаирин «Јыхылмајасан» ше'риндән данышылыр)//Әдә-бијјат вә инчәсәнәт.—1954.—6 нојаб.

1279. Мустафајев М. «Лалә» пјеси һаггында//Нуха фәһләси.—1955.—15 апр.

1280. Ахундов А. Ше'р дилинә чидди фикир вермәли. (Мәгаләдә Н. Хүсәјновдә, Н. Бабајев, И. Сәфәри вә Б. Ваһабзадәнин бир сыра ше'рләринин дил хүсусијјәт-ләриндән данышылыр)//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1955.—19 март.

1281. Хәсәнов Т. Тәбии һәјат лөвһәләри, јохса гуру нәсиһәтләр? (Шаирин «Чинар» китабына топланан ше'рләриндән бәһс олунур)//Азәрб. кәнчләри.—1955.—15 мај.

1282. Вәлијев М. Бир ше'р китабы һаггында (Б. Ва-һабзадәнин «Әбәди һејкәл» китабчасындакы ше'рләрин-дән данышылыр)//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1955.—14 мај.

1283. Ахундов А. «Чинар» (Шаирин ејниадлы кита-бына топланан ше'рләриндән бәһс олунур)//Азәрбај-чан.—1956.—№ 10.—С. 165—168.

1284. Хәлилов Г. Халгыһыз лајиг маһнылар јарадаг (Шаирин «Лајлај» нәғмәсиндән бәһс олунур)//Азәрбај-чан.—1956.—№ 3.—С. 156.

1285. Хәсәнов Т. «Чинар» (Шаирин ејниадлы кита-бындан данышылыр)//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1956.—24 ијун.

1286. Вәлијев М. Бир аиләнин тарихи (Шаирин «Из-тирабын сону» поемасындан бәһс олунур)//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1957.—31 март.

1287. Хәлилов П. Бөјүк Вәтән мүһарибәси дөврүндән сонракы ше'р (1945—1954) (Очеркдә Б. Ваһабзадәнин ше'рләриндән дә бәһс олунур)//Азәрбајчан әдәбијјаты тарихи. III чилд.—Б.: ЕА нәшр., 1957.—С. 288—289.

✓1288. Хәлилов Г. «Садә адамлар» (Б. Ваһабзадәнин ејниадлы поемасы һаггында)//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1957.—13 јанв.

1289. Хәсәнов О. «Бәхтијар Ваһабзадә» («Чејран» китабына мүгәддимә)//«Чејран».—Б.: Ушагкәнчнәшр, 1957.—С. 3—5.

✓1290. Хәлилов П. Конфликт вә онун һәлли (Б. Ва-

һабзадәнин «Изтирабын сону» поемасы һаггында)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1957.—9 ијун.

1291. Агајев Ә. Әдәбијатымызын кәнч нәсли (Б. Ваһабзадә вә башгалары һаггында)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1957.—3 нојаб.

✓ 1292. Мәммәдов Ч. Бир поема вә онун тарихи һаггында («Изтирабын сону» поемасы һаггында)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1957.—13 ијун.

✓ 1293. Мәммәдов К. «Садә адамлар» поемасы һаггында (Тәнгид вә библиографија)//Коммунист.—1957.—6 февр.

1294. Ахундова М. Нәчиб һиссләр: Б. Ваһабзадәнин «Чејран» адлы ше'рләр китабы һаггында//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1958.—25 јанв.

1295. Ше'римизин һазыркы вәзијјәти һаггында//Азәрбајчан.—1958.—№ 4.—С. 212—215.

1296. Ариф М. Ше'римиз һаггында бә'зи гејдләр: С. Вурғун, Р. Рза, Ә. Кәрим, Б. Ваһабзадә вә б. шаирләрин јарадычылығындан бәһс олунур//Коммунист.—1958.—3 дек.

1296^a. Чаббаров Н. Өјрәнән дә мәнәм, өјрәнилән дә//Азәрбајчан.—1958.—№ 6.—С. 151.

✓ 1296^b. Мәммәд Чәфәр. Бөјүк Октябр Сосиалист ингилабы. Азәрбајчан совет әдәбијаты (Мәгаләдә «Тохучу гыз» поемасындан да данышылыр): Азәрбајчан совет јазычылары (Әдәби портретләр).—Б.: Азәрнәшр, 1958.—С. 25.

1297. Мехди Һүсејн. Јени гүввәләр (Б. Ваһабзадәнин «Јашыл чәмән, ағач алты бир дә ки, түнд чај» ше'риндән бәһс олунур)//Әдәбијат вә сәнәт мәсәләләри.—Б.: Азәрнәшр, 1958.—С. 212—213.

✓ 1298. Гасымзадә Г. Ше'римизин һазыркы вәзијјәти («Изтирабын сону» вә «Садә адамлар» поемасындан бәһс олунур)//Азәрбајчан.—1958.—№ 5.—С. 188.

1299. Чананкиров М. Жанр вә дил үслуб мәсәләләри (Лирик ше'рләр үзрә)//Азәрбајчан.—1958.—№ 9.—С. 222—224.

1300. Дилбази М. Ушаг јазычысына гајғы илә јанашмалы (Шаирин кичикјашлы ушаглар үчүн јаздығы ше'рлериндән бәһс олунур)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1958.—15 март.

1301. Осташкина А. «Литературный Азербайджан» журналынын охучу конфрансында (Мә'рузәчи өз чыхышында шаирин «Ана дили» ше'ринин мүвәффегијјәтин-

дән данышыр)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1958.—18 јанв.

1302. Рәһимов П. «Абидос кәлини» поемасы (Б. Ваһабзадәнин поемасынын Азәрбајчан дилинә тәрчүмәси һаггында)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1958.—18 јанв.

1303. Азәрбајчан совет поезијасынын вәзијјәти вә вәзифәләри барәдә (Мә'рузәдә Б. Ваһабзадә јарадычылығына да тохунулур)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1958.—15 март.

1304. Сәдијев Ш. Дилин көзәллијинә фикир вермәли (Шаирин бир сыра ше'рлеринин дили һаггында)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1958.—15 март.

1305. Ахундов А. Бәдин дил вә хәлгилик («Изтирабын сону» поемасынын дил хусусијјәтлериндән данышылыр)//Азәрбајчан.—1958.—№ 6.—С. 205.

1306. Мәммәд Чәфәр. Әдәби тәнгид вә јени вәзифәләр (Шаирин бир сыра ше'рлеринин ады чәкилир вә төвсијләр верилир)//Азәрбајчан.—1959.—№ 7.—С. 166.

1307. Ибраһимов Һ. «Әдаләт» (М. Ф. Ахундов адына Нахчыван Дөвләт Драм Театрында шаирин ејниадлы мәнзум пјесинин тамашаја гојулмасы һаггында)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1959.—27 ијун.

1308. Нәбијев Б. «Фүзули» (Шаирин ејниадлы поемасы һаггында)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1959.—22 авг.

1309. Ахундов А. Нәчиб һиссләр («Садә адамлар» вә «Дүшүнчәләр» китабларынын рус дилинә нашри мүнасибәтилә)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1959.—4 апр.

1310. Талыбзадә К. Шаиранә дүшүнчәләр («Дүшүнчәләр» китабынын рус дилинә чапдан чыхмасы мүнасибәтилә)//Коммунист.—1959.—1 март.

1311. Әнвәр Јусифоғлу. Драматуржи комплектин һәјатилији (Ч. Чаббарлы адына Кировабад Дөвләт Драм Театрында «Вичдан» пјесинин илк тамашасы һаггында)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1959.—10 јанв.

1312. Абдуллајев Ә. «Вичдан» пјеси һаггында//Нуха фәһләси.—1960.—13 март.

1313. Ахундов А. Шаир вә дил («Изтирабын сону» поемасынын дилиндән данышылыр)//Азәрбајчан.—1961.—№ 1.—С. 205.

1314. Хәлилов Г. Лирикамызда мүасирлик (Шаирин «Илк охучумуза», «Тәләсирәм мән» ше'рлериндән бәһс олунур)//Азәрбајчан.—1961.—№ 12.—С. 185.

1315. Бәхтијар Ваһабзадә илә охучуларын көрүшү//Нуха фәһләси.—1961.—18 ијул.

1316. Һүмбәтов Н. Ше'рләр китабы һаггында

(Шаирин 1961-чи илдә чап олунмуш «Ше'рләр» китабы барәдә)//Нуха фәһләси.—1961.—22 дек.

✓1317. **Кәримов Ч.** Инсан наминә («Е'тираф» поема-сы һаггында)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1962.—14 апр.

1318. **Гасымзаде Г.** Мүасир дөврдә әдәбијјат (1954—1966) (Б. Ваһабзаде јарадычылыгындан да бәһс олунур)//Азәрбајчан совет әдәбијјаты тарихи. 2 чилдә.—2 чилд.—Б.: ЕА нәшр., 1962.—С. 114—115.

1318^a. **Хәлилов Г.** 1960-чы илдә ше'римиз (ихтисар-ла) (Мәгаләдә шаирин бу илләрдә гәләмә алдығы ше'р-ләрдән бәһс олунур)//Бөјүк сәнәт уғрунда.—Б.: Азәр-нәшр, 1962.—С. 69, 80, 83, 87.

1319. **Хәлилов П.** Јолда сөһбәт (Шаирин «Ше'рләр» китабында топланмыш «Микел Анчелонун «Кәдәр»и өнүндә», «Сәкиләр», «Сән билирсән», «Мән дујурам» вә с. ше'рләриндән бәһс олунур)//Әдәбијјат вә инчәсә-нәт.—1962.—8 февр.

1320. **Агајев Ә.** Кечән илки поезиямыз (Б. Ваһабза-дәнин «Дурналар», «Атылмајан топлар», «Еһрамларын өнүндә», «Өзүнә јалварсана» ше'рләриндән бәһс олунур)//Азәрбајчан.—1962.—№ 8.—С. 198—209.

1321. **Р. Рза.** Охујун, мәсләһәт көрүрк: Б. Ваһабза-дәнин «Е'тираф», вә «Шә'би-һичран» китабына өн сөз//«Е'тираф», «Шә'би-һичран»,—Б.: Ушагкәнчнәшр, 1962.—С. 5—6.

✓1322. **Кәримов Е.** Инсан наминә («Е'тираф» поемасы һаггында)//Әдәбијјат.—1962.

✓1323. **Хәлил Рза.** Фикир вә мә'на шаири (Шаирин «Ше'рләр» китабында топланмыш ше'р вә поемаларын-дан бәһс олунур)//Азәрб. кәнчләри.—1962.—6 мај.

1324. **Мә'суд Әлиоглу.** Шаирин китабханасы. («Ше'р-ләр» китабы барәдә)//Бақы.—1962.—12 ијул.

1325. **Хәлилбәјли М.** Көклү, будаглы поезија//Ленин тәрбијәси уғрунда.—1962.—1 февр.

1326. **Ахундов А.** Нәјат нәғмәләри: Б. Ваһабзадәнин «Шаирин китабханасы» серијасында чыхмыш «Ше'р-ләр» китабы һаггында//Азәрбајчан.—1962.—№ 8.—С. 203—209.

✓1327. **Ахундова М.** Ики поэма һаггында: Б. Ваһаб-задәнин «Е'тираф» вә «Шә'би-һичран» поемалары һаг-гында//Азәрб. кәнчләри.—1963.—11 окт.

✓1328. **Мирзагајев М.** Бах, бу мүсбәт образдыр: Б. Ва-һабзадәнин «Е'тираф» поемасындакы Чаһанкир образы һаггында//Азәрб. кәнчләри.—1963.—19 апр.

✓1329. **Сәмәдов З.** Ики китабын музакирәси һаггында: С. Дағлынын «Баһар оғлу» романы вә Б. Ваһабзадәнин «Шә'би-һичран» поемасынын музакирәси барәдә//Азәр-бајчан дили вә әдәбијјаты: Методик мәгаләләр топлу-су.—1964.—IV бурах.—С. 84—87.

1330. **Јүксәклик** (Китабын рус дилиндә чап олунма-сы мүнәсибәтилә)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1964.—11 апр.

1331. **Мехди Н.** Нарәһат шаир. Б. Ваһабзадәнин «Ин-сан вә заман» китабына өн сөз//Инсан вә заман. Ше'р-ләр вә поемалар.—Б.: Азәрнәшр, 1964.—С. 5—10.

1332. **Нәсибли М.** Унутмамышам (Ше'р Б. Ваһабза-дәјә һәср олунуб)//Ленин бајрағы.—1964.—12 нојаб.

1333. **Һүсејнов Ф.** Инсан вә заман. Шаирин ејниадлы китабына топланан ше'рләр вә поемалар барәдә//Ба-қы.—1964.—20 ијул.

1334. **Сејидов Ј.** Шаир вә заман: Б. Ваһабзадәнин ејниадлы китабы барәдә//Азәрб. кәнчләри.—1964.—8 ијул.

✓1335. **Абдуллајев Ч.** Аталар, оғулар вә јоллар (Шаирин «Јоллар вә оғулар» поемасы барәдә)//Әдәбиј-јат вә инчәсэнәт.—1964.—1 авг.

1336. **Кәрај Фәзли.** Китаблары вәрәгләркән...: «Ин-сан вә заман» ше'рләр китабы барәдә//Азәрбајчан.—1964.—№ 11.—С. 172—175.

1337. **Әлимирзәјев Х.** Мә'налы өмүр: Шаир һаггын-да//Ленин тәрбијәси уғрунда.—1964.—31 дек.

1338. **Әһмәдов Ч.** «Инсан вә заман»: Шаирин ејни-адлы китабы барәдә//Совет кәнди.—1964.—23 ијул.

1339. **Ибраһимов М.** Үфүгләрә ачыг јол: «Инсан вә заман» китабы барәдә//Коммунист.—1964.—1 авг.

1340. **Пашазаде М.** «Инсан вә заман» ејниадлы ше'р-ләр китабы барәдә//Ленин бајрағы.—1964.—6 сент.

1341. **Әбилов И.** Ше'римиздә форма ахтарышлары (Б. Ваһабзадәнин јени ше'рләриндән бәһс олунур)//Әдә-бијјат вә инчәсэнәт.—1965.—9 окт.

1342. **Һүсејн М.** Дәјәрли әсәр: Б. Ваһабзадәнин «С. Вургунун јарадычылыг јолу» әсәри һаггында//Әдә-бијјат вә инчәсэнәт.—1965.—30 јанв.

1343. **Б. Ваһабзадәнин** «Инсан вә заман» китабынын музакирәси//Сосиалист Сумгајыты.—1965.—18 март.

1344. **Әбилов И.** Ше'римиздә сәдәлик вә конкретлик: Шаирин «Көј-көл» ше'риндән бәһс олунур//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1965.—1 мај.

1345. Пашазадэ М. Шаир-алим (Елмлэр доктору Бəхтијар Ваһабзадэ һаггында)//Ленин бајрағы.—1965.—1 мај.

1346. Мустафајев М. «Вичдан»: Ч. Чаббарлы адына Кировабад Дөвлəт Драм Театрында «Вичдан» пјесинин тамашаја гојулмасы һаггында//Нуха фəһлəsi.—1965.—18 ијул.

1347. Əлимирзəјев Х., Аббасов А. Сəнəткарлығын бəзи мəсəлəлəри: Шаирин ше'рлəринин сəнəткарлығы ху-сусијəтлəринəн бəһс олунур//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1965.—27 март.

1348. Хəлилов П. Бəхтијар Ваһабзадэ (Шаир һаггында очерк)//Азəрбајчан совет əдəбијјаты. Али мəктəблəр үчүн дəрслик.—Б.: Маариф, 1966.—С. 308—311.

1349. Абдуллајев Ч. Олүмдэн габаг (Шаирин «Зирвə» поемасы барəдэ)//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1966.—11 ијун.

1350. Вəлијев В. Вəјүк Вəтəн мұһарибəсиндэн сонракы динч гуручулуг дəврүндə əдəбијјат (1946—1965): Шаирин јарадычылығындан бəһс олунур//Азəрбајчан совет əдəбијјаты. Дəрслик.—Б.: Маариф, 1966.—С. 202—203.

1351. Адилов М. Бəдии сəзүн естетикасы (Б. Ваһабзадэ ше'рлəриндə сəзүн гүдрəтиндэн данышылыр)//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1966.—16 ијул.

1352. Шаир гонағымыздыр//Нефт дашлары уғрунда.—1966.—22 окт.

1353. Нəбијев Б. Дəрсликлəримиздə ушаг ше'ри: Шаирин «Сəнин мұəллимин» ше'риндэн данышылыр//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1966.—25 ијун.

1354. Əбүлфəз Əлиоглу. Б. Ваһабзадэ (Ше'р Б. Ваһабзадəјə һəср олунуб)//Јени Ширван.—1966.—12 нојаб.

1355. Нəбијев Б. Бир үрəкдə дəрд фəсил. Шаирин ејнаадлы китабына топланан əсəрлəриндэн данышылыр//Коммунист.—1966.—17 сент.

1356. Əбилов И. Охумушсунузму?—Азəрбајчан.—1967.—№ 2.—С. 135—200.

1357. Əбилов И. Шаир вə охучу (Б. Ваһабзадəнин «Тилу-гүруб» ше'риндэн бəһс олунур)//Азəрбајчан.—1967.—№ 2.—С. 198.

1358. Б. Ваһабзадəнин бир нечə ше'ри һаггында//Улдуз.—1967.—№ 9.—С. 58—60.

1359. Мə'суд Əлиоглу. Беш поэма һаггында мұла-һизəлəр: Б. Ваһабзадəнин «Е'тираф» вə диқəр шаирлə-

рин поемалары барəдə сəһбəт апарылыр//Азəрбајчан.—1967.—№ 8.—С. 84—85.

1360. Əбилов И. Нəјəт нəфəсли фикирлəр: Шаирин «Бир үрəкдə дəрд фəсил» китабы һаггында//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1967.—21 јанв.

1361. Əлиоглу М. Шаир нə дејиб, нечə дејиб... Бəхтијар Ваһабзадэ//Сечилмиш əсəрлəри.—Б.: Кəнчлик, 1967.—С. 3—6.

1362. Мəним 1967-чи илим//Бакы.—1967.—28 дек.

1363. Мəммəd Ариф. Јени нəсил: Б. Ваһабзадəнин јарадычылығындан вə «Јағма јағыш» ше'ринин зəиф чəһəтлəриндэн данышылыр//Мəммəd Ариф. Сечилмиш əсəрлəри, I ч.—Б. Елм нəшр, 1967.—С. 373.

1364. Мəммəd Ариф. Азəрбајчан совет ше'ри: Б. Ваһабзадəнин «Ана дили вə «Əллəр» ше'рлəриндэн данышылыр. Мəммəd Ариф. Сечилмиш əсəрлəри. I ч.—Б., 1967. С. 527—539.

1365. Нəбијев Б. Мұһарибəдэн сонракы дəврдə əдəбијјат. Поезија. Б. Ваһабзадəнин «Кəзəл вəтəн», «Дəмирјолчу», «Əбəди һəјкəл поемасы», «Мəним достларым» китабына топланмыш «Мəктəб» ше'рлəриндэн бəһс олунур//Азəрбајчан совет əдəбијјаты тарихи.—Б.: ЕА нəшр., 1967.—С. 31, 33, 41, 61.

1366. Рəсул Р. Јолун чəтинлији сəни горхутмасын: Б. Ваһабзадəнин «Тəклик» ше'риндэн данышылыр//Мəним фикримчə.—Б.: Азəрнəшр, 1967.—С. 149.

1367. Рəсул Р. Охујун мəслəһəт кəрүрүк: Б. Ваһабзадəнин «Е'тираф» вə «Шə'би-һичран» поемаларындан бəһс олунур//Мəним фикримчə.—Б.: Азəрнəшр, 1967.—С. 119—120.

1368. Нəбијев Б. Мұасир дəврдə əдəбијјат (1954—1966). Поезија//Азəрбајчан совет əдəбијјаты тарихи. Ики чилдə.—Ч. 2.—Б.: ЕА нəшр., 1967.—С. 194, 195, 204, 205, 227.

1369. Əлијева И. Бəхтијар Ваһабзадəнин ше'рлəриндə мəктəб вə кəнчлик//Елми əсəрлəр. С. М. Киров адына АДУ: Дил вə əдəбијјат серијасы.—1967.—№ 4—5. С. 148—152.

1370. Мə'суд Əлиоглу. Беш поэма һаггында мұлаһизəлəр: Б. Ваһабзадəнин «Е'тираф», Ф. Мəһдинин «Өмүр тəзəлəнир» вə б. һаггында//Улдуз.—1967.—№ 8.—С. 58.

1371. Имамвердијев Г. Илк ше'р мəчлиси (Мəғалəдə Б. Ваһабзадəјə һəср олунмуш поезија кечəсиндэн данышылыр)//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1968.—6 ијул.

1372. **Гарајев Ј., Күрдоғлу Н.** Поезијанын сәрһәдләри//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1968.—3 февр.

1373. **Н. Низами.** Шам јанмырса: Шаирин 1967-чи илдә чап олунмуш «Сечилмиш әсәрләр»индән бәһс олунур//Нуха фәһләси.—1968.—30 јанв.

1374. **Әлијева И.** Шаирин дүшүнчәләри (Мәгаләдә шаирин заман вә кайнат мөвзусунда јаздығы ше'рләриндән бәһс олунур)//С. М. Киров адына АДУ/. Елми әсәрләр. Дил вә әдәбијат серијасы.—1968.—№ 3.—С. 57—61.

1375. **Мәммәд Ариф.** Азәрбајчан совет ше'ри (Бир сыра шаирләрлә јанашы Б. Ваһабзадә јарадычылығындан да бәһс олунур)//Сечилмиш әсәрләри.—I ч.—Б.: ЕА нәшр., 1968.—С. 525—542.

1376. **Әлиаға Күрчајлы.** «Бәхтијар ше'р дејир...» (М. Магомајев адына Азәрбајчан Дөвләт Филармонијасында Б. Ваһабзадәнин јарадычылыг кечәсинин кечирилмәси барәдә)//Коммунист.—1968.—29 ијун; Бақы.—1968.—28 ијун.

1377. **«Гыз галасы»** (Б. Ваһабзадәнин «Гыз галасы» әсәринин Москва мәтбуатында бурахылмасы һаггында)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1968.—10 нојабр.

1378. **Әлијев В.** «Көкләр... будаглар...» (Шаирин ејниадлы китабы барәдә)//Гәләбә гәзети.—1968.—23 ној.

1379. **Мә'суд Әлиоғлу.** Шаир нә дејиб, нечә дејиб...//Бақы.—1968.—14 март.

1380. **Абдуллајева Г.** Кәлин ачыг данышаг: Б. Ваһабзадәнин ејниадлы китабы һаггында//Китаблар аләминдә.—1968.—№ 1.—С. 31—34.

1381. **Ахундов А.** «Көкләр... будаглар...»: Б. Ваһабзадәнин ејниадлы китабы һаггында//Коммунист.—1968.—10 дек.

1382. **Хәлилбәјли М.** Көклү, будаглы поезија//Ленин тәрбијәси уғрунда.—1969.—1 февр.

1383. **Рүстәмханлы С.** Көкләр... будаглар... (Шаирин ејниадлы китабы барәдә)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1969.—8 март.

1384. **Нәбијев Б.** Күнүн тәләбләри сәвијјәсинә (Шаирин «Идман јарышы» ше'риндән дә бәһс олунур)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1969.—12 апр.

1385. **Әлијева З.** Бәхтијар Ваһабзадә: Әдәбијат мүн-тәхәбаты (Орта мәктәбин VII синфи үчүн. II нәшри.—Б.: Маариф, 1969.—С. 276.

1386. **Мәммәдов Ч.** «Икинчи сәс»: Б. Ваһабзадәнин

ејниадлы пјесинин М. Әзизбәјов адына Азәрб. Дөвләт Академик Драм Театрында тамашасы һаггында//Бақы.—1969.—15 мај.

1387. **Әбүлфәзоғлу Н.** Кечикмиш мәһәббәт (Б. Ваһабзадәнин «Икинчи сәс» пјесинин тамашасы һаггында)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1969.—21 ијун.

1388. **Јашар Г.** Икинчи сәслә сөһбәт: Б. Ваһабзадәнин «Икинчи сәс» пјеси М. Әзизбәјов адына Азәрбајжан Дөвләт Драм театры сәһнәсиндә//Коммунист.—1969.—29 ијун.

1389. **Гулијев Ч.** Устад һаггында дүшүнчәләр...: Б. Ваһабзадәнин «Сәмәд Вурғун» адлы монографијасы һаггында//Коммунист.—1969.—21 нојаб.

1390. **Гарајев Т.** Сәһнәдә илк көрүш әрәфәсиндә: Б. Ваһабзадәнин «Јашамаг нәдир?» пјесинин тамашасы һаггында//Бақы.—1969.—18 февр.

1391. **Гарајев З.** «Дәниз—саһил»: Б. Ваһабзадәнин ејниадлы китабы һаггында//Шән һәјат.—1970.—27 јанв.

1392. **Рөвзәт Д.** Шаир—Дәниз: Б. Ваһабзадәнин «Дәниз—саһил» китабы һаггында//Бақы фәһләси.—1970.—31 јанв.

1393. **Хәлилбәјли М.** «Дәниз—саһил»: Б. Ваһабзадәнин ејниадлы китабы һаггында//Гәләбә.—1970.—7 февр.

1394. **Әбилов И.** һәјаты мәзмун поетикләшәндә: Б. Ваһабзадәнин «Дәниз—саһил» китабы һаггында//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1970.—5 сент.—С. 14.

1395. **Ибраһимов М.** Дүшүнән вә дүшүндүрән шаир//Әдәби гејдләр.—Бақы, 1970.—С. 208.

1396. **Гасымов И.** Јүксәк зирвәләр//Коммунист.—1970.—19 нојаб.

1397. **Әлијева И.** Бәхтијар Ваһабзадә лирикасынын хүсусијјәтләри//Елми әсәрләр (С. М. Киров адына АДУ. Дил вә әдәбијат серијасы.—1970.—№ 2.—С. 15—18.

1398. **Ибраһимов М.** Инсан вә заман... (Ејниадлы ше'рләр китабы барәдә)//Әдәби-тәнгиди мәгаләләр.—Б.: Азәрнәшр, 1970.—С. 56.

1399. **Данышыр Бақы гәзети:** Б. Ваһабзадә «Дөрдјүз он алты» поэма бир нечә мисрада верилир. Бақы, 1970, 21 март.

1400. **Мәһдијев И.** «Қарван»дан кәлән сәсләр: Сумгајытда јарадылан Ә. Кәрим адына Кәнчлик поезија клубунда Б. Ваһабзадә илә суал-чаваб кечәси//Азәрбајчан кәнчләри.—1970.—8 дек.

1401. **Нәбијев Б.** Бир үрәкдә дөрд фәсил: Б. Ваһаб-

задəнин ејниадлы китабы барəдə//Əдəби дүшүнчəлэр.—Б.: Кəнчлик, 1971.—С. 113—118.

1402. **Нəбијев Б.** Ушаг əдəбијаты хусуси гəјгы тəлəб едир: Б. Вахабзадəнин «Сəнин мўəlлимин» шє'риндəн бəһс олунур//Əдəби дүшүнчəлэр.—Б.: Кəнчлик, 1971.—С. 141.

1403. **Əлијева З.** «Учун нəғмəлəрим» поемасынын тəдрисинə даир: Муса Чəлилин гəһрəманлыгына нəср едилмиш сənət əсəri олан Б. Вахабзадəнин ејниадлы поемасынын тəдрисинə даир//Азəрбајчан мўəlлими.—1971.—8 јанв.

1404. **Əлиоглу М.** Ким наглыдыр? Б. Вахабзадəнин «Јагышдан сонра» əсəri М. Əзизбəјов адына Азəрб. Дəвлət Драм Театры сəһнəсиндə//Əдəбијат вə инчəсənət.—1971.—29 мај.—С. 12—13.

1405. **Мəммədов Ч.** «Јагышдан сонра»: Б. Вахабзадəнин «Јагышдан сонра» драмынын тамашасы наггында//Бақы.—1971.—2 ијун.

1406. **Чəфəр М.** Дəврүмүзүн поезијасы: Б. Вахабзадəнин шє'рлəриндəн бəһс олунур//Əдəбијат вə инчəсənət.—1971.—5 ијун.—С. 10.

1407. **Əлимирзəјев Х.** «Јагышдан сонра»: Б. Вахабзадəнин ејниадлы пјеси наггында//Азəрбајчан кəнчлєри.—1971.—26 ијун.

1408. **Агајев Ə.** «Јагышдан сонра»: Драматург Б. Вахабзадəнин ејниадлы јени драм əсəринин тамашасы наггында//Коммунист.—1971.—9 ијул.

✓1409. **Поезијамызда партијалылыг вə сənəткарлыг:** Декабрын 16-да вə 17-дə кечирилмиш јарадычылыг мүшавирəсинин материалларындан (Б. Вахабзадəнин поемаларындан бəһс олунур)//Əдəбијат вə инчəсənət.—1971.—25 дек.—С. 5—10.

✓1410. **Чəфəр Хəндан.** Азəрбајчан совет əдəбијатынын шанлы јолу: Б. Вахабзадəнин «Шə'би-һичран» поемасы наггында//Сечилмиш əсəрлєри.—Б.: Азəрнəшр, 1972.—С. 240—241.

1411. **Əфəндијев А.** Поезијада партијалылыг вə сənəткарлыг (Б. Вахабзадəнин бир сыра шє'рлəриндəн бəһс олунур)//Азəрбајчан.—1972.—№ 1.—С. 163—182.

1412. **Əлиоглу М.** Шаир лəјагəти, шаир севкиси//Əдəбијат вə инчəсənət.—1972.—26 февр.—С. 14.

1413. **Əлијева И.** Шаир, инсан вə заман//Елми əсəрлєр: С. М. Киров адына АДУ. Дил вə əдəбијат сєријасы.—1972.—№ 6.—С. 74—80.

1414. **Түрк журналы.** Азəрбајчан шаири наггында//Əдəбијат вə инчəсənət.—1973.—17 авг.

1414^a. **Əһмəd Шмиде.** Б. Вахабзадəјə мəктуб//Түрк əдəбијаты.—1973.—№ 23.—С. 22—23.

✓1415. **Мир Чəлал.** Поемаларда мүасирлик: Б. Вахабзадəнин поемаларындан данышылыр//Улдуз.—1973.—№ 9.—С. 57—60.

1416. **Гарајев Ј.** Дүшүндүрən поезија (Мүгəддимə)//Б. Вахабзадəнин сечилмиш əсəрлєри. 2 чилддə. Ч. 1.—Б.: Азəрнəшр, 1974.—С. 7—16.

1417. **Кəримов И.** Азəрбајчан Драм Театрынын 100 иллији: Б. Вахабзадəнин «Јагышдан сонра» пјесинин сəһнə тарихиндəн данышылыр//Азəрбајчан Драм Театры.—Б.: Ишыг, 1974.—С. 26.

1418. **Сəфəров Ч., Бабајев А.** Јени əсəрлєр, јени адлар: Б. Вахабзадəнин «Икинчи сəs» вə «Јагышдан сонра» пјеслəриндəн данышылыр//Шəрəфли јол.—Б.: Азəрнəшр, 1974.—С. 143—146.

1419. **Талыбзадə К.** Тəнгидимизин јени мəрһəлəsi: Б. Вахабзадəнин шє'рлəриндəн бəһс олунур//Əдəби ирс вə варислєр.—Б.: Азəрнəшр, 1974.—С. 13.

1420. **Талыбзадə К.** Шаиранə дүшүнчəлєр: Б. Вахабзадəнин «Дүшүнчəлєр» китабындакы əсəрлєрдəн бəһс олунур//Əдəби ирс вə варислєр.—Б.: Азəрнəшр, 1974.—С. 200—203.

✓1421. **Бəдəлов А.** 1960-чы иллəрин поемалары: Б. Вахабзадəнин «Садə адамлар», «Изтирабын сону» поемаларындан да бəһс олунур//Елми əсəрлєр: С. М. Киров адына АДУ. Дил вə əдəбијат сєријасы.—1974.—№ 2.—С. 43—48.

1422. **Əлимирзəјев Х.** «Дан јєри»: Б. Вахабзадəнин ејниадлы шє'рлєр китабынын чапдан чыхмасы мүнəсибəтилə//Əдəбијат вə инчəсənət.—1974.—14 апрел.—С. 12—13.

1423. **Агајев Ə.** Заманла ајаглаш (Б. Вахабзадəјə Азəрб. ССР Əмəкдар инчəсənət хадими фəхри ады верилмəsi мүнəсибəтилə)//Əдəбијат вə инчəсənət.—1974.—21 сент.—С. 4.

1424. **Хəзри Н.** Бəхтијар талели Бəхтијар (өн сөз). Б. Вахабзадə. Сечилмиш əсəрлєри. 2 чилддə. 2-чи чилд.—Б.: Азəрнəшр, 1975.—С. 248—250.

1425. **Чəфəров М. Ч.** Шє'римиз беш илдə: Б. Вахабзадəнин «Мəндəн өтдү» шє'риндəн данышылыр//Сənət јолларында.—Б.: Кəнчлик, 1975.—С. 132.

1426. Әбилов И. Илһам вә сәмимијјәтин бәдии тәзаһүрү: Б. Ваһабзадәнин «Дан јери» әсәри һаггында// Улдуз.—1975.—№ 2.—С. 54—56.

✓1427. Рза Хәлил. Вәтәндашлыг вә мүасирлик: Б. Ваһабзадәнин әсәрләриндә лирик гәһрәмәнлар һаггында// Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1975.—19 апр.—С. 12—13.

1428. Әлијева И. Б. Ваһабзадәнин ше'рләриндә тәлим-тәрбијә мәсәләләри//Азәрбајҗан мәктәби.—1975.—№ 8.—С. 31—34.

1429. Әзиз гәләм достумуз, һөрмәтли шаиримиз Бәхтијар Ваһабзадәјә. (Анадан олмасынын 50 иллији мүнәсибәтилә тәбрик)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1975.—23 авг.—С. 4.

1430. Вәфалы А. Ше'рин сәсиндән... (Б. Ваһабзадәнин анадан олмасынын 50 иллији мүнәсибәтилә)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1975.—23 авг.—С. 4.

1431. Ибраһимов М. Аловлу сөзләр (Б. Ваһабзадәнин анадан олмасынын 50 иллији)//Коммунист.—1975.—23 авг.

1432. Рза Р. Бәхтијарлыг (Б. Ваһабзадәнин анадан олмасынын 50 иллији мүнәсибәтилә)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1975.—23 авг.—С. 4.

1433. Әзиз Бәхтијар Маһмуд оғлу. (Анадан олмасынын 50 иллији мүнәсибәтилә тәбрик)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1975.—23 авг.—С. 4.

1434. Әкбәрзадә Ш. Мәним бир күнүм дә сизсиз олмасын: Шаирин достлары илә мүсаһибә//Азәрбајҗан кәңчләри.—1975.—28 авг.

1435. Абдуллајев М. Бәхтијары дүшүнүрәм...: Б. Ваһабзадәнин 50 иллији мүнәсибәтилә//Азәрбајҗан.—1975.—№ 10.—С. 47—48.

1435^а. Гарајев Ј. Дүшүндүрән поезија//Б. Ваһабзадә. Сечилмиш әсәрләри.—1 чилд.—Б.: Азәрнәшр, 1975.—С. 7—16.

1436. Адил Б. Бәхтијар шаир (Б. Ваһабзадәнин 50 иллији мүнәсибәтилә)//Улдуз.—1975.—№ 10.—С. 33—34.

1437. Әлијева И. Мә'налы өмүр (Б. Ваһабзадәнин анадан олмасынын 50 иллији мүнәсибәтилә)//Азәрбајҗан.—1975.—№ 10.—С. 49—50.

1438. Зејналов Ә. Шаир гәлбли драматург (Б. Ваһабзадәнин 50 иллији мүнәсибәтилә)//Азәрбајҗан.—1975.—№ 10.—С. 48.

1439. Нијази. Әзиз Бәхтијар. (Б. Ваһабзадәнин 50 ил-

лији мүнәсибәтилә)//Азәрбајҗан.—1975.—№ 10.—С. 46—47.

1440. Рәһимов С. Шаһин шәһпәрли шаир. (Б. Ваһабзадәнин 50 иллији мүнәсибәтилә)//Азәрбајҗан.—1975.—№ 10.—С. 44—46.

1441. Тәбрик едирик—50 («Азәрбајҗан» журналы редаксиясынын Б. Ваһабзадәнин 50 иллији мүнәсибәтилә тәбрики)//Азәрбајҗан.—1975.—№ 10.—С. 43—44.

✓1442. Әбилов И. «Ленинлә сөһбәт» (Б. Ваһабзадәнин ејниадлы поемасы һаггында)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1975.—15 нояб.—С. 4—5.

✓1443. Абдуллајев Ч. С. Вурғун ше'ринин шәкилләри. (Мәгалә мүүллифи Б. Ваһабзадәнин «Муғам» поемасына мүнәсибәтини билдирир//Сәмәд Вурғун поетикасы.—Б.: Кәңчлик, 1976.—С. 95.

1444. Әфәндијев А. Фәлсәфә, ја фәлсәфәчилик. (Б. Ваһабзадәнин ше'рләриндән бәһс олунур)//Мүдриклик сәлаһијјәти.—Б.: Кәңчлик, 1976.—С. 27—31.

1445. Әфәндијев А. Ше'р вә ән'әнә (Б. Ваһабзадәнин фәлсәфи ше'рләриндән бәһс олунур)//Мүдриклик сәлаһијјәти.—Б.: Кәңчлик, 1976.—С. 69—71.

1446. Нәбијев Б. Лирика 1971. (Б. Ваһабзадәнин «Нејтрал зона» ше'риндән сөһбәт ачылыр)//Тәнгид вә әдәби просес.—Б.: Азәрнәшр, 1976.—С. 57—58.

1447. Нәбијев Б. Ушаг әдәбијјатыны бөјүк тәләбләр сәвијјәсинә (Б. Ваһабзадәнин «Нијә» ше'ринин дил гүсүрларындан данышылыр)//Тәнгид вә әдәби просес.—Б.: Азәрнәшр, 1976.—С. 135.

1448. Кәримова С. Јоллара из дүшүр («Јоллара из дүшүр» пјеси барәдә)//Бақы.—1976.—10 февр.

✓1449. Абдуллајев Ч. Ленин вә халг һаггында нәғмәләр (Б. Ваһабзадәнин «Ленинлә сөһбәт» вә «Муғам» поемаларынын Республика Дөвләт мукафатына тәғдим олунмасы һаггында)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1976.—1 апр.—С. 2.

1450. Рза Х. Әдәби ахтарыш (Б. Ваһабзадәнин «Ленинлә сөһбәт» вә «Муғам» поемаларынын Республика Дөвләт мукафатына тәғдим едилмәси мүнәсибәтилә)//Бақы.—1976.—9 апр.

1451. Данышыр лауреатларымыз (М. Ч. Чәфәров, Б. Ваһабзадә вә б.)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1976.—22 мај.—С. 2.

1452. Рза Х. Гәһрәмәнлыг поезијасы (Б. Ваһабзадәнин әсәрләри һаггында)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1976.—18 сент.—С. 6—7.

1453. **Мәммәдханлы Ә.** Мәнәви зиялыларымыз (Шаир Б. Ваһабзадә илә Худу Мәммәдовун мүсаһибәси)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1976.—23 окт.—С. 4.

1454. **Нәбијев Б.** Лириканын бүсәти (1941—45-чи илләрдә ше'рләри чап олуна кәнч шаирләр арасында Б. Ваһабзадәдән дә данышылыр)//Бөјүк Вәтән мүһарибәси вә Азәрбајҗан әдәбијјаты.—Б.: Елм.—1977.—С. 78.

1455. **Нәбијев Б.** Ше'рдә чағырыш вә сәфәрбәрлик руһунун ифадәси (Јазыда шаир Б. Ваһабзадә илә алим П. Хәлиловун С. Вурғунун «Москва» ше'рләри барәдә мүһабисәләри барәдә)//Бөјүк Вәтән мүһарибәси вә Азәрбајҗан әдәбијјаты.—Б.: Елм, 1977.—С. 59.

1456. **Хәлилов Г.** Ленин зәкасынын ишығы илә (Б. Ваһабзадәнин «Ачыг сөһбәт» китабына өн сөз)//Ачыг сөһбәт: Поэмалар вә ше'рләр.—Б.: Кәнчлик, 1977.—С. 5—12.

1457. **Аслан М.** Шаир өмрү (Б. Ваһабзадәнин јарадычылығы һаггында)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1977.—22 јанв.—С. 4.

1458. **Б. Ваһабзадә** һаггында//Азәрбајҗан Совет енсиклопедијасы. II чилд.—Б., 1978.—С. 422.

1459. **Әдәби просес**—77. Нәср, поезија, драматуркија, тәнгид.—Б.: Елм, 1978.—С. 53—55, 56, 65, 68, 73, 74, 80, 83.

1460. **Талыбзадә К.** Комиссарын сурәти (Б. Ваһабзадәнин 26-лара нәср етдији әсәрләри барәдә)//Сәнәткарын шәхсијјәти.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 155.

1461. **Талыбзадә К.** Тәнгидчинин сәнәткарлығы (Мәгаләдә М. Арифин бир сыра шаирләрлә јанашы Б. Ваһабзадә лирикасына мөхсүс чәһәтләрдән сөһбәт ачылыр)//Сәнәткарын шәхсијјәти.—Б.: Јазычы, 1978.—С. 344.

1462. **Һачыјева М.** «Јашыл чәмән, ағач алты...» (Б. Ваһабзадәнин јарадычылығында тәбиәтин тәсвири һаггында)//Азәрбајҗан тәбиәти.—Бурах. XII.—1978.—С. 28—29.

1463. **Мәммәдов Ч.** Үрәкләрдә галан изләр (М. Әзизбәјов адына Азәрб. Дөвләт Драм Театрында Б. Ваһабзадәнин «Јоллара из дүшүр...» пјесинин тамашасы һаггында)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1978.—1 јанв.—С. 7.

1464. **Кәримова С.** Јоллара из дүшүр (Б. Ваһабзадәнин ејниадлы әсәринин режиссор Ә. Гулијев тәрәфиндән М. Әзизбәјов адына Азәрб. Дөвләт Драм Театрында тамашаја гојулмасы һаггында)//Бақы.—1978.—10 февр.

1465. **Заманов А., Мәммәдзадә Һ.** Азәрбајҗан шаир-

ләринин әсәрләриндән нүмунәләр (Б. Ваһабзадә һаггында хариҷдә нәшр олунамушдур)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1978.—11 февр.

1466. **Абдуллајев Ч.** Ленин вә халг һаггында дүшүнчәләр. (Б. Ваһабзадәнин «Сечилмиш әсәрләри»нин II чилдинә ресенсија)//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1978.—3 апр.

1467. **Чаббаров Н.** «Өјрәнән дә мәнәм, өјрәнилән дә...» (Б. Ваһабзадәнин јарадычылығы һаггында)//Азәрбајҗан.—1978.—№ 6.—С. 179—187.

1468. **Ахундов А.** Азәрбајҗан совет ше'риндә гафијә. (Б. Ваһабзадәнин дә ше'рләриндән сөһбәт ачылыр)//Азәрбајҗан.—1978.—№ 12.—С. 170—181.

1469. **Мөһди Һүсејн** «Јени гүввәләр» «Кәнчлијин сәси» алманахында әсәрләри топланмыш кәнчләр ичәриндә Б. Ваһабзадәдән данышылыр. Мөһди Һүсејн.—«Сечилмиш әсәрләри» 10 чилддә, IX чилд, Б.: 1979, С. 587.

1470. **Гарајев Ј.** Поезијанын илләри вә јоллары (Б. Ваһабзадәнин «Муғам» поемасындан сөһбәт ачылыр)//Поезија вә нәср.—Б.: Јазычы, 1979.—С. 71—72.

1471. **Нәбијев Б.** Мүһарибә илләриндә Азәрбајҗан ше'ри (1941—45-чи илләрдә чап олуна шаирләр сырасында Б. Ваһабзадә һаггында дә данышылыр)//Сүнкүјә чеврилмиш гәләм.—Б.: Азәрнәшр, 1979.—С. 103.

1472. **Нәбијев Б.** Поезијанын дирилик сују //Коммунист.—1979.—13 нојаб.

1473. **Нәбијев Б.** Нәјат вә бәдии һәгигәт (Поезија 1975) (Б. Ваһабзадәнин «Португалија лөвһәләри» ше'рләриндән вә «Ленинлә сөһбәт» поемасындан бәһс олуна)//Тәзә илләр сорағында.—Б.: Јазычы, 1979.—С. 15—16, 17—28, 37.

1474. **Оручәли Һ.** Поезијамыз барәдә дүшүнчәләр (Б. Ваһабзадә јарадычылығындан бәһс олуна)//Нәјати ахтарышлар, бәдии тапынтылар.—Б.: Јазычы, 1979.—С. 123.

1475. **Әлијева Ш.** «Садәликлә бөјүклүк»//Бақы.—1979.—5 мај. (Шаирин ејниадлы китабы барәдә).

1476. **Түрк журналы** Азәрбајҗан шаири һаггында//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1979.—17 авг.—С. 7.

1477. **Мәмәдов Ч.** Јеткинлик //Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1979.—26 окт.—С. 6.

1478. **Мәликоғлу М.** Јахшы ки, сән варсан//Әдәбијјат вә инчәсэнәт.—1979.—1 дек.—С. 6.

1479. **Əлијева Ш.** Ачылан сәһәрләрә салам (Б. Ваһабзадәнин ејниадлы ше'рләр китабы һаггында)//Бақы.—1979.—12 дек.

1480. **Ағајев Ә.** 1961-чи илдәки поезијамыза бир нәзәр (Б. Ваһабзадәнин јарадычылығындан сөһбәт ачылыр)//Әсрин тәрәннүмү.—Б.: Јазычы, 1980.—С. 81—91, 122, 205—210.

1481. **Мәммәд Ариф.** Азәрбајчан әдәбијјаты чохмилләтли совет әдәбијјаты аиләсиндә (Б. Ваһабзадәнин јарадычылығындан данышылыр)//Сәнәткар гочалмыр.—Б.: Јазычы, 1980.—С. 13—15.

1482. **Ариф М.** Мүасирлик, новаторлуг, камиллик (Б. Ваһабзадәнин «Јоллар вә оғуллар», «Е'тираф» поемаларындан данышылыр)//Сәнәткар гочалмыр.—Б.: Јазычы, 1980.—С. 79, 82, 95.

1483. **Ахундов А.** Азәрбајчан совет ше'риндә һеца вәзни, (Б. Ваһабзадә ше'рләринин вәзни барәдә)//Ше'р сәнәти вә дил.—Б.: Јазычы, 1980.—С. 18, 20—27, 35, 68—77, 91, 97.

1484. **Мәммәдов Ч.** Б. Ваһабзадә. Пјесләр (Өн сөз).—Б.: Кәнчлик, 1980.—С. 5—11.

1485. **Әлиоглу М.** Јени поемаларымыз (Б. Ваһабзадәнин «Изирабын сону» поемасындан бәһс олунур)//Амал вә сәнәт.—Б.: Јазычы, 1980.—С. 155.

1486. **Гулијев Н.** Әбәди шөһрәт—әбәди мөвзу (Б. Ваһабзадәнин «416» поемасындан сөһбәт ачылыр)//Вәтәнпәрвәрлик вә гәһрәманылыг мотивләри.—Б.: Јазычы, 1981.—С. 143—151.

1487. **Гулијев Н.** Тарихин вә поезијанын јаддашы (Б. Ваһабзадәнин ше'рләриндән вә «Әбәди һејкәл» поемасындан данышылыр)//Вәтәнпәрвәрлик вә гәһрәманылыг мотивләри.—Б.: Јазычы, 1981.—С. 102—127.

1488. **Елчин.** Әдәбијјатымызын бә'зи јарадычылыг проблемләри. (Шаирин «Туфанлара тапшырмышыг», «Елә бөјүдүк ки» ше'рләри һаггында данышылыр)//Тәңгид вә әдәбијјатымызын проблемләри.—Б.: Јазычы, 1981.—С. 62—64.

1489. **Нәбијев Б.** Азәрбајчан әдәбијјаты Бөјүк Вәтән мұһарибәси илләриндә (Б. Ваһабзадәнин дә ше'рләриндән бәһс олунур)//Камалын тәнтәнәси.—Б.: Јазычы, 1981.—С. 55.

1490. **Рүстәмханлы С.** Өмрүн пајызында (Өн сөз)//Б. Ваһабзадә. Пајыз дүшүнчәләри.—Б.: Јазычы, 1981.—С. 5.

1491. **Сејидов Ј.** Јени дөврүн илк кәңч јарадычы гүвәләри (Мәгаләдә Б. Ваһабзадәнин дә ше'рләри һаггында данышылыр)//Сөзүн шөһрәти.—Б.: Јазычы, 1981.—С. 101, 182.

1492. **Сәфәров Ш.** Совет әдәбијјаты һаггында сөһбәт мәшғәләләриндә шакирдләрин елми дүнјакөрүшүнүн формалашдырылмасына даир (Б. Ваһабзадәнин «Һәкимлә сөһбәт» ше'риндән данышылыр). Әдәбијјат гүдрәтли тәрбијә васитәсидир.—Б.: Маариф, 1981.—С. 118.

1493. **Рәһимли И.** Б. Ваһабзадә драматуркијасында үслуб проблемлери//Гобустан.—1981.—№ 4.—С. 43—46.

1494. **Јевтушенко Ј.** Кимсә инаныр...: Б. Ваһабзадә һаггында//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1981.—1 мај.—С. 3.

1495. **Абдуллајев Ч.** Лирик ше'рин мүасир проблемләри (Б. Ваһабзадәнин 60—70-чи илләр лирикасындан данышылыр)//Лирика вә заман.—Б.: Јазычы, 1982.—С. 103.

1496. **Абдуллајев Ч.** Поетик дүшүнчәләр (Әдәби портрет—Б. Ваһабзадә)//Лирика вә заман.—Б.: Јазычы, 1982.—С. 153—172.

1497. **Адилов М.** Данышыг дилиндә ишләнән сөзләрин әсли (Б. Ваһабзадәнин «Муғам» поемасындан мисал кәтирилир)//Нијә белә дејирик.—Б.: Азәрнәшр, 1982.—С. 127—128.

1498. **Б. Ваһабзадә.** Һәр чичәкдән бир ләчәк (өн сөз): Ше'рләр, Тәрчүмәләр.—Б.: Јазычы, 1982.—С. 3—6.

1499. **Гасымзаде Г.** Инсанларын јени тарихи бирлији вә әдәбијјат (Б. Ваһабзадәнин ше'рләриндән бәһс олунур)//Әдәбијјатда миллилик вә бејнәлмилләтчилик.—Б.: Елм, 1982.—С. 194.

1500. **Салманов Ш.** Әдәбијјатын тәчрүбәси вә тәңгид (Мәгаләдә Б. Нәбијевин Б. Ваһабзадә јарадычылығы һаггындакы фикирләри тәһлил едилер)//Мүасирлик мөвгејиндән.—Б.: Јазычы, 1982.—С. 123.

1501. **Һачыјев А.** Ше'р күлүстаны (Б. Ваһабзадәнин «Һәр чичәкдән бир ләчәк» китабына өн сөз).—Һәр чичәкдән бир ләчәк. Ше'рләр. Тәрчүмәләр.—Б.: Јазычы, 1982.—С. 238.—240.

1502. **Әкбәрзаде Ш.** «Кимдир һаглы?» (М. Әзизбәјов адына Азәрб. Дөвләт Академик Драм Театрында шаир Б. Ваһабзадәнин ејниадлы пјесинин јени гурулушта тамашаја гојулмасы һаггында)//Бақы.—1982.—13 јанә.

1503. **Әкбәров Т.** Мә'нәви камиллијә чағырыш (Шаир

Б. Ваһабзадәнин поезијасы һаггында)//Азәрбајчан кәнчләри.—1982.—14 јанв.

1504. Ағајев Ә. Јағышдан сонра//Коммунист.—1982.—27 јанв.

1505. Мәммәдов А. Вичданын сәси. (Б. Ваһабзадәнин јени гурулушда тамашаја гојулан «Кимдир һаглы?» («Икинчи сәс») пјесинин тамашасы һаггында)//Коммунист.—1982.—27 јанв.

1506. һачыјева М. Дирилик булағы. (Б. Ваһабзадә јарадычылығында фолклор нүмунәләри)//Улдуз.—1982.—№ 2.—С. 53—54.

1507. Рәһимли И. Б. Ваһабзадә драматуркијасында үслуб проблеми//Гобустан.—1982.—№ 4.—С. 43—46.

1508. Не'мәтова К. Онун сәнәт дүнјасы//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1982.—23 апр.

✓1509. Мансурзадә А. Дүшүндүрән поезија (Б. Ваһабзадәнин «Пајыз дүшүнчәләри» китабындакы ше'рләри вә поемалар һаггында)//Азәрбајчан мұәллими.—1982.—6 авг.

1510. Сејидов Ј. Дөрд ше'р китабы, ад вә маһијјәг («Пајыз дүшүнчәләри» китабы вә б. һаггында)//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1982.—20 авг.—С. 6.

1511. Адиллов М., Мәрданов В. Образлы сөзләр (Вокатив сөзләр. Нидалар. Тәглиди сөзләр). Б. Ваһабзадәнин «Гузум» ше'риндән данышылыр: Ушаг вә ше'р.—Б.: Маариф, 1983.—С. 43.

1512. Адиллов М., Мәрданов В. Шәхс адлары—антропонимләр. Чанлыларын адлары зоонимләр. Јер адлары—топонимләр. (Б. Ваһабзадәнин бу мөвзуда јаздығы ушаг ше'рләриндән бәһс олунур)://Ушаг вә ше'р.—Б.: Маариф, 1983.—С. 136.

1513. Ајдын. Вәтән торпағындан көјәрмиш поезија. (Б. Ваһабзадә. Сечилмиш әсәрләри. II ч.—Өн сөз)//Б. Ваһабзадә. Сечилмиш әсәрләри. Ики чилддә. I ч.—Б.: Јазычы, 1983.—С. 5—8.

1514. Әлијева И. Б. Ваһабзадәнин лирикасы.—Б.: Јазычы, 1983.—180 с.

1515. Сејидов Ј. Нәдән башланыр Вәтән? (Б. Ваһабзадәнин јарадычылығындан данышылыр)//Сөзүн гүдрәти.—Б.: Јазычы, 1983.—С. 11—91.

1516. Сејидов Ј. Өмрүн камала јетишән чағы. (Б. Ваһабзадәнин «Пајыз дүшүнчәләри» китабы һаггында)//Коммунист.—1983.—22 јанв.

1517. һачыјев Т. Дүшүнчәли, исте'дадлы дил. (Б. Ва-

һабзадәнин дил үслубу һаггында)//Улдуз.—1983.—№ 7.—С. 45—52.

1518. Хәлилов Р. Өмрүн пајызында//Азәрбајчан.—1983.—№ 7.—С. 185—187.

1519. Бәкташи И. Шаир һаггында илк монографија. (И. Әлијеванын «Б. Ваһабзадәнин лирикасы» адлы китабы барәдә)//Азәрбајчан мұәллими.—1983.—15 ијул.

1520. Гурбамов Ш. Шаир һаггында монографија//Бақы.—1983.—24 окт. (И. Әлијеванын Б. Ваһабзадәнин лирикасы китабы барәдә).

1521. Әлимирзәјев Х. «Јағышдан сонра». (Б. Ваһабзадәнин ејниадлы пјеси барәдә)//Бәдин һәгигәт уғрунда.—Б. Јазычы, 1984.—С. 222—229.

1522. Намазов Г. Бөјүк Вәтән мұһарибәсиндән сонра ушаг әдәбијјаты (1945—1966). (Б. Ваһабзадәнин «Мәктәб илләри» силсилә ше'рләриндән бәһс олунур)//Азәрбајчан ушаг әдәбијјаты. Али мәктәб тәләбәләри үчүн дәрслик.—Б.: Маариф, 1984.—С. 214—215.

1523. Нәбијев Б. Дирилик сују. (Б. Ваһабзадә әсәрләриндән данышылыр)//Сөз үрәкдән кәләндә.—Б.: Јазычы, 1984.—С. 57—65.

1524. Вәлијев К. Гијмәтли тәдгигат әсәри//Азәрбајчан кәнчләри.—1984.—21 јанв. (И. Әлијеванын Б. Ваһабзадәнин лирикасы адлы китабы барәдә).

1525. Әлизадә М. Әсрләрин архасындан ешидилән «Фәрјад». (Б. Ваһабзадәнин «Фәрјад» пјесинин М. Әзизбәјов адына Азәрб. Дөвләт Академик Драм Театрындакы тамашасы һаггында)//Бақы.—1984.—23 апр.

1526. Хәлилов Г. Камиллик, бүтөвлүк. (Б. Ваһабзадәнин «Фәрјад» пјесинин тамашасы һаггында)//Коммунист.—1984.—11 мај.

1527. Көчәрли Ф. Инсан гүдрәтинә инам (М. Әзизбәјов адына Азәрб. Дөвләт Драм Театрында Б. Ваһабзадәнин «Фәрјад» мәнзум пјесинин тамашасы һаггында)//Азәрбајчан кәнчләри.—1984.—12 мај.

1528. Дадашзадә А. ССРИ Дөвләт мұкафатына тәғдим едилмишдир. (Б. Ваһабзадәнин «Бир кечәнин јолчусујуг» әсәри барәдә)//Коммунист.—1984.—28 сент.

1529. Казакова Р. Сүлһүн мүғәддәраты үчүн мәс'ул јјәт. (ССРИ Дөвләт мұкафатына тәғдим олунмуш «Бир кәминин јолчусу» китабы һаггында)//Коммунист.—1984.—11 окт.

1530. Әбилов И. Фәлсәфи мәзмунун бәдин тәсвири.

(Б. Ваһабзадəнин «Бир кəминин јолчусујуг» əсəри бəрədə)//Азəрбajчaн мұəллими.—1984.—2 нoјаб.

1531. **Ағажев Ə.** Поезијанын гəлəбəси. (Б. Ваһабзадəнин ССРИ Дəвлəт мұкафатына лəјиг кəрүлмүш «Бир кəминин јолчусујуг» китабы һағғында)//Бақы.—1984.—7 нoјаб.

1532. **Заманла һəмaһəнк** (Б. Ваһабзадəнин ССРИ Дəвлəт мұкафаты алмасы мұнасибəтилə)//Коммунист.—1984.—7 нoјабр.

1533. **Əкбəрзадə Ш.** «Сəн Бəхтијар олдун о замандан ки...»//Азəрбajчaн кəнчлəри.—1984.—1 нoјаб.

1534. **Əфəндијев И.** Шаирин лирасы. (Б. Ваһабзадəнин ССРИ Дəвлəт мұкафатына лəјиг кəрүлмəси мұнасибəтилə)//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1984.—16 нoјаб.—С. 6.

1535. **Ибраһимов М.** Уча фикирлəр, чошғун еһтираслар поезијасы. (Б. Ваһабзадəнин ССРИ Дəвлəт мұкафаты алмасы мұнасибəтилə)//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1984.—16 нoјаб.

1536. **Мовчан П.** Кəнүл сəррафы (Б. Ваһабзадəнин ССРИ Дəвлəт мұкафатына лəјиг кəрүлмəси мұнасибəтилə)//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1984.—16 нoјаб.—С. 6.

1537. **Чəфəр М.** Шаирин сəси—халгын сəси. (Б. Ваһабзадəнин ССРИ Дəвлəт мұкафатына лəјиг кəрүлмəси мұнасибəтилə)//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1984.—16 нoјаб.—С. 6.

1538. **Ајтматов Ч.** Заманла һəмaһəнк//Коммунист.—1984.—19 нoјаб.

1539. **Ахундов А.** Бəдии дил вə хəлгилик. (Б. Ваһабзадəнин «Изтирабын сону» поемасынын үслуби хүсусијјəтлəрдəн данышылыр)//Дилин естетикасы.—Б.: Јазычы, 1985.—С. 68.

1540. **Ахундов А.** Сəзүн ганадларында. (Б. Ваһабзадəнин «Изтирабын сону» поемасында сəзлəрин јериндə ишлəнмəсиндəн данышылыр)//Дилин естетикасы.—Б.: Јазычы, 1985.—С. 196.

1541. **Гарајев Ј., Салманов Ш.** Поезијанын кəмиллији.—Б.: Јазычы, 1985.—193 сəһ.

1542. **Сејидов Ј.** Шаирин фикир дүңјасы. (Б. Ваһабзадəнин 60 иллији мұнасибəтилə)—Б.: 1985.—С. 76.

1543. **Сəфəров Ш.** Вəтəндашлыг тəрбијəсиндə инша јазыларын ролу. (Б. Ваһабзадəнин «Етираф», «Шəби-һичран» поемаларындан данышылыр).—Б.: Маариф, 1985.—С. 36.

1544. **Сəфəров Ш.** Мəктəблилəрин вəтəндашлыг тəр-

бијəсиндə бəдии əдəбијјатын имканлары. (Б. Ваһабзадəнин əсəрлəринин мəнəви зəнкинлијиндəн данышылыр). Азəрбajчaн əдəбијјаты вə шакирдлəрин вəтəндашлыг тəрбијəси.—Б.: Маариф, 1985.—С. 17.

1545. **Хəлилов Т.** Əгидə вə инам поезијасы. (Халг шаири Б. Ваһабзадə һағғында)//Улдуз.—1985.—№ 1.—С. 51—53.

1546. **Əбдулрəһманов Н.** Əмрүн мұдриклик чағы: Бəхтијар Ваһабзадə һағғында//Совет Күрчүстаны.—1985.—1 јанв.

1547. «Улдуз» тəбрик едир. (1984-чү илдə Азəрбajчaнын халг јазычысы вə Азəрбajчaн халг шаири адына лəјиг кəрүлмүш əдиблəримиз—Бајрам Бајрамов, Бəхтијар Ваһабзадə, Исмајыл Шыхлы, Нəби Хəзри илə əмəклəшымызын сəһбəти)//Улдуз.—1985.—№ 2.—С. 1—5.

1548. **Сосиализм** зəмaнəсинин сəнəткəры. Б. Ваһабзадəнин 60 иллијинə һəср едилмиш јығынчағ//Бақы.—1985.—18 мај.

1549. **Гарајев Ј., Салманов Ш.** Сəнəткəрын кəмиллији. (Б. Ваһабзадəнин анадан олмасынын 60 иллији)//Азəрбajчaн.—1985.—№ 8.—С. 147—150.

1550. **Талəһ Н.** Əмрүн узун вə ғыса јолу (Б. Ваһабзадə 60)//Улдуз.—1985.—№ 8.—С. 32—34.

1551. **Мүтəллибов Т.** Бəхтијарлыг. (Б. Ваһабзадəнин јарадычылығы һағғында)//Азəрбajчaн кəнчлəри.—1985.—15 авг.

1552. **Рүстəм С.** Азəрбajчaнын халг шаири. Б. Ваһабзадə-60//Бақы.—1985.—15 авг.

1553. **Мансурзадə А.** Əзү дə, сəзү дə гочалмајан шаир: Б. Ваһабзадə-60//Азəрбajчaн мұəллими.—1985.—16 авг.

1554. **Нəбијев Б.** Зирвəјə кедəн јолда: Б. Ваһабзадəнин анадан олмасынын 60 иллији//Коммунист.—1985.—16 авг.

1555. **Һачыјева М.** Бəхтијар талели шаиримиз: Б. Ваһабзадə-60//Совет кəнди.—1985.—17 авг.

1556. **Азəроғлу Б.** Гардашым Бəхтијар. (Б. Ваһабзадəнин анадан олмасынын 60 иллији мұнасибəтилə)//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1985.—23 авг.—С. 4.

1557. **Ахундова Ш.** Мусиги ганадлы ше'рлəр. (Б. Ваһабзадəнин сəзлəринə бəстəлənən маһнылар һағғында)//Əдəбијјат вə инчəсəнəт.—1985.—23 авг.

1558. **Гарајев Ј.** Онун драматуркијасы: Б. Ваһабза-

дәһһн драматуркијасы һаггында//Әдәбијјат вә инчәсә-
нәт.—1985.—23 авг.—С. 5.

1559. **Ибраһимов М. Б.** Ваһабзадәһһн аһадан олмасынын 60 иллији мүнәсибәтилә//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1985.—23 авг.—С. 4.

1560. **Исмајыл М.** Јалана нифрәт, һәгигәтә мәһәббәтлә: Б. Ваһабзадәһһн јарадычылығы һаггында//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1985.—23 авг.—С. 5.

1561. **Хәзри Н.** Поезијамыз бир үмһандырса...: Б. Ваһабзадәһһн аһадан олмасынын 60 иллији мүнәсибәтилә//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1985.—23 авг.—С. 4.

1562. **Һәсәнзәдә Н.** Севимли шаир: Б. Ваһабзадәһһн аһадан олмасынын 60 иллији мүнәсибәтилә//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1985.—23 авг.—С. 5.

1563. **Јусифли В.** Јанмаг јашамагдыр: Б. Ваһабзадәһһн 60 иллији//Совет Күрчүстаны.—1985.—31 авг.

1564. **Гоча Ф.** Үлви мәһәббәтлә: Халг шаири Б. Ваһабзадәһһн аһадан олмасынын 60 иллији мүнәсибәтилә//Азәрбајчан гадыны.—1985.—№ 11.—С. 8.

1565. **Сосиализм** зәһһанәһһн сәнәткары: Халг шаири Б. Ваһабзадәһһн 60 иллији һәср едилмиш јыгынчаг//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1985.—22 нояб.—С. 2.

1566. **Абдуллајев Ч.** Әдәби тәһгид вә С. Вурғун јарадычылығында поетика мәсәләләри//Сәмәд Вурғунун сәнәт дүнјасы.—Б.: Јазычы, 1986.—С. 17.

1567. **Абдуллајев Ч.** Әфсанә вә поетик һәгигәт. (Б. Ваһабзадәһһн С. Вурғунун «Фәрһад вә Ширин» пјесинә мүнәсибәти барәдә)//Сәмәд Вурғунун сәнәт дүнјасы.—Б.: Јазычы, 1986.—С. 253—255.

1568. **Абдуллајев Ч.** Мәнзум драматуркија усталығы. (Б. Ваһабзадәһһн «Вагиф» пјесиндәки Гачар сурәтинә мүнәсибәти)//Сәмәд Вурғунун сәнәт дүнјасы.—Б.: Јазычы, 1986.—С. 294—295.

1569. **Сејидов Ј.** «Јазычы» нәшријјаты 1983-чү ил. Поезија. (Б. Ваһабзадәһһн 1983-чү илдә «Јазычы» нәшријјатында чап олунмуш «Сечилмиш әсәрләри»һһн (икки чилддә) биринчи чилди һаггында данышылыр)//Әдәби тәһгид вә бәдии дил.—Б.: Јазычы, 1986.—С. 191—192.

✓ 1570. **Сејидов Ј.** Поезијамызын чаларлары. «Өмрүн камала јетишән чағыдыр пайыз» (Б. Ваһабзадәһһн «Пайыз дүшүнчәләри» китабына топланан ше'рләриндән вә «Атылмышлар» поемасындан бәһс олунур)//Әдәби тәһгид вә бәдии дил.—Б.: Јазычы, 1986.—С. 137—144.

1571. **Хәлилов Г.** Ленин зәкасынын ишығы илә

(«Ленинлә сөһбәт» вә «Муғам» поемалары һаггында)//Тәһгидчилик чәтин пешәдир.—Б.: Јазычы, 1986.—С. 172—178.

1572. **Хәлилов Г.** Лирикамызда лакониклик (1960-чы ил ше'римиз әсасында): Б. Ваһабзадәһһн «Тәләсирәм мән» ше'риндән бәһс олунур.)//Тәһгидчилик чәтин пешәдир.—Б.: Јазычы, 1986.—С. 134—135, 155—157.

1573. **Бәхтијар Ваһабзәдә** суаллара чаваб верир: Халг шаири Б. Ваһабзәдә илә мұсаһибә//Гобустан.—1986.—№ 1.—С. 13—16.

1574. **Салманов Ш. Б.** Ваһабзадәһһн лирикасы//Хәбәрләр: Азәрб. ССР ЕА/Әдәбијјат, дил, инчәсәнәт серијасы.—1986.—№ 1.—С. 16—20.

1575. **Нәсибова Н.** Инсан вә заман: Б. Ваһабзадәһһн «Өзүмлә сөһбәт» китабы һаггында//Китаблар аләһһндә.—1986.—№ 2.—С. 26—27.

1576. **Исмиханов М.** Вәтәндашлыг тәрбијәси (Редаксияда Б. Ваһабзәдә вә З. Әлијева илә көрүш)//Азәрбајчан мәктәби.—1986.—№ 3.—С. 18—24.

1577. **Һачыјева М.** Шаир һаггында монографија (Ј. Гарајевин вә Ш. Салмановун Б. Ваһабзадәһһн 50 иллији мүнәсибәтилә «Поезијанын камиллији» адлы монографијасына рәссәнзија)//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1986.—14 март.—С. 6.

1578. **Ахундов Ј.** Шаирин фикир дүнјасы китабы (Б. Ваһабзадәһһн «Шаирин фикир дүнјасы» китабы һаггында)//Азәрбајчан мұәллими.—1986.—21 март.

1579. **Ахундов А.** Ше'рин һикмәти//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1986.—1 авг.—С. 6.

1580. **Гулијев И.** Дилә сәнәткар мүнәсибәти (Б. Ваһабзадәһһн јарадычылығы һаггында)//Азәрбајчан мұәллими.—1986.—29 окт.

1581. **Ајтматов Ч.** «Јарадыбдыр иһам мән, мән иһамын өвладыјам». (Б. Ваһабзадәһһн «Ахы дүнја фырланыр» китабына өһ сөз)//Ахы дүнја фырланыр: Ше'рләр, поемалар, тәрчүмәләр.—Б., 1987.—С. 5—13.

1582. **Салманов Ш.** Заманын мәчрасында. (Б. Ваһабзәдә лирикасында лирик гаврајышын чохчәһәттилији, лирик һәјәчанлар вә мұһакимәләр барәдә)//Поезија вә тәһгид.—Б.: Јазычы, 1987.—С. 67, 70, 75.

1583. **Салманов Ш.** Поезија-79. (Б. Ваһабзадәһһн јарадычылығындан бәһс олунур)//Поезија вә тәһгид.—Б.: Јазычы, 1987.—С. 11—26.

1584. **Салманов Ш.** Сон илләрин поезијасы (Б. Ва-

һабзадәнин ше'рләриндән бәһс олунур)//Поэзија вә тәнгид.—Б.: Јазычы, 1987.—С. 81—84.

1585. **Салманов Ш.** Поэзијанын јүксәлиш илләри. (Б. Ваһабзадәнин «Чәнуб» мөвзусунда јаздыгы ше'рләрдән вә лирик ше'рләриндән бәһс олунур)//Поэзија вә тәнгид.—Б.: Јазычы, 1987.—С. 51—53, 58, 61.

1586. **Мансурзадә А.** Мәһәббәтин сирри (Б. Ваһабзадә һаггында телевизија филми)//Бақы.—1987.—12 март.

1587. **Һачыјев Т.** Сәнәткәрын долғун портрети: Б. Ваһабзадә һаггында//Коммунист.—1987.—18 март.

1588. **Абдуллајев К.** Шаирин өзү, сөзү... (халг шаири Б. Ваһабзадә һәср олунмуш телевизија филми һаггында)//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1987.—20 март.—С. 5.

1589. **Ибраһимов М.** Јанмајан ишыг вермәз: Ваһабзадә Б. һаггында//Азәрбајҗан.—1987.—№ 8.—С. 146.

1590. **Әлизадә Л.** Әдәби фикрин кенишлији (Б. Ваһабзадәнин «Дәрин гатлара ишыг» китабы барәдә)//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1987.—13 нояб.—С. 6.

✓ 1591. **Адилов М.** Елм гејли-гал имиш (Б. Ваһабзадәнин «Шә'би-һичран» поемасында «гејли-гал» сөзүнүн нечә ишләнмәсиндән данышылыр)//Ганадлы сөзләр.—Б.: Јазычы, 1988.—С. 164.

1592. **Мирәһмәд Ә.** Тәкрир (Б. Ваһабзадәнин «Аразын о тајы» ше'ри һаггында)//Әдәбијјатшүнаслыг терминләри лүғәти.—Б.: Маариф, 1988.—С. 224.

1593. **Адилов М.** Зәфәр илаһәси (Б. Ваһабзадәнин «Дөрд јүз он алты» әсәриндә бу сөзүн ишләнмәсиндән данышылыр)//Ганадлы сөзләр.—Б.: Јазычы, 1988.—С. 121, 140, 156, 202, 211, 221, 289, 350, 376, 427; Гасымзадә Г. Әрәбләрин истиглалижәт уғрунда мүбаризәсинин поэзијамазда ин'икасы//Әдәбијјатымыз вә мә'нәвијјатымыз.—Б.: Јазычы, 1988.—С. 367.

1594. **Мирәһмәд Ә.** Маһны. (Б. Ваһабзадәнин маһны жанрында јазылмыш ше'риндән бәһс едилир)//Әдәбијјатшүнаслыг терминләри лүғәти.—Б.: Маариф, 1988.—С. 128.

1595. **Әлијева И.** Б. Ваһабзадә (Очерк)//Азәрбајҗан совет әдәбијјаты: Али мәктәбләр үчүн дәрслик.—Б.: Маариф, 1988.—С. 365—369.

1596. **Саламзадә Ә. Р., Исмајылов М. Ә., Мәммәдзадә К. М.** Шәкидә анадан олмуш көркәмли сәнәткарларла јанашы шаир Б. Ваһабзадәнин дә јағлы боја илә портрети верилмишдир//Шәки тарихи ме'марлыг очерки.—Б.: Елм, 1988.—С. 83.

1597. **Нәбијев Б.** Мүасирләримиз бәдии әдәбијјатда//Азәрбајҗан јазычыларынын 1970—80-чи илләрдә чап олунмуш әсәрләри һаггында. (Б. Ваһабзадә ше'рләриндән дә бәһс олунур)//Мүасирләримиз бәдии әдәбијјатда.—Б.: Билик чәм-ти, 1989.—С. 50.

✓ 1598. **Талыблы Е. Б.** Ваһабзадәнин поемаларында тарихи керчәклик вә бәдии һәгигәт. Чохмилләтли совет әдәбијјатынын јарадычылыг платформасы (Республика елми-нәзәри конфрансы мә'рузәләринин тезисләри), 1989—Нојабр.—Б.: АДУ нәшр., 1989.—С. 180—182.

✓ 1599. **Салманов Ш.** Инсанилијин гәләбәси: Б. Ваһабзадәнин «Ики горху» поемасы һаггында//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1989.—24 февр.—С. 6.

1600. **Гулијев В.** Ачыг сөзүн һикмәти//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1989.—16 ијун.—С. 6.

1601. **Салаһов С.** Инсаны учалдан поезија//Азәрбајҗан.—1989.—№ 7.—С. 178—180.

✓ 1602. **Азәри С.** Горху. (Б. Ваһабзадәнин «Ики горху» поемасы һаггында)//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1989.—17 нояб.—С. 6.

✓ 1603. **Нәбијев Б.** Әдәби просес вә һәјат (Б. Ваһабзадә јарадычылығында һәјатымызын проблемләрини әкс етдирән әсәрләриндән данышылыр).—Б.: Елм, 1990.—С. 18.

1604. **Нәбијев Б.** «Сөзүн дә су кими ләтафәти вар» (Б. Ваһабзадәнин күнүн тәләбләринә ујғун ше'рләриндән бәһс олунур). Өзүмүздән башлајаг. (Јенидәнгурма вә Азәрбајҗанда әдәби просесин бә'зи мәсәләләри).—Б.: Елм, 1990.—С. 53, 71.

1605. **Ачыг сәһбәт** «Азәрбајҗан мәктәби» журналынын редаксиясында Б. Ваһабзадә илә мүсаһибә. Мүсаһибәни апарды З. Әлијева//Азәрбајҗан мәктәби.—1990.—№ 2.—С. 3.

✓ 1606. **Исмәт.** Өлүмүн дәрсләри. (Б. Ваһабзадәнин «Шәһидләр» поемасы һаггында)//Ачыг сөз.—1990.—№ 10.—С. 10—11.

1607. **Һачыјев Т.** Дүшүнчәли, истә'дадлы дил. Б. Ваһабзадәнин јарадычылығындан бәһс олунур.//Ше'римиз, нәсримиз, әдәби дилимиз. Јазычы, 1990, сәһ. 106—126.

1608. **Шәһријар.** Аначан: Ше'р//Варлыг.—Иран—Туран.—1990.—№ 11.—С. 31.

1609. **Хәлилов Т.** Ојадар хәлги әфғаны: Б. Ваһабзадә һаггында//Әдәбијјат вә инчәсәнәт.—1990.—26 окт.—С. 6.

1610. **Илјас Тапдыг.** Заманла баш-баша (Б. Ваһабзадәнин «Шәнбә кечәсинә кедән јол» китабына өн сөз). Ваһабзадә Б. Шәнбә кечәсинә кедән јол.—Б.: Азәрнәшр, 1991.—С. 3—8.

✓ 1611. **Талыблы Е. Б.** Ваһабзадәнин «Муғам» поемасы вә фолклор ән'әнәләри.//Азәрбајчан совет поезијасында поетика мәсәләләри.—Б.: БДУ нәшр., 1991.—С. 30—38.

1612. **Фәзли Кәрај.** Бәхтијар Ваһабзадә: Шаирин портрети.//Јени фикир.—1991.—23 јанв.

✓ 1613. **Мансурзадә А.** Шәһидләр үчүн ағы (Шаир Б. Ваһабзадә вә онун «Шәһидләр» поемасы һаггында)//Бақы.—1991.—5 март.

1614. **Улусел Раһид.** Ајағындан даш асылмыш һәгигәтләр (Б. Ваһабзадәнин ше'р сәнәти һаггында)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1991.—24 мај.—С. 5.

1615. **Абасов А., Әлијева И., Намазов Г., Талыблы Б.** вә б. «7 күн» гәзетинин редактору Е. Еминбәјлијә ачыг мәктуб. «Һәгигәт» гәзети, 1992, 23 апрел (Б. Ваһабзадәнин јарадычылығынын тәһриф едилмәси һаггында).

1616. **Әләкбәрли Ә.** Нәсилләрлә јанашы. (Б. Ваһабзадәнин јарадычылығы һаггында)//Әдәбијат вә инчәсәнәт.—1992.—29 мај.—С. 6.

1617. **Талыблы Е.** Милли проблемләрин тәчәссүмүндә бејнаһаләк мөвзунун ролу (Б. Ваһабзадәнин јарадычылығы әсасында әдәби әлағәләрин вә бәдии тәрчүмәнин өјрәнилмәсинин актуал проблемләри): Елми конференсын мә'рузәләринин тезисләри.—Б.: БДУ нәшр., 1992.—С. 95—97.

1618. **Султанов М.** Бәхтијар дүнјасы «Һара кедир бу дүнја» тамашасына бах. Сонра бу дәрјаја баш вурмаға чәсарәт етдим.—Азәрбајчан кәңчләри.—1992.—29 фев.

1619. **Вүгар Әһмәд.** Доғгуз әсрлик Азәрбајчан гәзәли (Б. Ваһабзадәнин дә гәзәлләри тәһлил олунур)//Һәр кәсин өз сәси.—Б. Азәрбајчан дүнјасы, 1993.—С. 19—24.

1620. **Лоғманел Б.** Севәнләрин таләји вә ја кимдир һаглы? (Б. Ваһабзадәнин «Кимдир һаглы» әсәри әсасында һазырланмыш телевизия тамашасы һаггында)//Бақы.—1993.—24 апр.

1621. **Халг севкиси,** ел мәһәббәти Н. Ә. Әлијевә гәдирбилән нәзакәтлә јалтағлығы, мәрданәликлә нахәләфлији сечмәји бачаран Азәрбајчан халгынын севкиләриндән, гајғыларындан бир јарпаг (Халг шаири Б. Ваһабзадәјә үнванланмыш мәктублардан бә'зи сечмә сәтирләр)//Азәрбајчан.—1993.—6 окт. С. 4.

1622. **Сәфијева Ф. Б.** Ваһабзадәнин драматуркијасында гадын образлары//Азәрбајчан гадыны.—1994.—№ 2.—С. 29.

1622^a. **Алышанов Ш.** Сөзүн поетик тутуму//Сөзүн естетик јаддашы. Бақы.—Елм.—1994.—С. 120—121, 122.

1623. **Һәсәнли Н.** Бәхтијар Ваһабзадә ше'р дәрдләринин данышан дилидир (Б. Ваһабзадәнин Истанбул вә Анкарада чапдан чыхмыш «Күн вар, мин аја дәјәр», «Сон баһар» дүшүнчәләри) китаблары һаггында//Әдәбијат гәзети.—1994.—11 март.—С. 1.

1623^a. **Алышанов Ш.** Поезија ахтарышлары, тапынтылар//Сөзүн естетик јаддашы.—1994.—С. 124, 135, 136, 137, 138.

1624. **Рүстәм К.** Јананлар вә јаманлар (Б. Ваһабзадә һаггында «7 күн» гәзетиндә чап олунmuş мәғаләјә мүнәсибәтини билдирир)//Азәрбајчан гәзети.—1994.—28 апр.

✓ 1624^a. **Алышанов Ш.** Поема. Жанрын поетик сәрһәдләри. «Сөзүн естетик јаддашы//Бақы—Елм.—1994.—С. 167, 173.

1625. **Бағыров А.** Азәрбајчанын Бәхтијары. (Б. Ваһабзадәнин јарадычылығы һаггында). Ваһабзадә Б. Фото-китаб.—Б.: Азәрбајчан нәшр., 1995.—С. 9—26.

1626. **Бағыров А.** Һәјат вә һәгигәт поезијасы.—Азәрбајчанын Бәхтијары.—Б.: Азәрнәшр, 1995.—С. 3—4.

1627. **Ибраһимов Н.** Бир нечә сөз. Б. Ваһабзадә. Фото-китаб.—Б.: Азәрбајчан нәшр., 1995.—С. 5—7.

1628. **Рүстәм К.** Нәфәс азадлығы, руһ азадлығы (Б. Ваһабзадәнин «Фәрјад» китабына өн сөз).—Б.: Азәрнәшр, 1995.—С. 5—11.

1629. **Гарајев Ј.** Истиғлал шаири: Халг шаири Б. Ваһабзадәнин «Истиғлал» ордени илә тәлтиф едилмәси мүнәсибәтилә//Азәрбајчан.—1995.—21 апр.

1630. **Әзизә Түркан.** Бөјүк мәсләк фәдаиси, истиғлал нәғмәкары (Б. Ваһабзадә—70)//Күнај.—1995.—13 мај.

1631. **Халг шаиринин** јубилејинә һазырлыг (Б. Ваһабзадәнин 70 иллик јубилејинин һазырланмасы вә кечирilmәси мәғсәдилә баш назирин мұавини Е. Әфәндијевин сәдрлији илә јарадылмыш тәшкилат комитәсинин илк ичласы һаггында)//Азәрбајчан.—1995.—31 мај.

1632. **Б. М. Ваһабзадәнин** Азәрбајчан Республикасынын јени Конститусија лајиһәсини һазырлајан комисијасынын тәркибинә дахил едилмәси һаггында Азәрбај-

чан Республика милли мәчлисинин гәрары//Шәкинин сәси.—1995.—6 ијун.

1633. Бәхтијар Ваһабзадә Анкара Университетинин фәхри докторудур//Азәрбајҗан.—1995.—23 ијун.

1634. Бәхтијар Ваһабзадә—70. Халг шаири илә көрүш//Шәкинин сәси.—1995.—28 ијун.

1635. Хәлилов Т. Б. Ваһабзадә һаггында//Шәкинин сәси.—1995.—28 ијун.

1636. Чәфәров Н. Ким һаглыдыр: Б. Ваһабзадә, јохса «Бакинский рабочий», Азәрбајҗанын Бәхтијары Азәрбајҗан нәшријаты. Бақы.—1995.—Сәһ. 380—383.

1637. Бәхтијар Ваһабзадә—70. Бәхтијар Ваһабзадә Анкара Университетинин фәхри докторудур//Шәкинин сәси.—1995.—6 ијул.

1638. Халг шаири тәләбәләрин гонағыдыр//Шәкинин сәси.—1995.—6 ијул.

1639. Б. Ваһабзадәнин ше'рләри Хыналыг дилиндә (Б. Ваһабзадәнин анадан олмасынын 70 иллији мүнәсибәтилә онун «Даг чичәкләри», «Бу күндән јапыш», «Инсан» вә «Тарын сәси» ше'рләринин Р. Алхос хыналыг дилинә тәрчүмәси һаггында)//Азәрбајҗан.—1995.—11 ијул.

1640. Һәсәнзадә Н. В. Ваһабзадә—70. Дүшүндүрән поезија//Азәрбајҗан.—1995.—15 авг.

1641. Һачы Сабир Әфәнди. Ше'р-сәнәт сәмасынын шимшәјидир (Бәхтијар Ваһабзадә—70)//Шәкинин сәси.—1995.—23 авг.

1642. Чәбијев Г. Халгын Бәхтијар шаири: Б. Ваһабзадә—70 (Шәкидә кечирилән јубилеј һаггында)//Азәрбајҗан.—1995.—23 авг.

1643. Јусифли В. Ме'јар (Б. Ваһабзадә—70)//Јени Азәрбајҗан.—1995.—29 авг.

1644. Гулијев К. Һәмишәчаван шаир: Б. Ваһабзадәнин анадан олмасынын 70 иллији мүнәсибәтилә//Ачыг сөз.—1995.—14 сент.

1645. Мирәһмәдов Ә. Галиб шаир (Б. Ваһабзадә—70)//Күнај.—1995.—14 сент.

1646. Раһиб Улусел. Масаллынын Бәхтијар күнү (Б. Ваһабзадә—70)//Күнај.—1995.—30 сент.

1647. Б. Ваһабзадә—70. БДУ-да јубилеј мәрәсими//Азәрбајҗан.—1995.—13 окт.

1648. Ахундов И. Охучу сөзү (Бәхтијар Ваһабзадә—70)//Күнај.—1995.—14 окт.

1649. Б. Ваһабзадә—70. Б. Ваһабзадәнин 70 иллији

мәрәсими. Варлыг.—Иран—Тегран.—1995.—№ 17.—С. 13.

1650а. Азәрбајҗанын Бәхтијары/Тәрт. едәни: Н. Ибраһимов.—Б.: «Азәрбајҗан» нәшр, 1995.—400 с.

1650б. Ваһабзадә Б. Фото-китаб (Тәрт. едәни Назим Ибраһимов.—Б.: «Азәрбајҗан» нәшријаты, 1995—128 с.

К и т а б ы н и ч и н д ә к и л ә р.

Азәр Бағыров. Һәјат вә һәгигәт поезијасы.—

Азәрбајҗан мүәллифләри

Мирзә Ибраһимов. Аловлу сөзләр.—Мирзә Ибраһимов. Уча фикирләр, чошгун еһтираслар поезијасы.—Рәсул Рза. Бәхтијар Ваһабзадә.—Рәсул Рза. Бәхтијарлыг.—Мейди Һүсейн. Нараһат шаир.—Нијаз. Әзиз Бәхтијар.—Сүләјман Рәһимов. Шаһин шәһпәрли шаир.—Сүләјман Рүстәм. Азәрбајҗанын халг шаири.—Осман Сарывәлли. Мәктәб ше'рләри.—Илјас Әфәндијев. Шаирчя лирикасы.—Микајыл Абдуллајев. Бәхтијары дүшүнүрәм...—Әли Зейналов. Шаир гәлбли драматург.—Мәмәд Чәфәр. Шаирин сәси—халгын сәси.—Нәби Хәзри. Поезијамыз бир үмәндырса...—Балаш Азәроғлу. Гардашым Бәхтијар.—Шәфигә Ахундова. Мусиги ганадлы ше'рләр.—Мәсуд Әлиоғлу. Шаир ләјгәти, шаир севкиси.—Чалал Мәммәдов. Шаирин драматуркијасы.—Јашар Гарајев. Дүшүндүрән поезија.—Јашар Гарајев. Бәхтијар Ваһабзадәнин драматуркијасы.—Јашар Гарајев. Бәхтијар Ваһабзадә.—Тофиг Һачыјев. Дүшүнчәли, истәдадлы дил.—Әкбәр Ағајев. Поезијанын гәләбәси.—Бәкир Нәбијев. Зирвәјә келән јолда.—Нәриман Һәсәнзадә. Севимли шаир. Фикрәт Гоча. Улви мәнәббәтлә.—Ајдын Мәммәдов. Вәтән торпағындан көјәрмиш поезија. Сабир Рүстәмханлы. Өмрүн пайызында.—Ајаз Вәфалы. Ше'рин сәсиндән.—Ағәддин Мансурзадә. Өзү дә, сөзү дә гочалмајан шаир.—Зәлимхан Јағуб. Бири вармыш, бири јохмуш...—Тофиг Маһмуд. Мән әсрин оғлујам... Тофиг Мүтәllibов. Бәхтијарлыг.—Маарифә Һачыјева. Бәхтијар талели шаиримиз.—Мәммәд Аслан. Јалана нифрәт, һәгигәтә мәнәббәтлә.—Вагиф Јусифли. Јанмаг јашамагдыр... Илјас Тапдыг. Заманла баш-баша.—Тејмур Хәлилов. Мө'чүзә.—Раһид Улусел.. Ајағындан даш асылмыш һәгигәтләр.—

Әзиз Әлэкбәрли. Нәсилләрлә јанашы.—Салман Шәлвә-
дәрәли. Шаирин милли әгидәси.—Е'тибар Талыблы. Әги-
дә шаири.

Башга халгларын мүәллифләри

Чинкиз Ајтматов. «Јарадыбдыр инам мәни, мән инамын
өвладымјам».—Јевкени Јевтушенко. Шаир һаггында бир
нечә сөз.—Јегор Исајев. Шаир сөзүнүн сәһри.—Римма
Казакова. Дүнјанын мүгәддәрәты үчүн мәс'улијјәт.—Рим-
ма Казакова. Бәхтијар Ваһабзадә 60.—Станислав Кун-
јајев. Үрәк сөһбәти...—Павло Мовчан. Гәлбин үлви дүј-
гулары.

Түркијә мүәллифләри

Әһмәд Бичан Ерчиласун. Бир азәри шаири: Б. Ваһабза-
дә.—Әли Јавуз Акпынар. Бәхтијар Ваһабзадә.—Дурсун
Јылдырым. «Пајыз дүшүнчәләри»ндә бөјүк арзулар...—
Меймет Каплан. Брилјант кими бир ше'р.—Јавуз Бүләнд
Бакиләр. Бир нечә сөз.—Фатих Бағчыоғлу. Бәхтијар Ва-
һабзадәнин һәјәты вә сәнәти һаггында бир нечә сөз.—
М. Һалистин Кукул. Бәхтијар Ваһабзадәнин «Һөрүмчәк
тор бағлады» ше'ри һаггында.—Һүснијјә Мајадағлы.
Б. Ваһабзадәнин әсәрләриндә сәтиралты ифадәләр.

Рә'јләр, мүсәһибләр, чаваблар

Мейди Һүсејн. Дәјәрли әсәр.—Лев Гумилјов. Рә'ј. Гулу
Хәлилов. «Садә адамлар».—Камал Талыбзадә. Шаиранә
дүшүнчәләр.—Хәлил Рза. Фикир вә мә'на шаири.—Араз
Дадашзадә. «Бир кәминин јолчусујуг».—Низами Чәфә-
ров. «Сечилмиш әсәрләр».—Абузәр Бағыров. Шәхсијјә-
тин ајнасы.—Вилајәт Гулијев. Ачыг сөзүн һикмәти.—
Сабир Азәри. Горху.—Кәрај Фәзли. Бәхтијар Ваһабзадә
(Шаиранә сијаси портрет).—Ағәддин Мансурзадә. Шә-
һидләр үчүн ағы.—Сәрхан Абдуллајев. Сөзүн күчү вә
күчсүзлүјү.—Нурмәммәд Аға. Вәтәндашлыг дүјғусу, һә-
гигәт јанғысы.—Ајдын Мәммәдов. Вичданын сәси.—Ил-
һам Рәһимли. Вичдан вә һиссин поетикасы.—Гулу Хәли-
лов. Камиллик, бүтөвлүк.—Фирудин Көчәрли. Инсан гүд-
рәтинә инам.—Һүсејн Рази. Фикирләрин үсјаны.—Шаһ-
мар Әкбәрзадә. «Һара кедир бу дүнја».—Әзиз Әлэкбәрли.
Шаир һаггында монографија.—Әбүлфәз Тәсәлли. Шаир
һаггында ше'р.—Шаһмар Әкбәрзадә.—Мәним бир күнүм
дә сизсиз олмасын».—Чинкиз Ајтматов. ». Бу торпаг-

дан дојмадым». — Елдар Тағыјев. «Ачыг сөзә» ча-
ваб.—Нәриман Һәсәнәли. Фәрјад. Дад биканәлијимизин
әлиндән.—Аға Әли Елоглу Сөзкүн. Аллаһсыз јердә отур,
бөјүксүз јердә отурма.—Вәлихан Бабаханоғлу. Аксиомун
исбата еһтијачы јохдур.—Низами Чәфәров. Ким һаглы-
дыр: Б. Ваһабзадә, јохса «Бакински работчи?»—Рүстәм
Камал. Јананлар вә јаманлар.

Ше'рләр

Сүләјман Рүстәм. Ад күнүн олсун.—Јусиф Нәғмәкар. Тү-
пүрчәк.—Нәриман Һәсәнзадә. Әса көтүрмә.—Мейди Мү-
нәччини Мәмгани. Мәктәби-ешгдә сән хәтми-кәлам ејлә-
мисән.—Хасаж Чаһанкиров. Бәхтијар.

Бир нечә сөз. (Н. Цбраһимов).—Азәрбајҗанын Бәх-
тијары. (Азәр Бағыров).—Бәхтијар Ваһабзадә.

РУС ДИЛИНДЭ

1650. Вагабзаде Б. Краткая биография // В кн.: «Справочник об участниках Декады Азербайджанской литературы в Москве, — Баку.: Азернешр, 1950. — С. 80—81.

1651. Халилов П. Новые стихи Бахтияра Вагабзаде // Литературный Азербайджан. — 1954. — № 1. — С. 71—75.

1652. Расул Рза. Бахтияр Вагабзаде. Предисловие в книге Б. Вагабзаде «Раздумья». — Б.: Детюниздат, 1959. — С. 5—8.

1653. Насибова Л. Раздумья (Крат. рецензия) Лит. Азербайджан. 1909, № 8 с. 107.

1654. Мустафазаде А. Поэзия исканий. (о поэте Бахтияре Вагабзаде) // Баку. — 1963. — 24 июня.

1655. Гулиев Г. Поэзия набирающая высоту (О книге Б. Вагабзаде «Высота») // Литературный Азербайджан. — 1964. — № 4. — С. 110—111.

1656. Тагиев Р. Гражданственность поэта (О творчестве Бахтияра Вагабзаде) // Баку. — 1964. — 11 апр.

1657. Гусейнов Г. Счастье быть кому-то нужным // Литературная газета. — 1964. — 24 мая.

1658. Силина В. Раздумья о жизни, о поэзии // Баку. 1964. — 7 авг.

1659. Халдеев А. Взлетная высота // Бакинский рабочий. — 1964. — 6 авг.

1660. Усейнов А. Чувствую дыхание земли (Новая книга Б. Вагабзаде) // Баку. — 1966. — 10 марта.

1661. Халдеев А. Щедрое сердце (О поэте Бахтияре Вагабзаде) // Баку. — 1965. — 25 мая.

1662. Усейнов А. Неделимое наследие // Молодежь Азербайджана. — 1966. — 5 авг.

1663. Асадуллаев С. Время, лирика герой (О современной Азербайджанской поэзии и о творчестве Б. Вагабзаде) // Литературная газета. — 1965. — 23 дек.

1664. Портнов В. Сильней потока нет. // Бакинский рабочий. — 1966. — 23 янв.

1665. Ариф М. Мир огромный и многообразный (Заметки об азерб. поэзии и о творчестве Б. Вагабзаде) // Литературный Азербайджан. — 1966. — № 8. — С. 99—105.

1666. Год новых открытий (О творческих планах Бахтияра Вагабзаде) // Баку. — 1967. — 7 янв.

1667. Халдеев А. Поэт — и пахарь он, и воин... (О творчестве писателя Б. Вагабзаде) // Молодежь Азербайджана. — 1967. — 17 марта.

1668. Гулиев Г. Вижу контрасты века. (Об азербайджанском поэте Б. Вагабзаде) // Молодежь Азербайджана. — 1967. — 7 дек.

1669. Агаев А. «1967-й в моей жизни» (К. Караев, Б. Вагабзаде) // Баку. — 1967. — 28 дек.

1670. Давид Фикс. Слово имеет Азербайджан. (Зарубежные читатели о стихах Б. Вагабзаде) // Советская литература. — 1968. — № 12. — С. 154. — 155.

1671. Адна Салим. На очередной остановке! (Статья иранского поэта о стихах Б. Вагабзаде) // Азербайджан гянджлери. — 1968. — 6 февр.

1672. Поэзия Бахтияра Вагабзаде / Вышка. — 1968. — 29 июня; Баку. — 1968. — 5 марта.

1673. Джуварлы Т. «...Скажи нам поэт...» (О творческих планах Б. Вагабзаде) // Литературная газета — 1968. — 11 сент.

1674. Абилов И. Сначала вера, слог потом. (О книге Б. Вагабзаде «Девичья башня») // Литературный Азербайджан. — 1969. — № 1. — С. 129—131.

1675. Мир Джалал. Революция и литература (О творчестве Б. Вагабзаде) // Литературный Азербайджан. — 1970. — № 4. С. 139—141.

1676. Мусаев Б. Чуткая струна совести. (О поэмах Бахтияра Вагабзаде) // Литературный Азербайджан. — 1970. — № 5. — С. 115—119.

1677. Гусейнов А. Ответственный и почетный долг. (О рабочей теме в нашей литературе. В статье говорится о стихотворении Б. Вагабзаде «Путему») // Литературный Азербайджан — 1971. — № 1. — С. 14.

1678. Мамедов Д. Радости и забота девятой / В статье говорится о драматургии Б. Вагабзаде «Совесть», «Второй голос», «После дождя» // Литературный Азербайджан. — 1971. — № 11. — С. 127—128.

1679. **Ибрагимов М.** По законам правды и красоты. (В статье говорится о поэме Б. Вагабзаде «416-я») // Литературный Азербайджан. — 1971. — № 12. — С. 145.

1680. **Асланов Г.** После дождя (Новая постановка Азербайджанского Государственного Академического театра им. М. Азизбекова) // Баку. — 1971. — 10 июня.

1681. **Озеров Л. А.** Предисловие о книге Бахтияра Вагабзаде «Весна на вершинах». — М.: Художественная литература, 1974. С. — 3—5.

1682. **Портнов В.** Соотношения (О книге Б. Вагабзаде «Весна на вершинах». — М.: Сов. писатель, 1974) // Бак. рабочий, — 1974. — 20 окт.

1683. **Алиева И.** Высоте предела нет. // Литературный Азербайджан. — 1975. — № 9. — С. 139—140.

1684. **Джафаров Г.** Жар души собрав в один порыв. (О книге Б. Вагабзаде «Избранное». — Б.: Азернешр, 1977) // Литературный Азербайджан. — 1978. — № 9. — С. 135—137.

1685. **Бабаев Н.** Понять мир-понять себя. / О книге Б. Вагабзаде «Рука в руке». Стихи и поэмы /. — Б.: Гянджлик, 1981. — С. 128.

1686. **Евтушенко Е.** О Бахтияре Вагабзаде // Литературный Азербайджан. — 1981. — № 10. — С. 7—8.

1687. **Бабаева Н.** Понят мир-понять себя. / О книге Б. Вагабзаде «Рука в руке. // Литературный Азербайджан — 1982. — № 8. — С. 114—116.

1688. **Широков В.** К вершине приведет мечта. (О книге Б. Вагабзаде «Не закрывай окно»). Стихи и поэмы // Литературная газета. — 1983. — 6 апр.

1689. **Фразалиев И.** Глубинные пласты чувств. (О книге Б. Вагабзаде «Не закрывай окно») // Литературный Азербайджан. — 1983. — № 8. — С. 118—119.

1690. **Сеидов И.** Докого будем делиться на «наших» и «не наших?». Открытое письмо поэту Бахтияру Вагабзаде // Бак. рабочий. — 1983. — 21 сент.

1691. **Айтматов Ч.** Читая современника // Литературная газета. — 1983. — 19 окт.

1692. **Айтматов Ч.** Рожденный верой и веры дитя. / О творчестве писателя. (Пер. с русского языка) // Азерб. гянджлери. — 1983. — 20 окт.

1693. **Даирсанов Г., Акперзаде Ш.,** Кванты и муза. (Размышления о книге Бахтияра Вагабзаде «Мы на

одном корабле») // Молодежь Азербайджана. — 1983. 27 окт.

1664. **Гулиев Г.** На одном корабле. // Бакинский рабочий. — 1983. — 29. окт.

1695. **Халдеев А.** Из глубин сердца. (О новой книге Бахтияра Вагабзаде «Мы на одном корабле») // Вышка. — 1983. — 29 окт.

1696. **Гаджиев А.** Поэтическая симфония (Б. Вагабзаде «Мы на одном корабле»). // Баку. — 1983. — 10 нояб.

1697. **Рзаев В.** Не закрывай окно. (О книге Б. Вагабзаде) // Лит. обозрение. — 1984. — № 2 — С. 79—80.

1698. **Казакова Р.** «И умножь величье красоты». (О творчестве поэтов. Б. Вагабзаде и Ш. Шишнанидзе). // Правда. — 1984. — 25. апр.

1699. **Рустам С.** Сверяя время по часам поэта. (Творч. порт. поэта Б. Вагабзаде) // Известия. — 1984. — 22. июля. (Моск. вып.)

1700. **Алибекова Г.** Сопричастность. (О творчестве Б. Вагабзаде) // Литературный Азербайджан. — 1984. — № 9. — С. 110—112.

1701. **Рзаев В.** Строка. В тебе вся моя сила: На соискание Гос. премии СССР. Б. Вагабзаде // Бак. рабочий. — 1984. — 4 окт.

1702. **Казакова Р.** Ответственность за судьбы мира. (О книге Б. Вагабзаде «Мы на одном корабле», выдвинутой на соискание Гос. премии СССР). // Литературная газета. — 1984. — 11 окт. — С. 4.

1703. **Казакова Р.** Ответственность за судьбы планеты. (На соискание государственной премии. Книга Б. Вагабзаде «Мы на одном корабле»). // Бак. рабочий. — 1984. — 11 окт.

1704. **Караев Я.** Нетленный образ Насими (О пьесе Б. Вагабзаде «Крик души», посвящ. Насими.) // Бак. рабочий. — 1984. — 30 окт.

1705. **Бабаев Г.** Мои часы «Полет» чуть-чуть спешат... (Б. Вагабзаде — лауреат Государственной премии СССР) // Баку. — 1984. — 7 нояб.

1706. **Мудрость, доброта, смелость** («Мы на одном корабле». — Бахтияра Вагабзаде — удостоен Государственной премии СССР. Е. Исаев, Ч. Айтматов, С. Рустам. К. Кулиев поздравляют поэта // Вышка. — 1984. — 7 нояб.

1707. **О пульсе времени** (О лауреатах Государственной премии СССР. Сборник «Мы на одном корабле» Бахтияра Вагабадзе удостоен Государственной премии СССР) // Бак. рабочий. — 1984. — 7 нояб.

1708. **Вагабадзе Б.** Утверждать идеал. Говорит лауреат государственной премии за 1984 г. // Литературная газета. — 1984. — 14 нояб.

1709. **Исаев Е.** Прикосновение словом. / Б. Вагабадзе «Мы на одном корабле». — М.: Советский писатель, 1984. — С. 5—6.

1710. **Ибрагимов М.** Судьбой дарованные встречи. Поэзия страсти и мысли высокой (О творчестве Б. Вагабадзе) // Литературный Азербайджан. — 1985. — № 2. — С. 99—101.

1711. **Мурсалиева Г.** Бахтияр Вагабадзе (Свеча и та, когда горит, светило) // Молодежь Азербайджана. — 1987. — 5 марта.

1712. **Мамедов А.** «Строки, в тебе — вся моя сила (Бахтияру Вагабадзе 60 лет // Бак. рабочий. — 1985. — 16 авг.

1713. **Путь усканий** (О Бахтияре Вагабадзе. К присвоению почетных званий — народный поэт) // Литературный Азербайджан. — 1985. — №1. — С. 31.

1714. **Асадуллаев С.** Мысли высокого напряжения (Бахтияру Вагабадзе — 60 лет) / Баку, 1985. 16 авг.

1715. **Художник** социалистической эпохи / Вегер, посв. 60 летию народного поэта Б. Вагабадзе // Вышка. — 1985. — 17 нояб. Баку. 1985. 18 нояб.

1715^a. **Исаев Е.** Прикосновенное словом: Б. В. «Мы на одном корабле» // Москва. — 1986. — С. 5—6.

1716. **В чем наша сила.** Встреча Б. Вагабадзе. Беседу вел Ф. Рахманзаде // Сов. культура. — 1986. — 15 апр.

1717. **Мурсалиева Г.** Бахтияр Вагабадзе: Свеча и та, когда горит, светило // Молодежь Азербайджана. — 1987. — 5 марта.

1717^a. **Айтматов Ч...** Цель моя моя дорога. Б. Вагабадзе. Достоинство. Стихи пьеса и поэмы. — Б.: Язычы, 1988. — С. 5—8.

1718. **Ахатов Х.** Премьеры сцены (Премьера спектакля «После дождя» по одноименной пьесе Б. Вагабадзе в Ленкоранском гос. драм. театре им Н. Б. Везирова) // Вышка — 1989. — 7 апр.

JARДЫМЧЫ КӨСТЭРИЧИЛЭР 1. МУСИГИЈЭ САЛЫНЫМЫШ ЭСЭРЛЭРИ

1719. **Азербайжан** (Мус. Ф. Бабаеванындур).

1720. **Ана** (Мус. Э. Рəһмəтованындур).

1721. **Ана лəјласы** (Мус. Р. Гасымованындур).

1722. **Ағарма сачым.** (Мус. Т. Мəммəдованындур).

1723. **Азербайжан.** (Мус. Н. Нəчəфованындур)

1724. **Азербайжан əскəри.** (Мус. Е. Сабитоглунундур).

1725. **Азербайжан.** (Мус. Р. Мустафајевиндир).

1726. **Алма ағачлары чичəклəнəндə.** (Мус. Р. Шəфəтиндир).

1727. **Азербайжан.** (Мус. Е. Сабитоглунундур).

1728. **Ағ сачлар.** (Мус. Н. Мирзəјеванындур).

1729. **Амин.** (Мус. Таһир Əкбəриндир).

1730. **Арзулар.** (Мус. Э. Тағыјевиндир).

1731. **Ад күнү.** (Мус. Б. Кəримовундур).

1732. **Ана мəктəб.** (Мус. С. Рүстəмовундур).

1733. **Ағарма сачым, ағарма.** (Мус. Н. Əлијевиндир).

1734. **Ај сүд кимидир.** (Мус. Р. Мустафајевиндир).

1735. **Булаг башында.** (Мус. Е. Ибраһимованындур).

1736. **Булаға кəлсин.** (Мус. Г. Нүсəјлининдир).

1737. **Бир арзуја дəнмүшəм.** (Мус. Н. Мирзəјеванындур).

1738. **Бири сəнсəн, бири мəн.** (Мус. Э. Дадашовундур).

1739. **Бир мајаға бəнзэрəм.** (Мус. Р. Мустафајевиндир).

1740. **Бу торпаға борчлујам.** (Мус. Ш. Ахундованындур).

1741. **Биз кəлмишик.** (Мус. Э. Əзизовундур).

1742. **Бизим кəзəл нəғмəлэр.** (Мус. Э. Əзизовундур).

1743. **Бир пəјыз ахшамы.** (Мус. Е. Сабитоглунундур).

1744. **Вəтəн торпағы.** (Мус. Ш. Ахундованындур).

1745. **Вəтəн гəдэр учалар.** (Мус. Ш. Ахундованындур).

1746. **Вəтəн.** (Мус. А. Əзимовундур).

1747. Вәтән нәғмәси. (Мус. Н. Нәчәфованындур).
1748. Вәтән торпағы. (Мус. Ф. Сүчәддиновундур).
1749. Вәфа. (Мус. Н. Әлијевиндир).
1750. Верәрдим. (Мус. Р. Мустафајевиндир).
1751. Галх ајаға. (Мус. Е. Сабитоғлунундур).
1752. Гызыл медал. (Мус. Н. Мәликмәмәдовундур).
1753. Гијамәтә галмасын. (Мус. Н. Мусајевиндир).
1754. Гызым. (Мус. Ш. Ахундованындур).
1755. Гара көзләр. (Мус. Р. Мустафајевиндир).
1756. Гатар (Муғам). (Б. Ваһабзадәнин ше'рләрин-
дән истифадә олунмушдур).
1757. Гүруру нејләјирсән? (Мус. Р. Мустафајевин-
дир).
1758. Дурна гатары. (Мус. Е. Сабитоғлунундур).
1759. Додагда кәз. (Мус. И. Кәримовундур).
1760. Дүнја далар сүкута. (Мус. Н. Әзимовундур).
1761. Дәјишир заман. (Мус. Ф. Сүчәддиновундур).
1762. Дајан рузикар. (Мус. Н. Мирзәјеванындур).
1763. Дан јери ағарыр. (Мус. Р. Мустафајевиндир).
1764. Дан улдузу. (Мус. Ә. Әзизовундур).
1765. Дүз ејләдин. (Мус. Н. Әзимовундур).
1766. Дүнјаја кәлмишик. (Мус. Ә. Әзизовундур).
1767. Даим учалаг биз. (Мус. Р. Мустафајевиндир).
1768. Дүнјанын. (Мус. Ш. Ахундованындур).
1769. Етираф. (Мус. Ш. Ахундованындур). (Әдәби
мусигили верилиш).
1770. Әкәр бу дүнјада. (Мус. Е. Рүстәмовундур).
1771. Заман. (Мус. Е. Сабитоғлунундур//«Јағышдан
сонра» пјесиндән).
1772. Заман кечир, ил дөнүр. (Мус. Р. Мустафајевин-
дир).
1773. Илләр. (Мус. С. Рүстәмовундур).
1774. Интизар. (Мус. Ч. Гулијевиндир).
1775. Истәјирәм көрәм сәни. (Мус. Ә. Тағыјевиндир).
1776. Инсан көјдә ај кимидир. (Мус. Т. һачыјевин-
дир).
1777. Интизар. (Мус. Н. Мәммәдовундур).
1778. Илләр кәлиб кечсә дә. (Мус. Р. Мустафајевин-
дир).
1779. Илк аддымлар. (Мус. А. Бәбировундур).
1780. Јашамаг ешги. (Мус. О. Рәчәбовундур).
1781. Јаваш-јаваш. (Мус. Н. Гәмәрлинскининдир).
1782. Јарадан әлләр. (Мус. Ш. Ахундованындур).

1783. Јаман дарыхмышам. (Мус. Н. Мирмәммәдли-
ниндир).
1784. Јағма јағыш. (Мус. Н. һәсәновундур).
1785. Јадындамы? (Мус. Х. Мирзәзәдәниндир).
1786. Јуху кәлмир көзүмә. (Мус. Б. Кәримовундур).
1787. Көнлүм сәни сорағлар. (Мус. Н. Әзимовундур).
1788. Көнлүм. (Мус. Р. Мустафајевиндир).
1789. Каш бир нәфәр дәрд билән чананым олајды.
(Муғам).
1790. Көлкәм гәдәр. (Мус. Р. Мустафајевиндир).
1791. Көлкәм гәдәр јахынсан. (Мус. Ш. Ахундова-
нындур).
1792. Кәпәнәк. (Мус. Е. Сабитоғлунундур).
1793. Көнлүмүз. (Мус. А. Бәбировундур).
1794. Күрдү-шаһназ. (Халг мусигисиндә Бәхтијар Ва-
һабзадәнин гәзәлләриндән истифадә олунуб).
1795. Кечәләр булаг башында. (Мус. Н. Чуварлы-
нындур).
1796. Көзләрем. (Мус. Н. Мәммәдовундур).
1797. Кечәләр. (Мус. Н. Мусајевиндир).
1798. Күлә верәјдим. (Мус. Р. Мустафајевиндир).
1799. Кечә булаг башында. (Мус. Е. Ибраһимова-
нындур).
1800. Күләсән кәрәк. (Мус. Н. Әлијевиндир).
1801. Күнаһкар өзүмәм. (Мус. Н. Әзимовундур).
1802. Кәл-кәл. (Мус. Ч. Гулијевиндир).
1803. Күлүм јохдур. (Мус. Р. Мустафајевиндир).
1804. Кечәләр, ај кечәләр. (Халг мусигиси—секаһ
тәснифи үстүндә).
1805. Кечәләр узанајды. (Мус. Г. һүсәјлининдир).
1806. Көрүш. (Мус. Н. һәсәновундур).
1807. Кәлир. (Мус. Р. Мустафајевиндир).
1808. Көзәл нәғмәләр. (Мус. Н. Әзимовундур).
1809. Күлүш јохдур. (Мус. Р. Мустафајевиндир).
1810. Кечә јаман узундур. (Мус. Г. һүсәјлининдир).
1811. Кәл, диләјим кәл. (Мус. А. Бәбировундур).
- 1811^а. Кечикмиш мәнәббәт. (Мус. Ф. Мирмәммәдли-
ниндир).
1812. Марал. (Мус. Ә. Тағыјевиндир).
1813. Мән һәмишә сәнинләјәм. (Мус. И. Топчубашо-
вундур).
1814. Муғам. (Мус. Ч. Чаһанкировундур).
- 1814^а. «Муғам» поемасындан (Шүр вә Секаһ) 2 чәр-
кә маһны (Мус. Ч. Гулијевиндир).

1815. Мән сеvirәм. (Мус. Н. Нүсөјноғлунундур).
 1815^a. Мән сеvirәм. (Мус. Ф. Мирмәммәдлининдир).
 1816. Нә данышдын, нә диндин. (Мус. Е. Сабитоғлунундур).
 1816^a. Нечә кечсин? (Мус. Ч. Гулијевиндир).
 1817. Нејләрәм? (Мус. Р. Мәммәдовундур).
 1818. Нә дејим. (Мус. Ш. Ахундованындыр).
 1819. Нә сән мәнсиз, нә мән сәнсиз. (Мус. Ш. Ахундованындыр).
 1820. Нә үчүн? (Мус. Ш. Ахундованындыр).
 1821. Нәсән сән. (Мус. Р. Мустафајевиндир).
 1822. Нәдән олду? (Мус. Ш. Ахундованындыр).
 1823. Нәғмәләр. (Мус. О. Рәчәбовундур).
 1824. Нә үчүн? (Мус. Т. Мәммәдзадәниндир).
 1825. Нәдән олду? (Мус. Г. Нүсөјлининдир).
 1826. Нечә кечим? (Мус. Ч. Гулијевиндир).
 1826^a. Нәғмә олуб кечәләр. (Мус. Н. Мусајевиндир).
 1827. Нәдир? (Мус. Ш. Ахундованындыр).
 1828. Оғлума. (Мус. Н. Нәчәфованындыр).
 1829. Оғул тоју. (Мус. О. Қазымовундур).
 1830. Олду. (Мус. Г. Нүсөјлининдир).
 1830^a. Өз-өзүмү анырам. (Мус. Н. Мирмәммәдлининдир).
 1831. Пајыз фәсли. (Мус. Т. Мәммәдзадәниндир).
 1832. Рәјалар. (Мус. Н. Гәмәрлинскининдир).
 1833. Севилмәкчин кәлдин. (Мус. Ш. Ахундованындыр).
 1834. Сәни анырам. (Мус. Ә. Тағыјевиндир).
 1835. Сирлә долу нәғмә. (Мус. Ш. Ахундованындыр).
 1836. Сән кетдин. (Мус. Е. Ибраһимованындыр).
 1837. Сөјүд алтында. (Мус. Т. Мәммәдзадәниндир).
 1838. Сәнсиз, сәнинлә. (Мус. Ш. Ахундованындыр).
 1839. Сәнин вугарын мәнәм. (Мус. Р. Миришлининдир).
 1840. Сәни көрмәсәм. (Мус. Д. Дадашовундур).
 1841. Сән олмасајдын. (Мус. Ф. Сүчәддиновундур).
 1842. Сәнкәрләр. (Мус. Ч. Гулијевиндир).
 1843. Сән хардан биләсэн. (Мус. Е. Мансуровундур).
 1844. Сән олмасајдын. (Мус. С. Рүстәмовундур).
 1845. Саһил чырағлары. (Мус. Ш. Ахундованындыр).
 1846. Сәнсиз. (Мус. Ф. Сүчәддиновундур).
 1847. Сән күләндә. (Мус. А. Бабајевиндир).
 1848. Сөјүд алтында. (Мус. Р. Мустафајевиндир).

1849. Тохунмајын үрәјә. (Мус. Т. Әкбәриндир).
 1849^a. Тәзәлә севкими. (Мус. Н. Мирмәммәдлининдир).
 1850. Өтән ачы хатирәләр. (Мус. М. Дадашовундур).
 1851. Узагдајам. (Мус. Ш. Ахундованындыр).
 1852. Унут демәк асандыр. (Мус. Е. Сабитоғлунундур).
 1853. Үрәк. (Мус. Ш. Кәримовундур).
 1853^a. Улу дүнја. (Мус. Ф. Мирмәммәдлининдир).
 1853^b. Унут мәни. (Мус. Н. Мирмәммәдлининдир).
 1854. Үрәјимчәсэн. (Мус. А. Бабајевиндир).
 1855. Үрәјинә вурулдум. (Мус. Е. Дадашованындыр).
 1856. Ханәндә гыз. (Мус. Ә. Тағыјевиндир).
 1857. Хатирән. (Мус. Ш. Ахундованындыр).
 1858. Хәјалым. (Мус. Р. Мустафајевиндир).
 1859. Хатирәләр. (Мус. Н. Нәсәновундур).
 1860. Нәјат бизимдир. (Мус. Н. Әзимовундур).
 1861. Нәјат, сән нә ширинсэн. (Мус. Ш. Ахундованындыр).
 1862. Чаһаркаһ тәснифи. (Б. Ваһабзадәнин ше'риндән истифадә олунуб.)
 1863. Нәјат ешги. (Мус. О. Рәчәбовундур).
 1864. Нәјиф. (Мус. О. Қазымовундур).
 1865. Нәғгы јох. (Мус. Ч. Гулијевиндир).
 1866. Нәр күн. (Мус. Р. Зәһрабовундур).
 1867. Чәмилә. (Мус. Н. Нәчәфованындыр).
 1868. Шәһидләр. (Мус. Е. Сабитоғлунундур).
 1869. Шәһидләр. (Мус. Е. Әсәдованындыр).
 1870. Ширин арзулар. (Мус. Ә. Тағыјевиндир).
 1871. Шүр тәснифи (Өмүр кечир бир су кими...).

2. Б. ВАҒАБЗАДЭНИН ЭСЭРЛЭРИНИН ДЭРЧ ОЛУНДУГУ ДӨВРИ МƏТБУАТЫН ƏЛИФБА КӨСТƏРИЧИСИ

Абшерон	— 404, 786
Автомобил	
нəглијјатчысы	— 253
Азəрбајҗан гадыны	— 113, 148, 151, 153, 163, 165, 169, 191, 256, 257, 258, 284, 353, 412, 418, 433, 526, 534, 570, 593, 797
Азəрбајҗан журналы	— 123, 129, 130, 131, 132, 133, 139, 142, 144, 147, 155, 158, 160, 174, 179, 181, 182, 196, 199, 202, 213, 214, 215, 219, 228, 231, 232, 235, 240, 242, 250, 259, 260, 276, 283, 288, 289, 305, 319, 322, 330, 349, 352, 363, 370, 383, 393, 401, 403, 406, 417, 426, 428, 431, 435, 436, 442, 450, 456, 456 ^a , 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 484, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 507, 508, 509, 510, 511, 517, 522, 524, 525, 527 ^a , 537, 538, 539, 540, 541, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 552, 553, 561, 564, 565, 568, 569, 571, 573, 574, 575, 581, 584, 585, 594, 612, 614, 641, 647, 660, 676, 682, 687, 697, 708, 759, 761, 772, 773, 794.
Азəрбајҗан кəнчлəри	— 60, 62, 67, 68, 69, 70, 71, 76, 80, 81, 82, 84, 85, 88, 91, 92,

	93, 96, 97, 102, 104, 108, 109, 114, 125, 136, 138, 145, 152, 192, 193, 198, 255, 267, 285, 286, 331, 346, 381, 394, 423, 454, 516, 619.
Азəрбајҗан кəнчлəри	— 620, 623, 624, 625, 626, 629, 631, 637, 638, 639, 642, 657, 664, 665, 669, 671, 675, 681, 731, 740, 746, 748, 752, 766, 777, 779, 842
Азəрбајҗан мүəллими	— 205, 209, 212, 303, 414, 663, 670, 691, 737, 741
Азəрбајҗан пионери	— 100, 127, 128, 154, 622
Ајдынлыг	— 608
Бакы	— 195, 217, 230, 247, 248, 251, 260, 261, 262, 268, 269, 270, 279, 280, 290, 291, 299, 300, 302, 311, 312, 316, 321, 337, 339, 351, 356, 366, 374, 380, 408, 437, 444, 446, 452, 536, 576, 680, 690, 700, 702, 704, 707, 709, 710, 721, 728, 733, 738, 739, 742, 750, 765, 782, 784
Бакы фəһлəси	— 786
Варлыг	— 848
Вəтəн кəшијиндə	— 106
Вəтəн уғрунда	— 74
Гəлəбə	— 392
Гобустан	— 419, 457, 460 ^a , 528, 529, 530, 551, 768, 775
Гызыл бајраг	— 371
Дашкəсəн	— 224
Достлуг	— 319, 327, 352
Журналист	— 335
Елм вə һəјат	— 328, 389, 474, 477 ^a , 755, 762
Эдалəт	— 606, 613
Эдəбијјат	— 47, 48, 49, 52, 55, 59, 61, 63, 64, 65, 73, 77, 83, 94, 101, 110, 111, 112, 115, 116, 598, 604, 615, 627, 628, 634
Эдəбијјат вə инчəсəнəт	— 132, 134, 141, 149, 150, 159, 161, 162, 167, 168, 172, 175,

176, 178, 183, 186, 191, 201,
204, 206, 208, 210, 216, 226,
227, 229, 233, 236, 238, 239,
242, 249, 263, 266, 281, 282,
293, 295, 304, 306, 307, 308,
310, 317, 323, 326, 327, 332,
333, 336, 342, 354, 358, 359,
364, 365, 367, 369, 376, 382,
385, 387, 396, 398, 400, 405,
410, 415, 422, 427, 429, 434,
438, 441, 445, 447, 449, 451,
471, 478, 480, 483, 485, 486,
487, 505, 556, 572, 586, 588,
591, 595, 603, 630, 632, 633,
636, 640, 643, 644, 649, 650,
651, 652, 656, 658, 659, 661,
662, 667, 672, 673, 683, 686,
716, 726, 729, 732, 734, 735,
749, 751, 753, 760, 763, 767,
769, 770, 776, 781, 785, 789,
792, 795, 816, 818, 823, 844

Эмәк — 724
 Јени һәјат — 411, 472
 Јурдаш — 600
 Јүксәлиш — 294
 Ингилаб вә мәдәнијјәт — 78, 99, 107, 118, 119

Ишыг — 341
 Кәнд һәјаты — 790
 Кировабад коммунисти — 287, 319, 443
 Кирпи — 140, 173
 Китаблар аләминдә — 701, 715
 Китабхана ишчисинә көмәк — 764
 Колхозчу
 Коммунизм јолу — 786
 Коммунист — 263, 265
 — 50, 51, 53, 54, 56, 57, 58, 75,
 122, 143, 164, 166, 170, 171,
 180, 184, 187, 188, 190, 191,
 203, 211, 223, 243, 244, 245,
 246, 254, 271, 272, 274, 275,
 297, 298, 315, 320, 434, 345,

347, 348, 350, 355, 360, 379,
384, 399, 416, 421, 424, 425,
432, 440, 448, 458, 473, 482,
506, 513, 520, 521, 542, 582,
583, 621, 653, 654, 655, 666,
668, 677, 679, 688, 689, 693,
694, 695, 699, 705, 706, 711,
712, 714, 718, 720, 722, 730,
736, 743, 744, 745, 747, 756,
758, 771, 774, 780, 783, 787,
788, 796, 813, 815, 817, 820,
822, 845

Кәңчлик — 557, 558, 559, 560, 577
 Көјәрчин — 221, 296, 335, 338, 340, 386,
 481, 514, 567

Ленин бајрағы — 292, 327, 698
 Ленин јолу — 301
 Ленин тәрбијәси уғрунда — 325, 379, 426, 717
 Милләт — 610
 Нефть кадрлары уғрунда — 317, 324
 Нуха фәһләси — 72, 156, 157, 177, 191, 207,
 218, 220, 222, 225, 674

Пионер — 79, 86, 89, 90, 95, 103, 120,
 135, 137, 146, 197, 264, 278,
 329

Совет Ермәнистаны — 821
 Совет кәнди — 793
 Сосиалист Сумгајыты — 306, 307, 309
 Тәшвигатчы
 Улдуз — 391
 — 344, 368, 390, 395, 402, 407,
 413, 439, 455, 459, 463^a, 475,
 476, 477, 479, 496^a, 501^a,
 512, 514^a, 518, 519, 527, 554,
 555, 562, 563, 566, 578, 580,
 587, 589, 592, 596, 599, 713,
 723, 727, 754, 757, 778, 791,
 814, 819, 843, 846, 847

Халг гәзети — 601, 602
 Хәзәр коммунисти — 252
 Һәјат — 616, 617
 Шәки фәһләси — 397, 420, 430, 515
 Шәрг гапысы — 350, 409, 453, 786

Шәргин шәфәги — 185, 189, 194, 200
 Шәфәг — 263, 334
 Шуша — 314, 317

Рус дилиндә

Азербайджан — 1080
 Баку — 910, 916, 920, 921, 925, 933, 940, 941, 946, 947, 960, 967, 969, 970, 972, 974, 975, 979, 983, 984, 985, 987, 990, 991, 992, 993, 995, 1004, 1006, 1007, 1008, 1009, 1011, 1019, 1028, 1029, 1039, 1042, 1043, 1044, 1046, 1049, 1050, 1055, 1057, 1064, 1075, 1077
 Бакинский рабочий — 866, 874, 880, 881, 891, 893, 894, 906, 908, 922, 823, 928, 934, 937, 939, 943, 944, 948, 957, 959, 962, 968, 996, 999, 1001, 1023, 1030, 1036, 1040, 1041, 1048, 1065, 1068
 Вышка — 885, 896, 902, 918, 929, 933, 961, 965, 980, 1020, 1021, 1022, 1025, 1051, 1056^a
 Дружба народов — 899, 903, 904, 931, 1054, 1072
 За Ленинское воспитание — 973
 Звезда — 924, 950
 Знамя — 945, 1015, 1067
 Известия — 1071
 Крокодил — 905
 Литературная газета — 897, 911, 915, 935, 958, 963, 966, 977, 982, 1000, 1016, 1038, 1062, 1079
 Литературная Россия — 917
 Литературная Россия — 909, 1053

Литературный Азербайджан — 868, 870, 871, 872, 873, 876, 878, 879, 883, 884, 887, 892, 898, 901, 913, 914, 919, 930, 932, 936, 942, 951, 964, 971, 976, 986, 988, 989, 994, 998, 1002, 1005, 1017, 1027, 1031, 1035, 1045, 1052, 1058, 1066, 1070, 1073
 Молодежь Азербайджана — 869, 877, 882, 886, 895, 907, 926, 949, 952, 953, 956, 1010, 1012, 1013, 1014, 1018, 1032, 1060, 1076
 Московский комсомолец — 954
 Неделя — 1034, 1056
 Новый мир — 1047
 Огонек — 900, 1026, 1063, 1074
 Правда — 1037, 1069, 1078
 Советская Башкирия — 912
 Советская Молдавия — 1003
 Сов. Туркменистан — 889
 Ферганская правда — 1061
 Юность — 955, 978, 981, 997, 1024, 1033, 1059

3. БЭХТИЈАР ВАҲАБЗАДЭ ҲАГГЫНДА ЈАЗАН МҮЭЛЛИФЛЭРИН ЭЛИФБА КӨСТЭРИЧИСИ

Абасов А.	— 1615
Аббасов Э.	— 1244
Абдуллаева Г.	— 1380
Абдуллаева М.	— 1435
Абдуллаев Э.	— 1312
Абдуллаев К.	— 1588
Абдуллаев Ч.	— 1335, 1349, 1443 1449, 1566, 1495, 1496, 1566, 1567, 1568
Ағаев Э.	— 1263, 1291, 1320, 1408, 1423, 1480, 1504, 1531
Адил Б.	— 1436
Адилов М.	— 1351, 1497, 1511, 1512, 1591, 1593
Азери С.	— 1602
Азэроғлу Б.	— 1556
Ајдын	— 1513
Ајтматов Ч.	— 1538, 1581
Ариф М.	— 1296, 1482
Аслан М.	— 1457
Ахундов А.	— 1280, 1283, 1305, 1309, 1313, 1326, 1381, 1468, 1483, 1539, 1540, 1579
Ахундова М.	— 1294, 1327
Ахундова Ш.	— 1557
Ахундов Ј.	— 1578
Ахундов И.	— 1648
Бабаев Н.	— 1272
Бағыров А.	— 1625, 1626
Бајрамов А.	— 1250
Бэдэлов А.	— 1421
Бэкташи И.	— 1519
Вэлиев В.	— 1350

Вэлиев К.	— 1524
Вэлиев М.	— 1245, 1249, 1256, 1258, 1268, 1270, 1276, 1282, 1286
Вэфалы А.	— 1430
Вугар Э.	— 1619
Габил	— 1371
Гараев З.	— 1391
Гараев Ј.	— 1372, 1388, 1416, 1470, 1541, 1549, 1558, 1629
Гараев Т.	— 1390
Гасымзадэ Г.	— 1251, 1298, 1318, 1499
Гасымов Э.	— 1267, 1274
Гасымов И.	— 1396
Гоча Ф.	— 1564
Гулијева Т.	— 1253
Гулиев В.	— 1600
Гулиев К.	— 1644
Гулиев И.	— 1580
Гулиев Н.	— 1486, 1487
Гулиев Ч.	— 1389
Гурбанов Ш.	— 1520
Дадашзадэ А.	— 1528
Заманов А.	— 1465
Зејналов Э.	— 1438
Елчин	— 1488
Эбдүлрәһманов Н.	— 1546
Эбилов И.	— 1341, 1344, 1356, 1357, 1360, 1394, 1426, 1442, 1530
Эбүлфэз Элиоғлу	— 1354
Эбүлфэзоғлу Н.	— 1387
Эзизэ Түркан	— 1630
Экбэрзадэ Ш.	— 1434, 1502, 1533
Экбэров Т.	— 1503
Элэкбэрли Э.	— 1616
Элизадэ М.	— 1525
Элизадэ Л.	— 1590
Элијева З.	— 1385, 1403
Элијева И.	— 1369, 1374, 1397, 1413, 1428, 1437, 1514, 1595, 1615
Элијева Ш.	— 1475, 1479
Элијев В.	— 1378
Элимирзэев Х.	— 1337, 1347, 1407, 1422, 1521
Элиоғлу М.	— 1404, 1412, 1485

Энвэр Јусифоғлу	— 1311
Эфэндијев А.	— 1411, 1444, 1445
Эфэндијев И.	— 1534
Эһэд Н.	— 1246
Эһмэд Ч.	— 1243, 1255, 1275, 1338
Ибраһимов М.	— 1339, 1395, 1398, 1431, 1535, 1559, 1589
Ибраһимов Н.	— 1627
Ибраһимов Н.	— 1307
Илјас Тапдыг	— 1610
Имамвердијев Г.	— 1371
Исмајыл М.	— 1560
Исмајылов Ј.	— 1266
Исмәт	— 1606
Исмиханов М.	— 1576
Јевтушенко Ј.	— 1494
Јусифли В.	— 1563, 1648
Казакова Р.	— 1529
Кәримова С.	— 1448, 1464
Кәримов Г.	— 1322
Кәримов И.	— 1417
Кәримов Ч.	— 1317
Көчәрли Ф.	— 1527
Күрчајлы Ә.	— 1376
Кәрај Фәзли	— 1336, 1612
Лоғманел Б.	— 1620
Мансурзадә А.	— 1509, 1553, 1586, 1613
Меһдијев И.	— 1400
Меһди Н.	— 1242, 1297, 1331, 1342, 1469
Мәликоғлу	— 1478
Мәммәд Ариф	— 1363, 1364, 1375, 1481
Мәммәдијјә Нәсибли	— 1332
Мәммәдов А.	— 1505
Мәммәдов К.	— 1293
Мәммәдов Ч.	— 1292, 1386, 1405, 1463, 1477, 1484
Мәммәдханлы Ә.	— 1453
Мәммәд Р.	— 1248, 1259, 1260
Мәммәд Чәфәр	— 1306
Мә'суд Әлиоғлу	— 1324, 1359, 1361, 1370, 1379
Мәчидоғлу	— 1241
Мирварид Д.	— 1300

Мирзағајев М.	— 1328
Мирәһмәдов Ә.	— 1247, 1269, 1594, 1645
Мир Чәлал	— 1415
Мусајев Г.	— 1252
Мустафајев М.	— 1279, 1346
Мүтәллимов Т.	— 1551
Мөвчан П.	— 1536
Намазов Г.	— 1522, 1615
Нәбијев Б.	— 1308, 1353, 1355, 1365, 1368, 1384, 1401, 1446, 1447, 1454, 1455, 1471, 1472, 1473, 1489, 1523, 1554, 1597, 1603, 1604
Нәсибова Н.	— 1575
Низами Н.	— 1373
Нијази	— 1439
Оручәли Н.	— 1474
Осташкина А.	— 1301
Пашазадә М.	— 1340, 1345
Рамазанова Ф.	— 1262
Рза Хәлил	— 1427, 1450, 1452
Рәсул Рза	— 1321, 1366, 1367, 1432
Рәһимли И.	— 1493, 1507
Рәһимов П.	— 1302
Рәһимов С.	— 1440
Рүстәм С.	— 1552
Рүстәмханлы С.	— 1383, 1490
Рөвзәт Д.	— 1392
Саламзадә Ә. Р.	— 1596
Салаһов С.	— 1601
Салманов Ш.	— 1500, 1549, 1574, 1582, 1583, 1584, 1585, 1599
Сејидов Ј.	— 1334, 1491, 1510, 1515, 1516, 1542, 1569, 1570
Сәдијев Ш.	— 1304
Сәмәдов З.	— 1329
Сәфәров Ч.	— 1418
Сәфәров Ш.	— 1492, 1543, 1544
Сәфијева	— 1622
Султанов М.	— 1618
Таләһ Н.	— 1550
Талыбзадә К.	— 1254, 1310, 1419, 1420, 1460, 1461
Талыблы Е.	— 1598, 1611, 1615, 1617

Улусел Р.	— 1614, 1646
Хэзри Н.	— 1424, 1561
Хәлилбәјли М.	— 1325, 1382, 1393
Хәлил Рза	— 1323
Һачыјев А.	— 1501
Һачыјева М.	— 1462, 1506, 1555, 1577
Һачыјев Т.	— 1517, 1587, 1607
Һачы Сабир Әфәнди	— 1641
Һәсәнзадә Н.	— 1562, 1640
Һәсәнли Н.	— 1623
Һәсәнов О.	— 1289
Һәсәнов Т.	— 1281, 1285
Һүмбәтов Н.	— 1316
Һүсейнов Ф.	— 1277, 1333
Ҷаббаров Н.	— 1467
Ҷаһанкиров М.	— 1299
Ҷәбијев Г.	— 1642
Ҷәфәр М.	— 1406, 1537
Ҷәфәров М. Ҷ.	— 1425
Ҷәфәров Н.	— 1636
Ҷәфәр Хәндан	— 1410
Шәһријар	— 1608

Рус дилиндә

Абилов И.	— 1674
Агаев А.	— 1669
Аднан Салим	— 1671
Айтматов Ч.	— 1691, 1692
Алибекова Г.	— 1700
Алиева И.	— 1683
Асадуллаев С.	— 1663, 1714
Асланов Г.	— 1680
Ахадов Х.	— 1718
Бабаев Г.	— 1705
Бабаев Н.	— 1685, 1687
Гаджиев А.	— 1696
Гулиев Г.	— 1655, 1668, 1694
Гусейнов А.	— 1677
Гусейнов Г.	— 1657
Давид Фикс	— 1670
Даирсанов Г.	— 1693

Джафаров Г.	— 1684
Джуварлы Т.	— 1673
Евтушенко Евг.	— 1686
Ибрагимов М.	— 1679, 1710
Исаев Е.	— 1709
Қазакова Р.	— 1698, 1702, 1703
Қараев Я.	— 1704
Мамедов А.	— 1712
Мамедов Д.	— 1678
Мир Джалал	— 1675
Мурсалиева Г.	— 1711, 1717
Мусаев Б.	— 1676
Мустафазаде А.	— 1654
Озеров Л. А.	— 1681
Портнов В.	— 1664, 1682
Расул Рза	— 1652
Рзаев В.	— 1697, 1701
Рустам С.	— 1699
Сеидов И.	— 1690
Силина В.	— 1658
Тагиев Р.	— 1656
Усейнов А.	— 1660, 1662
Фарзалиев И.	— 1689
Халдеев А.	— 1659, 1661, 1667, 1695
Халилов П.	— 1651
Широков К.	— 1688

МҮНДӘРИЧАТ

Тәртибчидән	3
I ҺИССӘ. Тәбрикләр	6
1. Шаһр һаггында дүшүнчәләр	8
2. Бәхтиҗар Ваһабзадәнин һәҗаты, елми-педагожи вә иҗтимаи фәалијәтнин асас тарихләри	18
3. Бәхтиҗар Ваһабзадә әдәбијјат вә сәнәт һаггында	22
4. Азәрбајҗанын әдәбијјат вә мәдәнијјәт хадимләри Бәхти- җар Ваһабзадә һаггында	27
5. Харичи өлкәләрин әдәбијјат вә мәдәнијјәт хадимләри Бәхтиҗар Ваһабзадә һаггында	33
II ҺИССӘ. Әсәрләри	
1. Китаблары	37
2. Дөври мәтбуатда, мәчмуәләрдә, дәрсликләрдә вә башга мәнбәләрдә дәрч олунмуш әсәрләри	67
3. Харичи дилләрдә дәрч олунмуш әсәрләри	109
1. Рус дилиндә	111
4. Дикәр дилләрдә чап олунмуш әсәрләри	134
5. Тәрчүмәләри	140
III ҺИССӘ. Һәҗат вә җарадычылыгы һаггында материаллар	
1. Азәрбајҗан дилиндә	144
2. Рус дилиндә	178
Җардымчы көстәричиләр	
1. Мусигијә салынмыш әсәрләри	183
2. Б. Ваһабзадәнин әсәрләринин дәрч олундуғу дөври мәт- буатын әлифба көстәричиси	188
3. Бәхтиҗар Ваһабзадә һаггында җазан мүәллифләрин әлиф- ба көстәричиси	194

Редактору *Р. Ш. Әфәндијева*

Бәди редактору *Л. М. Һүсәјнова*

Техники редактору *Т. Ә. Рзалы*

Корректорлары *Т. Т. Әсәдова, З. М. Әләскәрова*

Җыгылмаға верилмиш 20.08.96. Чапа имзаланмыш 12.12.96. Қағыз
форматы 84×108/32. Офсет қағызы 1. Әдәби гарнитур. Офсет чапы.
Физики чап вәреғи 6,25. Шәрти ч. в. 10,50. Шәрти рәнк—оттиск 10,71.
Учот нәшр. вәреғи 10. Тиражы 500. Сяфариш № 301.
Җиәмәти мүғавилә илә.

Азәрбајҗан Республикасы Мәтбуат вә Информасија Назирлијинин
«Маариф» нәшријјаты, Бақы—370111, Ә. Тағызадә күчәси, № 4.
Азәрбајҗан Республикасы Мәтбуат вә Информасија Назирлијинин
«Җызыл Шәрг» ичарә мәтбәәси, Н. Асланов күчәси 80.

919,443

1327